

Přehled zpráv

Čech, který chtěl údajně k IS, podal stížnost proti vazbě. Řešit ji bude Krajský soud v Plzni	7
1.8.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 18:10 Ozvěny dne - publicistika	
Experti kritizují „Zemanovu výzvu k ozbrojování“	10
1.8.2016 roklen24.cz ~ str. 00 ~ Domov, Zprávy Online <i>čtk</i>	
Expertům se Zemanova výzva k ozbrojování nelíbí.....	10
1.8.2016 denik.cz ~ str. 00 ~ Z domova <i>ČTK</i>	
Zeman vyzval občany k ozbrojování. Expertům se jeho výzva nelíbí	11
1.8.2016 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Domov <i>ČTK</i>	
Zemanova výzva k ozbrojování veřejnosti experty příliš nenadchla	12
1.8.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>mp</i>	
Expertům se Zemanova výzva k ozbrojování nelíbí.....	13
1.8.2016 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Praha <i>ČTK</i>	
Zemanova výzva k ozbrojování? Experti nejsou nadšení	14
1.8.2016 tyden.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>ČTK</i>	
Více zbraní mezi lidmi neznamená vyšší bezpečnost, míní experti	15
1.8.2016 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Domáci <i>iDNES.cz, ČTK</i>	
Prohlášení Moskvy a Ankary o možném obnovení projektu plynovodu Turecký proud	17
2.8.2016 ČRo Plus ~ str. 03 ~ 17:10 Den podle...	
Experti jsou opatrní k Zemanově výzvě k většímu ozbrojování	18
2.8.2016 Právo ~ str. 02 ~ Zpravodajství <i>(zr, ČTK)</i>	
Predátorské časopisy devastují vědu.....	19
2.8.2016 Lidové noviny ~ str. 04 ~ Domov <i>MARTIN RYCHLÍK</i>	
Kampaň před volbou amerického prezidenta.....	21
2.8.2016 ČT 24 ~ str. 04 ~ 20:00 90' ČT24	
Jak by prezidentskou kampaň Donalda Trumpa mohly poznamenat střety s řadou předních republikánů?	34

3.8.2016	ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 18:10 Ozvěny dne - publicistika	
Na politologickou konferenci do Prahy přijede přes 2000 lidí		36
4.8.2016	prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Praha ČTK	
Největší evropská politologická konference v Praze		37
4.8.2016	protext.cz ~ str. 00 ~ kom sko vat	
Tři tisíce Iráčanů padly do zajetí Islámského státu. Několik z nich zavraždili.....		37
5.8.2016	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět kozisekj	
Srpen na Radiu Wave bude patřit letnímu kinu, „spacímu“ koncertu i Czechingu 2016		38
5.8.2016	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Tiskové zprávy Tisková zpráva	
Srpen na Radiu Wave bude patřit letnímu kinu i Czechingu 2016.....		39
6.8.2016	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Tiskové zprávy Tisková zpráva	
Turecko nebude moci dodržet migrační dohodu s Evropskou unií		40
8.8.2016	ČRo Plus ~ str. 02 ~ 17:10 Den podle...	
TV Prima ukázala, jak to vypadá na Klinice, televizní rada s ní za to zahájila řízení.		42
9.8.2016	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor Jiří Hroník	
Jak se snaží Německo vykořenit podhoubí islamistické ideologie		44
10.8.2016	ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 18:10 Ozvěny dne - publicistika	
Ukrajina a její vstup do EU.....		46
10.8.2016	ČRo Plus ~ str. 06 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Razie v Německu. Policie hledala důkazy o napojení islámských duchovních na teroristy		46
10.8.2016	zpravy.rozhlas.cz ~ str. 00 ~ evropa Filip Nerad, ČRo	
Bojová pohotovost ukrajinských vojáků.....		47
11.8.2016	ČT 24 ~ str. 14 ~ 20:00 90' ČT24	
Lídr, který rád bloudí. „Ale po kraji,“ říká starosta z Líbeznic		50
12.8.2016	5plus2 ~ str. 04 ~ Středočeský kraj EVA HAVELKOVÁ	
Život se dá prožít i bez stresu		51
13.8.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 16 ~ Kraj Karlovarský	

Petr Toman

TELEGRAFICKY	52
15.8.2016 Týdeník Rozhlas ~ str. 06 ~ Telegraficky (reé)	
Přestupy	53
15.8.2016 Euro ~ str. 65 ~ Light Lidé a podniky - Přestupy	
Inventura na Dvojce	54
15.8.2016 Týdeník Rozhlas ~ str. 06 ~ Aktuálně z Vinohradské Anna Nádvorníková	
Pistoli do každé rodiny	55
15.8.2016 Respekt ~ str. 16 ~ Téma PETR HORKÝ	
Spory o tající Severní ledový oceán	60
16.8.2016 ČT 24 ~ str. 03 ~ 21:31 Horizont	
lidé	62
16.8.2016 E15 ~ str. 13 ~ Lidé	
Rozhovor s politickým geografem z FSV UK Michaelem Romancovem	63
18.8.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus	
Ruský úřad pro mediální dohled zablokoval přístup na pět informačních serverů	70
18.8.2016 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 17:10 Den podle...	
Ruský prezident Putin je na Krymu	71
19.8.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Studování ho baví, nechce přestat	73
19.8.2016 Klatovský deník ~ str. 02 ~ Klatovsko/Téma (dl)	
Pavlína Wolfová skončila v nemocnici s otokem mozku	74
19.8.2016 revue.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Revue / Lidičky iDNES.cz, Rastislav Zárodňanský	
Spory o tající Severní ledový oceán	75
19.8.2016 ČT 24 ~ str. 06 ~ 21:31 Horizont	
Češi i Poláci jsou v pasti. Nechceme EU, ani příklon k Rusku. Ale co chceme?	77
19.8.2016 echo24.cz ~ str. 00 ~ Česko-Polsko, Krátké zprávy, Panorama Michaela Krýdová	

Školní uniformy	80
20.8.2016 ČT 1 ~ str. 05 ~ 12:00 Z metropole	
Hollande, Merkelová a Renzi se sešli na letadlové lodi Garibaldi	81
22.8.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Prezidentské volby ve Francii se konají za 8 měsíců	85
24.8.2016 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika	
Nová koncepce civilní obrany doporučuje Němcům vytvořit si zásoby vody a jídla	86
24.8.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Zlobivé ukrajinské dítě slaví 25. narozeniny	88
24.8.2016 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 18:10 Názory a argumenty	
MŮJ ŽIVOT V ČÍSLECH	89
24.8.2016 Svět ženy ~ str. 110 ~ Profil <i>Alena Koubová</i>	
25 let od rozpadu SSSR: Ukrajina je zemí promarněných příležitostí	90
24.8.2016 dotyk.cz ~ str. 00 ~ Byznys <i>David Tramba</i>	
MMA: Sport pro chuligány i filozofy. Sport, kterému musíte dát šanci	91
25.8.2016 idnes.cz - blog ~ str. 00 ~ <i>Daniel Barták</i>	
Německá kancléřka míří do Prahy. V ulicích budou slyšet její odpůrci i příznivci	93
25.8.2016 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>hubertovak</i>	
Dědictví Sovětského svazu? Chaos a stagnace	95
25.8.2016 dotyk.cz ~ str. 00 ~ Publicistika <i>David Tramba</i>	
Popularita Angely Merkelové	98
25.8.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radiofórum	
Sobotka prý Merkelové "helfne". Komentátor Palata z toho má radost	106
26.8.2016 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>mp</i>	
Ukončení sankcí Evropské unie vůči Rusku - ano či ne?	107
26.8.2016 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radiofórum	
Sobotka může „helfnout“	118

26.8.2016	Mladá fronta DNES ~ str. 03 ~ Z domova <i>Luboš Palata</i>	
25 let od rozpadu SSSR: V Rusku se střídají desetiletí úpadku a růstu		120
26.8.2016	dotyk.cz ~ str. 00 ~ Byznys <i>David Tramba</i>	
Laterna magika přichází s novým projektem		122
26.8.2016	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Tiskové zprávy <i>Tisková zpráva</i>	
První gentleman? Američané řeší návrat Billa Clintona do Bílého domu		124
27.8.2016	zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Zahraniční <i>iDNES.cz, Anna Barochová</i>	
Michael Romancov: Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí		126
27.8.2016	finmag.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor <i>Monika Hájková, Ondřej Tůma</i>	
Michael Romancov: Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí		129
27.8.2016	finmag.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor <i>Monika Hájková, Ondřej Tůma</i>	
To, o čem jsme zatím jen spekovali, se nyní potvrdilo. Petr Žantovský má jasno o pravých záměrech Evropských hodnot		132
27.8.2016	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ Monitor <i>Jiří Hroník</i>	
Michael Romancov: Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí		136
27.8.2016	penize.cz ~ str. 00 ~ Rozhovor <i>Monika Hájková, Ondřej Tůma</i>	
25 let od rozpadu SSSR: Dlouholetý růst Kazachstánu se zadrhl.....		139
29.8.2016	dotyk.cz ~ str. 00 ~ Byznys <i>David Tramba</i>	
Trenérky nad Hradem vyvěsili hrdinové, Konvička je ale zloduch, protože varoval před islámem		141
29.8.2016	krajskelisty.cz ~ str. 00 ~ Hlavní město Praha <i>Adina Janovská</i>	
Můžu si za to sám		143
29.8.2016	Euro ~ str. 18 ~ Fokus - Rozhovor - Marek Dalík <i>Jan Hrbáček</i>	
Daniel Stach		148
30.8.2016	Xantypa ~ str. 34 ~ Moderátor <i>VAŠEK VAŠÁK</i>	
Vicekancléř Gabriel útočí na Merkelovou. První volební test je čeká v neděli.....		152
30.8.2016	Hospodářské noviny ~ str. 07 ~ Události <i>Silvie Housková</i>	
Radovan Potočár		153
31.8.2016	A2 ~ str. 22 ~ Beletrie	

newton media
celebrates 20th anniversary

Plné znění zpráv

Čech, který chtěl údajně k IS, podal stížnost proti vazbě. Řešit ji bude Krajský soud v Plzni

1.8.2016 ČRo Radiožurnál str. 01 18:10 Ozvěny dne - publicistika

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Krajský soud v Plzni rozhodne tento týden o stížnosti proti vazbě v níž se ocitl 20. července první Čech zatčený kvůli údajně snaze přidat se k bojovníkům takzvaného Islámského státu, arabsky Daesh. Pro zločin účasti na organizované zločinecké skupině mu hrozí od 3 do 12 let vězení. Podle informací týdeníku Respekt zadržela dotyčného policie v Turecku. A našla u něj letenku k syrským hranicím. On sám se prý pak přiznal, že se chtěl přidat k radikálům. A na lince je europoslanec za TOP 09, bývalý ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil. Dobrý den.

Jiří POSPÍŠIL, europoslanec /nestr. za TOP 09/

Přeji krásný den.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pane Pospíšile, předpokládáte, že soud může rozhodnout ve prospěch zadrženého v takovém případě a propustit ho z vazby?

Jiří POSPÍŠIL, europoslanec /nestr. za TOP 09/

Já nedokážu odhadnout rozhodnutí českého soudu, protože se jedná o první takovýto případ. A možná si pamatujete, že minulý rok jsme vedli velkou debatu, jestli české právo je schopno dostatečně postihnout potenciální bojovníky Islámského státu, to znamená Čechy, kteří se rozhodnou odejít do Sýrie a tam bojovat v této zločinecké organizaci. A u této kauzy se ukáže, jestli české právo, české trestní právo na takovýto případy stačí, anebo jestli naopak platí názor Evropské komise a některých českých specialistů, které vyzývali, nebo kteří vyzývali před rokem ministra spravedlnosti Pelikána, aby doplnil trestní zákoník a připravil novelu. Ten to tedy odmítl a řekl, že české právo je dostatečné, takže uvidíme, jestli paragraf, který jste citovala, to znamená paragraf, který upravuje účast na organizované zločinecké skupině, bude možno stáhnout i na jednání tohoto Čecha, který chtěl odjet do Sýrie. O tom rozhodnou soudy.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A podle vás, pane Pospíšile, ten současný stav vyhovuje nebo stačí, abychom mohli bojovat účinně proti rekrutům k radikálním islamistům?

Jiří POSPÍŠIL, europoslanec /nestr. za TOP 09/

Já jsem už před rokem říkal, že nejsem příznivcem nového trestního práva, ale v tomto případě se české trestní právo mělo novelizovat a měl se doplnit speciální paragraf, který by postihoval situaci, kdy někdo vykonává službu v takovéto cizí teroristické mezinárodní organizaci. Protože je to příliš riskantní čekat na to, jak české soudy vyloží platný český trestní zákon a jak rozhodnou české soudy, jestli současné české trestní právo stačí na bojovníky Islámského státu. Podívejme se na příběh Francie, kdy právě nedostatečný postih takovýchto osob, které chtěly bojovat v řadách Islámského státu, vedl k tragické vraždě francouzského duchovního. Takže já si myslím, že tady měla být česká vláda a český ministr spravedlnosti Pelikán více obezřetní a vyslyšet jaksi názory českých odborníků na trestní právo, ale i Evropské komise a novelu trestního zákona už dávno připravit, ostatně teď na stole vláda projednávala minulý týden novelu trestního zákona.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ano.

Jiří POSPÍŠIL, europoslanec /nestr. za TOP 09/

A postih, postih žoldáků Islámského státu tam bohužel není. Takže počkejme, uvidíme. A já si myslím, že je příliš vážná doba čekat a doufat, že české soudy vyloží platné právo tak, že i bojovníky Islámského státu lze u nás postihovat nebo potenciální bojovníky.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Pane europoslanče, prosím ještě a několika slovy, ale na kolik je podle vás důležité, jestli se takový člověk přizná sám jako podle informací týdeníku Respekt tady údajně ano, že se chtěl připojit k Daesh, tedy k islámským bojovníkům, islamistickým?

Jiří POSPÍŠIL, europoslanec /nestr. za TOP 09/

To je strašně důležitá okolnost, která popisuje jeho úmysl a tato okolnost by mohla vést k tomu, že by takovýto člověk mohl být postižen i podle platného trestního zákoníku. Ale čeští experti právě říkají, že má-li být někdo /nesrozumitelné/ neplatného práva, tak právě už to musí být náznak, alespoň pokus o konkrétní teroristický útok, což v tomto případě není, ale už samotné přiznání, že chtěl bojovat v řadách Islámského státu, by snad, zdůrazňuji slovo snad, počkejme si na rozhodnutí soudu, mohlo vést k tomu, že by takovýto Čech mohl být postižen. A já jsem přesvědčen, že opravdu tady stát musí být pevný a musí takovéto osoby postihnout. A pokud se ukáže, že jsou /nesrozumitelné/, že české právo je dostatečné na takovéto trestání, pak se musí okamžitě rychle udělat novela. Je trošku smutné, že vláda to nechává být a že tu novelu připravilo, pokud se nemýlím, politické hnutí Úsvit, čekal bych spíše od vlády, že tady nebude čekat na to, jak rozhodnou soudy, ale udělá takovou úpravu práva, trestního práva, která bude neprůstředelná a kdy nebudeme čekat, ani si vykládat, jestli teda to právo stačí nebo ne, to právo má být v oblasti postihu bojovníků Islámského státu...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Rozumím tomu.

Jiří POSPÍŠIL, europoslanec /nestr. za TOP 09/

...jednoznačné a tvrdé.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Dodává europoslanec za TOP 09 Jiří Pospíšil. Díky na shledanou.

Jiří POSPÍŠIL, europoslanec /nestr. za TOP 09/

Děkuji a přeji všem krásný den, na shledanou.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Do vysílání zvu odborníka na bezpečnost z katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Emila Aslana. Dobrý den.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost z katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Jak velké podhoubí pro rekrutování radikálních islamistů je podle vás v Česku?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost z katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak na to mám dvě odpovědi. Jedna je odpověď taková spíše odborně pojatá, a sice, že žádné výzkumy nebo průzkumy situace radikalizace v českém kontextu nebyly uskutečňovány, takže my nevíme, nemůžeme s jistotou říci, jaké podhoubí pro...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Protože nemáme informace.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost z katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Nemáme informace. A druhá věc je, že tak, jak se předpokládá, že to podhoubí tady v podstatě neexistuje, že nejsou lidé, kteří by byli ochotni přimknout k Islámskému státu, respektive nejspíš tito lidé nejsou, takhle.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Existuje, přesto se zeptám, vyloženě riziková enkláva v tuzemsku reálně nebo spíš by to mohl být internet, který je v tuto chvíli největším rizikem?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost z katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Neexistují žádní rekrutáři, žádné nějaké sítě formální nebo poloformální, které by se mohly nějakým způsobem starat o případné zájemce, o účast v džihádistických skupinách válčících v Sýrii, co se týče takzvané seberadikalizace nebo lidí, kteří by chtěli na vlastní pěst přimknout k nějaké /nesrozumitelné/ skupině v Sýrii, tak ano, nejspíše by se jednalo o internet nebo o nějaké otevřeně dostupné zdroje, které by mohly směřovat jedince, kteří v podstatě mají jisté sklony k tomuto jednání.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A ještě krátce, pane Aslane, toto byla podle vás spíš výjimka, ten muž zadržený údajně v Turecku, podle informací z tisku?

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost z katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano, myslím si, že to byla výjimka, ale chtěl bych upozornit na to, že vůbec nic nevíme o tomto člověku. A mimochodem, mnozí z těch, kteří se dostali do Sýrie od /nesrozumitelné/ roku v podstatě doposud, tak oni neměli až tak úplně motivaci zúčastnit se gerilové nebo teroristické činnosti, ale spíše nějakým způsobem bojovat proti režimu Bašára Asada. Takže ta motivace nemusí být vůbec nějak teologický nebo nějakým způsobem nábožensky být protnuta, může to být úplně jiná motivace, ale tady strašně záleží na tom, co ten člověk poví vyšetřujícím orgánům.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Tolik odborník na bezpečnost z Institutu mezinárodních studií Univerzity Karlovy Emil Aslan, děkuji, na shledanou.

Emil ASLAN, odborník na bezpečnost z katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Na shledanou.

Experti kritizují „Zemanovu výzvu k ozbrojování“

1.8.2016 roklen24.cz str. 00 Domov, Zprávy Online
čtk

Většině bezpečnostních expertů oslovených ČTK se výzva prezidenta Miloše Zemana k většímu ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Podle některých z nich neznamená vyšší počet zbraní ve společnosti automaticky vyšší ochranu před terorismem, další varuje, že podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu. Větší ozbrojení slušných lidí by naopak uvítal například Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Experti se shodují, že by se lidé měli na krizové situace lépe připravovat.

Zeman v neděli v internetové televizi Blesk.cz řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít. Prezident v minulosti proti rozšiřování počtu zbraní vystupoval, před časem ale řekl, že svůj názor kvůli hrozbě terorismu změnil.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy dnes ČTK řekl, že v České republice je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně. „Druhá věc je ta aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel,“ poznamenal Ditrych. Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více stělných zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům. Poukázal i na společensky štěpivý efekt umělé hranice mezi „námi“, kteří se mají vyzbrojovat a bránit, a těmi nějakými nebezpečnými „druhými“.

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale „samospásné řešení“. „Není to o tom mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít,“ řekl. „Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli,“ poznamenal. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky.

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, ve které se věnuje bezpečnostním otázkám. Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace. „Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkrajnějším opatřením v situaci extrémního ohrožení,“ podotkl.

Poznamenal, že k podpoře ozbrojování civilního obyvatelstva proti islamistům například v historicky nedávné době několikrát sáhla alžírská vláda, poté co během islamistického povstání zahynulo přes 100.000 lidí. „V této situaci ČR naštěstí skutečně není, naopak celosvětově například patří mezi země s velmi nízkým počtem vražd,“ uvedl.

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Kraus. „Je třeba si uvědomit, že nějakého záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň,“ poznamenal. Na policii nebo zásahové jednotky se podle něj nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat několik minut až desítek minut se dostat na místo. „A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň,“ řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhocených situacích vystupovat. „Není to pochopitelně jenom o vlastnictví zbraně, ale i o psychice toho konkrétního jedince, jestli je schopen nebo není nakonec adekvátně zasáhnout. A jakým způsobem, aby nenapáchal ještě více škody,“ dodal Kraus.

Foltýn poznamenal, že v Izraeli je počet ozbrojených civilistů proti Česku poloviční. „Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty,“ poznamenal.

URL| <http://roklen24.cz/a/iTYRx>

Expertům se Zemanova výzva k ozbrojování nelíbí

1.8.2016 denik.cz str. 00 Z domova
ČTK

Praha - Většině oslovených bezpečnostních expertů se výzva prezidenta Miloše Zemana k většímu ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Podle některých z nich neznamená vyšší počet zbraní ve společnosti automaticky vyšší ochranu před terorismem, další varuje, že podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu. Větší ozbrojení slušných lidí by naopak uvítal například Josef Kraus z Fakulty

sociálních studií Masarykovy univerzity. Experti se shodují, že by se lidé měli na krizové situace lépe připravovat.

"

Zeman v neděli v internetové televizi Blesk.cz řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít. Prezident v minulosti proti rozšiřování počtu zbraní vystupoval, před časem ale řekl, že svůj názor kvůli hrozbě terorismu změnil.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy dnes řekl, že v České republice je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně. "Druhá věc je ta aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel," poznamenal Ditrych. Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více stělných zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům. Poukázal i na společensky štěpivý efekt umělé hranice mezi 'námi', kteří se mají vyzbrojovat a bránit, a těmi nějakými nebezpečnými 'druhými'.

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale "samospásné řešení". "Není to o tom mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít," řekl. "Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli," poznamenal. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky.

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, ve které se věnuje bezpečnostním otázkám. Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace. "Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkrajnějším opatřením v situaci extrémního ohrožení," podotkl.

Poznamenal, že k podpoře ozbrojování civilního obyvatelstva proti islamistům například v historicky nedávné době několikrát sáhla alžírská vláda, poté co během islamistického povstání zahynulo přes 100.000 lidí. "V této situaci ČR naštěstí skutečně není, naopak celosvětově například patří mezi země s velmi nízkým počtem vražd," uvedl.

Člověka se zbraní neozbrojený nezastaví

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Kraus. "Je třeba si uvědomit, že nějakého záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň," poznamenal. Na policii nebo zásahové jednotky se podle něj nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat několik minut až desítek minut se dostat na místo. "A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň," řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhrocených situacích vystupovat. "Není to pochopitelně jenom o vlastnictví zbraně, ale i o psychice toho konkrétního jedince, jestli je schopen nebo není nakonec adekvátně zasáhnout. A jakým způsobem, aby nenapáchal ještě více škody," dodal Kraus.

Foltýn poznamenal, že v Izraeli je počet ozbrojených civilistů proti Česku poloviční. "Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty," poznamenal."

URL| http://www.denik.cz/z_domova/expertum-se-zemanova-vyzva-k-ozbrojovani-nelibi-20160801.html

Zeman vyzval občany k ozbrojování. Expertům se jeho výzva nelíbí

1.8.2016 lidovky.cz str. 00 Zprávy / Domov
ČTK

Mnoha bezpečnostním expertům se výzva prezidenta Miloše Zemana k většímu ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Podle některých z nich neznamená vyšší počet zbraní ve společnosti

automaticky vyšší ochranu před terorismem, další varuje, že podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu.

Větší ozbrojení slušných lidí by naopak uvítal například Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Experti se shodují, že by se lidé měli na krizové situace lépe připravovat.

Zeman v neděli v internetové televizi Blesk.cz řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít. Prezident v minulosti proti rozšiřování počtu zbraní vystupoval, před časem ale řekl, že svůj názor kvůli hrozbě terorismu změnil.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy řekl, že v České republice je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně. „Druhá věc je ta aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel,“ poznamenal Ditrych.

Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více stělných zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům. Poukázal i na společensky štěpivý efekt umělé hranice mezi ‚námi‘, kteří se mají vyzbrojovat a bránit, a těmi nějakými nebezpečnými ‚druhými‘.

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale „samospásné řešení“. „Není to o tom mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít,“ řekl. „Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli,“ poznamenal. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky. Nejkrajnější opatření

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, ve které se věnuje bezpečnostním otázkám. Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace. „Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkrajnějším opatřením v situaci extrémního ohrožení,“ podotkl.

Poznamenal, že k podpoře ozbrojování civilního obyvatelstva proti islamistům například v historicky nedávné době několikrát sáhla alžírská vláda, poté co během islamistického povstání zahynulo přes 100 tisíc lidí. „V této situaci ČR naštěstí skutečně není, naopak celosvětově například patří mezi země s velmi nízkým počtem vražd,“ uvedl. Jako příklad Izrael

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Kraus. „Je třeba si uvědomit, že nějakého záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň,“ poznamenal. Na policii nebo zásahové jednotky se podle něj nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat několik minut až desítek minut se dostat na místo. „A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň,“ řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhrocených situacích vystupovat. „Není to pochopitelně jenom o vlastnictví zbraně, ale i o psychice toho konkrétního jedince, jestli je schopen nebo není nakonec adekvátně zasáhnout. A jakým způsobem, aby nenapáchal ještě více škody,“ dodal Kraus.

Foltýn poznamenal, že v Izraeli je počet ozbrojených civilistů proti Česku poloviční. „Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty,“ poznamenal.

URL| http://www.lidovky.cz/zeman-vyzval-obcany-k-ozbrojovani-expertum-se-jeho-vyzva-nelibipx3-/zpravy-domov.aspx?c=A160801_175248_ln_domov_ele

Zemanova výzva k ozbrojování veřejnosti experty příliš nenadchla

1.8.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor

mp

Většinu bezpečnostních expertů oslovených ČTK se výzva prezidenta Miloše Zemana k většímu ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Podle některých z nich neznamená vyšší počet zbraní ve společnosti automaticky vyšší ochranu před terorismem, další varuje, že podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu.

Větší ozbrojení slušných lidí by naopak uvítal například Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Experti se shodují, že by se lidé měli na krizové situace lépe připravovat.

Zeman v neděli v internetové televizi Blesk.cz řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít. Prezident v minulosti proti rozšiřování počtu zbraní vystupoval, před časem ale řekl, že svůj názor kvůli hrozbě terorismu změnil.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy dnes ČTK řekl, že v České republice je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně. "Druhá věc je ta aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel," poznamenal Ditrych. Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více střelných zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům. Poukázal i na společensky štěpivý efekt umělé hranice mezi "námi" a "nimi", kteří se mají vyzbrojovat a bránit, a těmi nějakými nebezpečnými "druhy".

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale "samospásné řešení". "Není to o tom mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít," řekl. "Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli," poznamenal. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky.

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, ve které se věnuje bezpečnostním otázkám. Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace. "Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkrajnějším opatřením v situaci extrémního ohrožení," podotkl.

Poznamenal, že k podpoře ozbrojování civilního obyvatelstva proti islamistům například v historicky nedávné době několikrát sáhla alžírská vláda, poté co během islamistického povstání zahynulo přes 100.000 lidí. "V této situaci ČR naštěstí skutečně není, naopak celosvětově například patří mezi země s velmi nízkým počtem vražd," uvedl.

Podívejte se na Izrael

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Kraus. "Je třeba si uvědomit, že nějakého záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň," poznamenal. Na policii nebo zásahové jednotky se podle něj nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat několik minut až desítek minut se dostat na místo. "A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň," řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhrocených situacích vystupovat. "Není to pochopitelně jenom o vlastnictví zbraně, ale i o psychice toho konkrétního jedince, jestli je schopen nebo není nakonec adekvátně zasáhnout. A jakým způsobem, aby nenapáchal ještě více škody," dodal Kraus.

Foltýn poznamenal, že v Izraeli je počet ozbrojených civilistů proti Česku poloviční. "Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty," poznamenal.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=447229>

Expertům se Zemanova výzva k ozbrojování nelíbí
1.8.2016 prazsky.denik.cz str. 00 Moje Praha

ČTK

Praha - Většině oslovených bezpečnostních expertů se výzva prezidenta Miloše Zemana k většímu ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Podle některých z nich neznamená vyšší počet zbraní ve společnosti automaticky vyšší ochranu před terorismem, další varuje, že podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu. Větší ozbrojení slušných lidí by naopak uvítal například Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Experti se shodují, že by se lidé měli na krizové situace lépe připravovat.

"Zeman v neděli v internetové televizi Blesk.cz řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít. Prezident v minulosti proti rozšiřování počtu zbraní vystupoval, před časem ale řekl, že svůj názor kvůli hrozbě terorismu změnil.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy dnes řekl, že v České republice je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně. "Druhá věc je ta aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel," poznamenal Ditrych. Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více střežených zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům. Poukázal i na společensky štěpivý efekt umělé hranice mezi 'námi', kteří se mají vyzbrojovat a bránit, a těmi nějakými nebezpečnými 'druhými'.

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale "samospásné řešení". "Není to o tom mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít," řekl. "Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli," poznamenal. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky.

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, ve které se věnuje bezpečnostním otázkám. Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace. "Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkrajnějším opatřením v situaci extrémního ohrožení," podotkl.

Poznamenal, že k podpoře ozbrojování civilního obyvatelstva proti islamistům například v historicky nedávné době několikrát sáhla alžírská vláda, poté co během islamistického povstání zahynulo přes 100.000 lidí. "V této situaci ČR naštěstí skutečně není, naopak celosvětově například patří mezi země s velmi nízkým počtem vražd," uvedl.

Člověka se zbraní neozbrojený nezastaví

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Kraus. "Je třeba si uvědomit, že nějakého záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň," poznamenal. Na policii nebo zásahové jednotky se podle něj nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat několik minut až desítek minut se dostat na místo. "A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň," řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhrocených situacích vystupovat. "Není to pochopitelně jenom o vlastnictví zbraně, ale i o psychice toho konkrétního jedince, jestli je schopen nebo není nakonec adekvátně zasáhnout. A jakým způsobem, aby nenapáchal ještě více škody," dodal Kraus.

Foltýn poznamenal, že v Izraeli je počet ozbrojených civilistů proti Česku poloviční. "Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty," poznamenal."

URL| http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/expertum-se-zemanova-vyzva-k-ozbrojovani-nelibi-20160801.html

Zemanova výzva k ozbrojování? Experti nejsou nadšení

1.8.2016 tyden.cz str. 00 Domáci

ČTK

Většině bezpečnostních expertů se výzva prezidenta Miloše Zemana k většímu ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Podle některých z nich neznamená vyšší počet zbraní ve společnosti automaticky vyšší ochranu před terorismem, další varuje, že podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu.

Většině bezpečnostních expertů se výzva prezidenta Miloše Zemana k většímu ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Podle některých z nich neznamená vyšší počet zbraní ve společnosti automaticky vyšší ochranu před terorismem, další varuje, že podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu. Větší ozbrojení slušných lidí by naopak uvítal například Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Experti se shodují, že by se lidé měli na krizové situace lépe připravovat.

Zeman v neděli v internetové televizi Blesk.cz řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít. Prezident v minulosti proti rozšiřování počtu zbraní vystupoval, před časem ale řekl, že svůj názor kvůli hrozbě terorismu změnil.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy řekl, že v České republice je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně. "Druhá věc je ta aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel," poznamenal Ditrych.

Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více stělných zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům. Poukázal i na společensky štěpivý efekt umělé hranice mezi 'námi', kteří se mají vyzbrojovat a bránit, a těmi nějakými nebezpečnými 'druhými'.

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale "samospásné řešení". "Není to o tom mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít," řekl. "Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli," poznamenal. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky.

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, ve které se věnuje bezpečnostním otázkám. Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace. "Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkratším opatřením v situaci extrémního ohrožení," podotkl.

Poznamenal, že k podpoře ozbrojování civilního obyvatelstva proti islamistům například v historicky nedávné době několikrát sáhla alžírská vláda, poté co během islamistického povstání zahynulo přes 100 tisíc lidí. "V této situaci ČR naštěstí skutečně není, naopak celosvětově například patří mezi země s velmi nízkým počtem vražd," uvedl.

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Kraus. "Je třeba si uvědomit, že nějakého záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň," poznamenal. Na policii nebo zásahové jednotky se podle něj nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat několik minut až desítek minut se dostat na místo. "A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň," řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhrocených situacích vystupovat. "Není to pochopitelně jenom o vlastnictví zbraně, ale i o psychice toho konkrétního jedince, jestli je schopen nebo není nakonec adekvátně zasáhnout. A jakým způsobem, aby nenapáchal ještě více škody," dodal Kraus.

Foltýn poznamenal, že v Izraeli je počet ozbrojených civilistů proti Česku poloviční. "Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty," poznamenal.

URL| http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/zemanova-vyzva-k-ozbrojovani-experti-nejsou-nadseni_392776.html

Více zbraní mezi lidmi neznamená vyšší bezpečnost, míní experti

1.8.2016 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy / Domáci
iDNES.cz, ČTK

Prezident Miloš Zeman v neděli prohlásil, že by se občané měli ozbrojovat proti teroristům. Podle bezpečnostních expertů ale vyšší počet zbraní mezi lidmi neznamená automaticky vyšší ochranu, navíc podobná výzva může snížit důvěru v bezpečnostní složky státu. Odborníci se shodují, že by se lidé měli na krizové situace lépe připravovat.

Zeman v neděli v internetové televizi Blesk.cz řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít (více o Zemanově prohlášení čtete zde). V minulosti prezident proti rozšiřování počtu zbraní vystupoval, před časem ale řekl, že svůj názor kvůli hrozbě terorismu změnil.

V Česku se o držení zbraní a zbrojních průkazech začalo víc diskutovat v souvislosti s loňským útokem střelce v Uherském Brodu, po kterém zemřelo osm lidí a pachatel (více čtete zde). Vláda v reakci na útok střelce schválila zpřísnění zákona o zbraních, který nedávno podepsal prezident. Norma například nově umožňuje policii zadržet majitele zbraň přímo v jeho obydlí, například kvůli zdravotnímu stavu.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy poukazuje v souvislosti se Zemanovým prohlášením na to, že v České republice je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně. „Druhá věc je ta aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel,“ poznamenal Ditrych. Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více střelných zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům. Poukázal i na společensky štěpivý efekt umělé hranice mezi ‚námi‘, kteří se mají vyzbrojovat a bránit, a těmi nějakými nebezpečnými ‚druhými‘.

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale „samospásné řešení“. „Není to o tom mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít,“ řekl. „Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli,“ poznamenal. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky.

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, ve které se věnuje bezpečnostním otázkám. Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace. „Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkrajnějším opatřením v situaci extrémního ohrožení,“ podotkl.

Poznamenal, že k podpoře ozbrojování civilního obyvatelstva proti islamistům například v historicky nedávné době několikrát sáhla alžírská vláda, poté co během islamistického povstání zahynulo přes sto tisíc lidí. „V této situaci Česko naštěstí skutečně není, naopak celosvětově například patří mezi země s velmi nízkým počtem vražd,“ uvedl.

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. „Je třeba si uvědomit, že nějakého záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň,“ poznamenal. Na policii nebo zásahové jednotky se podle něj nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat několik minut až desítek minut se dostat na místo. „A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň,“ řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhrocených situacích vystupovat. „Není to pochopitelně jenom o vlastnictví zbraně, ale i o psychice toho konkrétního jedince, jestli je schopen nebo není nakonec adekvátně zasáhnout. A jakým způsobem, aby nenapáchal ještě více škody,“ dodal Kraus.

Foltýn poznamenal, že v Izraeli je počet ozbrojených civilistů proti Česku poloviční. „Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty,“ poznamenal.

URL http://zpravy.idnes.cz/zbrane-zeman-bezpecnost-terorismus-db9-domaci.aspx?c=A160801_180438_domaci_lve

Prohlášení Moskvy a Ankary o možném obnovení projektu plynovodu Turecký proud

2.8.2016 ČRo Plus str. 03 17:10 Den podle...

Libor DVOŘÁK, moderátor

Opakovaná prohlášení Moskvy a Ankary o možném obnovení projektu plynovodu Turecký proud s velkými obavami sleduje Evropská unie. Jeho realizace totiž podle mnohých zvýší evropskou závislost na ruském plynu. Agentuře Reuters to sdělily diplomatické zdroje. Jak uvádí jeden z nich, z tranzitu to téměř určitě vyřadí Ukrajinu. Což pro tuto těžce zkoušenou zemi bude velká ekonomická rána. Ale proto se to zřejmě dělá, stejně jako chystaný plynovod Severní proud 2. Ve spojení už jsme s analytikem z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Karlem Svobodou. Karle, vítám tě ve vysílání.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Ahoj, Libore.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Jak je podle tebe možné, že po ani ne rok starém incidentu se sestřelením ruského bitevníku nad syrsko - tureckou hranicí se vzájemný styky tak rychle obnovují?

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, ono to bylo poměrně logické. Já už tenkrát jsem říkal, ono, zní to hloupě, už tenkrát jsem říkal, ale to, že vlastně to jsou dva podobné, podobní lidé. Oni jsou takový ten klasický macho typ. A prostě tady získali příležitost jaksi, jak měřit, kdo dále doplivne. A to, že u toho zahynuli dva lidi, to vzbudilo emoce. Nicméně pak se dostali zpátky na tu úroveň, že oni vlastně se vymezují proti Západu. Ukazují, jaká jsou velmoc, snaží se vlastně, vlastně ukazovat na to, že ty jejich problémy způsobil právě Západ. A v tom to spojení docela funguje. Ono ostatně to spojení, nebo tedy náznaky toho spojení už začalo před tím pokusem o puč.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Karle, jaký zájem má na tom plynovodu, o kterém byla řeč a který jsem vlastně začínal, v této chvíli Rusko?

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, Rusko má několik zájmů. Ono samozřejmě finanční, protože, protože lé..., může lépe zásobovat vlastně ty jižní země. Je to daleko, daleko jednodušší. Ten politický zájem taky nebude, nebude marný, prostě plynovod nepůjde přes Ukrajinu, byť tedy ono může přes Ukrajinu něco posílat, ale tahle ta cesta je prostě levnější, plus je to určitý tlak na Ukrajinu, aby byla o něco poslušnější. Čili ono tam těch zájmů je hned několik, řekl bych.

Libor DVOŘÁK, moderátor

A když se podíváme na turecký zájem, tak co by tě tak nejdřív napadlo?

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, já nejsem velký odborník na Turecko, nicméně Turecko, alespoň co jsem se tak tomu kdy věnoval, vyhlášovalo, že ono se chce stát křižovatkou právě těch veškerých plynovodných tras. To jest, že má přes něj jít plynovod z Ruska, z Ázerbájdžánu, dělalo si nároky i na potrubí z Iráku, Íránu, to jsou všechno oblasti, které může, pro které Turecko může sloužit jako, jako určitý uzel. Čili ono, my říkáme, máme se bát Ruska, nemáme se bát Ruska, ale ono stejně tak ty obavy můžeme mít z velké role Turecka.

Libor DVOŘÁK, moderátor

K tomu se ještě dostanem. Ale jak důležitá je podle tvého soudu rusko - turecká ekonomická spolupráce? Protože zejména Turecko po tom sváru, po sestřelení SU-24 ekonomicky hodně utrpělo.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, Turecko samozřejmě utrpělo. Ono turecké stavební firmy, firmy byly poměrně čilé v Rusku. Rusové jezdili do, do Turecka velmi často. Rusové, Turecko vyváželo hlavně potraviny. Nicméně zdaleka není jisté to, že se to nějak zlepší. Ono ten ruský stavební trh není na, zrovna v dobré kondici. Turisté nejezdí do Turecka nejenom, nejenom tedy z Ruska, ale i ze Západu. A to z toho důvodu, z důvodu teroristických útoků. Čili ono není tak úplně jisté, že, že se ta situace zlepší.

Libor DVOŘÁK, moderátor

A teď ještě jedna velmi důležitá otázka. Z čeho bychom měli mít obavy. Jaké vyhlídky má v této nové atmosféře rusko - tureckého málem přátelství turecko - evropská spolupráce, zejména pokud jde o zvládnutí migrační krize, protože jak vidíme, ta turecká pomoc se během toho letošního léta dosti výrazně prosadila. Samozřejmě kromě uzavření balkánské cesty.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já opravdu nejsem odborník na Turecko. Já se omlouvám. S tímhle, s tímhle prostě problém, problém mám. Já můžu obecně, obecně mluvit spíše k těm plynovodům a tak dále. Co je důležité, je prostě to, že my nemůžeme čekat na to, kdy zase jaká krize přijde, kdy zase jaký režim si bude dělat něco, co je v rozporu se všemi platnými úmluvami. A prostě se na to připravovat. Čili já nemůžu mluvit o migrační krizi a Turecku, bohužel.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Dobře, Karle. Nicméně děkujeme a na slyšenou. To byl politolog z FSV Karel Svoboda. Na slyšenou, Karle.

Karel SVOBODA, analytik, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji, na slyšenou.

Experti jsou opatrní k Zemanově výzvě k většímu ozbrojování

2.8.2016 Právo str. 02 Zpravodajství
(zr, ČTK)

Většině bezpečnostních expertů se výzva prezidenta Miloše Zemana k ozbrojování společnosti kvůli nebezpečí terorismu nezamlouvá. Zeman v neděli v TV Blesk řekl, že by se čeští občané měli ozbrojovat, aby mohli v nutné situaci zbraň použít.

Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy řekl, že v Česku je velmi liberální zbrojní legislativa, mimo jiné stran skrytého nošení zbraně.

„Druhá věc je aktuální výzva. Pokud přichází od prezidenta, hlavy státu, může mít z mého pohledu dost negativní společenský efekt v tom, že eroduje důvěru v bezpečnostní složky, schopnost státních institucí ubránit bezpečnost obyvatel,“ poznamenal Ditrych. Dodal, že neví o prokázané souvislosti, že by více střelných zbraní mezi lidmi přispělo k zabránění teroristickým útokům.

Bezpečnostní expert František Šulc poznamenal, že větší ozbrojení lidí by nezatracoval, nevidí v něm ale samospásné řešení.

„Nejde o to, mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít. Pokud to nemají nadřilované, mohou způsobit více škody, než že by si lidé pomohli,“ řekl. Zdůraznil, že primárně musí obranu před terorismem řešit bezpečnostní složky.

S tím souhlasí i Otakar Foltýn, spoluautor knihy Povaha změny, v níž se věnuje bezpečnostním otázkám.

Stát by měl podle něj do budoucna zefektivnit své ozbrojené složky, zásadně posílit jejich zálohy a také více podporovat branné sporty nebo připravenost lidí na krizové situace.

„Výzvy k ozbrojování obyvatelstva jsou ale obecně až tím skutečně nejkrajnějším opatřením v situaci extrémního ohrožení,“ podotkl.

Izrael jako příklad?

Naopak s vyšším vyzbrojením souhlasí Josef Kraus z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. „Záporňáka se zbraní v ruce zastaví jenom slušný člověk, který má zbraň,“ řekl.

Na policii se prý nelze vždy spolehnout, protože jim vždy bude trvat až několik desítek minut se dostat na místo. „A do té doby těžko toho člověka se zbraní může zastavit někdo jiný, kdo nemá zbraň,“ řekl.

Jako příklad uvedl Izrael, kde je mnoho z civilistů ozbrojeno a mají také kurzy, jak správně ve vyhocených situacích vystupovat. Podle Foltýna ale počet ozbrojených civilistů v Izraeli je proti Česku poloviční. „Přičemž Izrael primárně spoléhá právě na silné státní ozbrojené složky a teprve sekundárně na, mimochodem poměrně dobře připravované, civilisty,“ dodal.

Nejde o to mít u sebe pistoli, ale musím ji být schopen skutečně adekvátně použít František Šulc

Predátorské časopisy devastují vědu

2.8.2016 Lidové noviny str. 04 Domov
MARTIN RYCHLÍK

Vědci radí méně zkušeným kolegům, jak rozeznat podvodné věstníky, které publikují i pseudovědecké studie a čiré nesmysly

PRAHA Krátce před prázdninami dorazil do jednoho z nejváženějších vědeckých magazínů na světě, do Nature, krátký dopis. Je ale zásadním dokumentem, který vyzývá vědce, knihovníky i vydavatele, aby se spojili v boji proti destrukci bádání a funkčního zveřejňování jen ověřených poznatků.

„Predátorské časopisy ohrožují samotnou kredibilitu vědy. Tím, že předstírají nebo opomíjejí recenzní řízení, znečišťují odborné prostředí svou okrajovou a odpadkovou vědou i aktivistickým výzkumem. (...) Navrhují, aby je všechny ze zainteresovaných stran držely na uzdě,“ stálo v otištěném červnovém e-mailu. Autorem byl Jeffrey Beall, knihovník.

Ano, přesně ten slavný bojovník proti tzv. predátorským časopisům, jejichž seznam od roku 2008 na internetu spravuje.

Knihovník z Coloradské univerzity opakovaně varuje před rapidním nárůstem pochybných věstníků a vydavatelů, kteří parazitují na původně ušlechtilém míněném modelu otevřeného přístupu k poznatkům (open access).

Ten totiž vychází mimo jiné i z toho, že vědci by měli za uveřejnění své studie, aby pak mohla být zdarma všem zájemcům k dispozici, předem platit. Toho se ale chytily tisíce podvodníků, kteří neustále vylepšují figly a způsoby, jak z nezkušených (anebo naopak ze spekulujících) akademiků vytahat peníze na svou vlastní obživu. Jde o stamiliony korun.

Mladí, dávejte si pozor!

V českém prostředí na predátory upozornila zvláště loňská „kauza Strielkowski“ na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a iniciativa fóra Věda žije!, jež srovnáním periodik z Beallova seznamu a výsledků v českém Rejstříku informací o výsledcích výzkumu (RIV) identifikovala přes 530 podezřelých – a daňovými poplatníky pak zpětně za „vědeckou aktivitu“ i proplacených – článků.

Jak LN v lednu upozornily, například jeden z brněnských profesorů měl v odborné databázi Scopus jen za rok 2013 uvedeno 85 „vědeckých“ článků (!) a řadu z nich otištěných právě v pochybných žurnálech z Beallova listu.

„Univerzity a vysoké školy by měly přestat používat počty otištěných článků jako měřítko výkonnosti. Výzkumníci a respektované časopisy by neměli citovat články z predátorských časopisů a akademické databáze by je měly i vyřadit,“ napsal Beall.

Kromě toho by tyto indexující databáze – jako je Scopus, Web of Science nebo PubMed – měly zvýšit laťku jen na přijímání časopisů, jež prokazatelně neobcházejí recenzní řízení či jiná pravidla.

Proč by nás fenomén „predátorů“ měl zajímat? „Protože velmi škodí vědě – a to řadou způsobů. Vydávají špatné vědecké práce a ve vědě se přece nové výsledky staví na těch starých... Potřebujeme časopisy, kterým lze důvěřovat, že střeží vědu jako takovou,“ řekl Jeffrey Beall českému serveru Technet během své nedávné účasti na pražské konferenci.

Problém predátorů se zvětšuje. Zatímco v roce 2013 bylo na Beallově indexu 126 jednotlivých časopisů podezřelých z nekalostí, na začátku letoška jich bylo už 882. Počet predátorských vydavatelů – klidně s celou „stájí“ stovek pseudotitulů – se od roku 2011 zvýšil z osmnácti na 923!

I čeští knihovníci varují

Tito vydavatelé vybírají za otištění článků peníze (typicky pár tisíc korun, ale poplatky kvůli konkurenci klesají), podbízejí se vědcům a předstírají svou vědeckost. Kupříkladu uvádějí falešný impakt faktor, což za běžných okolností bývá měřítkem kvality. Imitují recenzní proces peer-review (takže studii přijmou za pár dní, místo aby ji experti několik měsíců připomínkovali), mají fiktivní redakční rady, a to i s neexistujícími osobnostmi. Dávají si rovněž názvy zaměnitelné se zavedenými tituly – není těžké splést si respektovaný International Journal of Engineering Science s predátorským The International Journal of Engineering and Science.

„Nejúčinnější ochranou před publikováním v predátorských časopisech je osvěta. Jen tak se v akademické obci rozšíří povědomí o rizicích, která plynou z publikování v těchto časopisech vzniklých za účelem pouhého finančního zisku,“ uvádějí v obsáhlé příručce Lukáš Plich a Jiří Kratochvíl, knihovníci z univerzitního kampusu Masarykovy univerzity.

A přidávají desítky příkladů, jak predátoři falšují i své zařazení do ověřených vědních databází, jak bez otálení otiskují plagované texty, bludy anebo předstírají konkrétní slušný časopis – příkladem budiž dokonce odcizená identita lesnického titulu Sylwan, již lze odhalit jen v drobně pozměněné internetové adrese. Fíglů je plno. Ani tak to nekončí: za peníze se vydávají i chabé monografie a konají se pseudokonference.

Ostudných predátorských kauz jsou už po celém světě desítky. K těm nejslavnějším patří vynucená rezignace Ibrahima Gašiho, rektora univerzity v Prištině, jenž získal v Kosovu profesuru díky slabým článkům v pochybných indických časopisech. Studenti jej v roce 2014 donutili k rezignaci.

Po vzoru fyzika Alana Sokala, jenž už v roce 1996 poslal do časopisu Social Text kvazifilozofický nonsens, který pak skutečně i vyšel, zkoušejí desítky vědců ne/funkčnost recenzních řízení. Občas pak v lživém věstníku vyjde třeba i taková věta: „Tento článek je úmyslně plný chyb,“ napsali třeba Češi do nejspíše albánského časopisu Mediterranean Journal of Social Sciences s formálním sídlem v Římě.

Biolog John Bohannon z Harvardovy univerzity v roce 2013 zaslal do 304 časopisů s politikou open access záměrně vadný článek, ale ten byl ve 157 případech přijat k publikování, 98 časopisů jej odmítlo přijmout a 49 žurnálů do uzávěrky neodepsalo.

Univerzity se brání návody

Mnohé kvalitní univerzity, včetně českých veřejných vysokých škol, pak po různých kauzách a zpochybnění druhdy samozřejmých pravidel publikování došly k doporučením, kde publikovat a jak se vyhnout predátorům, kteří podryvají samotné základy vědy.

Rady dávají na Univerzitě Karlově, Masarykově univerzitě či ČVUT právě knihovníci, kteří si jsou vědomi rizik a škod, které predátorské publikování přinese jinak tak perspektivnímu modelu otevřeného přístupu k textům.

Kromě Beallova „black listu“ vznikají už i „white listy“, seznamy prověřených a poctivých žurnálů s politikou open access.

„Jedná se zde o systémový problém, který nebude lehké v dohledné době uspokojivě vyřešit. Blížíme se do bodu velké změny či hluboké krize v současnosti požímaného výzkumu, jeho sdílení a prezentace,“ napsali informatici Zdeněk Smutný a Václav Řezníček z Vysoké školy ekonomické v článku pro otevřený časopis Acta Informatica Pragensia. A dodali: „Nyní jsme pouze na počátku problému, který se dotýká vědeckých komunit po celém světě. Je to boj na několik příštích let.“ Mají v tom pravdu.

Predátorský boom * Takzvaně predátorské časopisy otisknou za poplatek cokoliv, recenzní řízení bývá vesměs fiktivní – za pár dnů tak vydají článek, který často vědecký přínos jen předstírá. * Triků už mají spousta: třeba názvy dosti podobné renomovaným časopisům, falešné vědecké rady, adresy, podvodný impakt faktor, údajné zařazení do vědeckých databází a podobně. * Podle velké studie C. Shena a B. C. Björka (2015) publikují v

predátorských časopisech nejčastěji Indové (35 %), Nigerijci (8 %) a Američané (6 %). Většina autorů bývá z Asie a Afriky. * Zjištěný průměrný poplatek za otištění článku v takovém časopise činí asi 5000 Kč.

Foto popis|

Kampaň před volbou amerického prezidenta

2.8.2016 ČT 24 str. 04 20:00 90' ČT24

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

S námi ve studiu stále zůstává a ještě nějakou chvíli zůstane Martin Palouš, který odpovídá na vaše dotazy. Divák Ondřej se ptá: "Jaká vlastně bude Amerika od roku 2017? Je vůbec ve Spojených státech realizovaný onen program, který nabízí Ameriku náboženských kontrol?" A to, že budou náboženské kontroly, to divák Ondřej odvozuje od toho, že by měl být zakázán podle Donalda Trumpa vstup muslimům na americké území.

Martin PALOUŠ, český diplomat

Tak zaprvé jakkoli je prezident Spojených států hlavou té exekutivní složky vlády a je, řekněme, mocnější než prezident naší parlamentní demokracie, tak zase není všemocný. Je zde americký Kongres a je zde americká ústava, a tedy Nejvyšší soud Spojených států, to znamená, jakékoliv rozhodnutí bude muset být prodiskutováno a přijato tedy Kongresem a ukáže-li se být v rozporu s ústavními principy, tak se také neprosadí. Já si myslím, že i u Donalda Trumpa jsou některé věci spíše předvolební rétorikou, která se uchází o určité hlasy, než již propracovaným a konkrétním návrhem samozřejmě opět, pokud se situace, pokud jde o ten boj s terorismem nebo s radikálním islámem nějakým radikálním způsobem zhorší, no, tak, potom tyto argumenty budou získávat na popularitě. Neřekl bych na váze, takže opět bych byl střízlivý a opatrný a spíš se držel empirie a faktů, než jenom někdy bombastických prohlášení.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu, jak moc je možné věřit, že Donald Trump bude ubírat na plynu, když zatím to předvolební kampaň nikterak nepoukazuje. Já předpokládám, že samozřejmě Donald Trump má své strategy, má své poradce, kteří mu radí, například v poslední kauze manželů Cahnových a zesnulého vojáka v Afghánistánu. "Uberte, uberte a neurážete třeba oběti amerických válek."

Martin PALOUŠ, český diplomat

Podívejte se, to je jako u každého řidiče, když přidáváte pouze na plynu, tak můžete narazit do zdi, že ano, pokud tedy nesledujete cestu, po které se zrovna ubíráte. Já si myslím, a nejsem pochopitelně v té situaci, abych věděl, že toto přesně Trumpovi poradci svému šéfovi neustále opakují. On jim pravděpodobně říká, že kouzlo jeho osobnosti a způsob argumentace je základem jeho úspěchu. Uvidíme, jak se to vyvine.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pokud si srovnáme oba dva programy obou dvou kandidátů, jak by tedy vypadala Amerika za vlády Hillary Clintonové. Co by byl ten hlavní rozdíl oproti Donaldu Trumpovi?

Martin PALOUŠ, český diplomat

Podívejte se, já myslím, že hlavní věc v tý Americe je cosi, co například současný prezident Obama sliboval a v podstatě také moc nesplnil. Hovořil, že nebude červená a modrá Amerika, ale že budou jedny Spojené státy. Jakési aspoň elementární sjednocení v té politické různosti. Já se obávám, že Donald Trump, pokud by se mu podařilo zvítězit, tak bude vládnout s jakousi mobilizovanou skupinou svých fanatických odpůrců proti stejné mobilizované skupině svých, podpůrců, frustrovaných odpůrců, takže to, co si myslím, v Americe by se mělo stát a co se stát nemusí, je jakýsi konsensus, nacházíme se všichni v nové situaci ve světě, Spojené státy jsou

lídry do značné míry tohoto světa, no, a pokud z Ameriky budou přicházet takové zmatené nekoherentní výkřiky, no, tak to asi nebude pro svět moc dobré.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

K oněm výkřikům se dostaneme za malou chvíli. Teď se pojďme podívat na to, jak moc pravděpodobné vlastně je to, že Donald Trump zvítězí v onom duelu o křeslo v Bílém domě. Zuzana Hodková přichází do studia a zná konkrétní data. Dobrý večer, Zuzko.

Zuzana HODKOVÁ, redaktorka

Dobrý večer. Připomeňme si tedy, jak oba kandidáti aktuálně stojí. Poslední průzkumy mírně favorizují Hillary Clintonová, stanice CBS News jí předpovídá čtyřicet sedm procent hlasů, Donaldu Trumpovi o šest procent méně. Televize CNN kandidátce demokratů připisuje dokonce padesát dva procent hlasů. Republikánský kandidát Trump se může ve volbách tradičně spolehnout na podporu jižanských států, a také států na středozápadě. Mezi dlouhodobě červené státy patří třeba Alabama, Kansas, Texas a nebo Aljaška. Voliči Clintonové jsou často ve státech na pobřeží Tichého oceánu a na severovýchodě země. K tradičně modrým státům se řadí například Minnesota, New York, Washington a nebo Havaj. Výsledky voleb ale obvykle určují takzvané nerozhodnuté státy. Do těch také oba kandidáti soustřeďují své předvolební kampaně. Největší boj tak letos proběhne například na Floridě, Severní Karolíně, Virginii, Pensylvánii a nebo Ohio.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Zuzko, mockrát díky za vzhled do americké volební matematiky. Těžko říci, jak právě těmito čísly pohnuly poslední výroky Donalda Trumpa, které se věnovaly mezinárodní politice, připomeňme, že Donald Trump se nikterak netají, možná svými sympatiemi nebo zkrátka vřelejším vztahem kupříkladu k Vladimíru Putinovi. V posledním rozhovoru pro stanici ABC například řekl, že by Krym měl zůstat součástí Ruska a že jeho vytržení z ruských struktur by mohlo rozpoutat třetí světovou válku. A pokud by Krym zůstal ruskou součástí, mohlo by to přispět k lepší spolupráci Spojených států a Ruska v rámci boje proti světovému terorismu. Jak moc tyto věty, tato slova vnímat jako převrat v americké politice, co by to mohlo znamenat pro budoucí světové uspořádání, na to možná odpoví náš další host Ondřej Ditych, analytik Deutsch Security Square, je tu s námi. Dobrý večer.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak, prosím, jak moc brát tato slova vážně? Skutečně může být pan Trump jakýmsi ruským agentem v americké administrativě, v budoucím čase?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

No, je velmi těžké brát Donalda Trumpa vážně, respektive brát jeho slova vážně, protože pokud se o něm něco dá říci s jistotou, tak je to vnitřně velmi rozporuplný člověk, který nemá zcela podle mého názoru ujasněný vztah mezi svým já a vnějším světem. Nicméně pokud jde o jeho vztah k Rusku, ten vztah má několik rovin. Na jedné straně je to vámi zmiňovaný určitý obdiv k Vladimíru Putinovi, kterého považuje za velkého vůdce a já se domnívám, že si představuje, že v případě toho, že bude zvolen prezidentem, tak mezinárodní politika bude svým způsobem regulována na jakýsi duet, nikoli nějaký koncert, diplomatický koncert velmocí, ale duet dvou světových lídrů, jeho samozřejmě a Vladimíra Putina. Další rovnou jsou lidé kolem Donalda Trumpa, například šéf jeho volebního štábu Paul Manafort, který mimochodem pracoval již pro Ronalda Reagana, také politika, který měl potíže s přijatelností u amerických voličů, nakonec se prezidentem stal, nicméně Paul Manafort nepracoval pouze pro Ronalda Reagana v jeho volební kampani, ale například i pro Viktora Janukovyče, ukrajinského prezidenta, léta pro oligarchu Olega Děrípasku, velmi blízkého Kremlu, dalším poradcem Vladim...., pardon, Donalda Trumpa je Carter Page ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Už se vám to nějak plete.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

... jaksí na výplatní, nechci říkat, na výplatní pásce, ale zaměstnaný ruskou společností Gazprom, takže, takže pravdou je, že kolem Donalda Trumpa jsou lidé, kteří mají k ruskému establishmentu blízko.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu, jak moc jsou v americké historii běžné takové výroky. Je to tak, že jakýkoli americký prezident, který by v minulosti proslul tím, že by měl k Rusku podobný, řekněme, vřelý nebo pozitivní vztah, by byl automaticky diskvalifikován z americké politiky a nebo to je, řekněme, věc, kterou známe třeba z období Monroeovy doktríny, tedy nevměšovat se do vnějších záležitostí, zůstat si jaksí izolovaným ostrovem nebo je to jakási Politika détente, kterou známe, můžeme to chápat jako paralelu?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Myslím, že je to v poslední době určitě bezprecedentní a ukazuje se to i na tom, že si Donald Trump za tyto výroky vysloužil kritiku od vlivných členů Republikánské strany, kteří mu neodepřeli tu již teda deklarovanou podporu jako třeba vlivný senátor, někdejší kandidát na prezident John McCain, ale tyto výroky kritizovali, kritizoval je i bývalý republikán, ještě vysokí státní úředníci jako Brent Scowcroft, dvojnásobný poradce pro národní bezpečnost, nebo Paul Wolfowitz, lidé, jak tedy ti, řekněme, klasičtí američtí realisté v zahraniční politice, tak neokonzervativci, pro které Donald Trump prostě není kandidátem, kterého by mohli podpořit.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Co to udělá s americkými voliči, právě tato stránka jednotné linie diplomatické USA a Ruska, mohlo by to zamíchat podle vašeho názoru i s konečnými výsledky?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Nedovedu v tuto chvíli říci. Na začátku, respektive před začátkem konventu jak Demokratické, tak Republikánské strany si Hillary Clintonová, Donald Trump stáli přibližně podobně, mezi nimi ještě je dvacet procent nerozhodnutých voličů. Někteří odborníci, kteří sledují tu volební kampaň, říkají, že zahraniční politika v ní hraje bezprecedentně důležitou roli, na druhé straně není to rozhodně tak, že by to tak bývalo v amerických prezidentských volbách, těžko říci, že by jeden nebo tak proto se domnívám, že asi tento, tento vztah nebo výroky Donalda Trumpa, ono, ono nejde o nějaké zkrátka jednorázové, jakýsi jednorázový úlet. Prostě Donald Trump vrší a vrší tyto vysoce kontroverzní výroky jeden za druhým a tím nějakým způsobem si myslím, že i jaksí ubývá na síle jejich, jejich kontroverznosti, protože on je zkrátka kontroverzní osobností jako takový, už se to od něj nějakým způsobem očekává, co by pro jiného kandidáta mohlo být takřka smrtelné, mohlo by mu to zlomit vaz, tak Donaldu Trumpovi zkrátka prochází. To znamená, stále je řada nerozhodnutých voličů, já se domnívám, že jakási nepředvídatelnost, jakási vůle k nevědí, obtížnost vůbec porozumět Donaldu Trumpovi občas, on mluví, jako že to je oraculum, není jasné občas, co míní tím, co říká. Tak si myslím, že bude pro tyto středové, nerozhodnuté voliče velmi těžko přijatelná, nicméně nemyslím si, že vztah mezi Spojenými státy a Ruskem by byl nakonec tím rozhodujícím.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pane Ditrychu, zatím mockrát díky. Také Ondřej Ditrych zůstává s námi ve studiu a je připraven odpovídat na otázky, které budou přicházet do vysílání Devadesátky. Připomínám webové stránky hydeparkct24.cz, Facebook, Twitter nebo aplikace iReportér, to jsou všechno cesty, kterými se k nám do studia dostanete. Každé americké prezidentské volby provází několik klíčových témat. Jaká to budou právě letos? Pojdme se podívat na stručný přehled, který opět přináší Zuzana Hodková do studia, tak prosím.

Zuzana HODKOVÁ, redaktorka

Pojďme se hlavně podívat na to, jak se k nim jednotliví kandidáti staví. Velké emoce tradičně budí otázka kontroly zbraní. Vítěz republikánských primárek Donald Trump je jejím dlouhodobým odpůrcem. Po masakru v

Orlandu ale prohlásil, že bude chtít zamezit tomu, aby si zbraň mohli opatřit lidé sledovaní policií kvůli riziku terorismu. Mnohem přísněji se k této otázce staví Hillary Clintonová. Ta podporuje zákaz takzvaných útočných pušek a chce lepší prověrky osob, které si zbraň chtějí pořídit. Další velké téma imigrace. Donald Trump chce postavit zeď na hranicích s Mexikem. Masově deportovat všechny ilegální přistěhovalce a dočasně pozastavit migraci muslimů do země. Clintonová naopak podporuje přijetí více syrských uprchlíků a stávajícím imigrantům chce nabídnout cestu k nabytí občanství. Kandidáti se neshodují ani v otázce zdravotnictví. Zatímco Clintonová, kandidátka Demokratické strany, plánuje pokračovat v Obamově reformě, Donald Trump ji hodlá zrušit a nahradit vlastní zdravotní péčí pro každého. Opačné postoje oba zaujmají i k otázce brexitu. Zatímco Trump by ho přivítal, Hillary Clintonová před ním varovala. A neshodnou se ani ohledně vztahu s Ruskem. Jak zaznělo. Donald Trump podporuje sblížení s touto zemí. Chce tím dosáhnout silnější aliance pro zklidnění situace v Sýrii a boj s Islámským státem. Vztah Clintonové a ruského prezidenta Putina je komplikovanější. V minulosti ho nazvala tyranem a řekla o něm, že nemá duši. Putin zase odpověděl, že je nutné, aby vládní představitel měl hlavně mozek.

Kamil BENEŠ, redaktor

Svým ostrým jazykem si proti sobě popudil už hodně lidí. Donald Trump proslul hlavně nevybíravými výroky o menšinách nebo přistěhovalcích rozpaky teď ale vyvolávají i jeho snahy o sblížení s odvěkým americkým rivalem.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Budeme mít lepší vztahy s Ruskem, a to, že budeme mít dobrý vztah s Ruskem, je nejspíš dobrá věc. Rozhodně to není špatné.

Kamil BENEŠ, redaktor

Tím spíš, když by pro takový krok byl ochotný uznat i anexi Krymu.

Donald TRUMP, kandidát na prezidenta USA

Podle toho, co jsem slyšel, tak lidé na Krymu chtějí být spíš pod Ruskem, než kde byli před tím, to je věc, ke které se musí přihlížet.

Kamil BENEŠ, redaktor

Spíš posměch než rozhořčení sklidila i Trumpova žena Melanie. Může za to projev, který přenesla před dvěma týdny na sjezdu republikánů. V zásadě se totiž nelišil od toho, se kterým před osmi lety vystoupila současná první dáma Michelle Obamová.

Michelle OBAMOVI, první dáma USA

Já i Barack jsme vyrůstali na mnoha společných hodnotách, že pro životní cíle je třeba tvrdě pracovat, že slova jsou závazkem, že je nutný soulad slov a činů.

Melania TRUMPOVÁ, manželka Donalda Trumpa

Už odmala se mi rodiče snažili předat hodnoty tvrdé práce, díky které dosáhnete v životě toho, co chcete. Když dáte někomu své slovo a dodržíte své sliby, je to závazek.

Kamil BENEŠ, redaktor

Bez škráloupů ale není ani Hillary Clintonová. Ještě v době, kdy byla šéfkou americké diplomacie, používala pro korespondenci svůj soukromý e-mail, a to i v případě utajených informací. Takovou poštu ale podle vládního nařízení lze posílat jen přes bezpečné oficiální kanály.

Hillary CLINTONOVÁ, kandidátka na prezidentku USA

Už jsem řekla, že toho velmi lituji, udělala jsem chybu, kterou zcela jistě nechci opakovat. Těch 300 lidí, se kterými jsem komunikovala, jsou ti nejopatrnější lidé, kteří se mnou kdy pracovali.

Kamil BENEŠ, redaktor

Vyšetřovatelé ale byli shovívaví. Na doporučení FBI a prokurátorů proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání. Mohou přijít ale i jiné postihy. Clintonová by mohla například přijít o bezpečnostní prověrku, případní první americké prezidentce by se tím výrazně zkomplikovala tvorba týmu pro otázky národní bezpečnosti. Redakce a Kamil Beneš, Česká televize.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Sledujete Devadesátku ČT 24. Na chvíli pojdme ještě z Washingtonu do Moskvy. Už jsme si řekli, jaký vztah má nebo může mít Donald Trump k Rusku. Jaký vztah mají ale Rusové k Donaldu Trumpovi a nebo k Hillary Clintonové coby možné příští americké prezidentce. Pomůže nám to objasnit náš spolupracovník v Moskvě Jiří Just. Dobrý večer, Jiří.

Jiří JUST, spolupracovník ČT v Moskvě

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak, prosím, předpokládám, že ruské administrativě by se asi snáze spolupracovalo s někým, kdo obdivuje nebo má pozitivní vztah k Vladimíru Putinovi, než s někým, kdo něm říká na plná ústa, že je to hrubián, tedy předpokládám, že Donald Trump, to by měla být jasná volba pohledem Rusů.

Jiří JUST, spolupracovník ČT v Moskvě

Určitě to, to je pravda. Samozřejmě oficiálně nebo veřejně ruští politici a Vladimir Putin, jeho předseda vlády Dmitrij Medveděv nesází na Trumpa. Dokonce dneska zaznělo prohlášení Dmitrije Peskova, tiskového mluvčí Vladimíra Putina, že ruský prezident nikdy nehovořil s Trumpem, nikdy se nesetkali, nikdy nemají žádné kontakty, tudíž jako by se nějakým způsobem snažili o Trumpa distancovat, ale samozřejmě platí to, že ta prohlášení, které, se kterým vystupuje Donald Trump, jsou příznivá pro Rusko, líbí se Rusku a Rusové to vnímají jako návrat zase do té velmocenské úrovně /nesrozumitelné/ Donald Trump je vnímá jako partnera na rozdíl od Baracka Obamy a demokratické kandidátky Hillary Clintonové.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, já si vzpomínám na rozhovor, dokonce dubnový, pokud se nepletu s Vladimírem Putinem, kde řekl, že je důležité do pozice amerického prezidenta najít někoho, kdo nebude k Rusku přistupovat z pohledu globální mocnosti, kdo nebude chtít, nějaká vlastní pravidla pro sebe, dá se třeba názor Kremlu i dešifrovat ze stanovisek nějakých dalších důležitých politiků, ne nutně Vladimíra Putina, který logicky se snaží zachovávat diplomatickou linku.

Jiří JUST, spolupracovník ČT v Moskvě

Určitě, já jsem například hovořil s Leonidem Kalašnikovem, to je poslanec ruské Státní dumy, který zodpovídá za mezinárodní politiku a on sám v rozhovoru říkal, že by spíš preferoval Donalda Trumpa, protože vysílá v Rusku příznivé signály. Je vnímán dobře, ale Rusové jedním slovem dodávají: "Zatím to je rétorika, zatím není prezident, uvidíme, co bude, pokud vstoupí do Bílého domu a jestli mu ta hezká rétorika vůči Rusku vydrží a samozřejmě, když jsem už zmiňoval Krym, tak jestli skutečně dodrží to, že uzná Krym ruským územím, že nebude říkat, že to byla anexe a tak dále. Takže Rusové jsou nadšeni, řekněme, z Trumpa, ale oficiálně to nedají najevo až do listopadu.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A o co tedy vlastně aktuální ruské administrativě jde v případě boje o křeslo amerického prezidenta. Jde jenom o jakési tedy formální uznání, coby druhé, možná rovnocenné světové velmoci a nebo nějaké spíše praktické dopady. Zrušení sankcí samozřejmě, napadá mě na prvním místě.

Jiří JUST, spolupracovník ČT v Moskvě

Rozhodně, ale to je spojeno. A protože jakmile bude Rusko uznáno, že je partnerem pro Spojené státy, že je znova velmoc, že je třeba s ní jednat, že Rusko bude Americe pomáhat s bojem proti terorismu, tak samozřejmě tím se předpokládá, že budou zrušeny sankce, že budou ty vztahy rovnoprávné, že nikdo nebude na Rusko tlačit, Rusko se může vrátit tam, o čem sní, tudíž že se zrodí nový, řekněme, kvazi Sovětský svaz, kdy Rusko bude dominovat na tom prostoru, který chce, což je samozřejmě postsovětský prostor a i část Evropy, takže ono to je, to je spojeno, jak velmocenská, ty velmocenské sny, tak i zrušení sankcí, benefity a tak dále, takže já bych to nerozděloval.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Prosím, Jiří, já jsem přednedávnem četl váš článek na Aktuálně.cz, ve kterém popisujete příběh ruského důchodce, který dokonce říká, že věnuje část svých úspor, které šetřil na umělý chrup Donaldu Trumpovi na kampaň, protože jedině on může přispět opět k férovému rozdělení světa. To je pouze, řekněme, humorná historika a nebo se pomocí tohoto příběhu dá definovat i vztah obyčejných Rusů k Donaldu Trumpovi?

Jiří JUST, spolupracovník ČT v Moskvě

Vztah obyčejných Rusů je trošku zvláštní, protože podle čerstvého průzkumu, které provedla sociologická agentura Scio, volby nebo, řekněme, tu volební kampaň sleduje pouze čtyřicet procent Rusů a co je zajímavé, jenom čtyřicet procent Rusů zná Donalda Trampa. Ví, kdo to je, ví, že kandiduje a tak dále. Mnohem víc znají Hillary Clintonovou, a to je samozřejmě dáno i tím, že Hillary Clintonová vystupuje takovým tvrdým postojem vůči, vůči Rusku, takže ačkoliv já jsem popisoval skutečně tu velice tu tragikomickou historku, že důchodce je schopen prodat nebo je schopen investovat do Donalda Trampa, je schopen zapomenout na své zuby jenom, aby nebyla válka, jenom aby vyhrál Donald Trump, který naladí ty vztahy mezi Spojenými státy a Ruskem, tak to samozřejmě platí, ale neplatí to globálně o celém Rusku, že by Rusové znali Donalda Trampa a že by mu v uvozovkách fandili. Takhle to není. Je to až sice zvláštní, ale to je spíš, řekněme, dílo té propagandy, která se snaží ukazovat Rusům Trampa v jednom směru a posílá to, řekněme, i do Evropy a přitom realita je jiná, že Trampa ve skutečnosti více jak polovina Rusů nezná a neví, kdo to je.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pohled z Moskvy na americké volby. Pohled Jiřího Justa. Děkujeme, hezký večer přeje.

Jiří JUST, spolupracovník ČT v Moskvě

Na shledanou.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ve studiu s námi stále zůstává Martin Palouš, který odpovídá na vaše dotazy. Prosím, ptá se divák Stanislav, jaký vlastně smysl dává Trumpovo poklonkování Rusku, které mu slibuje například ono uznání anexe Krymu. Vám osobně to smysl dává?

Martin PALOUŠ, český diplomat

No, tak jakýsi smysl to dává a lze to vyložit v jakémisi realistickém kontextu, ve kterém se Donald Trump chce pohybovat a který domnívá se, může lépe prodat svým /nesrozumitelné/ voličům. Raději bych zde zdůraznil náš český pohled na tu věc, jako jakkoli čeští občané volit pochopitelně v amerických volbách nebudou, ale sledujeme-li tuto situaci z našeho hlediska, tak si myslím, že je pro nás to příležitost si klást určité otázky, jakým způsobem efektivně komunikovat se Spojenými státy náš pohled na svět, mimo jiné ten argument, že většina obyvatel Krymu by se hlásila k Rusku, no, tak, kdyby se podobný průzkum udělal v Sudetech v 38. roce, tak by to také asi dopadlo určitým způsobem, že ano. Čili myslím si, že právě ty Trumpovy argumenty by nás spíš měly

tedy znepokojoval a z tohoto hlediska bychom měli, ať už na republikánské, tak na demokratické straně volat tedy po určitém vybalancovanějším pohledu. To Rusko je taková, bych řekl, signálka čehosi, co by nás mělo znepokojoval.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu nemělo by to naopak být třeba i motivací pro české politiky, protože Donald Trump kupříkladu, když se ho ptali na to, zda pomoci spojencům v NATO, tak řekli jen těm, kteří plní závazky vůči Spojeným státům. My třeba nejsme ti, kteří dávají dvě procenta do rozpočtu na obranu, jak po nás chtějí závazky Severoatlantické aliance?

Martin PALOUŠ, český diplomat

Tady bych právě, a vlastně to je také součást mého argumentu, by i česká strana měla se zamyslet nad svou vlastní tedy politikou, zda dáváme či nedáváme příležitosti k oněm výrokům, že Spojené státy zde nejsou od toho, aby takříkajíc ze svých prostředků zajišťovaly bezpečnost malým členům aliance. Tady bychom se měli ozvat za tu alianci, ale současně efektivním způsobem přiměřeným nám samotným tu alianci podporovat a ten rozpočet, příspěvek do obranného rozpočtu je toho podstatnou součástí.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

K nám do debaty se teď připojí další host. Je tu s námi Daniel Anýž z české redakce Newsweek. Dobrý večer také vám.

Daniel ANÝŽ, redaktor, Newsweek

Dobrý večer.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Dane, prosím, jste schopen postihnout změnu, která se třeba v myslích Američanů odehrála, aby Donald Trump se mohl dostat tak vysoko, kam se dostal, tedy až krok od prezidentského křesla?

Daniel ANÝŽ, redaktor, Newsweek

Já jsem zrovna dneska koukal, udělal deník New York Times takovou zajímavou analýzu, že v těch primárkách dohromady pro jednoho nebo druhého vítězného kandidáta Hillary Clintonovou nebo Donalda Trumpa zatím volilo jenom čtrnáct procent všech oprávněných voličů. Když vezmeme, že sedm procent z toho je pro Trumpa, tak je to pořád úzký výsek americké společnosti, nicméně dost velký na to, aby Trump byl projevem, Trump je symptomem doby a těch jeho voličů. Potíže velké části americké společnosti, kterým transformace posledních tří desítek let té industriální na IT společnost nic nedala. Jejich mzdy stagnují, bílých, méně vzdělaných voličů. Mají pocit, že kulturně se Amerika hýbla úplně jiným směrem, než oni znali v dětství, je i v tom ta nostalgie po Americe taková, jaká byla, která už samozřejmě být nemůže, vzhledem k tomu, jak se vyvíjí demografie země, nicméně není vůbec náhoda, že Trump jako hlavní a první téma zvolil imigraci, kde se obě ty věci sčítají. Je to ten iracionální strach z toho, že mi někdo bere práci, byť nikde není dokázáno, že opravdu Hispánci berou práci Američanům, protože myslím si, že Američani bílí by nechodili stříhat zahrádky a obsluhovat do baru, to už je opravdu zaměstnání, které dělají právě jenom Hispánci. A pak je ta druhá část kulturní. Američan, kterému je dneska šedesát let a najednou vidí, že všude na úřadech jsou hispánské nápisy, že u voleb je, podle toho já jsem volil anglicky, je to napsané i španělsky, tak mají pocit, že je ta země kulturně přebírá, a to platí i o otázkách takzvaně sociálně-společenských, jako jsou svatby homosexuálů a podobně a Trump tohle všechno vystihl. Trump je všechno, nejenom, ale ne, určitě ne hloupý a má, to se mu musí přiznat, má opravdu cit pro vystižení, co v té společnosti vše jako v papiňáku.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Nakolik si toto uvědomují třeba i republikáni? Protože už od začátku se říkalo, že Donald Trump rozhodně není typický republikán, už jen tím, že nebyl republikán vždy, že patřil i k Demokratické straně, pokud se nepletu, tak dva roky a už na začátku se říkalo, že třeba zvyšování daní bohatým, což je jedna z jeho klíčových věcí v

politickém programu, tak není úplně tedy v souladu s republikánskou rétorikou. Obhájí si to republikáni sami před sebou?

Daniel ANÝŽ, redaktor, Newsweek

Trump není ideolog, což je problém republikánů, mimochodem ty daně on změnil, on nejdřív měl progresivní zdanění a teďko v tom jeho novém plánu, který představoval si tak měsíc před nominačním sjezdem už naopak snížil daně nejbohatším a, v návrhu tedy, a korporacím. No, víme, že pro Republikánskou stranu je to takřka existenční otázka, protože oni, tam byla vážná debata, diskuse, zda se pokusit Trumpa odstavit a vystavit se ovšem nebezpečí revolty, velké části členské základny a nebo se snažit přežít s Trumpem, ale to, jak například na ty jeho poslední výroky reagují nejvyšší představitelé strany v Kongresu, tak to je vidět, že pořád tiše doufají, že Trump přestane být Trumpem, sám sebou, a že trošku se ukázní, ale myslím si, že to je marné doufání a že pokud se stane prezidentem, tak budou řešit v jakém stavu a jaká Republikánská strana vlastně přežije.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

S dalším dotazem, který položila, který položil divák Ondřej, a to že: "Trump prohlásil, že budou volby zmanipulované, Clintonovou dokonce označil za ďábla." Obrátím se zpět na Martina Palouše, jak vlastně vysoká podle vás tedy a podle diváka Ondřeje a podle jeho dotazu může být ta laťka ve Spojených státech, kdy už začnou být určité výroky za hranou a kdy už se to voličům začne zajídat?

Martin PALOUŠ, český diplomat

No, ta otázka je skutečně zajímavá. Trump tu laťku nastavuje stále výše a výše. Myslím si, že asi logická odpověď je, že volby v Americe vzhledem k americké tradici a politické kultuře zmanipulované nebudou a Hillary Clintonová má možná mnohé vady, ale ďáblem určitě není. Ale současně souhlasím s Danem, platí to, že na mnohé americké voliče ty, které rád chodí na Trumpovy mítinky, takovéto řeči platí a zatím se nepotvrdilo, že by kontroverzní výroky jeho popularitu snižovaly. Ba naopak. Opět souhlasím s Danem v tom, že jeho největší problém asi bude jednota té Republikánské strany. Demokratická strana skutečně z těch primárek vyšla sjednocená. Nemyslím si, že se nějak bude rozštěpovat. U té Republikánské strany skutečně pro mnohé a zejména pro ty, kdo se na to dívají z tohoto hlediska v dlouhodobější perspektivě vzniká velice vážný problém, co s tou Republikánskou stranou se stane. A poslední věc. Nezapomeňme, že současně s prezidentskými volbami budou probíhat i volby do Kongresu a tam se může Donaldovi Trumpovi snadno stát, že ta Republikánská strana ztratí a pro mnohé republikánské kandidáty příliš velká podpora Donalda Trumpa může být přítěží.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ony výroky, o kterých hovoříme, tak se zejména týkají národní bezpečnosti. Já se znovu obrátím na Ondřeje Ditrycha z Deutsch Security Square, bezpečnostního centra. Ptá se divačka Zvídalka, jak se vlastně bude lišit zahraniční politika vůči Evropě? Pokud vyhraje Donald Trump a nebo Hillary Clintonová. Já jen připomínám, že Donald Trump už řekl, že NATO víceméně už může být zbytná organizace, každý by se měl bránit sám, nejen členové NATO, ale třeba i Japonsko nebo Severní Korea, které by si měly obstarat vlastní jaderné zbraně. Tak to je možná ten hlavní rozdíl nebo nikoli?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

U Hillary Clintonové si lze vsadit na to, že americká zahraniční politika zůstane na tom stávajícím kurzu. U Donalda Trumpa si nelze vsadit téměř na nic. On znovu se vyjadřoval v této věci poměrně rozporuplně. Na jedné straně vyčítá Baracku Obamovi, že v době jeho prezidentství poklesla důvěra spojenců ve Spojené státy, na druhé straně, a na to jste, na to jste narážel, zpochybňuje svými výroky určité fundamenty, na kterých stojí Severoatlantická aliance, zejména tedy ten mušketýrský závazek ke společné obraně v článku pět washingtonské smlouvy, kdy hovoří o tom, že pokud tedy třeba pobaltské země nebudou plnit své závazky vůči Spojeným státům, nikoliv vůči NATO, ale vůči Spojeným státům, tak ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

On to nijak nerozvedl tedy Donald Trump, ono je těžko říct, co to jsou asi závazky vůči Spojeným státům.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

O co, o co přesně šlo, jestli šlo o závazek k vydávání dvou procent rozpočtu na zbrojní výdaje či o co vlastně mělo jít. No, tak, my můžeme pográtulovat a říci tedy: "Jste, jste na to sami." A to je samozřejmě velice problematické, na jedné straně dlouhodobě a v části přinejmenším amerického establishmentu existuje jistá frustrace z toho, že evropští spojenci nepřispívají na společnou obranu Severoatlantické aliance tolik, ale že by někdo přišel s tím, že pokud tedy nepřispíváte, tak my se necítíme vázání vám v případě krize, ohrožení přijít na pomoc. Tak to je skutečně u takto prominentního představitele Republikánské strany v tuto chvíli novum. Další věc je, že v americké zahraniční politice, troufám si říci, panuje dlouhodobě nebo panoval dlouhodobě konsensus na tom, že evropská bezpečnost je v americkém národním zájmu. Americké jednotky neodešli ze západní Evropy po konci druhé světové války Amerika se stala jistým pacifikátorem Evropy, nicméně to nebyl nějaký dar Evropě, evropským státům, západoevropským a nyní tedy Evropě sjednocené, ale bylo to vnímáno jako cosi, co skutečně je v americkém zájmu a nyní Donald Trump říká: "Amerika first." Naše, naše globální závazky nás stojí příliš peněz a my bychom se měli skutečně zaměřit spíše na to, co se děje u nás, možná se i jaksí nechat obehnat nějakou tou zdí, která má ten prvek jaksí materiální, zdi mezi Mexikem a Spojenými státy, ale i určitý metaforický.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Prosím, Dane Anýži, ještě poslední věc. Jak moc Donaldu Trumpovi teď komplikuje možné vítězství i ten jeho poslední skandál, tedy jakási tahanice mezi rodiči muslimského vojáka, který zahynul při obraně zájmů Spojených států v Iráku, kdy Donald Trump ironizoval to jejich vystoupení na demokratickém kongresu. To je skutečně něco, co už je ve Spojených státech přes čáru, řekněme, dělat si legraci z rodiny zesnulého vojáka?

Daniel ANÝŽ, redaktor, Newsweek

Rozdíl je v tom, že tentokrát to míří na nepolitické lidi, když on zaútočil na Johna McCaina loni na podzim, tak to šlo chápat jako útok na představitele washingtonského establishmentu a Trumpovi příznivci to tak i vzali. Ano, John McCain je veterán, ale už je tak dlouho ve Washingtonu, že už i jeho máme plné zuby. V tomhle případě je to vážnější o to, že doopravdy jde o obyčejné Američany, rodiče padlého vojáka. Myslím, že přinejmenším v tuto chvíli to Donald Trump přepískl, že si poškodil to, ten moment, s kterým vyšel dobře z konvence, kdy jeho projev byl sledovanější než Hillary Clintonové a vlastně to byl docela dobrý projev, byť temný, ale to byla zase jenom další ukázka, jak komentátoři všichni, američtí i čeští, i jsme vedle, protože, který na nás působil opravdu temně, nixonovsky, tak nakonec polovině voličů se líbil. Myslím, že v tuhle chvíli je to problém, jak mimochodem, mluvíli jsem o tom schizmatu v Republikánské straně, dneska Washington Post oslovil dvacet senátorů, který budou, kteří budou obhajovat své funkce na podzim, jedinej byl ochoten se k tomu vyjádřit, jinak se všichni schovávají, protože prostě taková věc se fakt těžko komentuje, a taky se objevil první člen Sněmovny reprezentantů, republikán, který otevřeně řekl, že bude volit Hillary Clintonovou. Takže tady je vidět, že to je velmi citlivá věc, jestli se to projeví dlouhodobě, to si opravdu musíme počkat, protože, myslím, že říkal Martin Palouš, že Trump už překonal taková tabu během kampaně, kdy vždycky se psalo: "A to je konec, to je, teď se vyřídil." Teď to slyšíme znova, ale myslím, že už i ty komentátoři, analytici, je tam cítit ten otazník, mělo by to tak být v normální kampani, ale letos je úplně výjimečný rok.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak pojďme teď toto tíživé téma na chvíli odlehčit. Pánové, mockrát díky. Mezitím se pojďme podívat na americké volby možná z trochu veselejší stránky. Je jasné, že americké prezidentské volby jsou silným tématem, komentuje je a glosuje je celý svět, no, a zejména na sociálních sítích kolují stovky snímků, koláží, videí obou kandidátů, ať už tedy na jejich podporu a nebo s cílem si z nich udělat legraci a zsměšnit je. Tak například, tato koláž za mnou upozorňuje možná na až příliš sympatie Donalda Trumpa k ruskému prezidentovi Vladimíru Putinovi, no, a když už je tedy řeč o Donaldu Trumpovi, tak častým terčem posměchu se stává také jeho účes, který možná můžeme nazvat kuriózní, a ten, tento účes právě je možné ve hře, která je dostupná na internetu, rozpohybovat. Pokud se nám teď naskytne ten pohled, pojďme se na něj podívat. Pokud nikoli, už to vidíme "Vytrub Trumpa", možná můžeme, "Vytrub Donalda" můžeme možná přeložit název této hry, která je k nalezení a samozřejmě bychom určitě našli i další, i další parodie. Například na Hillary Clintonovou. Pojďme se podívat na klip, který si bere na mušku její možná přílišnou ctižádostivost a touhu po návratu do Bílého domu.

/ Ukázka /

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak tomuto možná bylo možné se zasmát. Na druhou stranu americké volby žádná veselá věc nebudou, protože ať chceme, nebo nikoli, jedná se o souboj, který určí to, kdo bude nejméně osobou planety, kdo bude americkým prezidentem. Přichází k nám další dotaz, a to dotaz, který míří na Severní Koreu, s dovolením otázka na vás, pane Ditrychu. Ptá se divák Pet na to, že: "Severokorejská média označila Trumpa za moudrého, Clintonovou za hloupou a zda je v zájmu Severní Koreje, aby vyhrál Donald Trump," a zda Kim Čong-un může očekávat partnerství s Trumpem. Já to trochu rozvedu, protože on Donald Trump řekl, že by podrobnosti severokorejského jaderného programu probral na setkání přímo s Kim Čong-unem. To se může ale zdát jako vlastně rozumné řešení, proč o tom nemluvit, nebo nikoli?

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Tak já se nedomnívám, že může Kim Čong-un očekávat partnerství s Donaldem Trumpem, nicméně tento výrok, který zmiňuje, tak v Severní Koreji zřejmě zarezonoval. Severokorejské agentury hovořily o tom, že Trump je moudrý muž poté, co řekl, že by pozval Kim Čong-una na návštěvu a toto téma s ním probral. Další výroky, které se k té Severní Koreji vážou, tak se týkaly toho, že by, že by Donald Trump jako prezident tlačil na Čínu, aby Čína tlačila na Severní Koreu, to znamená, že on vidí severokorejský jaderný program jako problém a rozhodně není přítelem Severní Koreje nebo takovým způsobem nevystupuje. Na druhé straně ten severokorejský režim je skutečně jedním z nejodpornějších totalitních režimů na zeměkouli a představa, že jeho vrcholný představitel jaksi přijede do Bílého domu do Washingtonu a tam se mu dostane prostě přijetí od amerického prezidenta, je tak mimo realitu, jako řada jiných Trumpových nápadů.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Dane Anýži, hodně se mluví také o tom, nakolik může na popularitě Donalda Trumpa hrát svůj podíl i Barack Obama a jeho vláda. Dá se nějak popsát, v jakém stavu se vlastně teď nachází americká společnost po dvou obdobích Baracka Obamy, zda je to období úspěšné a nebo skutečně něco, co může vést k frustraci a pak případné volbě extrémnějšího kandidáta?

Daniel ANÝŽ, redaktor, Newsweek

Tady je zajímavé to, že Obama byl z hlediska svého volebního programu úspěšný, podařilo se mu prosadit několik velkých věcí, velký stimulační balíček v hodnotě skoro bilionu dolarů, hlavně reformu zdravotnictví a reformu finančního sektoru, což jsou přinejmenším tři věci, o kterých on mluvil a které splnil a z čehož pramení ta frustrace jeho odpůrců. Už v roce 2010 se zformovala Tea Party, což byl určitý předvoj Trumpových voličů, byť, myslím, že Trumpovi voliči jdou ještě dál. Tea Party měla nějaké cíle, Trumpovi voliči už jenom chtějí prostě rozbít bank, ale samozřejmě dvě období Baracka Obamy, které pokládají Trumpovi voliči za další, já to teďko budu říkat úplně bez obalu, přidávání sociálních dávek jiným lidem, než bílým voličům, to znamená Afroameričanům za rozšiřování toho velkého státu, byť sami někteří z těchto voličů pobírají dávky, aniž třeba o tom vědí, že to je federální dávka, to je takovej velkej paradox, ano, ta frustrace v nich vzešla a za druhé z toho, že mají pocit, že politická korektnost začla za míru, kdy už oni nedokážou mlčet. Z toho všeho těžší Trump, takže pokud někdo říká, že prezidentství Baracka Obamy přispělo k nástupu Trumpa, tak má pravdu v tom smyslu, že úspěšné prezidentství z hlediska volebního programu Baracka Obamy opravdu přispělo k nástupu Trumpa.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pane Ditrychu, pane Anýži, mockrát díky za to, že jste se zúčastnili naší Devadesátky a díky za vaše odpovědi, na shledanou.

Daniel ANÝŽ, redaktor, Newsweek

Na shledanou, díky.

Ondřej DITRYCH, analytik, výzkumné centrum Deutsch Security Square, Fakulta sociálních věd UK v Praze

Na shledanou.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pane Palouši, s dovolením ještě jedna krátká otázka, a to tentokrát do demokratického tábora. Ptá se divák Ondřej: "Jak může volby ještě ovlivnit ukradená pošta Demokratické straně?" Tedy něco, co se přisuzovalo ruským hackerům v porovnání s výroky Donalda Trumpa, s dalšími skandály, které se během kampaně objevily, jak významné téma to podle vás ještě je?

Martin PALOUŠ, český diplomat

No, pro, řekněme, komentátory z Fox News, kteří jsou spíš na straně Trumpa, tak ty se snaží dělat všechno pro to, aby sami sebe a své voliče ujistili, že to ještě může hrát podstatnou roli, že stále si ještě může něco stát, ať už tedy na straně FBI, nebo orgánů činných tedy v případných řízeních. Já si nemyslím, že to bude zásadní faktor v té hře, já si myslím, že Hillary Clintonová samozřejmě a sama to přiznala, zde určité podstatné chyby udělala a že ona je tou clintonovskou političkou, která někdy jde až příliš pragmaticky za svým cílem a nekouká vpravo, vlevo. Na druhou stranu si myslím, že přece jenom teď v té, v tom finále, v těch posledních sto dnech víc půjde o tu, o ten budoucí obraz Ameriky než jenom tedy o nějaké ty maily. Myslím si, že ten způsob, jak Bernie Sanders ty maily, které naznačovaly, že je pan, že Hillary Clintonová byla dobře propojená s tím demokratickým výborem a jaksi bylo fanděno jí a nikoli Sandersovi, takže jestliže on tu Hillary Clintonovou podpořil, jak jí podpořil, takže to bude mít pro ni nakonec pozitivní efekt, si myslím.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ano, nicméně rozhodnou voliči a kteří to budou, na to se pojďme podívat právě teď.

Zuzana HODKOVÁ, redaktorka

Pro jaké voliče jsou vlastně oba kandidáti na prezidenta nejatraktivnější? Podle průzkumů Hillary Clintonová jasně vede u žen, tedy zejména u těch starších. Dále pak boduje například u Hispánců nebo Afroameričanů. Naopak nejsilnější vojenskou základnou Donalda Trumpa jsou muži, běloši, maximálně se středoškolským vzděláním. Pro ně je totiž nemyslitelné, že by po černošském prezidentovi Baracku Obamovi post obsadila žena. Zajímavé je sledovat i to, jak si oba kandidáti vedou na sociálních sítích. Nejprve Twitter. Tady jasně vede Donald Trump, kterého sleduje přes 10 milionů lidí a stejná situace je i na Facebooku. Stránka Donalda Trumpa se také líbí téměř 10 milionům lidí. Na druhou stranu má také víc takzvaných haterů, tedy lidí, kteří ho rádi nemají. Z toho je tedy patrné, že Trump vzbuzuje daleko více emocí než Hillary Clintonová, ať už pozitivních, nebo negativních. Stejně rozložení sil pak mají oba kandidáti i na instagramu. Do kampaně se postupně vkládají i celebrity. Hollywood tradičně volí spíše demokraty, mezi nejvěrnější podporovatele Hillary Clintonové tak patří například herečky Meg Ryanová, Julian Mooreová a nebo také herec hvězdný Robert de Niro. Donald Trump je pro většinu amerických celebrit nežádoucí osobou, přesto za ním ale stojí třeba představitel Ramba Sylvester Stallone nebo také wrestler Hulk Hogan či Dennis Rodman. Ženu v Bílém domě pak upřednostňují investoři a upozorňují také na to, že budoucího vítěze lze odhadnout i podle chování burzy. Pokud půjdou akcie v posledních třech měsících před volbami nahoru, vyhraje kandidát té strany, která drží prezidentské křeslo. Tedy demokratka Clintonová. Pokud půjdou naopak akcie dolů, je pravděpodobnější, že se do Bílého domu bude stěhovat republikán Donald Trump.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Velmi barevná politická kampaň nás zřejmě čeká. Kdo bude vítězem, stále ještě není jasné, preference se stále drží velmi blízko při sobě, jak ovšem obstáli oba kandidáti právě z hlediska volební kampaně, na to nám odpoví Alžběta Králová z Institutu politického marketingu. Dobrý večer, vítejte v Devadesátce.

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Dobrý večer, děkuji.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Prosím značka Trump versus značka Clintonová, která je v tuto chvíli atraktivnější?

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Tak atraktivnější. Tam si musíme říct jakoby, co ta značka vůbec zastupuje. Trump je samozřejmě atraktivnější pro určitou cílovou skupinu těch voličů a těch lidí, je to o tom, že vlastně Donald Trump má takovou značku toho byznysmana, on je synonymem toho byznysu, té troufalosti, toho, že se nebojí riskovat v té kampani a jakoby vyhraňuje se proti tomu stávajícímu politickému systému, jako že on je ta značka, která přichází z venku a je spojen s tím byznysem. Kdežto Hillary Clinton je značkou té političky, někdo, kdo je jakoby etablován v tom politickém prostředí, hraje to na ty svoje zkušenosti, které má jako senátorka, jako ministryně zahraničních věcí bývalá či jako první dáma. Takže ty dvě značky od sebe musíme naprosto oddělit. Trump je značka strachu a Hillary je taková značka naděje, dalo by se říct.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, i v tomto případě platí, že negativní reklama je také reklama, že i negativní výroky mohou nakonec přinést tomu danému kandidátovi vítězství a popularitu?

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Samozřejmě negativní kampaň v té americké, je to alfou a omegou té kampaně, negativní kampaň, kdy se podíváme například na minulé prezidentské volby, tak osmdesát pět procent z Obamového rozpočtu šlo na negativní kampaň z Mitta, od Mitta Romneyho, ti využívali devadesát jedna procent rozpočtu na negativní kampaň, tam je to opravdu jako alfou a omegou na rozdíl od třeba toho českého prostředí.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, ale v současné době stále zůstává ona hranice negativní kampaně na té úrovni, co ji známe, mě totiž zaujal jeden výrok Donalda Trumpa, který už loni zazněl na jeho twitterovém účtu. Mířil na Hillary Clintonovou a říkal, že žena, která nedokáže uspokojit svého manžela, si nemůže slibovat, že uspokojí všechny občany Spojených států. To už je za hranou pro Američany nebo obecně i v otázce politického marketingu?

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Politický marketing nemůže určit, jakoby nemá žádný etický kodex, aby určil, co je za hranou a co ne, ale samozřejmě ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Taky podle zvyklostí, je něco takového unikátní? Donald Trump je v tomto, řekněme, negativním novátorem.

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Samozřejmě, samozřejmě je negativním novátorem, to rozhodně ano, on si vlastně stavěl na té rétorice toho negativismu, protože on je tak extrémní, že přitahuje tu pozornost, protože všechny extrémní věci vždycky přitahují tu pozornost, ale teďka, když by s tou jakoby, ta pozornost těch médií již mu byla dostatečně dána a teď by strategicky měl ty svoje výroky umírnit, protože již to je za hranou a ta strana je rozdělená a pokud chce bojovat o Bílý dům, tak by se měl mírnit.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A můžeme skutečně říct, že teď nastává to hlavní, protože i odborníci, komentátoři se shodují na tom, že Donaldu Trumpovi se zužuje ten časový prostor, kdy ještě skutečně může vítězství zvrátit na svou stranu. Co ještě zbývá? Jaké akce, jaké prostředky teď mohou kandidáti vlastně v tom finále volit?

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Tak teď se dostáváme, budeme se dostávat do té horké fáze kampaně, která začne po létě, kdy ti kandidáti vlastně cílí, Donald Trump například bude cílit na ty nerozhodnuté, na ty středové voliče a začnou se využívat door-to-door kampaně, začnou se využívat strategické nástroje v té kampani, jako je kontaktní kampaň, kdy ty voliče se snažíte ovlivnit, jakoby čím víc se blíží volby, tak zvyšujete tu intenzitu té kontaktní kampaně. V Americe mají nástroje, jako jsou phonebooky, mají v podstatě, víte přesně, kam máte jít, do jakého domu, dá se cílit na lokální úroveň, naprosto dokonale víte, kdo je váš volič a to oni v té kampani využívají, zejména čím blíže se blíží volby, tak tím je to intenzivnější tady to zapojení těch odborníků a tady toho strategického cílení.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Já s dovolením využiju na vás jednu otázku, která nám přišla po Twitteru, ptá se divačka Julia: "Jakým způsobem pracují s populistickou rétorikou pana Trumpa americká média? Jsou schopná označit zavádějící nebo nepravdivé výroky kandidáta?" Dá se třeba analyzovat, zda jsou některá média, která jasně stojí za Donaldem Trumpem nebo jasně stojí za Hillary Clintonovou. Jak se chovají vlastně?

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Tak je to rozhodně jakoby zajímavé to pozorovat. Já jsem takovou analýzu nedělala, nechci tady dávat nějakou zavádějící odpověď, ale Donald Trump dost často je těžké odlišit, co je pravda a co je lež la Donald Trum vždycky říká, že to někde četl, ale nikdy neřekne třeba jakoby, kdo to byl, takže třeba Norah v takové svojí show si z toho dělá srandu, takže ta média to potom využívají a obrací to proti tomu kandidátovi, takže jako ty americké volby jsou tam opravdu pod drobnohledem, takže se to většinou dostane na povrch.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak minimálně se shodneme asi na tom, že Hillary Clintonová pravděpodobně nebude ďábel, jak říká Donald Trump.

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Pravděpodobně nebude.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Tak mockrát děkujeme za analýzu z pohledu politického marketingu. Mějte se hezky, na shledanou.

Alžběta KRÁLOVÁ, Institut politického marketingu

Na shledanou. Děkuji za pozvání.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

A se mnou ve studiu stále ještě zůstává bývalý velvyslanec ve Spojených státech Martin Palouš, prosím, jak moc může se stávající oblibou Donalda Trumpa nebo vůbec, řekněme, to, že Američané slyší na podobný, podobný typ rétoriky hrát roli ještě 11. září? Velký zvrat v americké bezpečnostní politice, vy jste nastoupil do velvyslaneckého křesla měsíc po útocích, pokud se nepletu.

Martin PALOUŠ, český diplomat

Čtrnáct dní po tom.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Čtrnáct dní poté, co to vlastně udělalo s Amerikou tehdy?

Martin PALOUŠ, český diplomat

Tak pochopitelně byl to v Americe velký šok a dnes politika bývalého prezidenta George W. Bushe může být kritizována v tom či onom ohledu, ale nesmí být zapomináno, že se skutečně Spojené státy dostaly do úplně nové situace. Pokud jde o dnešní efekt, ať už teda toho výročí, nebo, nedej pánbůh, nějaké akce, která by to Američanům znovu připomněla, opět tady těžko říci, komu by to prospělo, jak tady paní kolegyně říkala. Trump spíše vsází na tu kulturu strachu a Hillary Clintonová na kulturu naděje. No, buďme realisty a jestliže tady dojde k nějakému ohrožení, tak budeme se raději bát, nebo budeme doufat, že to dobře dopadne. Já si myslím, že skutečně teď dochází k té, k té klíčové části té kampaně, na Trumpovi je, aby prokázal, že tedy skutečně je prezidentským kandidátem a ne jenom kandidátem těch lidí, kteří jaksí jsou tak hluboce přesvědčeni, že volit Clintonovou není možné a že jim pak teda už nic jiného nezbude, než buďto zůstat doma, anebo volit Trumpa. To bohužel jako dneska, zdá se, tak je. Trumpovi stačí, abych řekl, přizívat ty, tu nedůvěru vůči své oponentce a titulovat ji těmi přívlastky, že je ďábel. Clintonová se možná snaží více o pozitivní message, ale nakonec také jí nakonec nezbude nic jiného, než varovat před Trumpem, takže oni se oba dva tak budou předhánět, kdo bude úspěšnější ve své negativitě, což bohužel není příliš dobrá zpráva pro demokracii.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Mimochodem vy v té kampani slyšíte i nějaké klíčové názory, které by mohly do budoucna změnit tvář Ameriky? Mám tím na mysli skutečně programové body, nějaké novum ideologické, které by mohlo Ameriku dovést dál, dovést někam jinam, teď nemyslím tedy varování před jedním nebo druhým kandidátem, odhlédneme od personálií.

Martin PALOUŠ, český diplomat

Podívejte se, já si myslím, že Amerika je jako celý svět na určité křižovatce. Nedávno jsem četl jakousi publikaci, ta se jmenovala Pět jednoduchých tezí a sepsal to ekonom a ten ty teze vyjmenoval. Jednak jedná se tedy o, řekněme, nešťastně nastavený daňový systém, kde je příliš mnoho výjimek, které ty speciální zájmy získávají, jedná se o rostoucí nerovnosti v Americe, demokracie skutečně potřebuje jakousi základní rovnost, jedná se i o ta témata zdravotní péče a vzdělání. Vzdělání jako je pro demokracii nutné jako sůl, a to že mnoho mladých lidí na těch collegích se zadluží, je skutečně vážný problém, nemusíte být socialista, ale musíte ten problém zformulovat. Čili skutečně záleží na tom, kdo pochopí a doufejme, že teda ta volba nebude, ta volba ze strachu, ale volba z nějaké rozumné budoucnosti pro svět, který je ohrožen jak v Americe, tak i samozřejmě u nás v Evropě.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Stav současné americké společnosti nám dnes pomáhal dešifrovat Martin Palouš. Mockerát děkujeme. Mějte se hezky.

Martin PALOUŠ, český diplomat

Děkuji, na shledanou.

Jak by prezidentskou kampaň Donalda Trumpa mohly poznamenat střety s řadou předních republikánů?

3.8.2016 ČRo Radiožurnál str. 03 18:10 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Napětí, které panuje už zhruba rok mezi vedením americké Republikánské strany a uchazečem o prezidentský úřad Donaldem Trumpem se dál poměrně dramaticky stupňuje. Trumpa sice červencový stranický sjezd potvrdil jako kandidáta pro letošní volby, ale v posledních dnech přibývají mezi republikánskými špičkami hlasy, které zpochybňují jeho způsobilost usednout do oválné pracovny v Bílém domě. Trump jim to vrací a například v rozhovoru pro dnešní vydání listu Washington Post naopak odmítl přislíbit podporu šéfovi Sněmovny

reprezentantů Paulu Ryanovi a přednímu senátorovi Johnu McCainovi v letošních volbách do Kongresu. V našem přenosovém voze je Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Vladimír KROC, moderátor

Od Donalda Trumpa se distancují další a další významné osobnosti Republikánské strany, některé z nich už daly najevo, že ho na podzim nebudou volit, která z těch vyjádření byste označil za nejdůležitější pro republikánského prezidentského kandidáta?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

No, tak určitě nejdůležitější pro nadcházející volební klání je prohlášení Meg Whitmanová, která je významnou donorkou, která byla schopná, která vlastně pracovala pro Republikánskou stranu v Silicon Valley, protože má díky svému působení v eBay jako dobré kontakty na tuto klíčovou, na tento klíčový sektor ekonomiky. A to, že vlastně jako přehodila výhybku a nebude shánět peníze pro republikánského kandidáta, ale naopak pro demokratickou kandidátku Hillary Clintonovou, je jakoby velmi jako nebezpečný, nebezpečný signál pro Trumpovu kampaň v tom, že se od něj, se od něj odvrací i ti jakoby bývalí stoupenci a co je důležité, tak se od něj odvrací i jako bohatí lidé.

Vladimír KROC, moderátor

Dá se říci, že Trumpovi v tomto ohledu uškodily hlavně výroky na adresu americké muslimské rodiny, která přišla o syna v Iráku, jenom připomenu, že Trump se o minulém víkendu pozastavil nad tím, proč matka tohoto válečného hrdiny stála beze slov vedle manžela, když promlouval na demokratickém nominačním sjezdu a Trump se ptal. Možná ta žena neměla jako muslimka ani právo promluvit. Tím si dál hodně ublížil v očích vlivných republikánů, je to tak?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano, jako já, když jsem se koukal, díval na to video, tak tam je vidět, že on to neměl moc rozmyšlené, prostě ten Donald Trump je v podstatě jako neředitelný, neovladatelný, prostě ho to jako, prostě ho to napadlo, tak to řekl a vůbec si evidentně v té chvíli neuvědomoval, že tím vlastně uráží celou instituci americké, americké armády a americká armáda je zase jako, to je jeden z velkých rozdílů oproti České republice, tak americká armáda opravdu v té společnosti má jako výsadní postavení a zejména prostě rodiče těch, kteří, kteří zemřeli ve službě, tak ti jsou v podstatě jako symbolicky nebo mediálně i nedotknutelní. To znamená, že jako Trumpovi tohle to určitě, určitě body nepřidalo, ale zároveň jako, co to je, tak to se, jako horší zpráva pro tu jeho kampaň, jako to ukazuje, že opravdu jako on je trochu jako neřízená střela, jo, že tohle to nebylo, jako nebylo to v podstatě plánované a vzniklo to jenom proto, že...

Vladimír KROC, moderátor

Že ho to zrovna napadlo.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

...ho to spontánně napadlo, no.

Vladimír KROC, moderátor

Tento týden se zatím nejostřeji vyjádřil na Trumpovu adresu prezident Obama, když varoval, že republikánský kandidát nemá žádné předpoklady řídit zemi. Trump naopak označil Obamu za možná nejhoršího prezidenta v amerických dějinách. Proč myslíte, že se takto razantně vložil do kampaně sám šéf Bílého domu, zatímco Trumpovu protikandidátku Hillary Clintonovou v posledních dnech příliš slyšet nebylo?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak zřejmě jenom, určitě částečně to je jako rozdělení, rozdělení rolí, protože Hillary Clintonová jakoby v rámci té, v rámci té své strategie jakoby působí spíš tím klidným pragmatickým dojmem jako osoba, která je kompetentní, která je schopná jako řešit konkrétní, konkrétní problémy lidí, protože ona jako nemůže jít do nějakého souboje o bombastické, o bombastické slogany, kle prezident Obama se do toho vložil určitě proto, že pro něj by to bylo ten jako v podstatě nejhorší možný odkaz jeho prezidentství, by bylo, že po 8 letech jeho administrativy se najde jako dost lidí na to, kteří by zvolili Donalda Trumpa, jo, to jako pro jeho odkaz to je v podstatě, jakoby pro něj osobně by to byla určitá noční můra.

Vladimír KROC, moderátor

Poznamenává amerikanista Kryštof Kozák z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuju vám a hezký večer. Na shledanou.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy

Hezký večer, na slyšenou.

Vladimír KROC, moderátor

Z publicistiky hlavních zpráv je to vše. Témata tohoto pořadu najdete i na webu zpravy.rozhlas.cz. Příjemný poslech vám přeje Vladimír Kroc.

Na politologickou konferenci do Prahy přijede přes 2000 lidí

4.8.2016 prazsky.denik.cz str. 00 Moje Praha

ČTK

Praha - Více než 2000 účastníků přijede do Prahy na evropskou politologickou konferenci, která se uskuteční od 7. do 10. září. Diskutovat se bude o všech aktuálních tématech, řekl Aleš Karmazin z pořadatelského týmu. Akci zajišťuje tým z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

"Jde o desátou výroční konferenci Evropského konsorcia pro politický výzkum, což je nezávislá vědecká organizace založená v roce 1970. Má 350 členů ve více než 50 zemích. Jsou mezi nimi univerzity, akademici i studenti zabývající se výzkumem a výukou politických věd.

Prestižní akce

První konference se uskutečnila v roce 2001 na britské Univerzitě v Kentu. Nejprve se pořádala ve dvouletých intervalech, od roku 2014 se koná každoročně. Hostila ji řada evropských měst a také kanadský Montreal.

„Je to velká prestiž, že se koná v Praze. Praha je po Budapešti teprve druhým místem z východního bloku, které tuto konferenci hostí," uvedl Karmazin.

Kromě politologie i sociologie

Připraveno je více než 500 akcí, které se budou věnovat zejména politologii a mezinárodní politice. Prostor ale dostanou i související vědy, jako je například sociologie. „Je to jedna z největších evropských konferencí, takže zachycuje nejnovější trendy ve výzkumu," poznamenal Karmazin.

Drtivou většinu účastníků budou představovat zahraniční hosté. Z českých odborníků vystoupí například Petr Just, který je odborníkem zejména na nové politické strany v Česku a na Slovensku, nebo volební analytik Tomáš Lebeda u Univerzity Palackého v Olomouci. Hlavním řečníkem bude Rogers Brubaker z Kalifornské univerzity v Los Angeles, který je předním odborníkem na nacionalismus, otázky občanství a migraci.

Výročí svobodných voleb

Fakulta sociálních věd jako hostitel organizuje dva kulaté stoly. Jeden je zaměřen na význam mezinárodních organizací a druhý na 25 let od prvních svobodných voleb jako regionální téma významné nejen pro Českou republiku, ale i další postkomunistické země.

Vedle Fakulty sociálních věd se budou akce konat také v prostorách Právnické a Filozofické fakulty UK. V roce 2017 se výroční konference této organizace uskuteční v Oslu.

Čtěte také: O post Senátora se v Praze utkají politici, disident nebo umělci"

URL| http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/na-politologickou-konferenci-do-prahy-prijede-pres-2000-lidi-20160804.html

Největší evropská politologická konference v Praze 4.8.2016 protext.cz str. 00 kom sko vat

Praha 4. srpna (PROTEXT) - Univerzita Karlova pořádá ve dnech 7. až 10. září 2016 největší evropskou politologickou konferenci v Praze. Univerzita Karlova je teprve druhou vědeckou a pedagogickou institucí ve východní Evropě, jež hostí tuto významnou akci. Jubilejní desátá výroční konference Evropského konsorcia pro politický výzkum přivítá více než dva tisíce akademiků, vysokoškolských pedagogů, studentů a osobností z veřejného a politického života z České republiky a celé Evropy. Hlavním řečníkem na konferenci bude profesor Rogers Brubaker z University of California, Los Angeles, přední odborník na nacionalismus, otázky občanství a migraci. Konference se koná pod záštitou rektora Univerzity Karlovy, profesora Tomáše Zimy a primátorky hlavního města Prahy, Adriany Krnáčové. Organizačně za UK konferenci zajišťuje tým z Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd.

Kontakt:

Bližší informace o konferenci naleznete na webových stránkách konference

<http://ecpr.eu/Events/EventDetails.aspx?EventID=95>

<http://ecpr.eu/Events/EventDetails.aspx?EventID=95>)

nebo vám je poskytne Aleš Karmazin

ales.karmazin@fsv.cuni.cz

ales.karmazin@fsv.cuni.cz, +420 722 669 750).

Upozorňujeme odběratele, že materiály označené značkou PROTEXT nejsou součástí zpravodajského servisu ČTK a nelze je publikovat pod její značkou. Jde o komerční sdělení zadavatele, který je ve zprávě označen a který za ně nese plnou odpovědnost.

PROTEXT

Tři tisíce Iráčanů padly do zajetí Islámského státu. Několik z nich zavraždili

5.8.2016 ct24.cz str. 00 Svět
kozisekj

Samozvaný Islámský stát (IS) zajal asi 3 tisíce prchajících iráckých vesničanů. Dvanáct obyvatel regionu Havídža džihádisté zavraždili. Oblast brání před islamisty kurdské milice, lidé se odtud snaží uprchnout do města Kirkúk, které Kurdové před islámskými radikály uhájili.

O zajetí iráckých vesničanů informoval Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) s odvoláním na zprávy z Iráku. „UNHCR získal zprávu, že IS zajal až 3 tisíce vnitřních uprchlíků z vesnic v regionu Havídža v provincii Kirkúk, kteří se snažili utéct do města Kirkúk. 12 z nich bylo v zajetí zabito,“ oznámila organizace.

Zpráva UNHCR navazuje na čtvrtěční prohlášení Irácké organizace pro lidská práva (IOHR), podle níž bylo zhruba stovkou bojovníků IS zadrženo 1900 civilistů. Džihádisté používají rukojmí jako lidské štíty proti palbě iráckých jednotek. Desítky z těchto civilistů byly podle IOHR zabity, někteří z nich upáleni. Domů se vrací jen zlomek uprchlíků

Do osvobozených oblastí země se zatím vrátila jen malá část uprchlíků. Irácké úřady nedávno upozornily na 300 tisíc lidí, kteří se již navrátili do regionu Ramadí. Naopak desetitisíce obyvatel města Fallúdža, které armáda od Islámského státu dobyla v červnu, se místo v září budou moci vrátit až o tři měsíce později.

V celém Iráku vyhnali islamisté z domovů již zhruba 3 a půl milionu lidí. Přestože se území IS v důsledku leteckých útoků koalice vedené Spojenými státy zmenšuje, stále kontroluje druhé největší irácké město Mosul, které leží 150 kilometrů severozápadně od Kirkúku.

přehrát

video

Politický geograf: IS díky koaličním náletům ztrácí území

OSN varovala, že kvůli intenzivním bojům hrozí v Mosulu humanitární krize, na jejíž zmírnění je potřeba 300 milionů dolarů. Podle politického geografa Martina Riegla se v nejbližší době pokus o dobytí Mosulu neuskuteční.

„V Iráku je problematická situace ozbrojených sil. Na jedné straně máte kurdské pešmergy, kteří tlačí na útok na Mosul, pravděpodobně oprávněně, ale irácká armáda není úplně připravená. Je třeba zkoordinovat různé aspekty mezinárodní koalice,“ vysvětlil odborník z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Situace v Mosulu je podle Riegla vážná. „Čas hraje roli. Mosul je plně pod kontrolou Islámského státu, tedy fanatiků. Vyrůstají tam desítky tisíc dětí, které jsou indoktrinovány, dochází tam k permanentnímu vychovávání mladých džihádistů, kterým jsou vymývány mozky,“ varuje politický geograf.

Americký prezident Barack Obama uvedl, že Spojené státy hodlají v boji proti Islámskému státu pokračovat. Zároveň připustil, že osvobození Mosulu i syrské Rakky, která je hlavní mocenskou baštou extremistů, je zatím v nedohlednu.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1867439-tri-tisice-iracanu-padly-do-zajeti-islamskeho-statu-nekolik-z-nich-zavraždili>

Srpen na Radiu Wave bude patřit letnímu kinu, „spacímu“ koncertu i Czechingu 2016

5.8.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Tiskové zprávy

Tisková zpráva

I na druhou půlku prázdnin připravilo Radio Wave pro své fanoušky řadu akcí. Od 4. srpna startuje řada tří filmových projekcí v letním kině na pražském Stalinu, následovat bude tzv. „spací“ koncert, tentokrát za účasti kanadského operně vyškoleného zpěváka Iana Williama Craiga, a koncem srpna Radio Wave odhalí letošní nominované v hudebně exportním projektu Czeching.

První tři srpnové týdny bude každý čtvrtek patřit plátno na pražském Stalinu filmovým projekcím v režii tvůrců pořadu Čelisti Radia Wave. Filmový výběr tradičně připravilo trio Stuchlý - Schmarc - Řehák. Jako první bude uveden snímek Boj režiséra a scenáristy Tobiasa Lindholma, druhý v řadě filmových večerů bude patřit Ulrichu Seidlovi a filmu Ve sklepe. Sérii zakončí projekce snímku Sicario, který natočil jeden z nejtalentovanějších režisérů současného Hollywoodu, Kanadčan Denis Villeneuve. Na akci je vstup zdarma a projekce začíná vždy ve 21.30.

V úterý 23. srpna uvede Radio Wave společně s Genot Centre další ze série takzvaných „spacích“ koncertů - Silent Night, na kterém nabídne vystoupení jedné z nejsobitějších postav současné ambientní scény

- Iana Williama Craiga. Edmontský rodák přiveze jednu z nejlépe hodnocených nahrávek letošního roku - desku Centres. Doplní ho dva zástupci domácí experimentální scény - Stanislav Abrahám a Obelisk of Light. Akce se odehraje v prostorách Fakulty sociálních věd - v kavárně na Hollaru od 20.00 hodin.

“Těším se na letní filmové projekce na Stalinu i na mimořádné zážitky, které přinese Silent Night s Ianem Williamem Craigem. Další akcí, kterou v srpnu intenzivně připravujeme je Czeching event pro veřejnost, který bude vyvrcholením letošního ročníku hudebně exportního projektu Czeching a proběhne 27. září. Poprvé tu kromě zajímavého programu nabídneme našim fanouškům také časopis Wave Moon, který vychází ve spolupráci s magazínem Full Moon

a nabídne ohlédnutí za deseti lety fungování Radia Wave i exkluzivní obsah vytvořený autory našich pořadů,“ uvedla šéfredaktorka Radia Wave Iva Jonášová.

Na eventu vystoupí všech šest nominovaných kapel, jejichž jména budou známa koncem srpna. Také zde proběhnou debaty o podpoře českých kapel v zahraničí, vystoupí zahraniční hosté a koncert odehraje zahraniční hudební hvězda.

Hlavního vítěze Czechingu volí mezinárodní porota složená ze zástupců mnoha evropských rozhlasových stanic sdružených v EBU, např. BBC, FM4, PULS, Radio France, OFF Krakow a další. Druhého vítěze zvolí posluchači Radia Wave v hlasování na internetu. Hlavní vítěz bude mít možnost natočit a vydat nové EP a vystoupit na největším evropském showcasovém festivalu Eurosonic Noorderslag.

Podrobnosti ke všem projektům naleznete na webových stránkách Radia Wave.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1423&clanek=447826>

Srpen na Radiu Wave bude patřit letnímu kinu i Czechingu 2016

6.8.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Tiskové zprávy

Tisková zpráva

I na druhou půlku prázdnin připravilo Radio Wave pro své fanoušky řadu akcí. Od 4. srpna startuje řada tří filmových projekcí v letním kině na pražském Stalinu, následovat bude jedinečný koncert, tentokrát za účasti kanadského operně vyškoleného zpěváka Iana Williama Craiga, a koncem srpna Radio Wave odhalí letošní nominované v hudebně exportním projektu Czeching.

První tři srpnové týdny bude každý čtvrtek patřit plátno na pražském Stalinu filmovým projekcím v režii tvůrců pořadu Čelisti Radia Wave. Filmový výběr tradičně připravilo trio Stuchlý - Schmarc - Řehák. Jako první bude uveden snímek Boj režiséra a scenáristy Tobiase Lindholma, druhý v řadě filmových večerů bude patřit Ulrichu Seidlovi a filmu Ve sklepě. Sérii zakončí projekce snímku Sicario, který natočil jeden z nejtalentovanějších režisérů současného Hollywoodu, Kanadčan Denis Villeneuve. Na akci je vstup zdarma a projekce začíná vždy ve 21.30.

V úterý 23. srpna uvede Radio Wave společně s Genot Centre nabídne vystoupení jedné z nejosobitějších postav současné ambientní scény - Iana Williama Craiga. Edmontský rodák přiveze jednu z nejlépe hodnocených nahrávek letošního roku - desku Centres. Doplní ho dva zástupci domácí experimentální scény - Stanislav Abrahám a Obelisk of Light. Akce se odehraje v prostorách Fakulty sociálních věd - v kavárně na Hollaru od 20.00 hodin.

“Těším se na letní filmové projekce na Stalinu i na mimořádné zážitky, které přinese Silent Night s Ianem Williamem Craigem. Další akcí, kterou v srpnu intenzivně připravujeme je Czeching event pro veřejnost, který bude vyvrcholením letošního ročníku hudebně exportního projektu Czeching a proběhne 27. září. Poprvé tu kromě zajímavého programu nabídneme našim fanouškům také časopis Wave Moon, který vychází ve spolupráci s magazínem Full Moon a nabídne ohlédnutí za deseti lety fungování Radia Wave i exkluzivní obsah vytvořený autory našich pořadů,“ uvedla šéfredaktorka Radia Wave Iva Jonášová.

Na eventu vystoupí všech šest nominovaných kapel, jejichž jména budou známa koncem srpna. Také zde proběhnou debaty o podpoře českých kapel v zahraničí, vystoupí zahraniční hosté a koncert odehraje zahraniční hudební hvězda.

Hlavního vítěze Czechingu volí mezinárodní porota složená ze zástupců mnoha evropských rozhlasových stanic sdružených v EBU, např. BBC, FM4, PULS, Radio France, OFF Krakow a další. Druhého vítěze zvolí posluchači Radia Wave v hlasování na internetu. Hlavní vítěz bude mít možnost natočit a vydat nové EP a vystoupit na největším evropském showcasovém festivalu Eurosonic Noorderslag.

Podrobnosti ke všem projektům naleznete na webových stránkách Radia Wave.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1423&clanek=447929>

Turecko nebude moci dodržet migrační dohodu s Evropskou unií

8.8.2016 ČRo Plus str. 02 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Turecko nebude moci dodržet migrační dohodu s Evropskou unií, pokud Unie nesplní ujednání stran bezvízového styku pro turecké občany. Řekl to turecký prezident Erdogan v rozhovoru pro francouzský deník Le Monde. Erdogan v něm také znovu obvinil Západ z nedostatku empatie vůči Turecku po červencovém pokusu o puč, který si vyžádal na dvě stě sedmdesát obětí. Zítřejší schůzku Erdogana s ruským prezidentem Putinem v Petrohradě označují ruská média už předem za definitivní průlom v rusko - tureckých vztazích, těžce poškozených po loňském sestřelení ruského letadla na syrsko - turecké hranici. Jak dnes řekl turecký prezident Erdogan, Turecko je připraveno okamžitě podniknout nezbytné kroky k realizaci nového rusko - tureckého plynovodu Turkish Stream. Mým dalším hostem je Martin Riegl, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Zdravím vás, pane Riegle. Dobrý den.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobré odpoledne.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Dá se takový průlom od té schůzky Erdogan - Putin skutečně očekávat? Podle vás.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Hm, no na jedné straně zlepšování vztahů, oteplování vztahů mezi Moskvou a Ankarou je zjevné a má, určitým způsobem to graduje. Na druhé straně bych asi význam té jedné konkrétní schůzky úplně nepřeceňoval. Ono samozřejmě ta prohlášení mohou být velmi silná, vzpomeňme si například na častá setkání prezidenta Putina s čínskými protějšky. A ono potom taková ta realizace v té ekonomické sféře, obchodní sféře trochu pokulhává za těmi politickými proklamacemi.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, samozřejmě já jsem to nevázala na jednu jedinou schůzku, ale na to, že se, že dochází ke zlomu. A že prostě to, že to bude nějaký průlom, který bude znamenat nové a další stavění pevných vztahů mezi Ruskem a Tureckem.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Ono na první pohled se tomu tak zdá býti. K tomu zlepšování vztahů bezpochyby dochází nejenom ze strany Turecka vůči Ruské federaci. Prezident Erdogan se snaží zlepšovat vztahy jak se Sýrií, tak s Izraelem. A mezi

několika dalšími státy. Takže samozřejmě tohle to tam musíme vnímat minimálně v tom krátkodobém a střednědobém horizontu. Ale v tom dlouhodobějším bych spíše očekával, že ty státy se budou chovat jako regionální, řekněme, kompetenti, nebo nějaký, nějaký soupeři. A spíše bych předpokládal, že tam bude trvat vazba, vazba Turecka a Spojených států ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tak, ale, rozumím. Ale to, co zatím Erdogan směrem k Rusku řekl, vypadá a zní tak, že zatímco Evropa ho velmi zklamala, tak v Rusku cítí jakousi naději. A je-li to tak, tak pak se ptám, jestli to nemůže být nebezpečné pro Evropu.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Samozřejmě nebezpečné to být může, zejména vzhledem k těm vypjatým a velmi asertivním slovům ze strany, ze strany Ankary. A především prezidenta Erdogana. Tam se zdá v současné době, že prezident Erdogan vnímá opravdu Evropskou unii a Spojené státy jako ne příliš partnersky. Můžeme se ptát, z jakého to je důvodu, co se tam během toho puče odehrálo, jestli cítil ze strany Západu slabou podporu, naopak ji vycítil velmi silnou podporu ze strany Izraele a Ruska, takže tam samozřejmě nějaké osobní, osobní emoce budou hrát roli. A samozřejmě tohle to ty vztahy bude, bude ovlivňovat. Mimochodem tam můžeme zaznamenat to napětí mezi Ankarou a Rakouskem, tam, tam ta slova jsou velmi silná už.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Nabyla jsem také pocitu, že Turecko nevnímá jenom případné vyjádření nebo nevyjádření podpory k tomu, jak se vyjádří..., jak se chovalo potom k tomu nepovedenému puči. Ale pokud jde o tu smlouvu s uprchlíky, a teď cituji: "Evropská unie se k Turecku nechová seriózně. My jsme přijali tři miliony uprchlíků a jedinou starostí Evropské unie je, aby nepřišly na jejich území." Řekl Erdogan například. A taky obvinil Evropu z toho, že neplní své sliby stran bezvízového styku. "Pokud nebudou naše požadavky splněny, vrácení uprchlíků už nebude možné." Například řekl. A tak já se ptám, jaká je podle vás vlastně cesta z téhle překerní situace ven, v okamžiku, kdy nechceme dát z rozumných důvodů Turecku bezvízový styk. Ale zároveň potřebujeme, aby ta dohoda uprchlická fungovala.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

To, to jste řekla poměrně přesně. Ono opravdu je tam nějaká dohoda mezi, mezi dvěma stranami. Samozřejmě ten výrok prezidenta Erdogana má jednu logickou čistou linku, že opravdu má tři miliony uprchlíků, nebo necelé tři miliony, což je samozřejmě výrazně více, než má Evropa. Na druhou stranu Egypt hovoří o pěti milionech. A můžeme se bavit o dalších státech. Co je důležité, Turecko ukázalo, že je schopno kontrolovat svoji hranici. V momentě, kdy tu vlnu směrem do Řecka spustí, tak začne prostě porušovat nějaké mezinárodní, mezinárodní principy a bude se chovat nepřijatelným způsobem. Na druhou stranu nejednalo se o víza, tam máte naprosto pravdu, že ta dohoda byla kondicionalizována, to znamená, Turecko musí splnit podmínky. Na druhé straně tam bylo určité finanční, finanční plnění vůči Turecku. A tam je to zase předmětem výkladu, zda Evropská unie plní, plní své dohody. Samozřejmě po tom, co se stane v momentě, kdy ty stavidla budou spuštěná, tak to Evropská unie se bude muset připravit na to, že bude muset přijít s mnohem efektivnějším border managementem, to znamená, ochranou hranic. A otázka je, jestli by vůči Turecku nemělo začít postupovat i z pozice síly. V té současné době ta situace je taková, že Ankara Evropskou unii vydírá. A je otázka, jestli Evropská unie jako silný mezinárodní hráč si toto má nechat líbit.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jak vy si tu realizaci té pozice síly směrem k Turecku představujete konkrétně?

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tam se potom už asi bavíme, řekněme, o nějakých diplomatických, ekonomických nástrojích. Samozřejmě Evropská unie je pro Turecko významným obchodním partnerem. A dá se potom, řekněme, bavit i o nějakém režimu. Nechci říci sankcí. Ale nějaké opravdu jakéhosi zpřísnění, zpřísnění nějakých ofic..., neoficiálních,

neoficiálních dohod. A tohle to opravdu Evropská unie bude muset velmi pečlivě zvážit, zda si nechá líbit takovéto chování, které je dle mého názoru nepřijatelné, nebo opravdu se bude snažit postupovat asertivně.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

No, v tuto chvíli hlavně Evropská unie, soudí, tahá za kratší konec toho provazu. Protože kdyby se zvedla stavidla v Turecku s tím, s těmi třemi miliony lidí, tak to je pro Evropu zjevně rána.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, oni samozřejmě ne, neodešli by všichni, jsou to lidé, kteří opravdu čekají na konec občanské války v Sýrii, jsou tam lidé z Iráku, ale zdaleka ne všichni chtějí odejít do Evropy. Ale na druhou stranu zase přichází z Afghánistánu, z Pákistánu jiní. A já jsem to už naznačil v té předchozí odpovědi, tam je potom opravdu otázka na to, aby se Evropská unie zamyslela nad tím, jak efektivně bude kontrolovat své hranice. Tedy dobré příklady jsou známé, je to systém SIVE v Gibraltarské úžině, Španělsko si s tím poradilo velmi dobře. Ne, vůbec nezpochybňuju, že Řecko je ve složité situaci. Ta jeho geografie není opravdu dobrá. Ale na druhou stranu Evropská unie musí být schopna tam nasměrovat mnohem větší počet personálu na ochranu hranic, mnohem větší počet prostředků, lodí. A opravdu chránit tu námořní hranici. Což, což jde.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Říká Martin Riegl, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Já vám moc děkuju.

Martin RIEGL, politický geograf, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já také, hezký večer.

TV Prima ukázala, jak to vypadá na Klinice, televizní rada s ní za to zahájila řízení.

9.8.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor

Jiří Hroník

Experti se argumentům radních vysmáli

Ze dvou důvodů se nad rozhodnutím Rady pro rozhlasové a televizní vysílání zahájit správní řízení s provozovatelem FTV Prima kvůli reportáži o autonomním centru Klinika na pražském Žižkově pozastavuje profesor Jan Jirák. Mediální expert jednak upozorňuje, že nelze zcela oddělit informaci od komentáře, jak je reportáži vyčítáno, ale také na to, že se velice těžko prokazuje úmysl, což je podstata manipulace. Jiří Mikeš k tomu dodává, že už se snad televize budou bát toho, aby nenatočily něco, jak to skutečně vypadá.

Zpravodajství FTV Prima bylo po únorové reportáži o rodině křesťanských uprchlíků z Iráku, z nichž jeden na kameru hovořil o nabídnutém bydlení v Jihlavě jako o přemalovaném kravínu, obviňováno z manipulace, ale Rada pro rozhlasové a televizní vysílání k takovému závěru nedošla. Nyní ale zahájila s provozovatelem FTV Prima správní řízení pro možné porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. (Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání.) Uváděný paragraf se týká práv a povinností provozovatelů vysílání a k porušení jeho ustanovení mělo dojít 28. května letošního roku.

V pořadu Zprávy FTV Prima, který je na programu Primy vysílán každý den pět minut před devatenáctou hodinou, se objevila reportáž o autonomním centru Klinika na pražském Žižkově. "Dotyčná zpravodajská reportáž se zpronevěřila zásadě důsledného oddělování hodnotících komentářů od zpravodajských informací. Reportáž byla zpracována manipulativním způsobem. Divákovi podsouvala již konkrétní předdefinovaný názor na pojednávanou problematiku," konstatovala ve své tiskové zprávě Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.

Oddělit informaci od komentáře nelze, každá je trochu hodnotící

Pro připomenutí několik pasáží zmíněné reportáže. “Obrázek, jak aktivisté v objektu hospodaří, si ostatně můžete udělat z fotek pořízených v objektu bezprostředně po zásahu. Neskutečný nepořádek, špína, všudypřítomné láhve od alkoholu a na zdech různá hesla, to je komunitní centrum. A teď zpráva jako z absurdistánu. Hnízdo obývané levicovými aktivisty včera převzalo, ano, slyšíte správně, cenu za občanskou statečnost. Ocenění z rukou Nadace Charty 77 aktivisté převzali v rezidenci primátorky,” uvedla v reportáži redaktorka Karolina Hošek. “A třešnička na dortu. Peníze z ceny chtějí aktivisté věnovat organizaci Anarchistický černý kříž. Ten sice podporuje politické vězně, podle odborníka má ale i rysy extremismu,” dodala ještě.

“Myslím si, že ta volba slov zřetelně obsahuje příliš vysokou míru hodnotících výrazů. Proč to říkám takhle opatrně? V tom požadavku oddělení informace od komentáře, tedy faktu od hodnocení, je obsažena nevyčtená představa, že to jde. Ale ono to nejde. Každá informace je tak trochu hodnotící, to je prostě zakotvené v tom, že se používají jazyk a obrazy a my se slovy a obrazy spojujeme nějaké hodnoty, prostě to tak je. To, čeho se dá dosáhnout, je to, aby toho hodnocení bylo ve zprávě co možná nejméně. Čili je to otázka nikoli ano, nebo ne, ale je to otázka míry,” vysvětluje pro ParlamentníListy.cz profesor Jan Jiráček z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, že požadavek RRTV na důsledné oddělování hodnotících komentářů od zpravodajských informací je vlastně nesplnitelný.

Podstatou manipulace je úmysl, ale ten se velmi obtížně dokazuje

V uvedených ukázkách však hodnotících prvků nalézá až příliš. “Z hlediska informační hodnoty je například slovo ‘neskutečný’ opravdu zbytečné. To je hodnocení, které už pro mě přešlapuje za hranici požadavku minimalizovat hodnotící prvky,” říká mediální expert a poukazuje na to, že jedna věc je hodnocení a druhá věc je manipulace. “Manipulace už je komunikace s nějakým předem vytyčeným, ale nepřiznaným cílem. Když někdo někoho manipuluje, chce ho dostat do nějaké názorové pozice nebo přimět k nějakému jednání a neřekne mu to. To je podstata manipulace, ale ta se velmi obtížně dokazuje,” upozorňuje profesor Jan Jiráček.

Vůbec si však nemyslí, že je možné z jedné reportáže dokázat, že tam byl úmysl podsunout nějaký názor. “Ale že se tam nějaký názor podsouvá, to je nepochybné. Jenom nevím, jestli se dá mluvit o úmyslu a úmysl je s manipulací spojen. Ale rozhodně tam je nabízena divákovi představa jednak nějakého stereotypu anarchistů jako osob s pochybným životním stylem a neschopností udržet pořádek a jednak se tam podsouvá představa, že nakonec i magistrát rozhoduje špatně, že dává své prostory k dispozici pro to, aby mohly být předané ceny pochybným subjektům. Tohle hodnocení tam je přítomné, ale nevím, jakou metodikou dokázat, že to je úmysl,” přiznává vysokoškolský pedagog.

Kdyby se všichni báli toho, co řeknou, máme tu za chvíli cenzuru

Manipulaci v reportáži nevidí ani lektor VŠE a bývalý dlouholetý ředitel Asociace komunikačních agentur Jiří Mikeš. “Jestli to zdokumentovali, že tam opravdu ten švajneraj je, tak co je na tom? Když tam nic nearanžovali, tak na to mají právo, aby to takto vyhodnotili. K tomu televize a sdělovací prostředky jsou, aby to ukázaly. Nebo se už musíme bát toho, abychom nenatočili něco, jak to skutečně vypadá, a dát k tomu nějaký svůj komentář? Kdyby se všichni báli toho, co řeknou, tak bychom za chvíli měli cenzuru. Podle mě ta reportáž vůbec není manipulativní. Jen si myslím, že pražská kavárna zahájila boj proti Primě, protože Prima začíná mít čím dál tím víc televizních diváků, dere se dopředu a to její zpravodajství podle mého názoru je velice slušné a není nijak bulvarizující,” tvrdí pro ParlamentníListy.cz Jiří Mikeš.

Trochu zavádějící mu připadají jen slova o tom, že peníze z ceny chtějí aktivisté věnovat organizaci Anarchistický černý kříž. “Tak to diváci neznají, jaká je která organizace, ale proboha, tak na to mají nějaký názor. A nehledě na to, když se zeptáte lidí, kteří na Žižkově v okolí Kliniky bydlí, ti potvrdí, že tam opravdu byl velký binec. A dokonce proti tomu sepisovali petice. Takže si myslím, že se Rada pro rozhlasové a televizní vysílání sekla. Místo zahájení správného řízení stačilo Primu jenom upozornit, aby se příště vyvarovala takových superlativů a negativ, které tam být nemusejí. Ale zahajovat správné řízení, to by za chvíli museli zahájit správné řízení s každým z nás,” myslí si Jiří Mikeš.

Rada by si měla rozhodnutí o manipulaci důkladně rozmyslet

Jak ale připomíná profesor Jirák, dokázat televizi Prima manipulaci nebude pro RRTV nic jednoduchého. “Pokud přijmeme mou představu, kterou jsem uvedl, že nutnou součástí manipulace je úmysl, to se dokazuje obtížně. Ale pokud bude Rada trvat na tom, že manipulací je každé navádění k nějakému postoji či k jednání, i neúmyslné, pak to asi dokáže. Ale já bych byl v tomhle opatrný,” doporučuje mediální expert. “Myslím si, že to skončí u správního soudu a ten pravděpodobně bude zvažovat i argumentaci, kterou nabízím. Ale především by velká rada měla veřejně formulovat význam pojmů, s nimiž pracuje, a to je například význam pojmu manipulace, aby bylo zřejmé, co tím myslí. Jednou je to správní orgán a musí pracovat s jasně vymezenými pojmy a koncepty, a tohle je jeden z nich,” dodává pro ParlamentníListy.cz profesor Jan Jirák.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=448355>

Jak se snaží Německo vykořenit podhoubí islamistické ideologie

10.8.2016 ČRo Radiožurnál str. 01 18:10 Ozvěny dne - publicistika

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Hned ve dvou německých spolkových zemích, Severním Porýní - Vestfálsku a Dolním Sasku, zasahovala policie proti islámským duchovním podezřelým z verbování bojovníků pro Sýrii a Irák. Policisté hledali důkazy o jejich možném napojení na teroristické organizace. Německo v uplynulých týdnech čelilo, jak víme, čtyřem útokům s desítkou mrtvých. K jednomu z atentátů se přihlásil Islámský stát. Vladimír Handl, odborník na Německo, z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a Ústavu mezinárodních vztahů, je teď naším hostem. Dobrý den.

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Proč se vlastně razie uskutečnily v těchto spolkových zemích? Je právě tam patrný nárůst radikalismu?

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

V německém tisku se píše o Severním Porýní - Vestfálsku skutečně o jako centru islamistů, takže tam ty aktivity jsou patrné a jsou už dlouhodobě sledované a ty razie vlastně navazují už na několika měsíce, měsíců dlouhé sledování aktivit právě těch, těch islamistů. Takže to byla očekávaná akce, dá se říct.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Policie, abychom byli konkrétnější, se zaměřila například na muže, který vlastní cestovní kancelář, zároveň provozuje prostory pro výuku islámu. Potvrdily se spekulace listu Westdeutsche Allgemeine Zeitung, že právě tam u něj se radikalizovala ta dvojice mužů, která v dubnu výbušninou zaútočila na sikhský chrám v Essenu?

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

Zatím z toho policie vychází a takto argumentuje. Ale myslím, že bude muset ještě počkat, protože to, to bude chvíli trvat, on to samozřejmě popírá. Ale celkově ta zvýšená aktivita německé policie je spojená s tím, že skutečně německý právní stát se snaží teď důrazně prosadit zaprvé, a zadruhé, protože ty útoky, o kterých jste hovořil, oni ukázali, že skutečně probíhá radikalizace části těch islámských věřících, a proto ty dvě věci teda jsou vlastně důvodem pro tak důraznou akci.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, ale přece jenom myslíte si, že ta akce skutečně může nést nějaké výsledky, nějaké ovoce, anebo je to jenom taková výstraha radikálům a současně taková operace na uklidnění veřejnosti.

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

Myslím si, že německá politika a policie hledají skutečně teďka instrumenty, kterým by, kterým by mohly zabránit té šíření, šíření té radikalizace. Takže v tomto smyslu to je, myslím, reálná akce. Zároveň určitě to má i ten symbolický, symbolický efekt a určitě to má i efekt vnitropolitický, protože německá veřejnost je znepokojena a německý, německý stát chce ukázat, že má teda věci pod kontrolou a má instrumenty, jak s tou situací nakládat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A opravdu má, protože razie je jedna věc, ale druhá věc je, co se těmto imámům, pokud se jedná hlavně o imámy, dá dokázat a jestli Německo třeba bude ochotné dělat to, co dělá Velká Británie, jako ty nejradikálnější třeba vyhošťovat.

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

To je ta druhá část současné debaty a také těch navrhovaných opatření, kdy skutečně všichni imámové, kteří nejsou německého původu, což je naprostá většina, pakliže se jim dokáže, že byli, že skutečně vyzývali k nějakým na radikalizaci, nebo dokonce verbovali pro Islámský stát takzvaný, tak teda by měli být vykázáni, protože to nejsou, nejsou to státní občané. Samozřejmě to je opatření, které ještě neprošlo, ale o tom se skutečně vážně hovoří.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Německý ministr vnitra Thomas de Maiziere zítra představí další bezpečnostní opatření právě v reakci na nedávné útoky a jak zjistil deník Bild, německá vláda chce urychlit deportace přistěhovalců, těch, kteří se v zemi dopustí zločinu. Jak by se ta stávající procedura měla změnit?

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

De Maiziere slibuje, že ten celý, celý ten proces posuzování jaksi oprávněnosti zachování nebo teda setrvání v Německu, že bude prostě velice urychlen a že bude daleko radikálnější. Ve dvou případech, to je ten případ, o kterém jste hovořil, když jste, jsou to osoby, které se prokáží, že se dopustily trestných činů, a zadruhé, osoby, kterým bylo odmítnuto poskytnutí azylu nebo, nebo ochranné, ochranné, ochranného statutu. Takže v tomto případě samozřejmě bude muset de Maiziere prosadit změnu zákona. Přitom ty změny zákona jsou dosažitelné bez toho, aniž by teda musel s nimi souhlasit Spolkový, Spolková rada, čili vrchní komora parlamentu. V podstatě ten proces by neměl být tak složitý. Takže myslím si, že to je docela reálná, reálná šance, že touto cestou Německo půjde.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

No, a v rámci boje proti terorismu chce kabinet například také omezit rozsah lékařského tajemství. Co na to můžou říkat lékaři a veřejnost? Byli by ochotní připustit ve jménu bezpečnosti takový zásah do ochrany osobních údajů?

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

U veřejnosti si nejsem jist. Myslím si, že politika právě i tyto, pak tyto návrhy vlastně směřují do určité míry na veřejnost, která je znepokojená. U politiky je to tak, že levice to zcela odmítá, včetně teda SPD, čili ve vládě. Ale pokud jde o komodity lékařské, ty se k tomu vyjadřují taky velice kriticky. Čili tam, tady si myslím, že to bude velice těžká cesta.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Říká Vladimír Handl z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a Ústavu mezinárodních vztahů, já vám děkuji, na shledanou.

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Ústav mezinárodních vztahů

Děkuji, na shledanou.

Ukrajina a její vstup do EU

10.8.2016 ČRo Plus str. 06 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Po brexitu, ve kterém hrála mimo jiné roli obava z imigrantů ze zemí střední a východní Evropy, beroucí práci domorodcům, si skoro žádný evropský politik nedovolí voličům předstíhat představu brzkého vstupu nové východoevropské země. To říká v následujícím příspěvku na ukrajinské téma Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, komentátor, Fakulta sociálních věd UK

Odchod Velké Británie z Evropské unie je pochopitelně předmětem obrovského množství komentářů a analýz. Poněkud se v nich však ztrácí ohled na skutečnost, co může znamenat pro východní politiku unie, konkrétně pak pro případný vstup Ukrajiny, jež mimochodem koncem srpna oslaví čtvrtstoletí od vyhlášení nezávislosti. Ukrajinským vyhlídkám na vstup do Evropské unie totiž brexit uštědřil těžkou ránu. A to z řady důvodů. Jeden z nejdůležitějších tvoří fakt samotného odchodu druhé největší unijní ekonomiky a stále jedné z nejvýznamnějších zemí světa. Evropská unie tak nutně oslabí, ekonomicky, politicky i na prestiži. Brexit rovněž vyvolal přímo tsunami diskusí, kudy by unie měla dále směřovat. Zda by se v reakci na britský odchod měla prohloubit integrace, či naopak, zda by nebylo vhodné stávající integrační stupeň raději rozvolnit. Každopádně Evropská unie se nyní bude patrně zabývat především sama sebou, nikoliv další expanzí. Ukrajina představuje zemi ekonomicky i sociálně stále zaostalou a v případě vstupu by se tudíž stala hlavním příjemcem peněz z evropských fondů. Ty se ale po britském odchodu ztenčí a ukrajinskému vstupu též mohou skrytě i otevřeně oponovat země, které v současnosti z fondů čerpají nejvíc, neboť kombinace důsledku brexitu a vstupu Ukrajiny by pro ně prakticky znamenala asi dost citelné zmenšení bruselského fondokoláče. Důležité a neradostné jsou však i samotné příčiny hlasování britských voličů pro brexit. Ovlivnila ho totiž především obava z imigrantů ze zemí střední a východní Evropy. Potenciálně beroucích práci domorodcům. Že o ni reálně příliš nestojí, poněvadž pracovní pozice obsazované přistěhovalci zpravidla považují a podřadné, nechme nyní stranou. Tak jako tak za této situace si žádný evropský politik nedovolí svým voličům předstíhat představu brzkého vstupu nové východoevropské země. Navíc dost lidnaté, čítající přes 40 milionů obyvatel. Země, jež je navíc ve faktické válce s Ruskem. Referendum, které letos na jaře v Nizozemsku odmítlo asociační dohodu Evropské unie s Ukrajinou, ovládly přesně tyto obavy. Obrazně řečeno: strach z ukrajinského instalatéra. A lze ho tedy považovat za jistou předzvěst brexitu. A byť jeho výsledek není právně závazný, asociační dohoda zatím plně ratifikována nebyla, neboť stávající nizozemská vláda se bojí negativní reakce voličů, kdyby na výsledek referenda nebrala žádný ohled. Ostatně v zemi tulipánů se blíží parlamentní volby, které se musí konat nejpozději v březnu příštího roku. Inu situace k optimismu příliš nevelí. Tím spíše je ale třeba neházet Ukrajinu přes palubu a snažit se uchovávat, ba rozšiřovat ekonomické, politické i kulturní vazby, jež ji k Evropě poutají. Určitě není v našem zájmu ponechat tuto zemi na pospas osudu, neboli konkrétně Putinovu Rusku. Ukrajinská integrace do Evropy bude každopádně během na delší trať než se ještě před časem mohlo zdát.

Razie v Německu. Policie hledala důkazy o napojení islámských duchovních na teroristy

10.8.2016 zpravy.rozhlas.cz str. 00 evropa

Filip Nerad, ČRo

Německá policie provedla ve středu brzy ráno ve dvou spolkových zemích razii proti islámským duchovním. Hledala důkazy o jejich možném napojení na teroristickou organizaci Islámský stát. Trojice mužů je podezřelá, že verbovala bojovníky do Iráku a Sýrie.

„Udělal jsem prohlídky u tří podezřelých v Dolním Sasku a v Severním Porýní-Vestfálsku. Podle našich zjištění patří ke skupině salafistů. Nikoho jsme ale nezatkli,“ sdělila po skončení razie mluvčí Spolkového státního zastupitelství Frauke Köhlerová. Jedním z trojice podezřelých je Hasan C., který v Duisburgu provozuje prostory pro výuku islámu. Právě tam se měla radikalizovat dvojice mužů, která v dubnu výbušninou zaútočila na sikhský chrám v Essenu. Další z podezřelých podle německých médií finančně a logisticky podporoval takzvaný Islámský stát. Do akce se zapojilo přes 150 příslušníků bezpečnostních složek, kteří prohledávali budovy a auta. Policie sledovala všechny podezřelé už delší dobu. „V německém tisku se o Severním Porýní-Vestfálsku píše skutečně jako o centru islamistů, takže tam jsou aktivity patrné a jsou dlouhodobě sledované. Razie navazují na několik měsíců dlouhé sledování, takže to byla očekávaná akce,“ dodává Vladimír Handl, odborník na Německo z Fakulty sociálních věd UK a Ústavu mezinárodních vztahů.

BREAKING: German Police are carrying out anti-terror raids in #Duisburg, #Dortmund, #Düsseldorf and Tönisvorst pic.twitter.com/5rCCcaEYOO— Hill news (@vkknkhjh) 10. srpna 2016 Němečtí politici chtějí v reakci na nedávné útoky v zemi výrazně zpřísnit bezpečnostní a protiteroristické zákony. S návrhem přišli podle německých deníků zemští ministři vnitra za konzervativce kancléřky Angely Merkelové spolu se spolkovým ministrem vnitra Thomasem de Maiziérem, který je ze stejného politického tábora. Zrušení dvojího občanství i zrychlené vyhošťování Součástí navrhovaných reforem má být zrušení dvojího občanství v Německu, zákaz nošení burky nebo zrychlení vyhošťování duchovních, jako jsou ti, proti kterým je vedena dnešní razie. Činnost těchto duchovních a dalších muslimských radikálů nebo financování mešit se má dostat pod silnější dohled státu. Na bezpečnost Němců má do roku 2020 dohlížet 15 tisíc nových policistů, kteří mají být vybaveni novými zbraněmi a kamerami na uniformách. Více bezpečnostních kamer má být také v ulicích německých měst. Nová opatření mají jít až tak daleko, že bude v určitých případech možné porušit lékařské tajemství. Lékařům umožní informovat policii, pokud se jejich pacient bude chystat spáchat trestný čin. Část z těchto návrhů představí ministr vnitra de Maiziére už zítra. Německá policie zatkla údajně vysoce postaveného bojovníka Islámského státu Muž zabil v Německu ženu mačetou. Další dva lidi zranil Útočník ve vlaku v Bavorsku zranil 4 lidi sekýrou. Do Německa přišel jako běženeček V Mnichově střílel 18letý Němec iránského původu. Zabil devět lidí i sebe, motiv není známý
URL| http://www.rozhlas.cz/_zprava/1640053

Bojová pohotovost ukrajinských vojáků

11.8.2016 ČT 24 str. 14 20:00 90' ČT24

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Na rusko-ukrajinské hranici se znovu řinčí zbraněmi. Ukrajina je v plné bojové pohotovosti. Na její žádost se ještě sejde Rada bezpečnosti OSN. Kyjev tvrdí, že vpád ruských jednotek prý může přijít kdykoli. Moskva zase viní ukrajinské jednotky z toho, že se snaží proniknout na anektovaný Krym.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, redaktorka

Ukrajina předvádí svou sílu. Cvičí i nedaleko poloostrova Krym. Právě tady a v Donbasu teď ukrajinský prezident Petro Porošenko nařídil vojákům, ať se připraví k boji.

Petro POROŠENKO, ukrajinský prezident

Přikazuji nejvyšší stupeň bojové pohotovosti.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, redaktorka

Kyjev reaguje na pohyb ruských jednotek. Tvrdí, že Moskva ve velkém přesouvá vojáky i moderní výzbroj k ukrajinské hranici na sever anektovaného poloostrova. Bezpečnostní rada státu ráno zasedla taky v Kremlu. Obranu zvýší i na moři a ve vzduchu kvůli údajným útokům ukrajinských speciálních sil.

Sergej AKSJONOV, krymský premiér

Zavedeme opatření k ochraně hranic. Náš prezident už dal instrukce speciální službám.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, redaktorka

Ruská tajná služba ukázala záběry asi dvaceti podomácku vyrobených bomb, munice a zbraní. Najít je měla u skupiny diverzantů, kteří chtěli na Krymu poničit infrastrukturu a uškodit tak místnímu turismu. Během přestřelky Rusové zadrželi taky údajného člena ukrajinské rozvědky. Jeho bratr ho brání s tím, že ho na Krym museli unést.

Vladimir PUTIN, ruský prezident

Místo toho, aby problémy řešili mírně, přešli (Ukrajinci) k teroristickým praktikám.

Katarína SEDLÁČKOVÁ, redaktorka

Porošenko tvrdí, že jednat chce po telefonu přímo s Vladimírem Putinem. Na frontových liniích východní Ukrajiny se znovu střílí skoro každý den a Moskva podle Kyjeva jen hledá záminky k vyvolání války. To samé tvrdí o druhé straně i Kreml. Katarína Sedláčková, Česká televize.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Teď už dodáme podrobnosti, je tu s námi Jan Šír z institutu mezinárodních studií z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den, pane doktore.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Dobrý den.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Prosím, které z těch dvou verzí obou zneprátelených stran vlastně se dá věřit? Skutečně tu existuje tedy někdo, kdo chce, řekněme, zlikvidovat turistický ruch na Krymu ze strany Ukrajiny, anebo je to jen záminka, jak naopak tvrdí ukrajinská vláda?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Tak já začnu asi tou ruskou verzí. Tam je řada věcí, které podle mého názoru nesesdou. První asi záležitost, na kterou bych upozornil, je ta, že Rusové přišli s verzí, že Ukrajina je ostřelovala i ze svého území a datovala všechny tyto události 6. až 7. srpnem, to znamená, já si nedovedu představit, že by tady mohlo dojít k nějakým přestřelkám přes hranici a ruská federace by přišla až vlastně se čtyřdenním zpožděním s tím, že se něco takového děje, takže to si myslím, že je první věc, která tady neseďí. A druhá věc samozřejmě, která je docela problematická na uvěření je to, jakým způsobem by se ti takzvaní diverzanti, diverzanti, ono by samozřejmě by se jednalo spíše o sabotéry, vzhledem k tomu, že ten Krym je stále z mezinárodního práva ukrajinským územím, jakým způsobem by se na ten Krym dostali, protože ta Perekopská šíje je poměrně úzká a je oplocená, je zaminovaná, to znamená, tady by museli přeplavat jednu z těch zátok, které obklopují Krym nebo použít k tomu nějaké výsadkové čluny, a tak dále, a to všechno prostě vzbuzuje velké, velké otázky nebo pochybnosti ohledně toho, nakolik se té ruské verzi dá, nebo nedá věřit. Myslím si, že v případě, že by vyšlo najevo, že Ukrajina skutečně páchá teroristické činy, ze kterých byla obviněna panem Putinem, kdyby se tohle to mělo potvrdit, tak by to samozřejmě znamenalo těžkou ránu pro image Ukrajiny a mohlo by jí to připravit i o podporu západních zemích, což je asi to poslední, o co by na Ukrajině mohli stát.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

No, ale na druhou stranu, co by tím Rusko získalo, pokud by skutečně mělo zde dojít k rozpoutání války, jak už tedy někteří ukrajinští představitelé naznačují. Ano, dobrá, tak území, ale co z toho?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Já si myslím, že všechno nasvědčuje tomu, že se jedná teda o nějakou ruskou provokaci, otázka je, co tím sledují, k čemu to může vést, čím je to motivováno a co je podstatou toho signálu, který ruská strana tímto způsobem vysílá. Myslím si, že ten signál může být adresován různým auditoriím, různým publikům, jedno je samozřejmě obyvatelstvo na Krymu, Krym je teďka momentálně v situaci, že se převrací, je měněn v jednu velkou vojenskou základnu, toto je potřeba lidem nějak vysvětlit, samozřejmě v Rusku se chystají příští měsíc parlamentní volby a víme o tom, k čemu ty poslední volby vedly, vedly k velkým protestům poté, co se ukázalo, že byly zfalšované, takže je potřeba mobilizovat nějak populaci a nahnat lidem strach, ukázat na vnějšího nepřítele, to funguje vždycky, ale já osobně tedy vnímám ten hlavní vzkaz tím způsobem, že je zacílen v první řadě do Kyjeva a v druhé řadě na Západ a samozřejmě, jedná se tady i o určitou zprávu, že Ruská federace může přispět k destabilizaci situace a přátelé, partneři, poradte si s tím, jak umíte, chcete to, nechcete to, jste na to připraveni, nejste na to připraveni a pokud ne, tak pojdte jednat, ale pojdte jednat podle těch našich podmínek. A ...

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Pokud se tedy bavíme o tom, že Rusku třeba nejvíce vadí sankce ze strany Spojených států a Evropy, tak toto rozhodně není krok, kterým by dospělo k jejich zrušení nebo ano?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

To je, to je sporné. Já si myslím, že Ruská federace v posledních letech ukazuje patent chování, který vypadá tak, že existující problémy lze vyeskalovat a lze vytvořit nové a následným jednáním lze dosáhnout určitého přeformátování této situace, toho, že z některých pozicí sleví, jinde se, jinde se nesleví a tímto způsobem je možno vytvořit nějakou novou situaci, která vytvoří nějakou novou konstelaci mocenskou vyjednávací a zde pak se bude zvažovat, co je větší, menší zlo, co je větší, menší benefit a víme o tom, že minimálně státy Evropské unie momentálně těch problémů mají taky hodně, narážím na džihádistický terorismus, narážím na nárůst pravicových a populistických uskupení v Evropě, narážím na tu migrační krizi, brexit, jeho následky a samozřejmě v tomto kontextu je, s jakými kartami hrát dál.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Ono ostatně tedy, pokud se podíváme i za oceán, tak nadcházející volby ve Spojených státech, to asi taky není úplně stabilizační faktor do této hry. Takže máte za to, že třeba Minské dohody jsou před svým koncem? T by mohl být ten výsledek.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

To já samozřejmě nevím, ale myslím si, že je zcela evidentní, že ty Minské dohody naplňovány zaprvé nejsou a za druhé, že tam jsou některá ustanovení, která ani jedné z těch stran nemohou vyhovovat. Když se bavíme o Ruské federaci, myslím si, že jsou tam minimálně dvě ustanovení, se kterými vlastně nemohou být spokojeni. První je ten požadavek na to, aby každý, kdo na východě Ukrajiny nemá, co dělat, aby odešel, což se vztahuje v první řadě tedy na ruskou armádu a samozřejmě je tam ten požadavek na obnovu kontroly rusko-ukrajinské hranice ze strany ukrajinské vlády, což si myslím, že je druhá věc, na kterou momentální osazenstvo Kremlu v životě nemůže přistoupit a samozřejmě ty Minské dohody z pohledu Ukrajiny, jakkoliv si myslím, že i pro Ukrajinu skýtají řadu problémů, mají jednu výhodu, a to je ta, že vytvářejí právní základ pro to, aby byl zachován režim sankcí, to znamená, v případě, že se z těch minských dohod chci vyvázat, v případě, že bych tady teďka hovořil za ruskou stranu, tak je potřeba to umět podat tak, jako že já jsem nebyl tím, kdo ty Minské dohody torpédoval, a k tomu může přispět i nějaká situace v podobě ozbrojené eskalace. Na místě, která může třeba, zase hypoteticky se tady bavíme vyprovokovat ukrajinskou stranu k některým nepředloženostem, které půjde vyložit tím způsobem, že Ukrajina ty dohody nedodrží.

Tomáš DRAHOŇOVSKÝ, moderátor

Možný pohled Ruska od Jana Šíra. Pane doktore, mockrát díky. Na shledanou.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze

Děkuju za pozvání.

Lídr, který rád bloudí. „Ale po kraji,“ říká starosta z Líbeznic

12.8.2016 5plus2 str. 04 Středočeský kraj

EVA HAVELKOVÁ

Lídři 2016 Krajské volby

Martin Kupka hledá v lidech vždy to lepší, je chorobný optimista, náročný šéf a velký zastánce čtení dětem na dobrou noc. Starosta z Líbeznic u Prahy, který by rád, aby tu po něm zůstalo něco trvalého, je kandidátem ODS na budoucího hejtmana.

LÍBEZNICE / „Naslouchá, nebojí se větších projektů a stmeluje lidi přirozeným způsobem,“ pochvalují si na něm jeho sousedi. Sází stromy, zkrášluje obec, postavením skateparku dostal mládež od počítačů, obec pod jeho starostováním žije kulturou i sportem, vypočítávají obyvatelé Líbeznic v Praze-východ. Navíc kvitují, že je usměvavý, ví, o čem mluví, a jeho postoje nejsou prý jen pózou politika. Je energický, podnikavý, a tím aktivizuje dobrovolníky ve vsi. I Líbeznice jsou díky němu líbeznější. Nedávno získaly jako malá obec uznání České komory architektů, když jako pořadatel celostátní soutěže pro architektky představila v užším výběru hned dva projekty Líbeznic. „Je zřejmé, že když se vedení města zajímá o dění v obci a ve spolupráci s architektky řeší veřejný prostor, je to vidět,“ chválila mluvčí komory Zuzana Hošková.

Starosta Líbeznic Martin Kupka chce šestiletou komunální zkušenost nyní přenést na kraj, proto do podzimních voleb vede kandidátku ODS. Krajský úřad a jeho agendu přitom důvěrně zná, pět let tu pracoval jako tiskový mluvčí exhejtmana a stranického kolegy Petra Bendla.

Sebe jako hejtmana si bez problému umí představit. „Působení na krajském úřadě je mojí výhodou. Dalo mi průřezovou znalost všech témat, které kraj řeší. Role mluvčího je roli hejtmana hodně podobná, protože se musí oba orientovat jak v oblasti odpadů, tak v kultuře a školství. Mohu srovnávat, co se kraji dařilo v historii a co se mu teď opravdu nedaří. Za mnou je také několik let starostování a bezprostřední kontakt s komunální politikou je dle mého názoru dobrou výzbrojí pro regionální politiku. V tomto směru nebudu patřit mezi rychlokvašené politiky,“ je přesvědčen čtyřicetiletý absolvent Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Když Martin Kupka mluví o české, respektive středočeské krajině, je cítit zanícení, vřelý vztah. „Když mám trochu času, sednu na kolo, jedu do přírody, vezmu s sebou foťák, tak to mám rád. Mám silniční i horské kolo, ale silniční už dlouho visí na háku. Kolik ujedu ročně kilometrů? No, nevím, zda se vůbec mohu nazývat cyklistou, když v lepším případě stihnu tisíc kilometrů. Dříve jsem to jezdil za jeden letní měsíc,“ říká s úsměvem rodák z Jilemnice.

Milovník čtení a hudby

U muziky prosazuje všeho chuť - od vážné přes jazz až k folku.

Z okénka rodinné koupelny se často ozývá Martinovo podání písní Jarka Nohavici, skupiny Abba nebo Spirituál kvintetu. Podle svých slov je pracovitý a systematický, zároveň je náročný i na ostatní, když s někým spolupracuje v týmu. Když poznamená, že jeho koníčkem je také jeho práce, tedy starostování, zní to upřímně. Je chorobný optimista, což je prý důležitá výbava pro starostování. Do posledního okamžiku se na lidi dívá pozitivně a důvěřuje jim, než aby přemýšlel o jejich postranních úmyslech.

„Viděla jste nějakého sebekritického rodiče, který by řekl, že to zvládá levou zadní?“ směje se při povídání o výchově desetileté dcery a dvanáctiletého syna. „Ale v podstatě si nemohu na nic stěžovat, jsou skvělí,“ dodává. A čím ho ratolesti překvapí? „Syn zdařilou hereckou etudou při různých příležitostech. Občas imituje vlastního otce, nechybí mu rozhodně ironie ani odvaha. Slečna občas překvapí nečekanou vážnou otázkou. Posledně jsem jí byl čist na dobrou noc, což dělám moc rád, a ona se mě na závěr zeptala, jak pozná toho pravého... No, snažil jsem se s tím se ctí vyrovnat,“ vzpomínal s úsměvem.

Na čtení dětem se vždy snažil najít si čas. „Literatura je nenahraditelná... a řeknu to, je to pro mě důležité,“ zahraje Martin Kupka, který vždycky byl knihomol, na vážnější notu: „Když se bavíme o tom, co udělat pro to, aby Evropa, Česko nebyly tak slabé, abychom věděli, kdo jsme, z čeho vycházíme, tak je potřeba číst. Je potřeba číst Karla Havlíčka Borovského, ale i moderní autory, evropskou literaturu. To utváří naše povahy, osobnosti, tam je poznání, které evropská kultura, český národ nashromáždily po staletí,“ zamýšlí se líbeznický starosta. Již dávno si oblíbil právě Borovského a také Karla Čapka. Rád si přečte moderní poezii 20. století a relaxuje občas u beletrie. Sáhne také po dílech, která se zabývají otázkou, kam se posouvá evropská civilizace, čemu čelí.

Přítel skautů

Bez podpory manželky, která pochází ze Slovenska, by prý komunální politiku, která pohlcuje téměř všechny jeho čas, těžko zvládal. „Ona ví, o čem to je. Na místní úrovni je totiž podobně aktivní. Vede spolky, dětské kroužky... V tomhle jsme si podobní. Odvrácenou stránkou je, že se občas vidíme až pozdě večer,“ poznamenal. Právě manželka z Martina Kupky udělala „přítele skautů“, proto už pár let pomáhá stavět pravý tábor líbeznických skautů, kde není elektřina, voda se dováží, vaří se v hliněných kamnech a spí se v týpí.

Raději než pivo si sedne s manželkou nad sklenkou suchého bílého vína, a když je k němu grilované maso na rozmarýnu, je svět prý o to příjemnější. Na dovolené rád poznává, než by jen ležel na pláži. „V dětství jsem se věnoval orientačnímu běhu, takže rád bloudím. Když někam vyjedeme, hledám zajímavosti po trase, třeba známá bitevní pole. To mám po tatínkovi, který s námi v dětství všechna projel, a tím pádem jsme zcestovali celé Čechy i Slovensko,“ poznamenal Martin Kupka s úsměvem. „Čím dál více jezdíme s rodinou sami bez cestovky a občas přespíme i pod širákem. A dost často vyrážíme takřkajíc na slepo, protože člověk se má trénovat na to, že v životě jsou nečekané situace, skrz které se musí prokousat,“ dodává.

Přiznává, že je vcelku romantik, který se hodně „kochá“. Každý středočeský hejtman by podle něj měl být dobrým řidičem, už jen pro nesouměřitelné rozložení kraje. Často prý doma slýchává, že je workoholik, ale toho prý se nikdo s veřejným angažováním nezabývá. „V životě mám rád plné dny, kdy je co dělat a které jsou nabitě zážitky. Na druhou stranu ale i to, když se zastavím v krásné krajině a mohu rozjímat. Mám rád ten pocit, když se mi podaří dokončit něco, co po člověku alespoň chvíli zůstane, přetrvá, a dělá to radost dalším lidem, ať už je to postavení domu, založení vesnické tradice nebo zasazení stromu,“ přiznává Martin Kupka.

Předvolební seriál S čím jde ODS do voleb S kandidátkou plnou zkušených starostů. Hlavní prioritou je školství. „V této oblasti dramaticky ubylo financí,“ kritizuje lídr Martin Kupka. Kraj na to peníze prý má, stačí přeskupit rozpočet. Peníze se v kraji podle něj ztrácejí do údržby zbytečného majetku, neúčelného vyplácení studentského jízdného, ve školství kraj stále rozšiřuje obory, které potom nevykazují kvalitu. ODS podpoří spíše tradiční a fungující. Zároveň chce podpořit platy kvalitních lékařů a personálu v nemocnicích, aby o ně region nepřicházel. Do koalice rozhodně nepůjde s KSČM. Již se představili Vít Rakušan (STAN) a Josef Vacek (Koalice KDU-ČSL, Strany Zelených a SNK- ED) Jako další se představí Petr Tiso (TOP 09), Zdeněk Štefek (KSČM), Jaroslava Jermanová (ANO), Miloš Petera (ČSSD) Jak jsme vybírali lídry do seriálu Prostor dostávají krajští lídři parlamentních stran a relevantních místních uskupení. Kromě místních sdružení určil pořadí kandidátů výsledek posledních parlamentních voleb, přičemž nejuspěšnější strana seriál zakončí.

Foto popis|

Regionalni mutace| 5plus2 - Středočeský kraj

Stejná zpráva vyšla také v jednom dalším titulu.

Život se dá prožít i bez stresu

13.8.2016 Mladá fronta DNES str. 16 Kraj Karlovarský

Petr Toman

Studentka Kateřina Bartošová strávila rok v Indonésii. Studovala jazyk i zvyky tamních obyvatel

KARLOVY VARY Na druhou stranu světa se vydala Kateřina Bartošová z Karlových Varů. Ta se po ukončení studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy vypravila do Indonésie. Díky programu české vlády tam

strávila rok života, kdy studovala jazyk a místní zvyky, ke kterým patřila například hra na indonéský tradiční nástroj gamelan. „Nejvíce mi krkem lezla rýže. Byla k snídani, obědu, svačině i k večeři,“ prozradila svou zkušenost Kateřina. Ve městě Bandar Lampung společně se šesti studenty z celého světa objevovala život místních obyvatel. O tom, kde leží Česká republika ale neměla většina z nich tušení. „Sem tam se někdo našel, že si vzpomněl na české fotbalisty. Většinou jsem ale musela dodat, že je to v Evropě. Indonésané jsou ale nesmírně zdvořilí a často přikyvuji a usmívají se, i když nevědí, o čem je řeč. Takže je těžké zjistit, co si opravdu myslí,“ vysvětlila cestovatelka. Evropa je pro Indonésany hodně vzdálená a jen málokdo tam sleduje zprávy z Evropy. A svým způsobem koukají místní na všechny neznámé lidi. „Všechny bělochy, ať už z Ameriky, Evropy či Austrálie, zahrnují do jedné skupiny a nazývají je bule. Domnívají se, že se u nás mluví jen anglicky, takže byli často překvapeni, že máme češtinu. Všichni bule jsou podle nich nesmírně bohatí a krásní a představují pro místní něco jako celebrity,“ vzpomíná se smíchem Kateřina, kdy i ona sama se častému fotografování nevyhnula. „V Asii se bílá pleť považuje za krásnou, takže se všude prodávají jen bělící krémy a nikdo se cíleně nevystavuje přímému slunci. Aktivita opalování zde prakticky neexistuje. Místní vyrážejí na pláž, aby se trochu vykoukali. Málokdo však umí plavat,“ popsala studentka.

Kateřině se nejvíce líbila stálá teplota mezi 25 až 30 stupni, kdy ani večer nebylo třeba teplého oblečení. „Moc se mi líbila i povaha místních, kteří jsou nesmírně pohodoví a bezkonfliktní. Nikdo se tu nerozčiluje a všichni rádi pomůžou,“ nastínila život Indonésanů. Naopak, velkým negativním zážitkem pro ni byl zdejší všude přítomný nepořádek. „Téměř nikde na ulicích nejsou koše, takže lidé vyhazují odpadky na zem. Ani sběr a svoz odpadu tu moc nefunguje, takže se před domy často povalují pytle s odpadky, které zvířata v noci roztrhají a roznesou. Proto je zde mnoho švábů a krys,“ varuje slabší povahy od cestování Kateřina. Za rok si zvykla i na sprchu pomocí kýblů se studenou vodou. „Největší výzvou pro mě asi byly náboženské zvyky. Až na pár oblastí jako je Bali, vyznává většina Indonésanů islám, který se prolévá do každodenního života. Musela jsem si zvyknout, že mě v pět ráno probudí zpívání z mešity, že se moji kamarádi pětkrát denně modlí nebo že se tu téměř vůbec nepije alkohol,“ přibližuje cestovatelka. Velkým problémem pro Kateřinu bylo jídlo. Konkrétně rýže. „Pokud by Indonésan nejedl rýži, je to jako kdyby nejedl vůbec, a rýže se jí často i k snídani. Přestože jsem měla chvíle, kdy už jsem ji nemohla ani vidět, nakonec jsem si zvykla a taky jsem ji jedla každý den. Až na tu snídani, tu jsem prostě nedávala. Navíc je jídlo velice pálivé a smažené, takže jen málokdo se ze začátku vyhne střevním problémům,“ zavrtěla se při vzpomínce na rýži.

Celá cesta ji podle jejích slov přiměla především k větší toleranci k jiným kulturám a náboženství. Velkou novinkou bylo i to, že se dá život žít bez stresu. „Po návratu jsem si uvědomila, jak je u nás čisto, teče teplá voda, a po bytě se běžně nepohybují nevitani tvorové. Také jsem velice vděčná, že zde máme poměrně velkou svobodu ve společenském nebo partnerském životě a nejsme svázáni zbytečnými konvencemi,“ dodala Kateřina.

O autorovi| Petr Toman, redaktor MF DNES

Foto autor| Foto: archiv K. Bartošové

Foto popis| Zvyky Kateřina Bartošová (vpředu) strávila v Indonésii rok studiem místní kultury a zvyků.

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - karlovarský kraj

TELEGRAFICKY

15.8.2016 Týdeník Rozhlas str. 06 Telegraficky

(reé)

* Exkluzivní dokument o cestě syrské plavkyně Yusry Mardini z rozbombardovaného Damašku až na olympijské hry v Riu de Janeiro odvysílal Radiožurnál u příležitosti zahájení letní olympiády. Snímek Českého rozhlasu převzala a odvysílá i britská BBC. Mezi oběma veřejnoprávními médii jde o mimořádnou a první spolupráci tohoto druhu. „Yusra Mardini je nyní středem zájmu světových médií. Krátce před hrami dostala na dvě stě žádostí o rozhovor z celého světa. A na její příběh má prakticky celosvětovou rozhlasovou exkluzivitu právě Český rozhlas. Její putování přes Egejské moře do Evropy totiž zachytila spolupracovnice Radiožurnálu Magdalena Sodomková a její přítel, francouzský fotograf Lam Duc Hien,“ uvedl generální ředitel ČRo René Zavoral. Dokument Yusra plave o život lze vyslechnout na <https://interaktivni.rozhlas.cz/yusra>.

* Český rozhlas Plus je jediným celoplošným rádiem, jemuž roste počet posluchačů. Díky vstupu na VKV meziročně víc než zdvojnásobil své publikum a nyní má 56 tisíc posluchačů. Vyplývá to z výsledků měření poslechovosti Radio Projekt. Nejposlouchanější stanicí zůstává Impuls (966 tisíc posluchačů), následují Frekvence 1 (891 tisíc), Evropa 2 (856 tisíc) a Radiožurnál, který denně ladí 835 tisíc lidí.

* Z Olympijského Parku Rio-Lipno 2016 vysílá během olympiády Český rozhlas Radiožurnál. Živé vysílání v mobilním studiu R-stream moderují Jan Pokorný, Jiří Chum, Hanka Shánělová, Lucie Výborná a Petr Král. Zajímavosti z dění v Parku Rio na Lipně přináší reportéři Lubomír Smatana a Karel Jáša.

* Letnímu kinu i „spacímu“ koncertu patří srpen Radia Wave. Filmové projekce v kině Stalin na pražské Letné zahrnují snímky Boj (režie Tobias Lindholm), Ve sklepě (režie Ulrich Seidl) a Sicario (režie Denis Villeneuve). Filmy vybrali tvůrci pořadu Čelisti. „Spací“ koncert - Silen Night - nabídne 23. srpna od 20.00 v prostorách Fakulty sociálních věd UK (v kavárně na Hollaru) vystoupení jedné z nejosobitějších postav současné ambientní scény lana Williama Craiga.

Foto popis|

Přestupy

15.8.2016 Euro str. 65 Light Lidé a podniky - Přestupy

JLL Blanka Vaňková, associate director Hana Kollmannová, associate director Miroslav Kotek, associate director

Společnost JLL jmenovala tři nové associate directors. Blanka Vačková patří k nejzkušenějším analytikům realitního trhu.

V JLL pracuje od roku 1997 a v současnosti působí jako vedoucí Oddělení průzkumu trhu. Specializuje se především na trh maloobchodních a logistických nemovitostí.

Blanka Vačková je zakládající členkou Prague Research Fora. Je členkou ICSC (International Council of Shopping Centers). Blanka Vačková je absolventkou Univerzity Karlovy v Praze. K jejím koníčkům patří film a opera.

Hana Kollmannová je od roku 2005 součástí pražského investičního týmu JLL a zaměřuje se na komerční nemovitosti. V průběhu svého působení v JLL se podílela na investičních transakcích v objemu více než 1,5 miliardy eur. Má rovněž zkušenosti z bankovního sektoru, kde pracovala pro centrálu UniCredit Bank v Praze a UBS Investment Bank v New Yorku. Hana Kollmannová je absolventkou Baruch College v New Yorku (ekonomie a finančníctví) a The Nottingham Trent University & Sheffield Hallam University ve Velké Británii (obor management nemovitostí a realitní investice).

Miroslav Kotek působí v JLL od roku 2007, kdy nastoupil do oddělení průmyslových a logistických nemovitostí. Již téměř deset let se v JLL věnuje pronájmům a marketingu industriálních projektů v České republice. Využívá přitom své zkušenosti z agentury CzechInvest, kde dříve osm let pracoval. Miroslav Kotek je absolventem Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Ve volném čase se věnuje rodině a amatérskému fotbalu.

PrimeCell Therapeutics Tomáš Otevřel, v. decký editel

Novým vědeckým ředitelem Národního centra tkání a buněk v Brně bude Tomáš Otevřel (55). Otevřel má dlouholeté zkušenosti v oblasti molekulární a buněčné biologie, objevování nových genů.

Podílel se například na výzkumných programech cílených proti rakovině.

Je nejen vynikající vědec, ale také zkušený manažer ve sféře výzkumu v mnoha biomedicinských a biotechnologických oborech. Do USA odešel jako absolvent biologie Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně v roce 1989 po dvouletém pobytu na Biofyzikálním ústavu AV ČR, kdy si jej vybral profesor Stamato na základě jeho navrhované strategie pro izolaci DNA reparačních genů. V USA pracoval až do roku 1996 a dále v letech 1998 až 2012, kdy byl zaměstnán jak v akademické sféře, tak v kosmetickém a v biotechnologickém průmyslu. V USA působil na University of Pennsylvania / The Wistar Institute, Lankenau Institute for Medical Research, Thomas Jefferson University, Drexel University, ve firmě Unilever a dále ve společnosti Intrexon Corporation, kde z pozice top managementu vedl několik vývojových týmů.

DNS Petr Kuli, executive director

Společnost DNS, přední český distributor s přidanou hodnotou, oznamuje změny v nejvyšším vedení. Předseda dozorčí rady a klíčový akcionář Hynek Tyl se rozhodl aktivně vstoupit do strategického směřování DNS. Firmu nyní povede top management v čele s dosavadním obchodním ředitelem Petrem Kulišem, členem představenstva, ve spolupráci s finančním ředitelem Františkem Kašparem, který se tak stává dalším členem představenstva.

Hlavní strategie společnosti se zaměří na hledání nových obchodních příležitostí a maximální propojení mezi výrobcí a obchodními partnery při zajištění podpory celého portfolia produktů. Mezi priority bude patřit oblast serverů a data storage, softwaru a cloudu, síťové infrastruktury a bezpečnosti, digitální komunikace. Díky nejširšímu portfoliu produktů na trhu bude firma pomáhat spolupracujícím partnerům k nalezení optimálního řešení při transformaci byznysu do digitální éry, od klasické IT infrastruktury směrem k hybridnímu modelu, cloudovým řešením a nasazování znalostí (BI) do reálného běhu.

Vienna House Marek Pálení, editel hotelu Diplomat Prague Kateřina Lenková, resident manažerka hotelu andel's a angelo Prague

Novým ředitelem čtyřhvězdičkového konferenčního hotelu Vienna House Diplomat Prague se stal Marek Pálení. Do jeho dosavadní funkce resident manažerka hotelu andel's a angelo Prague na Smíchovské byla jmenována Kateřina Lenková z Diplomatu.

Marek Pálení, nový ředitel hotelu Vienna House Diplomat Prague, je zkušený hoteliér, který se v oboru pohybuje téměř dvacet let. Před příchodem do Vienny v roce 2007 získával zkušenosti především v zahraničí.

Kateřina Lenková pracuje v hotelnictví již více než 16 let. Ve Vienna House Czech Republic působí od roku 2011, postupně se vypracovala z front office manažerky až na resident manažerku hotelu Vienna House Diplomat Prague v Dejvicích. Kateřina studovala Vysokou školu hotelovou v Praze a titul MBA získala na Mezinárodním institutu hotelového managementu ve švýcarském Luzernu.

MSD IT Global Innovation Center Richard G. Branton, editel

Novým ředitelem pražského MSD IT Global Innovation Center se stal Richard G. Branton, viceprezident farmaceutické společnosti MSD a její globální ředitel pro technologie. Branton už řídí podobná centra v Singapuru a americkém Branchburgu. Ve společnosti MSD pracuje od roku 1987 v různých pozicích v oblasti IT. V současnosti je zodpovědný za rozvoj IT technologií celé společnosti, což zahrnuje sítě a služby elektronické komunikace, datová centra, firemní mobilitu, cloud computing a všechny výrobní aplikace včetně SAP.

Branton získal titul bakaláře věd v oboru informatiky/účetnictví na West Chester University v Pensylvánii a titul magistr obchodní administrativy/manažerských informačních systémů (MBA) na Widener University v Pensylvánii.

Foto popis|

Inventura na Dvojce

15.8.2016 Týdeník Rozhlas str. 06 Aktuálně z Vinohradské
Anna Nádvorníková

Personální změny v Českém rozhlase se dotkly také postu šéfredaktora Dvojky. Miroslava Dittricha od 1. srpna nahradil novinář, historik, editor a autor rozhlasových dokumentů Martin Groman. „Mým úkolem není přinést nový koncept, Dvojka ale projde rozvahou, chcete-li inventurou, hledáním nových hlasů, nových cest, nových pořadů," říká.

* Můžete předestřít, jaké změny budou v nejbližší době na Dvojce Českého rozhlasu probíhat?

Od října budeme ladit například naše dopolední vysílání. Budou jím provázet jen dva stálí moderátoři a Host do domu, který vysíláme vždy od jedenácti dopoledne, dostane své fixní autory a moderátory, kteří se tak soustředí na svůj pravidelný rozhovor. Drobnými úpravami projde také Odpoledne s Dvojkou. S podzimem rovněž upravíme Noční Mikrofóra, kde se mírně promění skupina moderátorů. Oblíbený ranní rozhovor Jak to vidí budeme reprízovat ve 20.30, aby o něj ve vysílání nepřišli ani ti, kteří jej ráno v půl deváté slyšet nestihnou.

* Dvojka by se mohla svým vysílacím schématem zařadit někam mezi Radiožurnál a Vltavu. Jaká je podle vás cílová skupina této stanice?

Naši posluchači jsou především věrní, což mne velice těší. Samozřejmě z analýz víme, že nás poslouchají především starší a vzdělaní lidé, ale myslím si, že Dvojka svým programem oslovuje především ty, kteří rozhlas vnímají jako partnera, jako společníka. Dovede je okouzlit mluvené slovo, chytrý rozhovor, barvitá reportáž... zkrátka dobrý program. A to není ovlivněno ani věkem, ani vzděláním, ani bydlištěm.

* Jaký slogan by vám k novému konceptu stanice nejlépe pasoval?

Mým úkolem a cílem není přinést nový koncept, Dvojka je stabilní stanice a spíš projde tím, čím každé médium čas od času projít musí. Tedy nějakou rozvahou, chcete-li inventurou, hledáním nových hlasů, nových cest, nových pořadů. Myslím, že nejlépe se k ní už dávno hodí a v budoucnu by se ještě více měl hodit slogan „Rozhlas v plné kráse“.

* Mediální teoretik Jan Jiráček se na diskusi o směřování stanice Dvojka opřel do žoviálního tónu moderátorů. Konkrétně řekl, že „když je někdo starší, pak není automaticky hloupější“, na mysl měl samozřejmě posluchače, kteří takovým typem moderování mohou trpět. Spatřujete v této oblasti vysílání podobné nedostatky?

Jan Jiráček v této diskusi uvedl mnohem více podnětů a problémů a já jsem moc rád, že docela velkou část z nich Dvojka vyřešila už před mým příchodem, což mi dává opravdu velkou naději. A k té moderaci - souhlasím s tím, že naši posluchači, tedy především lidé nad pětapadesát let, jsou dnes velmi aktivní, používají počítače, internet, mnozí chytré telefony, volný čas tráví cestováním, výlety, rádi chodí za zábavou, setkávají se s přáteli. S takovými lidmi skutečně můžeme bez obav mluvit jako rovný s rovným. Jsme médium, jsme - či měli bychom být - civilní i v tomto ohledu. Také proto bych velmi rád, abychom v budoucnu více využívali logické a fungující spojení rozhlasu a nových médií.

* Jaké jsou ambice stanice týkající se nových formátů?

Zatím se zaměříme na ladění současného programu, který je dobře nastavený, jak už jsem o tom mluvil. A až budeme mít doladěno, tak se myslím ukáže, o jaké nové formáty a přístupy si Dvojka řekne.

Martin Groman (1976) vystudoval mediální studia na Fakultě sociálních věd UK. Zaměřil se hlavně na dějiny českých médií. Už na studiích se přihlásil do konkurzu na hlasatele Českého rozhlasu Vltava a následně zde několik let působil. Rozhlasu se začal věnovat také jako autor -především dokumentarista. Připravil například dokumenty o postavách českých dějin jako František Kriegel, Stanislav Budín, Ferdinand Peroutka či Alexander Dubček. Společně s Tomášem Černým deset let pro Vltavu připravují Schody času, za které získali v roce 2009 cenu Prix Bohemia Radio. Pro Dvojku připravil například cyklus Modrá krev o současných potomcích slavných českých šlechtických rodů nebo četbu z románu Jiřího Sulce Dva proti Říši. Podílel se i na vzniku filmového dokumentu Léčba dějin. Je autorem knihy Stanislav Budín - Komunističtí bez legitimace, společně s Vladimírem Karfíkem připravil k vydání vzpomínky Slávky Peroutkové Třetí ženou svého muže a společně s Jaroslavou Jiskrovou vydal přepis exilových rozhovorů Ferdinanda Peroutky s pražským, německy píšícím spisovatelem Johannesem Urzidilem nazvaný O české a německé kultuře. Působí také jako předseda Společnosti Ferdinanda Peroutky.

Foto autor| Foto Tomáš Vodňanský

Foto popis| Martin Groman vede Dvojku od 1. srpna. Jeho cílem není přinést nový koncept, ale vysílání spíše vyladit.

Pistoli do každé rodiny
15.8.2016 Respekt str.16 Téma
PETR HORKÝ

Češi se bojí a nakupují zbraně. Bude země bezpečnější?

Moje manželka vlastní revolver a vy si ho kupte taky, vzkázal prezident republiky uprostřed léta Čechům a jeho výzvu doprovodila fotografie první dámy, jak v maskáčích pózuje s granátometem. O recesi ale nejde. Dříve byl Miloš Zeman proti tomu, aby občané vlastnili zbraně, loňské teroristické útoky v Paříži ale prý jeho názor změnily. Policie nemůže být na každém rohu, útočícího teroristu může v kritickou chvíli zastavit nabitá pistole v ruce připraveného občana, myslí si hlava státu. A není v tom zdaleka sama. K ozbrojení veřejnosti vyzývají elitní policisté - například šéf policejního útvaru URNA Libor Lochman - i politici napříč stranickým spektrem, od šéfa bezpečnostního výboru sněmovny Romana Váni (ČSSD) až po starostku Prahy 2 Janu Černochovou (ODS), která sama chodí na střelnici. Všichni tito stoupenci zbraní v ruce občanů argumentují zhoršující se bezpečnostní situací ve světě. Pořídit si zbrojní průkaz, koupit pistoli a nosit ji u sebe je přitom rozhodnutí, které vám změní život.

Být připraven

Podzemním tunelem v žižkovském kopci Parukářka duní výstřely, ve vzduchu je cítit střelný prach. Mladý střelec se sluchátky na uších pevně svírá v ruce školní „čezetu“ a upírá oči na deset metrů vzdálený terč. Před každým z výstřelů zadrží dech, a když zazní rána, lehce sebou trhne. Když vystřelí poslední náboj a z hlavně vyjde obláček dýmu, střelec zkontroluje, zda je pistole prázdná, pak ji způsobně odloží před sebe. Bělovlasý komisař pokývá hlavou a stisknutím tlačítka přitahuje železný rám s terčem. Pět zásahů, všechny do černě vyznačené prostřední části blízko středu, to je na začátečníka velmi dobrý výsledek. K tomu, aby člověk prošel, stačí trefit se čtyřikrát z pěti ran kamkoli do bílého kruhu. Martin Beran (34) právě úspěšně složil poslední část zkoušek potřebných pro získání zbrojního průkazu a může si pořídit pistoli pro osobní obranu. Ostatní mu gratulují, z 20 zájemců dnes úspěšně prošlo zkouškami jen pět.

Martin Beran pracuje v pražské reklamní agentuře a ke zbraním, jak říká, nikdy neměl hlubší vztah. Když ale během poslední zimy s partnerkou zjistili, že čekají dítě, rozhodli se, že si oba pořídí zbrojní průkaz. „Je to kvůli tomu, co se děje ve světě. Vidíte to v televizi, všechny ty teroristické útoky. Policisté nemůžou být na každém rohu. Kdyby hrozilo nebezpečí rodině, tak chci mít možnost ji bránit,“ říká mladý muž. „Nemusí jít jen o teroristy, může to být i nějaký násilník. Nedávno po sobě na silnici stříleli dva řidiči, kteří se nepohodli.“ Aby byl v takových situacích připraven, hodlá Beran nosit palnou zbraň u sebe, což český zákon dovoluje. „Líbí se mi německý Walther P99, zbraň Jamese Bonda. Je malý, ideální na skryté nošení,“ vysvětluje. Prohlášení prezidenta Zemana budoucího majitele zbraně utvrdilo v tom, že se rozhodl správně. „Koneckonců, prezident je přece vrchním velitelem ozbrojených sil,“ říká Beran.

České zákony jsou v otázce osobního vyzbrojování sice liberálnější, ale samotné použití zbraně je tady svázáno toliko předpisy, že vystřelit a neskončit potom ve vězení je docela oříšek. Martin Beran to ví. „Ano, když někdo použije zbraň, jsou za to velké represe. Ale pokud bych měl chránit rodinu, asi bych nepřemýšlel. Je lepší jít sedět, než si celý život vyčítat, že jsem nic neudělal,“ uvažuje čerstvý držitel zbrojního průkazu. Před zahájením střelby na člověka by ale prý rozhodně nejdříve vystřelil do vzduchu varovný výstřel, aby útočnicka zahnal.

Nošení zbraně přináší také spoustu omezení, která majiteli změní život. Ozbrojený člověk si nemůže dát ani pivo, nesmí jít s pistolí do kina nebo na koncert. Aby byl schopný zbraň v kritické chvíli použít, musí navíc chodit na střelnici trénovat. V horkých dnech nemůže nosit tričko, protože pistole musí být podle zákona skrytá. Navíc při střetu se stejně vyzbrojeným, ale lépe trénovaným útočником riskuje, že věc, která mohla skončit ukradenou peněženkou, ho po vytažení pistole může stát třeba i život. Je na tohle všechno Beran připraven a stojí mu to vůbec za to? „Zkusím to a pak se uvidí,“ říká obchodník s inzercí.

Osm tisíc nových statečných

Před rokem 1989 mohl v Česku legálně vlastnit zbraň málokdo. Výjimku tvořili členové oficiálních sportovních klubů a myslivci, zbraně měli kromě státních ozbrojených složek také lidoví milicionáři, ale běžným občanům komunistický aparát ozbrojování nedovoloval. Po sametové revoluci přišel spolu s nově nabytou svobodou prudký nárůst zájmu o zbraně. Motivace byly různé: část tvořili sběratelé, část sportovci, drtivá většina lidí si zbraně kupovala kvůli sebeobraně.

„Lidé dělali věci, které desítky let nemohli. Někdo jel do Vídně, někdo si koupil ojetého forda, někdo si pořídil pistoli,“ říká obchodník se zbraněmi Jakub Novotný. On sám nosil zbraň u pasu jen „zamlada“ v devadesátých letech. „Jednou jsem ji použil k zastrašení. Někdo mi chtěl rozbít hubu kvůli místu na parkování. Začal mě bít pěstmi, tak jsem mu ukázal, že mám pistoli, a on si to rozmyslel. Zavolał na mě policii a já jsem skončil v cele předběžného zadržení. Státní zástupce pak uznal, že jsem byl v právu. Útočnick nebyl ani zadržen, ale měl jsem z toho dobrý pocit, že se mi podařilo odvrátit hrozbu,“ vzpomíná. Nyní už zbraň nenosí,

ačkoli jich coby sběratel vlastní několik set. „Já myslím, že zbraně nenosí většina jejich majitelů. Je tady přece bezpečno,“ říká Novotný. „Když tu ale přestane být bezpečno, jako se to děje na Západě, tak ji třeba nosit začnu.“ Po počátečním boomeru v devadesátých letech se počet držitelů zbrojních průkazů v Česku ustálil kousek nad 300 tisíci, pak začal zájem postupně opadat. V roce 2011 mělo povolení vlastnit zbraň 314 tisíc lidí, loni to bylo už jen 290 tisíc. Loni v létě se ale trend obrátil a ozbrojených Čechů začalo znovu přibývat. Za poslední rok přibýlo osm tisíc nových držitelů zbrojního průkazu. A většinu těchto nových žadatelů netvoří budoucí myslivci, sportovní střelci ani sběratelé, ale zájemci o zbrojní průkaz typu E, kdy je důvodem k pořízení zbraně ochrana zdraví a majetku. Tedy lidí, kteří pak mohou nosit nabitou zbraň za pasem, což je ve většině evropských zemí zakázané. Češi jsou v celkovém počtu zbraní na evropském průměru - v oběhu je tu celkem tři čtvrtě milionu zbraní, tedy sedm zbraní na 100 obyvatel. Mnohem méně zbraní mají Poláci, Maďaři, více naopak Němci nebo Francouzi.

„Nejvíce se prodávají zbraně určené ke střílení, zájem o sběratelské kusy opadá. Pistole velkých značek jako Glock, Walther, CZ. Teď taky letí brokovnice a útočné pušky,“ popisuje aktuální trendy na českém trhu Novotný. Obchodník je zastáncem liberálního přístupu ke zbraním, stát by měl podle něho lidem důvěřovat a zbraně neomezovat, výroky prezidenta ale Novotný považuje za špatné. „Zeman se veze na populistické vlně strašením uprchlickou krizí. Pořídit si zbraň je velmi vážné rozhodnutí, jako třeba pořídit si dítě. Musíte být připraveni ji použít. Troufám si říci, že většina lidí na to připravená není. Zbraň do každé rodiny je prostě nesmysl.“

Zničený život

Češi obecně nemají příliš sklon k tomu řešit spory násilím a také počet vražd střelnou zbraní tu dlouhodobě klesá. Ještě v devadesátých letech zemřelo výstřelem ročně kolem 40 lidí, v posledních deseti letech je to méně než 20. Zatímco třeba ve Francii zemřelo v roce 2013 střelnou zbraní 138 lidí, v Česku to bylo jen 17. V Maďarsku to ale bylo jen šest. Z vyspělých zemí je na vrcholu žebříčku USA - každý den tu výstřel usmrtí 30 lidí. Většinu českých vražd tvoří takzvané domácí zabijáčky, kdy vrah svoji oběť zná a zabije ji v domácím prostředí po vyhocené hádce. Teroristický útok či řádění šíleného střelce, jaké známe ze západní Evropy, Česko dosud zažilo jen jednou: v Uherském Brodě loni psychicky nemocný muž legálně drženou pistolí v hospodě zastřelil osm lidí a pak spáchal sebevraždu.

Případy, kdy by pohotový občan se zbraní v ruce odvrátil teroristický útok, v Česku tedy logicky neznáme. Ke scénáři, jaký si vysnil prezident Zeman, jsou v české realitě nejbližší případy, kdy občan použije zbraň k sebeobraně. Takové případy se v právní terminologii označují jako „nutná obrana“ a jsou velmi vzácné - loni v Česku byly dva, předloni čtyři. Takřka vždy v nich proti sobě stojí útočník bez pistole a obránce s pistolí. Tyto případy ukazují, že použít střelnou zbraň tak, aby to pro majitele pistole z právního hlediska dobře dopadlo a zároveň útok přežil, není vůbec jednoduché.

Muž jménem Pavel Č. žije v malém městečku ve středních Čechách. Jeho žena tu ještě před třemi lety provozovala bar, který měl otevřeno do pozdních nočních hodin, manžel, už v důchodovém věku, v něm vypomáhal jako barman. Za barem stál i onu listopadovou sobotu v roce 2013. Bylo už po třetí hodině ranní, když mu jeden host - místní řidič kamionu - začal sprostě nadávat. Nezůstalo u nadávek, opilý host do barmana strkal a urážel ho. Když chtěl barman na telefonu vytočit policii, útočník se rozčílil a staršího a slabšího muže napadl. Srazil jej na zem a začal do něho kopat. Na zemi ležící barman sáhl ve strachu o život do pouzdra po legálně držené pistolí. Jak říká, chtěl s ní varovně vystřelit do vzduchu, jenže místo toho trefil muže do hrudníku. Když přijely sanitka a policie, útočník už byl mrtvý. Sanitka odvezla pohmožděného barmana do nemocnice a začalo dlouhé vyšetřování, zda střelil oprávněně. „Nevím, co by se stalo, kdybych pistolí neměl, možná bych tady už nebyl. Já jsem nemířil na něj, ale nevyšlo to. Měl jsem v tu chvíli přeražené žebro, byl jsem napůl v bezvědomí,“ vzpomíná napadený.

Po čtyřměsíčním vyšetřování, rekonstrukci situace a balistické analýze soud nakonec uznal, že se jednalo o nutnou obranu podle paragrafu číslo 29. Ten říká, že pokud je napadený vystaven trvajícimu nebo hrozícímu útoku, je oprávněn útočníka zastřelit. Incident ale změnil manželskému páru život. Přišli o podnikání a většinu přátel - zabitý muž měl na malém městě řadu příznivců. „Psali mi na auto, že jsem vrah. Jsem z toho ještě teď špatný. Nemůžu spát. Nechce se mi o tom vůbec mluvit, myslím na to každý den pět hodin,“ říká Pavel Č. „Ale násilníky nenávidím, ať se lidé brání, pokud to dokážou,“ dodává ještě.

Podobnými případy, jako je ten ze středočeského baru, se už čtyřicet let zabývá Zdeněk Náchodský. Instruktor osobní obrany, který o tomto svém životním tématu napsal několik populárně-naučných knih, jako například *Nebojte se bránit*, pracuje také jako soudní znalec. Soudci či státní zástupci si ho volají k případům, kdy se rozhoduje o oprávněnosti použití nutné obrany. Náchodský sepisoval posudek například v kontroverzním případě vraždy v Tanvaldu, kdy místní starousedlík Jan Sieber zastřelil mladého romského mladíka Ladislava Tatára. Soud tehdy dal za pravdu Sieberovi, že jednal v nutné obraně, když po napadení nožem na útočníka

střílel. Náchodský ale sepisoval posudky také u případů, kdy skončil za mřížemi bránící se střelec. Vyšetřoval třeba případ mladíka, který v roce 2006 po hádce a strkanici postřelil legálně drženou pistolí staršího neozbrojeného muže. Vyšetřování se táhlo pět let, soud nakonec rozhodl, že se nejednalo o nutnou obranu, a poslal mladíka na čtyři roky do vězení. Kdyby u sebe zbraň tenkrát neměl, ušetřil by si tím roky soudů i vězení.

Nad Zemanovou výzvou k ozbrojení soudní znalec kroutí hlavou. „Případů střelby je u nás málo, ale tímhle jich může přibýt. Lidé nemají právní vzdělání, nevědí, co si můžou dovolit. Představují si, že v životě je to jednoduché jako v nějakém akčním filmu. Střelba je velmi nebezpečná věc. Často řeším případy, kdy policisté omylem trefí pistolí nevinného člověka, a to jsou vycvičení lidé, teď si vezměte, když budou střílet neškolení civilisté.“ Náchodský lidem doporučuje učit se raději jiné obranné techniky, jako třeba judo. „Důchodce učím bránit se holí, tou se dá taky zneškodnit člověk, aniž byste ho zabil,“ říká instruktor.

Nebezpečnost střelné zbraně si velmi dobře uvědomuje také Zdeněk Navrátil (55), bývalý vojenský učitel střelby, který působí jako příležitostný školitel uchazečů o zbrojní průkaz. Pistoli u sebe většinou nosí a vzpomíná na ojedinělý moment na konci devadesátých let, kdy se ji rozhodl použít. „Bylo to na Smíchovském nádraží. Přišli ke mně dva muži a chtěli mě okrást. Vytáhl jsem pistolí, ale nevystřelil. Bylo tam hodně lidí a dětí, na zdech žulové obklady, měl jsem v komoře náboj Tokarev, velmi výtéma konnou střelu, která tam mohla létat kolem a odrážet se, zabít nevinné lidi,“ vzpomíná na své dilema. Než se rozmyslel, jeden z mužů mu pistolí vykroutil z ruky a druhý ho shodil na zem. Probudil se až v nemocnici, kde pak strávil tři měsíce.

Navrátil zbraň nosí s sebou dodnes, i když jde do lesa na houby, protože „nikdy nevíte, koho tam potkáte“, ale na rozdíl od prezidenta si nepřeje, aby přibývalo ozbrojených lidí. „Vidím všude tolik agresivních lidí v autech a na motorkách. Lidé jsou schopní se porvat v Tesku kvůli nákupnímu košíku. Nebo se můžou pohádat kvůli ženské. Všude je tolik agresivity. Každý má hypotéku, pak si pustí televizi, odkud se na něj směje deset příběhů o násilí. Proto bych raději hlídal, aby pistolí zas tolik lidí nemělo,“ uvažuje dohlížitel na zbrojní zkoušky.

Velké evropské odzbrojování

Čeští zastánci většího počtu zbraní mezi lidmi většinou dávají za příklad Izrael, kde pohotoví civilisté, vyceповaní povinnými roky armádní služby, kteří navíc žijí v permanentním ohrožení palestinskými teroristy, opakovaně prokázali, že na ulici dokážou zneškodnit útočícího atentátníka. Odpůrci zbraní naopak straší Spojenými státy, kde takřka neomezená dostupnost jakýchkoli zbraní pro každého způsobuje velké množství úmrtí. České prostředí se ale nedá příliš srovnávat s USA ani s Izraelem - nikdy nebudeme tak vycvičení jako Izraelci a díky zákonným překážkám, jako je zbrojní pas nebo čistý rejstřík, u nás nikdy nebude tolik ozbrojených lidí jako v USA.

V Evropě je ale každopádně přesně opačný trend - velké vlivné státy zbraně zakazují nebo jejich držení zpřísňují. Konzervativní Velká Británie měla tradičně v oběhu spoustu zbraní. To se změnilo v roce 1996, kdy bývalý skautský vedoucí zastřelil ve školce ve městě Dunblane svým arzenálem legálně držených zbraní 16 dětí a učitelku, která se je snažila bránit. Masakr vyvolal obrovský hněv veřejnosti a Británie postupně přijala jeden z nejpřísnějších zákonů o zbraních na světě. Zakázány byly i sportovní zbraně, což tento sport ve Spojeném království prakticky vymazalo z mapy. Bezprostředně po zákazu se zdálo, že nová legislativa nemá efekt - počet zločinů způsobených zbraněmi vyletěl nahoru. V roce 2005 ale přišel zlom a nyní je počet trestných činů se střelnými zbraněmi pod úrovní z doby útoku v Dunblane. Británii se však ani poté nevyhnul útok šíleného střelce - v roce 2010 zastřelil útočnick nelegálně drženými zbraněmi 12 lidí ve městě Whitehaven.

Podobnou cestou si prošlo Německo, které k velkému zpřísnění držení zbraní přiměly masakry v Erfurtu a Winnendenu. Německo dnes jako jediná země na světě vyžaduje u žadatelů o zbrojní pas psychologické testy a majitel zbraně ji musí mít zamčenou v trezoru, od něhož zná kód pouze on. Ačkoli obhájci zbraní rádi poukazují na teroristické útoky ve Francii, Belgii nebo Německu, kde se odzbrojení občané, bezbranné ovce, nemohou bránit, celkové statistiky kriminality jasně ukazují, že jak Británie, tak Německo patří v počtu útoků se střelnou zbraní k velmi bezpečným zemím.

Po loňských teroristických útocích v pařížském klubu Bataclan a na fotbalovém stadionu Stade de France, při kterých zahynulo 130 lidí, však evropští politici začali volat po tom, aby se zbrojní zákony zpřísnilo v celé Unii. Jen několik dní po listopadových útocích v Paříži představila Evropská komise návrh směrnice, která by měla zcela zakázat automatické zbraně s velkým počtem nábojů. Poslanci v Evropském parlamentu však směrnicí zmírnili a vznikl kompromisní návrh. Česko a několik dalších zemí (například Finsko) s poměrně liberálními zákony se proti návrhu postavily, ale ocitly se v menšině a byly přehlasovány. Směrnice se bude ještě dále měnit - po útoku šíleného střelce v Mnichově žádají Němci další utužení a svoje připomínky už vznesli také Finové a Češi. Pokud by však směrnice prošla a stalo se z ní nařízení, musela by se samozřejmě dodržovat i v Česku.

Tuzemským expertům, kteří píšou zdejší zbrojní zákony, se evropské návrhy nelíbí. „Ta směrnice je šitá horkou jehlou. Je to emotivní gesto v reakci na pařížské útoky, je v tom spousta chyb a nedomyšleností. Český

zákon je dobrý, vyvážený," říká Milena Bačkovská z ministerstva vnitra a poukazuje na klesající počet trestných činů za použití střelné zbraně v Česku.

Hlavním problémem je však podle Bačkovské to, že pokud Brusel tyto zbraně zakáže, ne všichni Češi je přijdou poslušně odevzdat. „Zbraně se začnou ztrácet, přejdou do ilegality a nakonec skončí na černém trhu, kde je nakupují teroristé.“ Podle Bačkovské by měla mít každá země legislativu takovou, jaké má tradice, najít konsenzus je prý nemožné. „Finové mají rodinnou tradici chodit na lov, zbraň tam mají proto i děti. Estonci zase mají vedle sebe velkého rozpínavého souseda a nebudou se chtít zbavit zbraní pro osobní potřebu. Češi mají ke zbraním respekt, nepovažují je za něco samozřejmého," popisuje úřednice úskalí jednotného zákona pro všechny.

Nárůst majitelů zbrojních průkazů Bačkovskou nezervóznuje - je prý příliš malý na to, aby znamenal bezpečnostní riziko. „Žadatelé musí mít čistý rejstřík, testy nejsou jednoduché, držení zbraní jim do života přináší omezení," popisuje důvody, proč nečeká masový nárůst pistolníků v českých ulicích. Výroky prezidenta Zemana a dalších ale vnímá negativně. „Ten výrok mě nepotěšil. Najednou je teď z ozbrojování téma, ačkoli je tady bezpečno," kroutí hlavou Bačkovská.

Muž z Rena

Debata o zbraních má dva póly. Jeden se opírá o tezi, že zlého člověka se zbraní zastaví jedině hodný člověk se zbraní. Tento pól dnes zastupují zejména Spojené státy. Ten druhý, britský, říká, že zbraně budou mít odtud v rukou jenom (legálně) policisté a (ilegálně) zločinci, ochranu bude zajišťovat stát. Který přístup je lepší? „Na to neexistuje nepolitická odpověď. Závisí to na tom, jaký máte vztah ke státu a jeho zasahování do života člověka," vysvětluje bezpečnostní expert Ondřej Ditrych z Fakulty sociálních věd UK. „Rozhodně ale nikde není dokázáno, že více zbraní přináší více bezpečnosti. Jakákoli výzva k ozbrojování zbytečně podřívá důvěru lidí v bezpečnostní složky. A teď tady zvýšené bezpečnostní riziko prostě není," dodává Ditrych. Jak ale argumentuje Bačkovská, i opačná snaha, tedy nenásilnou českou společnost odzbrojit, může dopadnout úplně stejně - stát přijde o pracně budovanou důvěru.

Zemanův scénář, kdy aktivní občané brání ulice před teroristy, má tu výhodu, že podobné jevy se sice dějí, ale neexistuje o nich mnoho statistik, o něž by bylo možné se opřít. Jednu takovou v roce 2013 zveřejnila americká federální policie FBI. Její výzkumníci prověřovali takzvané active shooter incidents, neboli útoky provedené střelci na bezbranných civilistech v supermarketech, ve školách a na jiných veřejných místech v rozmezí let 2000-2013. Za tu dobu došlo v USA celkem ke 160 takovým útokům, zemřelo při nich 486 lidí. Útoky ve většině případů ukončí sám střelec, buď spáchá sebevraždu, nebo uteče. Nepříliš často se stane, že střelec složí zbraň poté, co ho přemluví neozbrojený

civilista. Ve velmi málo případech střelce zneškodní policista mimo službu nebo trénovaný zaměstnanec bezpečnostní služby. Ze 160 incidentů popsanych ve studii se pouze jednou stalo, že útočnicka zastřelil obyčejný neškolený civilista.

V noci 25. května 2008 vstoupil do restaurace v nevadském městě Winnemucca muž a začal střílet do hostů, kterých v tu chvíli byly na místě zhruba tři stovky. Stihl zabít dva lidi a další dva zranil. Pak jeho řádění zastavil jeden z návštěvníků, jistý muž z Rena, jehož jméno není známé. Zastřelil vraha legálně drženou pistolí, kterou měl povolenu nosit skrytě u sebe.

WWW. RESPEKT. CZ/AUDIO

„Psali mi na auto, že jsem vrah. Dodnes nemůžu spát.“

PAVEL Č.

Foto autor| FOTO MILAN JAROŠ

Foto autor| FOTO MINISTERSTVO OBRANY ČR

Foto autor| FOTO PROFIMEDIA. CZ

Foto autor| FOTO PROFIMEDIA. CZ

Foto autor| FOTO PROFIMEDIA. CZ

Foto popis| Hlavně ubránit rodinu. Pak se uvidí. (Martin Beran)

Foto popis| Teď už snad bude v bezpečí. (Ivana Zemanová nacvičuje obranu s granátometem, prosinec 2015)

Foto popis| Vyceповán bojem. (Ulice v Jeruzalémě, 2015)

Foto popis| Tady se to zlomilo. (Masakr v Dunblane)

Spory o tající Severní ledový oceán

16.8.2016 ČT 24 str. 03 21:31 Horizont

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

A teď v Horizontu k novému geopolitickému hřišti, které se na zemi otevírá. Kry severního ledového oceánu tají odkrývají nové možnosti pro státy soupeřící o vliv v téhle oblasti. Jde o zásoby nerostných surovin, rybolov nebo severní cestu, na kterou poprvé vyrazila i zaoceánská loď s turisty. Ekologové varují, že to příroda na území bez pravidel může odnést na celé čáře.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Norské Špicberky v severním ledovém oceánu. A na obzoru britská rybářská loď Kirkella. Jedna z největších, které tady operují. Z informacemi o tom, do jaké míry loví, ale šetří.

Carl SAFINA, mořský biolog

Kirkello, tady Arctic Sunrise na kanálu 10, slyšíme se? Jak dlouho je vaše síť na dně a kdy se ji chystáte zvednout?

osoba

Je mi líto, mám moc práce, musím končit.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Lodě monitoruje organizace Greenpeace. Podle té vytáhne jen Kirkella ze dna 40 tun tresek, které nakonec skončí na talíři.

Carl SAFINA, mořský biolog

Nikdo neříká, že se nemá lovit, jen říkáme, že to nejde všude a bez hranic.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

V místě, kde loví Kirkella si ale ještě nedávno určovala příroda pravidla sama. Do oceánských oblastí v blízkosti Severního pólu nepustili rybářské lodě ledové kry. Ty ale vlivem globálního oteplování tají a rybářům se odkrývá dosud neprobádané území.

Carl SAFINA, mořský biolog

Jsou tam korály, které mohou být staletí staré, až do dne, než je odtrhne síť. A to je ono, na další staletí. I když se už síť znovu nevrátí.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Organizaci Greenpeace potápí kamery až ke dnu oceánu. Stejně tak pozorují život nad hladinou. Proměny jsou po invazi rybářských lodí podle ekologů už zjevné. Někteří z předních britských prodejců ryb společně s dalšími velkými rybářskými společnostmi uzavřeli dohodu díky které by se arktická oblast mohla dočkat aspoň částečné ochrany. To ale nestačí.

Daniela MONTALTOVÁ, ekoložka Greenpeace

Norská vláda musí zodpovědně zajistit ochranu oblastí, které jsou zranitelné a které se tu objevují. Je tu nový oceán a co chránil dosud led, bude volně k dispozici, pokud nic neuděláme.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Zákon ale rybářství v nově přístupné oblasti nereguluje. Žádný totiž zatím neexistuje. A tak budoucnost života v arktických vodách zůstává nejistá. Kateřina Etrychová, Česká televize.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Politický geograf Michal Romancov. Hezký večer i vám. Slyšíme se, pane Romancove?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Ano, já vás slyším, dobrý večer.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Dobrý večer, dobrý večer. Otázka. Červenec byl podle NASA nejteplejším měsícem v zaznamenané historii. Je oblast Arktidy stále významnějším a na zemi jakoby nebývalým geopolitickým bojištěm?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Určitě ano, ale není jediné, protože tak, jak tímto způsobem se dostává do krize celý systém mezinárodních vztahů a platná pravidla, tak vedle oblasti Arktidy určitě se k podobným, řekněme, třenicím uchylují státy, které tam působí v oblasti Jihočínského moře, myslím si, že velmi dynamických změn se dočkáme zanedlouho v Africe.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Když zůstaneme na tom severu, kdo jsou tam hlavní hráči, jaké mají zájmy a podle jakých pravidel se teď musí řídit?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Tak, přirozenými hráči jsou všechny státy, které v regionu leží. Když to vezmeme od západu na východ, tak jsou to Spojené státy, díky Aljašce, Kanada, Grónsko, respektive tedy Dánsko, které ještě pořád nad Grónskem vykonává určitý patronát. Island, i když podle některých autorů tam Island přímo nepatří, protože leží jižněji než-li je to klasické vymezení rektického regionu. Potom je to Norsko, částečně i Švédsko a Finsko, byť tam nepatří přímo jaksi geograficky a potom samozřejmě ruská federace. A pokud jde o ta pravidla, tak tam momentálně vlastně největší spory ať už ty, které probíhají nebo které jsou potenciální, tak se týkají vymezení takzvané exkluzivní ekonomické zóny, to znamená ve hře je primárně námořní právo tak, jak bylo kodifikováno konferencí UNKOS.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

A nebyla by, aby se ulevilo tomu tlaku, alespoň třeba prozatím i pro Arktidu cestou modle Antarktidy, tedy zmrazené nároky států, zákaz vojenské činnosti a těžby surovin?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Tak, bylo by to samozřejmě hezké, ale zatím jsme svědky právě opačného přístupu. Dochází k bezprecedentní militarizaci regionu. Ty státy zejména Rusko, Dánsko ale i Kanada jaksi vznášejí teritoriální nároky a vůči jaksi zmíněné Antarktidě tady jeden podstatný rozdíl. Tohle to je přímo vlastně za humny těch států, zatímco Antarktida má tu výhodu, že je v zásadě odevšad daleko.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

My už jsme to částečně naznačili, ale ta hlavní lákadla Arktidy. Jsou to ty nerostné suroviny, kromě třeba té obchodní cesty?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Určitě jsou to nerostné suroviny. A potom je to tedy možnost alespoň teoretická, výrazného zkrácení cesty mezi Asií a Evropou, respektive Asií a Severní Amerikou. Pokud jde o to dopravní využití ovšem, tak tam vlastně potenciál té cesty je velmi nejasný, protože ty severní vody nejsou dobře zmapovány, když by ta cesta mohla být celoročně otevřená, tak v důsledku tání ledu nikdo neví, co udělají pohyby mořské vody s reliéfem mořského dna a pak je tady samozřejmě také ten problém, že jedna věc může být ta, že tam zmizí, dejme tomu i celoročně led, ale pořád tam bude půl roku tma a samozřejmě ta plavba ve tmě, permanentní tmě s sebou nese obrovská rizika.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Michael Romancov. Děkuje.

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Také děkuji.

lidé

16.8.2016 E15 str. 13 Lidé

Jaroslav Laur

Sixt Leasing Přijal místo obchodního ředitele.

V předchozí leasingové praxi působil od roku 2002 do roku 2013 jako sales & marketing director ve společnosti ALD Automotive a v letech 2014–2016 jako executive head v UniCredit Fleet Management. Je absolventem Vysoké školy ekonomické v Praze, v roce 2008 dokončil na Prague International Business School manažerský studijní program MBA.

Blanka Vačkova

JLL Společně s Hanou Kollmannovou a Miroslavem Kotkem byla jmenována na pozici associate director. Blanka Vačkova pracuje v JLL od roku 1997 a v současnosti působí jako vedoucí Oddělení průzkumu trhu. Specializuje se především na trh maloobchodních a logistických nemovitostí.

Je zakládající členkou Prague Research Fora. V roce 2014 získala ocenění JLL Retail Excellence Award za významný přínos k rozvoji služeb JLL v oblasti maloobchodních nemovitostí. Je členkou ICSC (International Council of Shopping Centres). Absolvovala Univerzitu Karlovu v Praze.

Hana Kollmannová je součástí pražského investičního týmu JLL od roku 2005 a zaměřuje se na komerční nemovitosti. Má rovněž zkušenosti z bankovního sektoru, kde pracovala pro centrálu UniCredit Bank v Praze a UBS Investment Bank v New Yorku. Je absolventkou Baruch College v New Yorku (ekonomie a finančnictví) a The Nottingham Trent University & Sheffield Hallam University ve Velké Británii (obor management nemovitostí a realitní investice).

Miroslav Kotek působí v JLL od roku 2007, kdy nastoupil do oddělení průmyslových a logistických nemovitostí. Již téměř deset let se v JLL věnuje pronájmům a marketingu industriálních projektů v České republice. U řady z nich působil a působí již v počáteční přípravné fázi, která zahrnuje plánování projektu, nákup pozemku, jednání s úřady státní správy a samosprávy, či výběrová řízení na dodavatele stavby. Při tom využívá zkušenosti z agentury CzechInvest, kde dříve osm let pracoval. Je absolventem Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

Martin Kozák

K2 Industry Nastoupil na pozici ředitele.

V rámci dosavadní pracovní kariéry působil především na vedoucích obchodních pozicích u společností Renault Amos Otava, Gondola Garant nebo Opel Emil Frey.

Luboš Prchal

EY Byl jmenován partnerem oddělení poradenství pro finanční instituce v České republice a ve střední Evropě. Vede tým EY pro řízení rizik v oblasti finančních služeb zaměřený zejména na modelování úvěrových rizik, modelů kapitálové přiměřenosti, stresové testování a na související regulační otázky. Soustředí se také na data analytics – služby související se sběrem, zpracováním a vizualizací komplexních dat, a to jak v on-line režimu, tak pro účely jednorázových analýz. Zároveň řídí tým odborníků, takzvaný Quantitative Hub, sídlící v Praze, který již déle než tři roky poskytuje služby v oblasti vývoje a validace kvantitativních modelů finančních rizik největším světovým bankám.

Martin Štolfa

K2 Moto Stal se výkonným ředitelem.

Posledních 15 let pracoval na pozici regionálního ředitele pro společnost Mountfield, kde měl na starosti budování a rozvoj prodejní sítě.

Změnilo se něco ve vaší společnosti? Pište nám na lidee15@cniinvest.cz

Foto popis|

Rozhovor s politickým geografem z FSV UK Michaelem Romancovem

18.8.2016 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Michael ROZSYPAL, moderátor

Jakou roli hrají světové velmoci v syrském konfliktu a proč je konec konfliktu na Ukrajině stále v nedohlednu? Znamená Rusko bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku? Nejen o tom bude dnešní Interview Plus. Mým hostem je politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Michael Romancov. Vítejte, dobrý den.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Já jsem Michael Rozsypal a přeji dobrý poslech. Pane Romancove, ruský novinář Leonid Beršidskij v analýze pro server Bloomberg View nedávno napsal, že Američané nechávají Vladimira Putina, aby zvítězil v Sýrii. Je to podle vás dobrá interpretace?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ona je otázka, co si kdo představí pod tím termínem "vítězství". Já myslím, že většina Rusů nějak intuitivně, když se řekne vítězství, tak si představí tu známou scénu, jak sovětští vojáci vztyčují rudou vlajku nad Reichstagem a domnívám se, že tohoto vítězství Sýrii nikdo v současnosti dosáhnout nemůže. Samozřejmě, že Rusko nebo Čína nebo Spojené státy by to dokázaly za předpokladu, že by tam měly velkou pozemní armádu. Pak by to asi nebyl až tak velký problém. Jenomže, i kdyby se podařilo tohle to spektakulární vojenské vítězství typu toho, co Američané v roce 2003 předvedli v Iráku, tak pak je otázka, kdo by byl schopen takzvaně jaksí vyhrát mír. To znamená, s tou Sýrií něco kloudného udělat. A tady si vůbec nedovedu představit, že by Rusko nebo kdokoli jiný byl schopen tímto způsobem vyhrát. Takže ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Promiňte, že vám vstupuji do řeči.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ale zhodnotil byste to zapojení Spojených států do té současné krize v Sýrii zjednodušeně tak, že v Iráku, když Američané intervenovali, tak to vedlo k rozpadu i Iráku a víme, co potom následovalo a v Sýrii, když ta jejich intervence je v podstatě symbolická, takže to vede opět jenom k prohlubování té krize? Dá se to takto zjednodušeně vidět?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já zatím nevidím jaksi z toho jiné východisko nebo jiný, jiný výsledek než ten, který jste právě naznačil. Já nejsem arabista, takže nemám přístup k arabsky psaným zdrojům z toho regionu. Mohu tedy se snažit tu situaci uchopit pouze prostřednictvím, ať už anglicky psaných anebo ruských zdrojů a myslím si, že pokud jde konkrétně tedy o to v uvozovkách "Putinovo vítězství", tak co se, upřímně řečeno, Rusům "podařilo" v uvozovkách jiného, než udržet u moci Asada, což byl jejich deklarovaný cíl, k tomu samozřejmě došlo. Pak prohlásili, že chtějí Sýrii zlikvidovat bojovníky, kteří tam působí v řadách takzvaného Islámského státu, kteří mají buďto ruské pasy, anebo pasy občanů dalších zemí někdejšího Sovětského svazu. Prohlásili, že těchto bojovníků tam je pět až sedm tisíc. Z nich se evidentně některé podařilo zlikvidovat, ale tuším, že včera nebo především došlo k té bezpečnostní akci v Petrohradu, to znamená, rozhodně se nepodařilo, a ono to asi nebylo možné, zlikvidovat všechny a vidíme, že v Sýrii i nadále prostě umírají civilisté, čím dál tím víc se množí informace o tom, že ruská strana, respektive ty, které ruská strana přikrývá, takže používají zbraně proti civilistům, protože ty nálety, které jsou tak oslavovány ruským tiskem, například, zdá se, že nejsou chirurgicky přesné. Ono to asi ani být jinak nemůže. To znamená, hodně bude záležet na interpretaci. Z ruských sdělovacích prostředků, těch oficiálních státních se samozřejmě dozvídáme, že to je úspěch. Jestli to je úspěch ve skutečnosti, o tom pochybuji.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Na druhou stranu, není ale v uvozovkách "dobře", že Bašár Asad je stále u moci, protože on asi neexistuje nikde napsaný žádný plán B, co by se stalo prostě, kdyby Bašár Asad u moci nebyl. Protože, jak víme, v Sýrii působí i například takzvaný Islámský stát a tam se také asi o nějakých humanitárních ohledech nedá úplně mluvit.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já osobně velmi pochybuji o tom, že existuje uvnitř toho syrského konfliktu jakákoli strana, jaká by optikou našich norem nebo našich představ o tom, jak by ta, jak by ten konflikt měl dopadnout, která by byla v uvozovkách "čistá". Takže v tomto ohledu přítomnost Bašára Asada do toho nepřehledného konfliktu asi vnáší jistý stupeň jistoty, ale otázkou je, jestli to je to, co bychom si my představovali, že na Blízkém východě obecně nebo v Sýrii konkrétně, konkrétně bude. Na druhou stranu je otázkou, jestli naše normativní vize toho, jak by svět měl vypadat, jsou v současném světě udržitelné. Ony, upřímně řečeno, neplatily globálně nikdy a myslím si, že tak, jak se svět vyvíjí, jak přibývá odhodlaných hráčů, kteří deklarují, že v rodícím se multipolárním pořádku chtějí být nezávislým pólem, tak si myslím, že ty naše normativní vize se stávají čím dál tím víc chimérickými.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Čili řekl byste, že v Sýrii se odráží globální ambice jednotlivých velmocí? Že je to takové dobré znázornění toho, jak teď globální politika funguje?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Do určité míry ano, protože tady máme přítomnost Spojených států a jimi vedené koalice. Je tady Rusko a řekněme, jím, vedená, možná to není koalice, ale prostě nějaké síly. Já nevím, jak moc je, nebo není v Sýrii zapojena Čína, protože zase čínské zdroje mi jsou utajeny nebo skryty, protože neumím, neumím čínsky, ale třeba z anglicky psaných stránek čínských agentur to vypadalo zhruba před třičtvrtě rokem, že Čína se intenzivně zapojí, protože prý v řadách Islámského státu bojovali i bojovníci ze Sin-Ťiangu nebo z Ujgurustánu, čili to je zase problém, který pálí Čínu a od té doby jsem nezaznamenal, že by tam Čína nějak intenzivním způsobem byla, byla přítomna. Čili nevím, jak moc je to globální, protože dneska globální svět bez Číny nelze, nelze brát, ale rozhodně na tom starém půdorysu Západ - Rusko to, to, myslím, sedí.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Říká v dnešním Interview Plus politický geograf Michael Romancov. Když jsme se bavili, pane Romancove, o tom, že každý konflikt je otázkou interpretace, tak dá se situace na východě Ukrajiny a v podstatě i na Krymu interpretovat tak, že Rusko dosáhlo všeho, co chtělo a že nic víc vlastně už na Ukrajině dnes Ruská federace ani nepožaduje?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Navzdory tomu, že Ruská federace dnes vlastně tvrdí, že jaksi se snaží urovnat situaci na Ukrajině, což je tváří v tvář faktům prostě naprostý, naprostý nonsense, tak já se domnívám, že Rusko, nejen, že na Ukrajině nedosáhlo toho, co původně jaksi chtělo, ale že dokonce se na Ukrajině vlastně ruská elita dostala do problémů, které jsou zásadně neřešitelné. Připomněl bych jenom, že poté, co tak hladce prošla anexe Krymu, vlastně ještě dřív, než se svět stačil z toho, z toho šoku vzpamatovat, tak se v Rusku mluvilo o tom, že dalším krokem bude, pokud tedy ne jaksi připojení celé Ukrajiny, v tom slova smyslu připojení, že by se v Kyjevě dostala k moci opětně nějaká jaksi proruská vláda, tak minimálně připojení takzvaného "Novoruska". Po tom, zdá se, se slehla zem, po tomhle tom ambiciozním, ambiciozním cíli. Na Krymu je obrovské množství problémů sociálních a ekonomických. Pravděpodobně i posluchači Českého rozhlasu zaznamenali tu úžasnou návštěvu premiéra Medveděva, kde, když se kremeľští důchodci od předsedy vlády snažili zjistit, co bude s jejich penzemi, protože jim byl naslibován jaksi zásadní dramatický růst penzí, k němuž nedošlo, tak prezident Medveděv odpověděl tou větou: "Peníze nejsou, výsledků máme pozitivních spoustu, mějte se a držte se." Takže prostě Rusko je až po uši v problémech na Krymu, což je zatím ta největší jaksi kořist, kterou v poslední době získalo.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A je problém v tom, že podpora těch samozvaných republik na východě Ukrajiny by byla pro Rusko nebo možná je pro Rusko příliš drahá, ale že zas na druhou stranu nemůže stáhnout svoji podporu těm separatistickým organizacím, protože by to znamenalo nějaký ústupek Západu nebo tak něco?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě ano, ale ono se jednání také o boj, který velmi intenzivně jaksi probíhá uvnitř vlastně ruských politických elit. Jsou dvě taková jména, která zase i posluchači Českého rozhlasu asi budou znát. Tím prvním je ..., jménem je jméno Alexandra Dugina, což je člověk, který je označován za Putina rádce, byť on jaksi oficiálně ten status nikdy neměl, nebo takového našeptavače, který se snaží velmi intenzivním způsobem povzbudit ruský imperiální, řekněme, sentiment a byl to právě Dugin, kdo byl zastáncem toho vzniku "Novoruska" a odtržení vlastně tohoto území od Ukrajiny, byl to Dugin, kdo přišel s velice chytlavým sloganem, když tvrdil, že Putinův monogram, to znamená VVP, je vlastně akronymem pro "Vidi Vajška Putin", to znamená "Putine, použij armádu, pošli ji na Ukrajinu, minimálně to "Novorusko" tedy, tedy jaksi odtrhni ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

I přes ty vysoké ekonomické náklady?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Duginovi je tohle to úplně jedno. Prostě on je postižen imperiální vidinou, jak prostě Rusko se znovu stává světově velkým respektovaným impériem a k tomu prostě patří připojení minimálně těch území, kde se Rusko

cítí být doma. Tak to byla ta jedna linie, která v Rusku velmi silně začala jaksi v té oblasti politických elit rezonovat A ta ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ale asi úplně neuspěla.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ta se právě zdá, že neuspěla a jejím oponentem je vlastně teorie suverénní demokracie Vladislava Surkova, což je vlastně jakýsi v uvozovkách "maloruský program". Surkov je v uvozovkách "zabiják" ruské demokracie, té liberální demokracie nebo demokracie západního trhu, kterou se snažil nahradit tezí o suverénní demokracii, která v podstatě počítá s tím, že Rusko bude ekonomicky, politicky i kulturně soběstačné, že to bude země, která se bude spoléhat na své, na své vlastní zdroje, která bude respektovaná v zahraničí, ale nemá právě ten agresivní imperiální, imperiální charakter. A mezi těmihle těmi dvěma póly, mezi Duginem na straně jedné a Surkovem na straně druhé, jakoby se vyvíjí ruský, ruský politický establishment a navzdory tomu, že teď vlastně FSB prohlásila, že zadržela nějaké diverzanty na Krymu a že tam vidíme zase nějaké přeskupování vojenských jednotek, z čehož Ukrajinci tedy vydedukovali, že jim možná hrozí nebezpečí, tak já se domnívám, že z toho střednědobého hlediska za ty poslední 2,5 roku to spíš vypadá, že ta domácí koncepce, Rusko se soustředí samo na sebe, že má na vrch.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Tak, když zůstaneme u těch událostí posledních dní na Krymu, co vlastně sledujeme? Jde o nějakou první fázi nějakého možná otevřeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou? Nebo čeho jsme to byli svědky v těch posledních dnech?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já pevně doufám, že k otevřené válce mezi Ruskem a Ukrajinou nedojde. Pokud by k tomu došlo, byl by to obrovský problém, nejenom pro samozřejmě ty zúčastněné státy a jejich obyvatelstvo, ale byl by to obrovský problém pro Evropu, protože teď máme díky Rusku v Evropě vlastně nevyhlášenou válku mezi státy. Ruská federace je agresorem, Ruská federace napadla současný stát, ale je to v uvozovkách "maskováno" teda tím, že tam dlouhou dobu tvrdili, že tam nebyli ruští vojáci a tak dál, ale kdyby došlo teda na krymsko-ukrajinských hranicích k zahájení nějakých vojenských operací, tak by to znamenalo, že se Evropa vrací do situace, u které jsme doufali, že už se tento kontinent nikdy neobjeví, to znamená, otevřená válka mezi dvěma evropskými státy, což by nevyhnutelně dopadlo na celou tu bezpečnostní architekturu v Evropě. Takže já doufám, že ne, že k tomuhle tomu nedojde. Ale otázkou je, jestli ta údajná tedy provokace, ze které Rusko obvinilo FSB ukrajinskou a ukrajinskou, ukrajinskou vládou, tak nakolik to zase je realita a nakolik je to nějaká fikce ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

No, ruský ministr zahraničí Lavrov tvrdí, že na to má důkazy, že předloží důkazy.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano a ruský ministr zahraničí Lavrov tvrdil u spousty věcí, pro které důkazy samozřejmě nemá, například ruský ministr zahraničí Lavrov také tvrdil, že na Ukrajině nejsou žádní ruští vojáci, svého času tvrdil, že ruští vojáci nejsou na Krymu, a potom ti vojáci byli vyznamenáni. Čili Sergej Lavrov je bezesporu profesionál, hájí svoji zemi, dělá to tvrdě, dělá to, dělá to dobře, ale věřit se mu příliš, věřit se mu příliš nedá. Ale ono to může mít i tu souvislost, že Vladimir Putin rozhodl o tom, že vlastně Krym přestává být samostatným federálním, federálním okruhem, došlo k jeho spojení s tím vlastně kavkazským nebo takzvaným jižním federálním okruhem. To znamená, tam dochází k administrativně správním změnám, které na první pohled nevypadají, jakože jsou moc důležité, nebo to uniká kolikrát jaksi pozornosti těch zahraničních korespondentů, ale v Rusku se něco děje vlastně uvnitř toho nejužšího vedení. Zdá se, že Putin už poněkolkáté vlastně mění své bezprostřední okolí, dostávají se tam noví lidé a to může mít vazbu i na to, co se děje na Krymu.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A právě o těch změnách uvnitř Kremlu se budeme bavit v další části našeho dnešního rozhovoru s politickým geografem z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Michaelem Romancovem.

/ Upoutávka /

Michael ROZSYPAL, moderátor

Když jste teď, pane Romancove, naznačil ty změny uvnitř nejvyšších pater ruské politiky, tak i týdeník Economist nedávno psal o tom, že bývalý šéf Putinovy kanceláře a jeho dlouholetý blízký spolupracovník Sergej Ivanov skončil ve funkci oficiálně na vlastní žádost, podle Economistu ale pozorovatelé tvrdí, že byl vyhozen a že může jít o znamení rostoucího napětí v Kremlu. Tak co si o tom myslíte? Co teď sledujeme uvnitř Kremlu? Protože tam došlo k více změnám, kdy bývalí blízcí spolupracovníci Vladimira Putina skončili a byli nahrazeni novými, často z bezpečnostních složek nebo i z ochranky ruského prezidenta, tak o co teď v Kremlu jde?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Pravděpodobně se jedná o přeskupení těch lidí, kteří jsou v bezprostředním Putinově okolí. S největší pravděpodobností se snaží do svého okolí dostat lidi, u kterých si je asi za prvé stoprocentně jistý jejich loajalitou, ale možná mu jde i o to, že ti lidé prostě jsou čerství, že mají, že budou mít elán, elán pracovat. U Ivanova šlo o ten problém, ten okamžik, že jo, vytáhly sdělovací prostředky a svou logiku by to mělo. Jemu před dvěma lety zemřel syn a z pozice rodiče si myslím, že každý si asi umí představit, jak strašně to musí toho rodiče zasáhnout a takže je možné, že prostě tam šlo o to, že po téhle té osobní tragédii on ztratil elán a že tedy ta výprava, že tedy, pardon, ta změna má možná jenom tohle to zcela logické vysvětlení.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Na druhou stranu, on není sám. Těch blízkých spolupracovníků je více.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Přesně tak, ale problém je, a tady se zase ocitáme vlastně v současném Rusku, jaksi v dobách, které ti, co se Rusku nebo Sovětskému svazu věnovali, už znají právě z těch sovětských dob, kde ten systém je tak uzavřený, ta moc je natolik koncentrovaná v jedné ruce, že vlastně nikdo pořádně neví, kdy, proč a jakým způsobem jsou klíčová rozhodnuta rozhodnutí činěna. Ten systém je vlastně budován tak, že je neodpovědný. V normálních zemích nebo v demokratických zemích vidíme, že jednotliví ministři jsou odpovědní premiérovi, premiér je odpovědný parlamentu nebo někomu jinému. V Rusku tyhle ty věci prostě jsou na papíře, ale nejsou, nejsou ve skutečnosti, čili můžeme se pouze dohadovat o tom, co se tam děje a proč se to děje a co tím je sledováno.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A tyto dohady a tyto rošády, o kterých teď mluvíte, tak znamenají, nebo potvrzují to, že Vladimir Putin je vlastně silný autokratický vládce a vyvrací to ty spekulace nebo pochybnosti, že vlastně může být jenom jakousi loutkou v ruce ruských oligarchů? Jak to je?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Myslím si, že Vladimir Putin rozhodně není loutkou v ruce, rukou oligarchů. Nicméně ta jeho osobní moc je samozřejmě postavena na to, že on musí určitým způsobem balancovat mezi nejrůznějšími zájmovými, zájmovými skupinami. Vedle těch bohatých lidí, kteří se zdá, že jsou zkroceni, jsou to ti takzvaní "silovici", to znamená reprezentanti silových struktur, to jsou částečně jeho někdejší kolegové z KGB, ale prostě tak, jak je už dlouho u moci, tak už to není jen ta stará garda. Tam prostě dochází k určité obměně. Pak jsou to ti, kterým se v ruštině nebo v Rusku se jim momentálně říká "bjudžetniky", to znamená, to jsou lidé, kteří jsou nějakým způsobem zapojeni do rozdělování příjmů, které plynou do státního rozpočtu a jsou to lidé, kteří vlastně ... přes ně jdou finanční toky do klíčových podniků, do regionů a tak dál. Potom všichni tihle ti lidé mají rodiny a ti jejich rodinní příslušníci jsou nějakým způsobem, někdy je to oficiální, někdy to není vidět, ale jsou nějakým způsobem napojeni na ty státem kontrolované penězovody. Takže ono se jedná o poměrně velké množství lidí,

jejichž socioekonomická situace, jejichž beztrestnost, řekněme, jsou závislé na tom, jakým způsobem ty jednotlivé skupiny fungují, jak blízko, nebo jak daleko mají momentálně k Putinovi a ve hře je samozřejmě obrovské množství zájmů. Putin mezi tím ...

Michael ROZSYPAL, moderátor

To vypadá na velmi propracovaný systém vládnutí.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že ten systém není ani tak propracovaný v tom slova smyslu, že by existovala nějaká racionální struktura. Já se spíš domnívám, že ten systém je do značné míry záměrně nepřehledný, že pouze Putin vlastně ví, kolik času s kým tráví, komu naslouchá, koho odměňuje a koho trestá a že vlastně tahle ta nejistota mu umožňuje, dokud je na vrcholku té mocenské pyramidy, vlastně posilovat svoji, svoji moc. Ale myslím si, že právě tak, jak se Rusko dostává do šílených socioekonomických problémů, že hrát tu hru bude čím dál tím náročnější.

Michael ROZSYPAL, moderátor

A na tom celém je ještě zajímavé to, že novým šéfem prezidentské kanceláře je Anton Vaino, který je poměrně kontroverzní osobností, protože se v zahraničních médiích objevují ty informace o tom, že před několika lety měl napsat jakousi vědeckou práci nebo možná pseudovědeckou práci o tom, že vlastně vynalezl nebo existuje nějaký přístroj, který čte realitu a je schopen předpovídat budoucnost a podobně. Jak se díváte na toto, že takového člověka, který prostě je provázen určitými kontroverzemi, Putin jmenuje šéfem své kanceláře?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že Putin s největší pravděpodobností potřebuje lidi, kteří jsou absolutně loajální a zároveň pracovití. Pokud splňuje tyhle ty charakteristiky, tak mu všechno ostatní možná je lhostejné. Koneckonců, já už jsem tady zmínil jméno Alexandra Dugina. Ten v oficiální pozici nikdy nebyl, ale svého času vlastně bezprostředně po obsazení Krymu se zdálo, že Putin jeho názorům nějakým způsobem naslouchá, dokonce některé jeho teze se objevily v jeho, v jeho projevech a Alexandr Dugin je, nebo některé jeho veřejné výstupy jsou taky na jaksi hranici nějaké racionální, nějakého racionálního uchopení.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Ale důležitá je ta loajalita podle vás?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ale důle..., přesně tak, důležitá je ta, důležitá je ta loajalita a důležité je asi i to, že se Putinovi možná momentálně některý ten slogan nebo některý člověk, který za tím sloganem stojí, prostě hodí do toho, do toho krámu a tak ho vytáhne nahoru, a potom ho případně zase propustí nebo, nebo ho přesune na nějakou jinou pozici.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Říká v dnešním Interview Plus politický geograf Michael Romancov. Pane Romancove, je podle vašeho názoru Rusko bezpečnostní hrozbou pro Česko?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Otázkou je, co si představíme pod tím termínem "hrozba". Vojenskou hrozbou se domnívám, že Ruská federace v tento okamžik pro Českou republiku není, protože jsme součástí Severoatlantické aliance a dokud NATO funguje, a zatím se zdám že ano, tak se nedomnívám, že by hrozil jaksi fyzický útok Ruské federace proti členským zemím NATO. Čili v tomto ohledu teď bezprostředně ne. Nicméně ty hrozby nemají pouze vojenský charakter. Máme tady čím dál tím víc nevojenských hrozeb, Rusko jednoznačně prohlásilo ústy svých nejvyšších státních představitelů, že je v takzvané informační válce se Západem, my jsme součástí Západu, čili

v tomto ohledu nám Rusko vlastně tu válku, informační válku vyhlásilo. Tohle je obrovská, silná, bezprostřední bezpečnostní hrozba, na kterou, zaplaťpánbůh, už české orgány státní začaly, začaly reagovat. V České republice žije velké množství anebo podniká a žije velké množství lidí, kteří mají ruské, ruské pasy, z nichž někteří, minimálně někteří určitě budou loajální vůči Kremlu a z toho může také plynout nějaká bezpečnostní hrozba, která, pevně doufám, že je jaksi nějakým způsobem pod kontrolou Bezpečnostní informační služby.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Na druhou stranu, není ta debata v České republice o Rusku až příliš možná moc emocionální? Protože, když jste mluvil o té informační válce, tak think-tank Evropské hodnoty předčasem zveřejnil tu svoji zprávu, že v té informační válce je český prezident Miloš Zeman "ruským Trojským koněm". Tak není to vyjádření příliš silné a až za čáru?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě to je silné vyjádření, ale já se domnívám, že to silné vyjádření je tady primárně pro to, aby upozornilo veřejnost na to, že se děje něco, co je mimořádné.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Co se děje podle vás mimořádného?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Jde o to, že prezident republiky používá výroky a přebírá argumentaci, kterou produkuje ruská strana, například prostě teze, že Evropská unie je ve vleku Spojených států, to je stoprocentně kremelské tvrzení. Česká republika je sice malý, leč přesto členský stát jak Evropské unie, tak Severoatlantické aliance. Pokud bychom měli nějaké pochybnosti o tom, jak tyto instituce fungují, máme možnost prostřednictvím, ať už svých velvyslanců nebo prostřednictvím jednání na těch summitech prostě tyhle ty problémy otevřít, vznést otázky. Dočkali bychom se nějakých odpovědí.

Michael ROZSYPAL, moderátor

No, ale, pardon, neznamená to, že právě prezident Zeman tedy jasně prosazuje české zájmy a že prosazuje nezávislost české zahraniční politiky?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Prezident Zeman z výkonu své funkce není odpovědný. Ten, kdo je odpovědný nejen z výkonu své funkce, ale kdo má přímo zodpovědnost, která je, která vyplývá z ústavy, za zahraniční, bezpečnostní politiku České republiky, je vláda a česká vláda drtivou většinu těch tezí, které prezident Zeman na veřejnosti vyhlašuje, tak česká vláda s těmito tezemi nesouhlasí a dokonce se staví proti nim. V tom je ten problém, že v tak zásadních záležitostech, jako je bezpečnost České republiky, by vláda, parlament, prezident měly takřkajíc táhnout za jeden provaz, a to se neděje.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Pak je ale pořád otázka, jestli prezident Zeman jenom neříká své názory, o kterých je přesvědčený, že jsou pravdivé a proč musí být automaticky označován za "ruského Trojského koně"?

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Prezident Zeman může mít názor stejný, jako má názor jakýkoli občan České republiky, ovšem problém je ten, že prezident Zeman není solitér. On je prezidentem České republiky a měl by právě ty výroky, které mají vazbu na naše zahraničně politické a vojensko-bezpečnostní směřování, konzultovat s vládou. Víme, že k těm konzultacím třeba na tom půdorysu ministr zahraničních věcí a prezident republiky, že prý k nim dochází v nějakém pravidelném režimu, nicméně prezident poté i nadále říká to, co mu slina na jazyk přinese, což je obecně špatně u jakéhokoli politika, nemusí se to týkat jenom prezidenta republiky.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Říká politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Michael Romancov, který byl hostem v Interview Plus. Děkuji vám.

Michael ROMANCOV, politický geograf z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já děkuji za pozvání.

Ruský úřad pro mediální dohled zablokoval přístup na pět informačních serverů

18.8.2016 ČRo Plus str. 04 17:10 Den podle...

Libor DVOŘÁK, moderátor

Ruský úřad pro mediální dohled Roskomnadzor na žádost generální prokuratury Ruské federace zablokoval přístup na pět informačních serverů, které přinášely informace o bojkotu voleb do Státní dumy. Včetně aktu občanské neposlušnosti. K podobnému opatření Roskomnadzor sáhl už počátkem července, kdy byl zablokován přístup na čtyři jiné internetové stránky. U telefonu je kolega Karel Svoboda z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Zdravím tě, Karle.

Karel SVOBODA, komentátor, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Ahoj, Libore.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Proč podle tvého soudu ruské úřady přesně měsíc před volbami po tomhle opatření sáhly?

Karel SVOBODA, komentátor, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, přesně jsi to říkal. Je, je měsíc před volbami. Ono vlastně v tom ruském zákonodárství i vyzývání k, nebo veřejným nepokojům je trestně stíhatelné. Je to považované za extremismus. A ty stránky jsou s tím zatím zavírané. Čili, čili je tam, je tam ten aspekt právní, že to má právní oporu. Samozřejmě o tom zákonu si můžeme myslet svoje. A pak je ten aspekt faktický, prostě ty volby mají proběhnout zcela hladce. Já třeba ani nečekám, že by se tam odehrávalo to, co se odehrávalo v roce 2011. Ono ty věci, kdo má vyhrát, jsou vyřešené malinko jinak.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Internet se i v Rusku dosti dlouho těšil poměrné svobodě. Proč se to podle tvého soudu teď mění?

Karel SVOBODA, komentátor, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, ono právě, já jsem zmiňoval ty nepokoje v roce 2011. Oni ukazovaly, nebo ukázaly na to, jakou ohromnou sílu ty hlavně sociální sítě mají. Ono pozvat lidi na demonstraci není vůbec těžké. Prostě a jednoduše vyplníš pár políček a odpálíš to všem svým přátelům. Takže je docela logické, že to směřuje i, i tam.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Karle, podívejme se přímo na ty volby. Ono je velice zajímavé, proč byly přeneseny prakticky na konec léta, přestože ten klasický termín je prosincový. Souhlasíš s obvyklým opozičním argumentem, že konec roku by byl

pro státní moc méně výhodný, protože opozice by se dokázala snáz formovat, zatímco takhle volby přijdou fakticky v období, kdy teprve končí dovolené.

Karel SVOBODA, komentátor, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Ono to má dvě roviny. Já si nejsem vůbec jistý, že by se, že by se opozice dokázala zformovat. To je ta jedna rovina. A druhá rovina, druhá rovina je ta, že to přenesení, ono hlavním argumentem je, aby se oddělily jaksi, nebo aby se to posunulo do příznivějšího času, kde to samozřejmě zní zvláště, ale já mám obavy, že tady ruská opozice si trochu fandí, že by, že by byla schopná, schopná to nějak vyřídit. A problém je tam ten, že oni ty opoziční poslanci velmi často nejsou prostě zaregistrováni. To je ten hlavní, hlavní problém.

Libor DVOŘÁK, moderátor

Ještě jedna věc docela důležitá. Myslíš si, že se do Státní dumy může dostat někdo nový, anebo to bude takové to klasické, na co jsme zvyklí doposud, prostě čtyři dosavadní parlamentní strany, samozřejmě v čele s proputinským Jednotným Ruskem?

Karel SVOBODA, komentátor, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že ony ty volby, jako nečekám, že by se tam mohl dostat někdo jiný. Ony ty volby mají, mají spíš jako dvě otázky, a to, kolik vlastně nabere Jednotné Rusko. Ono už v těch minulých volbách, kdy nabrali méně než padesát procent, bylo velké rozčarování. A pak ještě je tam jedna taková podružnější otázka, jestli se vůbec dostane spravedlivé Rusko, i když ty analýzy, které jsem četl, tak prostě říkají, že ono se to zase nějak zařídí, že se prostě dostanou. Ale že by, že by třeba, já nevím, /nesrozumitelné/ nebo nějaké, nebo Jablko. A ono může uspět, uspět v těch hlavních městech. Ale nějak se mi nezdá, že by mohli uspět kdekoli jinde.

Libor DVOŘÁK, moderátor

To byl Karel Svoboda. Karle, i tobě děkuji a příjemný večer.

Karel SVOBODA, komentátor, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji, na slyšenou.

Ruský prezident Putin je na Krymu

19.8.2016 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Je pátek krátce po páté, vy posloucháte Český rozhlas Plus a Den podle mě. Den krásně letní a den plný důležitých a zajímavých událostí a zpráv. Vybral jsem tyhle. Ruský prezident Putin přijel na Krym, který ještě před dvěma lety patřil Ukrajině a je teď znovu v centru rusko - ukrajinských hádek. Příliv uprchlíků do Evropy zase začíná sílit. Do Řecka jich přišlo za jediný den několiknásobně více, než jsme byli zvyklí v poslední době. Mezi Evropskou unií a Austrálií hrozí vypuknout rajčatová válka, která míří na jednu z podstatných částí sjednocené Evropy. Wrestler Hulk a uražený miliardář poslali ke dnu nejvlivnější newyorský bulvární web. Prezidentský kandidát Donald Trump nejen, že přišel o šéfa své kampaně Paula Manaforta, za to ale získal nepřítelů přívětivé sochy hned v pěti amerických městech. Kostel svatého Havla dostane zvon, který bude zároveň zvonem pro Václava Havla. Američtí plavci si na olympiádě uřízli ohromnou ostudu kvůli mejdanu a lžím. A zpěvák Frank Ocean vydává nové album. Tak dobře poslouchajte.

Ruský prezident Putin je na Krymu. Dva týdny poté, co Rusko obvinilo Ukrajinu z pokusu propašovat na Krym teroristy a dva roky poté, co Rusko Krym násilím anektovalo, přijíždí Putin na poloostrov, kde se konají ruské manévry a kvůli napětí je ukrajinská armáda ve stavu pohotovosti. K rusko - ukrajinskému pnutí se vyjádřil ve včerejším Interview Plus také politický geograf Michael Romancov.

Michael ROMANCOV, politický geograf

Já se domnívám, že Rusko nejen, že na Ukrajině nedosáhlo toho, co původně jaksi chtělo, ale že dokonce se na Ukrajině vlastně ruská elita dostala do problémů, které jsou v zásadě neřešitelné. Připomněl bych jenom, že poté, co tak hladce prošla anexe Krymu, vlastně ještě dřív, než se svět stačil z toho, z toho šoku vzpamatovat, tak se v Rusku mluvilo o tom, že dalším krokem bude, pokud ne tedy jaksi připojení celé Ukrajiny v tom slova smyslu připojení, že by se v Kyjevě dostala k moci opětně nějaká jaksi proruská vláda, tak minimálně připojení takzvaného Novoruska. Po tom, zdá se, se slehla zem, po tomhle tom ambiciózním cíli.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Říká politický geograf Michael Romancov. A téma více rozeberu s Karlem Svobodou z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Karel SVOBODA, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Proč právě dnes, proč právě teď prezident Putin na Krym jel?

Karel SVOBODA, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, nevím úplně přesně, proč dnes. Ale, ale v těchto dnech je to jakoby reakce na ten, na ten incident, nebo my nevíme bohužel ani přesně, co se stalo. Máme zprávy jenom z ruské FSB, což není úplně, úplně jako nejjistější zdroj. A to hlavně proto, že je to tedy tajná služba. Ale je to určitá demonstrace také toho, Krym je náš a nikdo to nesmí zpochybňovat. Čili je to takové, takové silové gesto. Ono taky co tam má projednávat, tak to je projednávání bezpečnostní rady. Čili tam je tahle ta mise poměrně, poměrně zjevná.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Vy jste zmínil sám ten incident, který byl před dvěma týdny. A Rusové za něj slíbili Ukrajině odvetu. K žádné naštěstí zatím nedošlo. Co mohli mít na mysli? Diplomatickou, vojenskou nebo jakou odvetu?

Karel SVOBODA, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak, já myslím, že ono nejlíp funguje, když zahrozíte. Ale ono se mluvilo o tom, že nechají tedy těm povstalcům nebo, nebo jak je chceme nazývat, na Donbase vlastně volnou ruku, aby tedy, aby tedy zintenzivnili boje, což se tedy hlásí, že jsou zintenzivněné boje. Ale je otázka, jestli to má nějaký vztah. Nebo roz..., diplomatická roztržka, nebo samozřejmě byly i hlasy, že Rusko chystá ofenzivu. Nicméně to, že se zatím nic nestalo, ještě neznamená, že se nestane. Já prostě netvrdím, netvrdím, že vím, co Rusko tímto mínilo. Ale zatím nejpravdě..., nejpravděpodobněji zní to, že prostě Rusko jakoby sníží nějakou úroveň diplomatických vztahů.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

V každém případě v tuto chvíli také na Krymu probíhá cvičení, vojenské cvičení pozemních a námořních sil. Je to součástí té hrozby, dejte si na nás pozor, my jsme tady?

Karel SVOBODA, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Samozřejmě. Samozřejmě. Tohle je, ono je to ale, nevím, jestli úplně přesně v souvislosti s tím incidentem, já bych řekl spíš, že je to taková ukázka, Krym máme jasně pod kontrolou. Vy ho nikdy nedostanete zpátky. A Krym je jednou pro vždy náš. Čili je to samozřejmě, samozřejmě ukázka síly, to ani nejde jinak vnímat. A ono se tím Rusko ani příliš netají, že je to prostě ukázka síly.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Souhlasil byste s Michaelem Romancovem, kterého jsme slyšeli předtím, že Rusové ale nedosáhli na Ukrajině těch cílů, které si vytkli a že po Krymu vlastně žádná další podobná, naštěstí, žádná další podobná věc nenásledovala? Ani připojení těch vzbouřeneckých oblastí, ani instalace nějaké proruské vlády v Kyjevě.

Karel SVOBODA, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já bych z větší části souhlasil. Ono to Novorusko se prostě, prostě ne..., nepodařilo. Já jenom nevím, jak moc, jak moc to byl vlastně projekt, který byl, byl reálně plánem a jak moc to byl prostě takový pokusný, pokusný balónek. Jestli, jestli by to čirou náhodou vyšlo. Nicméně já pořád prostě vidím ten hlavní cíl v tom, Ukrajinu nějakým způsobem destabilizovat. Neustále, neustále vytvářet napětí. Ty zamrzlé konflikty vlastně Rusko nějakým způsobem prostě udržuje při životě na více místech. Čili já si osobně myslím, že sám ten zamrzlý konflikt byl, byl to hlavní. A to se, zdá se, poměrně daří. Sporadické boje pokračují, čili, čili z tohoto pohledu mně ta politika jakoby nepřijde, že nedosáhla úplně svých cílů. Jenom ne těch maximálních.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

Anexe Krymu před dvěma lety byla na začátku, anebo minimálně součástí rozhodnutí o uvalení sankcí Evropské unie a západního světa na Rusko. Fungují ty sankce? A dělá si prezident Putin a Rusko vůbec něco z toho, že na něj Evropská unie tlačí, aby nechal Ukrajinu na pokoji?

Karel SVOBODA, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já myslím, že tak moc ne. Ono čím víc na něj tlačí, tak tím, tím jako on je, on je nadšenější. Takhle, ty sankce fungují ekonomicky. O tom, o tom není sporu. Rusko když vykřikuje, že Evropa na to doplácí víc, to je samozřejmě nesmysl. Doplácí na to vždycky ten, vždycky ten slabší daleko víc. A tady je to, tady je slabší Rusko. Jiná věc je ta, že na politiku to nemá žádný vliv. Ono já jsem byl trochu skeptický k těm, k těm sektorovým sankcím, a to hlavně z toho důvodu, ony nejdřív nastoupily jakési individuální sankce vůči lidem, kteří se zapojili do toho, do toho procesu odebrání Krymu Ukrajině a připojení Rusku. A, a následovaly ty sektorové sankce, které šly proti určitým sektorům ruské ekonomiky. Tam je ten zásadní problém, že Rusko vlastně se těm sankcím nepodvolilo. A v tuhle chvíli Evropa vlastně neví, co tak nějak jako přibližně, přibližně, nebo západní svět přibližně tak ze setrvačnosti to udržuje. A Rusku vlastně jenom stačí, stačí čekat, protože ty hlasy, které říkají, zrušme to, pro nás je to vlastně drahé, tak Rusko je samozřejmě podporuje. A čas hraje víceméně tak asi pro něj. Protože oni se ty sankce musejí ještě obnovovat. Čili s těmi sankcemi je to na vyprášení asi tak na tři dny.

Petr ŠIMŮNEK, moderátor

O Rusku, sankcích, Ukrajině a Krymu, který byl před dvěma lety anektován, a dnes je tam právě ruský prezident Vladimir Putin, jsme mluvili s Karlem Svobodou z katedry ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkujeme.

Karel SVOBODA, katedra ruských a východoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuji, na shledanou.

Studování ho baví, nechce přestat

19.8.2016 Klatovský deník str. 02 Klatovsko/Téma
(dl)

Annín – Někdo je rád, když vystuduje a skončí se školou a učením, ale jsou i tací, které to baví a mají stále chuť se vzdělávat. Jedním z nich je průvodce Lukáš Milota z Annína (35 let, na snímku), který s Deníkem zavzpomínal na první školní dny a prozradil, proč stále studuje.

„Na první školní den si vzpomínám jasně. Když jsme přijížděli s rodiči ke škole TGM v Sušici, tehdy ZŠ Nejedlého ulice, tatínek s maminkou v autě říkali: „To to letí, tak už máme školáka.“ Ta věta mi utkvěla v paměti

dodnes. Víím, že po slavnostním nástupu jsme šli do tříd a já se cestou ztratil a zoufale pobíhal po škole a hledal svou třídu,“ připomněl první školní den Milota.

Už od začátku byl premiantem ve čtení, které skvěle ovládal. Sám ale neví, jak se to naučil. „Dodnes nevím, jak se to stalo, ale už jako předškolák jsem doma z televizního programu jednoho dne přečetl, co dávají v televizi. Už ve školce jsem dětem četl jídelní lístek a když jsem přišel do první třídy, uměl jsem číst a v družině jsme s paní učitelkou četli ostatním dětem pohádky,“ řekl Milota.

BYL ŠPRT, ALE MĚL I PRŮŠVIHY

Nebyl ale jen vzorným hochem, který jen seděl nad knížkami, jak by se mohlo zdát. Byl i průšvihář. „Jako malý školáček jsem jednou při honičce s dětmi vběhl na dívčí záchody a byl z toho průšvih. Jednou jsem také dlažební kostkou rozbil světlo u vchodu do školy.

Jinak jsem ale celých devět let patřil spíš mezi šprty,“ přiznal průvodce.

OPĚT STUDUJE

Po základní škole vystudoval obchodní akademii v Klatovech a bakalářskou žurnalistiku na Univerzitě Karlově v Praze. Tím ale jeho studium neskončilo.

„Studoval jsem také pedagogickou fakultu v Plzni.

Před rokem jsem se rozhodl, že si vzdělání doplním a studuji dvouletý magisterský obor mediální studia.

Vrátil jsem se na pražskou Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy. Slíbil jsem sám sobě, že neusnu na vavřínech a budu se při práci dál vzdělávat. Vrátit se do studentských let je příjemná zkušenost. Zároveň je to při práci dost náročné, ale zvládnou to,“ věří si Milota.

Foto autor| Foto: archiv

Foto popis| LUKÁŠ Milota při nástupu do první třídy.

Region| Západní Čechy

Pavčina Wolfová skončila v nemocnici s otokem mozku

19.8.2016 revue.iDNES.cz str. 00 Revue / Lidičky

iDNES.cz, Rastislav Zárodňanský

Moderátorka a novinářka Pavčina Wolfová (44) se léčila ve fakulní nemocnici na Bulovce. Skončila tam kvůli otoku mozku. Informovala o tom přes svého známého na Facebooku.

Zprávu o hospitalizaci 8. srpna zveřejnil na profilu Wolfové filmový publicista, novinář, herec, producent a scenárista Tomáš Baldýnský.

„Kamarádi! Zdravím vás z fakulní nemocnice Na Bulovce, kde se já a můj mozek pokoušíme vrátit do původních proporcí. Jeho otok (toho mozku) mě bohužel bolí moc, tudíž nemohu dělat vůbec nic, tedy ani odpovídat na vaše dobře míněné zprávy a dotazy,“ stojí ve zprávě od Pavčiny Wolfové.

Nasazená léčba jí zabírá a otok ustupuje.

„Díky kortikoidům a trpělivosti (jejíž jsem známá královna) však mozek utěšeně splaskává. Až dosplaskne, hned se ozvu! Lékařská prognóza jsou tři až čtyři týdny pozorování kapaček. Pak mě očekávejte plnou energii a myšlenek. Nepotřebuju nic kromě hausbótu, ale i ten až dosplasknu,“ dodala Wolfová a neodpustila si ani vtípek na svoji adresu. „P.S. Selfie nepřikládám, mám dneska špatný vlasy.“

Co způsobilo zdravotní potíže Pavčiny Wolfové není známo.

Otok mozku (edém) se projevuje bolestmi hlavy, nevolností, zvracením a závratěmi. Člověku se může zpomalit srdeční frekvence a zvýšit krevní tlak. Někdy dochází k náhlému šilhání a poruše vědomí, které může vést až ke komě.

Pavλίna Wolfová vystudovala žurnalistiku na Fakultě sociálních věd UK. Je dcerou zpěváků Pavlíny Filipovské a Petra Spáleného. Její dědeček byl herec František Filipovský.

Pracovala v domácím a zahraničním zpravodajství České televize. Pak přešla do Televize Nova do pořadu Na vlastní oči a talk show Áčko. Z televize odešla v roce 2002. Odjela se učit angličtinu do USA.

Jejím prvním mužem byl novinář Karol Wolf. Druhým manželem byl podnikatel Jan Bubeník. Mají spolu Matildu (13) a Matouše (11).

URL| http://revue.idnes.cz/pavlina-wolfova-nemocnice-otok-mozku-lecba-f2w-lidicky.aspx?c=A160819_103619_lidicky_zar

Spory o tající Severní ledový oceán

19.8.2016 ČT 24 str. 06 21:31 Horizont

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

A teď v Horizontu k novému geopolitickému hřišti, které se na zemi otevírá. Kry severního ledového oceánu tají odkrývají nové možnosti pro státy soupeřící o vliv v téhle oblasti. Jde o zásoby nerostných surovin, rybolov nebo severní cestu, na kterou poprvé vyrazila i zaoceánská loď s turisty. Ekologové varují, že to příroda na území bez pravidel může odnést na celé čáře.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Norské Špicberky v severním ledovém oceánu. A na obzoru britská rybářská loď Kirkela. Jedna z největších, které tady operují. Z informacemi o tom, do jaké míry loví, ale šetří.

Carl SAFINA, mořský biolog

Kirkello, tady Arctic Sunrise na kanálu 10, slyšíme se? Jak dlouho je vaše síť na dně a kdy se ji chystáte zvednout?

osoba

Je mi líto, mám moc práce, musím končit.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Lodě monitoruje organizace Greenpeace. Podle té vytáhne jen Kirkella ze dna 40 tun tresek, které nakonec skončí na talíři.

Carl SAFINA, mořský biolog

Nikdo neříká, že se nemá lovit, jen říkáme, že to nejde všude a bez hranic.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

V místě, kde loví Kirkella si ale ještě nedávno určovala příroda pravidla sama. Do oceánských oblastí v blízkosti Severního pólu nepustili rybářské lodě ledové kry. Ty ale vlivem globálního oteplování tají a rybářům se odkrývá dosud neprobádané území.

Carl SAFINA, mořský biolog

Jsou tam korály, které mohou být staletí staré, až do dne, než je odtrhne síť. A to je ono, na další staletí. I když se už síť znovu nevrátí.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Organizaci Greenpeace potápí kamery až ke dnu oceánu. Stejně tak pozorují život nad hladinou. Proměny jsou po invazi rybářských lodí podle ekologů už zjevné. Někteří z předních britských prodejců ryb společně s dalšími velkými rybářskými společnostmi uzavřeli dohodu díky které by se arktická oblast mohla dočkat aspoň částečné ochrany. To ale nestačí.

Daniela MONTALTOVÁ, ekoložka Greenpeace

Norská vláda musí zodpovědně zajistit ochranu oblastí, které jsou zranitelné a které se tu objevují. Je tu nový oceán a co chránil dosud led, bude volně k dispozici, pokud nic neuděláme.

Kateřina ETRYCHOVÁ, redaktorka

Zákon ale rybářství v nově přístupné oblasti nereguluje. Žádný totiž zatím neexistuje. A tak budoucnost života v arktických vodách zůstává nejistá. Kateřina Etrychová, Česká televize.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Politický geograf Michal Romancov. Hezký večer i vám. Červenec byl podle NASA nejteplejším měsícem v zaznamenané historii. Je oblast Arktidy stále významnějším a na zemi jakoby nebývalým geopolitickým bojištěm?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Určitě ano, ale není jediné, protože tak, jak tímto způsobem se dostává do krize celý systém mezinárodních vztahů a platná pravidla, tak vedle oblasti Arktidy určitě se k podobným, řekněme, třenicím uchylují státy, které tam působí v oblasti Jihočínského moře, myslím si, že velmi dynamických změn se dočkáme zanedlouho v Africe.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Když zůstaneme na tom severu, kdo jsou tam hlavní hráči, jaké mají zájmy a podle jakých pravidel se teď musí řídit?

Michael ROMANCOV, politický geograf, Fakulta sociálních věd UK

Tak, přirozenými hráči jsou všechny státy, které v regionu leží. Když to vezmeme od západu na východ, tak jsou to Spojené státy, díky Aljašce, Kanada, Grónsko, respektive tedy Dánsko, které ještě pořád nad Grónskem vykonává určitý patronát. Island, i když podle některých autorů tam Island přímo nepatří, protože leží jižněji než-li je to klasické vymezení rektického regionu. Potom je to Norsko, částečně i Švédsko a Finsko, byť tam nepatří přímo jaksi geograficky a potom samozřejmě ruská federace. A pokud jde o ta pravidla, tak tam momentálně vlastně největší spory ať už ty, které probíhají nebo které jsou potenciální, tak se týkají vymezení takzvané exkluzivní ekonomické zóny, to znamená ve hře je primárně námořní právo tak, jak bylo kodifikováno konferencí UNKOS.

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

A nebyla by, aby se ulevilo tomu tlaku, alespoň třeba prozatím i pro Arktidu cestou modle Antarktidy, tedy zmrazené nároky států, zákaz vojenské činnosti a těžby surovin?

Dana ZLATOHLÁVKOVÁ, moderátorka

Tak, bylo by to samozřejmě hezké, ale zatím jsme svědky právě opačného přístupu. Dochází k bezprecedentní militarizaci regionu. Ty stát zejména Rusko, Dánsko ale i Kanada jaksi vznášejí teritoriální nároky a vůči jaksi

zmíněné Antarktidě tady jeden podstatný rozdíl. Tohle to je přímo vlastně za humny těch států, zatímco Antarktida má tu výhodu, že je v zásadě odevšad daleko.

Češi i Poláci jsou v pasti. Nechceme EU, ani příklon k Rusku. Ale co chceme?

19.8.2016 echo24.cz str. 00 Česko-Polsko, Krátké zprávy, Panorama
Michaela Krýdová

Polsko a Česko dnes zažívá podobné problémy. „Polarizace společnosti není něčím, k čemu by docházelo pouze v Polsku, ale v podstatě v celé Evropě. Středoevropské státy se v tomto kontextu zdánlivě ocitají mezi dvěma mlýnskými koly. Na jedné straně jsou zde marné snahy Evropské unie, která místo aby se zabývala závažnými tématy, jen stále produkuje další směrnice, na druhé straně je zde hrozba příklonu k Rusku, se kterým mají obyvatelé těchto států špatnou historickou zkušenost,“ říká bývalý disident a signatář Charty 77 Ivo Mludek v rozhovoru pro deník ECHO24.cz.

Polsko a Česko dnes zažívá podobné problémy. „Polarizace společnosti není něčím, k čemu by docházelo pouze v Polsku, ale v podstatě v celé Evropě. Středoevropské státy se v tomto kontextu zdánlivě ocitají mezi dvěma mlýnskými koly. Na jedné straně jsou zde marné snahy Evropské unie, která místo aby se zabývala závažnými tématy, jen stále produkuje další směrnice, na druhé straně je zde hrozba příklonu k Rusku, se kterým mají obyvatelé těchto států špatnou historickou zkušenost,“ říká bývalý disident a signatář Charty 77 Ivo Mludek v rozhovoru pro deník ECHO24.cz.

Zároveň se vrací v interview do 80. let, kdy český a polský disent vycházel z odlišných pozic. „Polská protikomunistická opozice fungovala v příhraničních oblastech jinak než česká,“ říká Mludek. „Díky předešlému aktivnímu odboji nebyly proti odpůrcům režimu v pohraničí v posledních letech totality uplatňovány tvrdé represe tak jako u nás. České disidenty ve Slezsku navíc silně ovlivňovala progresivní polská kultura,“ vysvětluje opavský publicista.

Pocházíte z Hlučínska, kde se historicky střetávaly vlivy české, německé i polské kultury. Jak tato skutečnost ovlivnila současnou podobu regionu?

Tuž pravda, že fest (smích). Už jen ve zdejším typickém hlučínském, tedy lépe „prajzském“ nářečí se přirozeně míchá čeština, polština a němčina. A pro zbytek republiky naprosto netypické situace tu namíchala i historie. Před asi dvaceti lety jsem pořizoval pro místní noviny rozhovor s paní, která slavila sté narozeniny. Vzpomínala, jak postupně žila v německém Prusku, prvorepublikové demokracii nově vzniklého Československa, pak za druhé světové války v německé nacistické Třetí říši, později opět v Československu, z něhož se zanedlouho stala komunisty ovládaná Československá socialistická republika a po dlouhých letech nakonec v České republice.

K tomu můžu posloužit i příběhem z vlastní rodiny. Můj táta se narodil za druhé světové války v Ratiboři, dnešním polském městě, které bylo tak jako celé Hlučínsko dlouho součástí Pruska a na počátku druhé světové války jej Němci prohlásili za tzv. Altreich. Zdejší muži tedy měli na rozdíl od mužů z Protektorátu Čechy a Morava k Německu brannou povinnost. Narukovat do Wehrmachtu musel i můj děda a krátce nato přišel babičce dopis, že padl kdesi na východní frontě. Po válce odešla babička i s mým malým otcem za svými rodiči do Hlučína, kde se znovu vdala a založila novou rodinu. Děda ovšem ve skutečnosti přežil v zajetí v ruském lágru v Karagandě, domů se dostal až po intervencích Červeného kříže po osmi letech a bydlel pak až do smrti kousek od Berlína. Když jsem se za ním mohl po roce 1989 konečně vydat, bavili jsme se spolu – on Němec jako poleno, který neumí česky, já Čech jako poleno, jehož němčina je prabídná – jazykem, který jsme uměli oba. Polštinou.

Na konci 80. let jste vydával samizdatový časopis Protější chodník o polské literatuře a hnutí Solidarita a překládal básně polských autorů. Jak velký vliv na vás tehdy měla polská kultura?

Určitě zásadní. V pohraničí se masově sledovala polská televize, která i za komunistů vysílala kvalitní západní filmy. Pro mne a mé kolegy ale bylo oknem do světa polské rádio, „wieczory plytowe“ Tomasze Beksinského, Piotra Kosinského či Piotra Kaczkowského byly v neuvěřitelném kontrastu s přibližným normalizačním popem, který se linul z českého éteru. Pak tady byly polské skupiny Anawa s Markem Grechutou, Siekiera, Aya RI, ale taky hodně „vzpurné“ kapely, jako například Dezerter. Jednou se nám podařilo dostat se na rockový festival do Jarocina, kde jsme si připadali jako na Západě, takovou míru svobody jsem zažíval v životě poprvé. Když jsme se pak po návratu setkávali s komunistickou protipolskou propagandou, která se snažila zabít dvě mouchy jednou ranou a sympatie k odbojným Polákům překrývat obrazem národa, jehož vinou není v pohraničí k dispozici toaletní papír a hygienické potřeby, protože je vykoupili polští šmelináři, přešli jsme s kolegy Alešem Bartuskem a Jaromírem Piskořem od zuřivého skřípání zubů k rozhodnutí, že se budeme v našem samizdatu Protějši chodník Polsku věnovat systematicky. Chtěli jsme ukazovat jiné Polsko tak, jak jsme ho znali my – odbojné, nepokořené, akční. Právý opak vnitřní emigrace normalizovaného Československa.

Jak probíhala komunikace mezi vámi a polskou stranou?

S polskou stranou jsme se snažili navázat kontakt intenzivně od roku 1987, ale měli jsme ojedinelé a spíše náhodné úspěchy. Vše se změnilo poté, co Jarda Piskoř získal kontakt na básníka a majitele antikvariátu v Polském Těšíně Jerzyho Kronholda, pozdějšího dlouholetého generálního konzula Polské republiky v Ostravě. Přes něj jsme se dostali k dalším aktivistům z Bielsko-Biale a Wrocław, stali se členy Polsko-československé solidarity a naše aktivity začínaly dostávat promyšlený rámec.

Komunikace samozřejmě nebyla jednoduchá. Poté, co StB sebrala Jaromíru Piskořovi pas, zadrželi i mě na hranicích při legálním pokusu o přechod do Polska a kromě ztráty pasu mi také začalo trestní stíhání ve dvou paragrafech proti republice, z něhož mne dostala až amnestie po listopadu 1989. Do Polska tedy jezdili naši kurýři, například Oldřich Honěk nebo Rost'a Fišer, kteří předávali vzkazy nebo materiály. Batohy s literaturou si zase vyměňovali konspiračně kurýři na zelené hranici. Také jsme do Polska poslali několik lidí „vyučit“ se řemeslu ilegálního rozmnožování samizdatu. Jako jediný z nás vydavatelů Protějši chodníku mohl do Polska jezdit už jen Aleš Bartusek, kterého jsme drželi pokud možno v pozadí, protože ještě studoval vysokou školu. Ten zůstal živou připomínkou Polsko-československé solidarity dodnes – během svých konspiračních cest se seznámil se svou budoucí manželkou, rovněž členkou skupiny, Elżbietou Leszczyńską, se kterou už čtvrt století bydlí v Polsku.

Disidentů v Moravskoslezském kraji nebylo mnoho a jejich situace byla ztížená, protože na rozdíl od jejich pražských kolegů nebyly tvrdé represe vůči nim „tolik vidět“. Platila obdobná situace i pro polské disidenty v česko-polském přehraní?

Fungování tehdejší opozice v Polsku a v Československu bylo dost odlišné. Opozice v Polsku byla početnější a odbojnější. Kolega Aleš Bartusek v jednom dobovém textu napsal, že opozice u nás měla spíše rozměr morální, než politický, a přímé dopady její činnosti byly ve srovnání s masovostí té polské velmi malé. Polští disidenti z pohraničí, se kterými jsme se potkávali, to už měli v posledních letech před změnou režimu trochu volnější, což byl ale výsledek dříve zaplacených desetiletí kontinuálního aktivního odporu proti komunismu. Rozdíl z časů konce komunismu nejlépe ilustruje událost, která se stala už po kulatém stole v Polsku mezi vládou a opozicí. Přátelé Janusz Okrzesik a Andrzej Grajewski jeli spolu s námi do Brna na setkání s Jaroslavem Šabatou a ještě před tím jsme se stavili u Ládi Henka, dnešního editora Událostí a komentářů České televize, který byl tehdy tak jako já pomocný dělník. Andrzej i Janusz už měli červené diplomatické pasy, ale seděli jsme u Ládi v pokoji, totálně zpřeházeném po domovní prohlídce StB, která tam proběhla jen pár hodin před naším příjezdem.

V roce 1990 jste spoluzaložil novinové vydavatelství Region, které vydávalo regionální deníky v Moravskoslezském kraji. Reflekoval obsah jednotlivých deníků vyšší zastoupení obyvatel polského původu v kraji?

My jsme nejprve vycházeli na Opavsku a Krnovsku, kde polská menšina není tak početná, jako například na Těšínsku. Polské problematice jsme se intenzivně věnovali, protože nás zajímala, spíše jsme ale pokračovali v trendu ze samizdatu, tedy ve snaze nabourávat stereotypy o Polácích a narovnávat pohled na naše společné historické zkušenosti, i ty negativní. Přinesli jsme například velký materiál o tom, za jakých okolností probíhala polská účast na okupaci Československa v roce 1968 i o protestech, které jí v Polsku doprovázely včetně do té doby u nás neznámého příběhu Poláka Ryszarda Siwiece, který se tehdy ve Varšavě na protest proti okupaci upálil. Nebo jsme publikovali materiál o tom, že chybělo málo a československá armáda by zase intervenovala v

Polsku v roce 1981. O tom se mnoho neví, ale připravenou invazi, jejíž jedno křídlo mělo mimochodem probíhat na linii Opava-Opolí, zastavilo nakonec vyhlášení výjimečného stavu. Manévry, které připravovanou invazi doprovázely, dokonce jeden český voják zaplatil životem.

Také jsme v našich novinách podporovali polsko-český divadelní festival Na hranici v Polském a Českém Těšíně, u jehož zrodu jsme stáli, nebo snahu o zavedení tzv. malého pohraničního styku, tedy možnosti pro lidi z pohraničí překračovat státní hranici jen s občanským průkazem. Když se pak v prosinci 2007 na hranici mezi Polským a Českým Těšínem slavnostně rozřezávala hraniční závora u příležitosti počátku Schengenu, dorazili jsme my staří harcovníci Janusz Okrzesik, Aleš Bartusek a já symbolicky každý se svým synem.

V čem se podle vás nejpodstatněji lišil porevoluční vývoj v Polsku a České republice?

Na toto téma vedeme s kolegy z Polsko-československé solidarity už dlouhá léta debatu. Vývoj v obou zemích se liší v tisíci maličkostech. Jiný byl způsob převzetí moci opozicí i míra pragmatické spolupráce se starými strukturami, jinak jsme přistupovali nebo nepřistupovali k vyrovnávání se s minulostí a lustracím, lišila se privatizace. Vždy se ale nakonec shodneme, že to hlavní, o co nám vždy šlo, máme naštěstí společné, protože jsme členy NATO, Evropské unie a po dlouhých desetiletích také geopoliticky opět součástí euroamerického civilizačního prostoru.

Jak se jako bývalý disident a novinář díváte na současnou politickou situaci v Polsku?

Začal bych tím, že Polsko je ve výborné ekonomické kondici. Jeho politická rozpolcenost, která se stále stupňuje, ale může mít patologické důsledky. V Polsku provádí každá vítězná strana po volbách rozsáhlé změny na úřednických postech, proto si myslím, že je silně negativní reakce z Evropské unie na politiku nyní vládnoucí PiS trochu nespravedlivá. Je pravda, že PiS umí dobře definovat problémy ve společnosti, ale pistolnické způsoby, jimiž se je snaží řešit, jsou cestou do pekel. V problémových okamžicích začínají vyhřezávat latentně přítomné neduhy polské politické scény, jako jsou přepjatý nacionalismus, konspirační teorie, nebo nesmiřitelné protichůdné výklady historie a její překrucování.

Mohlo by podle vás dojít v České republice k podobnému rozdělení společnosti na proevropské liberály a konzervativce tak, jak je to patrné v Polsku již od pádu komunismu?

Polsko je skutečně dost nesmiřitelně rozpolcené, ale společnost se štěpí v celé Evropě, které se v tomto začíná blížit také Amerika. Podívejte se na Německo, Francii, Velkou Británii, Maďarsko nebo Českou republiku poté, co jsme dopustili takovou pitomost, jakou je přímá volba prezidenta v systému parlamentní demokracie. Štěpící linie sice probíhají v každém státě jinde, ale jsou symptomem stejné krize, kterou prochází současná Evropa, vymírající zadlužený kontinent, v němž demokratickou soutěž stran ovládl populistický politický marketing a jehož Unie chrlí jednu absurdní regulaci za druhou, ale není schopna reagovat na reálné problémy rozbouraného světa. No, a občané střední Evropy se zkušeností komunistické minulosti, kteří nechtějí ani unitární byrokratickou Evropskou unii s jejím stále se prohlubujícím pověstným „deficitem demokracie“, ale zároveň si ani v nejmenším nepřejí jakýkoliv příklon k Rusku, jsou náhle v pasti. Jako by tu nebyla jiná možnost, než tyto dvě špatné.

Vztahy Česka a Polska byly v některých historických obdobích komplikované, dnes jsou obě země členy EU i Visegrádské čtyřky. Co Čechy a Poláky nejvíce spojuje?

Určitě je nejvíce spojuje geopolitická poloha mezi Německem a Ruskem a vše, co to v minulém století pro oba státy znamenalo. Po roce 1989 jsme na chvíli uvěřili tomu, že dějiny skutečně končí a že předáme naši zemi dětem ukotvenou v euroamerickém bezpečnostním prostoru. Bylo to bohužel jen zdání, dějiny kolem nás se opět dávají do pohybu, který nevěstí moc dobrého, Evropu a svět opět začínají obházet stará strašidla. Doufám tedy, že oba státy také spojuje poučení z toho, že když chtěl jeden z nich využít ve svůj prospěch momentálního oslabení toho druhého, jako například v minulém století na Těšínsku, obrátilo se to nakonec i proti němu samotnému.

Ivo Mluděk se narodil v roce 1964 v Opavě. Od maturity až do sametové revoluce pracoval v řadě dělnických pozic, např. jako skladník a kulisák. Podílel se na vydávání samizdatového časopisu

Protější chodník, ve kterém se věnoval dění v Polsku. V březnu 1989 podepsal Chartu 77. Po pádu komunismu vystudoval veřejnou a sociální politiku na Fakultě sociálních věd UK. Spoluzaložil novinové nakladatelství

Region, které následně prodal. Několik let byl členem opavského zastupitelstva. V současné době působí jako publicista na volné noze a mediální poradce pro sociální a humanitární organizace.

URL| <http://echo24.cz/a/iqK4R>

Školní uniformy

20.8.2016 ČT 1 str. 05 12:00 Z metropole

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

Tradice školních uniforem není pro české vysoké školy právě typická. To se rozhodli změnit na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

Filip LÁB, proděkan pro vnější vztahy, Fakulta sociálních věd

Tuhle tu kolekci vlastně školního oblečení jsme udělali k 25. výročí vzniku Fakulty sociálních věd a chtěli jsme mít oblečení, které budou studenti nosit rádi, něco, by vlastně pomohl prohloubit tu identifikaci studenta s tou fakultou.

Marianna ZAPOTILOVÁ, oddělení vnějších vztahů, Fakulta sociálních věd

Jako první nás napadlo udělat trička, samozřejmě hezká, slušivá, aby si je lidi rádi vzali na sebe a potom jsme si řekli, říkali, že by určitě byla hezká baseballová bunda, určitě mikina s kapucí na zip, baťůžek a sportovní taška.

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

Vzniklo tedy oblečení jak do školy, tak pro volný čas. Je hezké a kvalitní a tak je o ně mezi studenty zájem. Fakulta proto plánuje ještě další kousky, například šály, baseballové čepice, ponožky nebo třeba kraťasy. Za kolekcí stojí dvě mladé designérky z Vysoké školy uměleckoprůmyslové.

Martina ŠANDOVÁ, studentka UMPRUM

Požadavek byl, že chtěli, aby to bylo v takovém jakoby retro vintage stylu, inspirace padesátými léty, baseballovými dresama a tak podobně, takže jsme na tom začly pracovat v tomhle tom stylu.

Agáta ZAPOTILOVÁ, studentka UMPRUM

Je to erb. Inspirovali jsme se právě zakladatelem Karlovy univerzity Karlem IV. A je to tvar lucemburského erbu, takže je ten důvod, proč to má vlastně tohle to ohraničení.

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

Martina s Agátou se inspirovaly na zahraničních univerzitách, kde má školní oblečení tradici. Když vytvářely design písma, nechtěly se spokojit s tím, že by nějaké okopírovaly, a tak vytvořily svoje vlastní.

Martina ŠANDOVÁ, studentka UMPRUM

Nakonec jsme se připojily vlastně k té víc psané variantě. S tím písmem to byla taková první zkušenost vlastně naskenovat si to, pak si to všechno vykřivkovat, poladit si to a prostě naučit se s tím nějak pracovat, aby to ve výsledku prostě vypadalo čistě a efektně.

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

Udělat hezký návrh byl teprve začátek. Pak museli vybrat střihy, barvy a sehnat firmy, které by ušily oblečení z kvalitních materiálů.

Agáta ZAPOTILOVÁ, studentka UMPRUM

To pro nás bylo vlastně úplně nejdůležitější, aby to byla opravdu věc, kterou ty lidi budou rádi nosit a nebude to takový to za trest.

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

Pak už jen zbývalo, aby se o kolekci dozvěděli studenti.

Agáta ZAPOTILOVÁ, studentka UMPRUM

My jsme se potom rozhodli i teda s vedením FSV, že bysme rádi nafotily ty věci a udělaly tomu malinkou kampaň, vlastní fotoshoot s vlastníma kamarádama na půdě FSV.

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

Fakulta nezůstala jen u oblečení. Přišla i s dalším nápadem, jak dát o sobě vědět. Pořádila dva elektroskútry, a tak studenti mohou pohodlně a rychle cestovat a zároveň dělají reklamu své škole.

Filip LÁB, proděkan pro vnější vztahy, Fakulta sociálních věd

Nám se tahle ta myšlenka hrozně moc zalíbila, protože ten elektroskútr v sobě spojuje jak možnost nějaké takové zábavy, tak zároveň je to určitým projevem nějaké vstřícnosti vůči životnímu prostředí.

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

Skútry fakulta využije i ke své prezentaci na vzdělávacích veletrzích pro střední školy.

Filip LÁB, proděkan pro vnější vztahy, Fakulta sociálních věd

Tohle to je najednou hezký objekt, zajímavý, který přitáhne pozornost a můžeme konečně něčím taky konkurovat těm robotům, které tam mají různé technické školy.

Sabina JANOVIČOVÁ, redaktorka

O tom, že patří k Fakultě sociálních věd nedávají studenti najevo jen uniformou, ale také různorodým studentským životem. Ve dvoraně fakulty a kavárně opřádají koncerty, workshopy a různé besedy. Sabina Janovicová, Česká televize.

Hollande, Merkelová a Renzi se sešli na letadlové lodi Garibaldi

22.8.2016 ČRo Plus str. 01 21:10 Den v 60 minutach

Petr DUDEK, moderátor

Evropská unie není v koncích kvůli brexitu, naopak je připravena utvářet budoucnost. Zhruba těmito slovy se snažil italský premiér Matteo Renzi před novináři na palubě letadlové lodi Garibaldi vyjádřit své přesvědčení, že společná Evropa má svou budoucnost. Jeho vystoupení předcházelo jednání s německou kancléřkou Angelou Merkelovou a francouzským prezidentem Francoisem Hollandem na italském ostrově Ventonete. Víc už si řekneme s Ondřejem Klapalem ze zahraniční redakce. Dobrý večer.

Ondřej KLAPAL, redaktor, zahraniční redakce

Dobrý večer.

Petr DUDEK, moderátor

Evropská unie tedy podle Mattea Renziho není v koncích, ale on toho asi říkal ještě víc.

Ondřej KLAPAL, redaktor, zahraniční redakce

Například to, že je potřeba rozhodnutí Britů respektovat. Podle Renziho je potřeba zaměřit se na klíčové otázky především v oblasti bezpečnosti a ekonomiky. Evropa prý musí podpořit hospodářský růst, kvalitně investovat a bojovat proti nezaměstnanosti. Renzi také na setkání řekl, že Evropská unie musí vyvinout ještě větší úsilí k tomu, aby bránila příchodu nových migrantů a pomáhala potřebným.

Petr DUDEK, moderátor

Zmíněné státníky ještě čekají další jednání, prý chtějí také mluvit zejména o uprchlické krizi.

Ondřej KLAPAL, redaktor, zahraniční redakce

Přesně tak. Alespoň to tak působí z agendy, kterou nastínili. Otázku imigrace i evropské bezpečnosti znovu zmínila také Angela Merkelová. Teror ze strany radikálních islamistů nebo třeba civilní válka v Sýrii, to jsou podle Merkelové jen některé připomínky toho, že Evropa musí dělat víc pro vlastní bezpečnost. Zintenzivnit podle ní musí jak bezpečnostní opatření, tak vzájemná spolupráce mezi jednotlivými zeměmi a příslušnými úřady v Evropě.

Petr DUDEK, moderátor

A můžete ještě připomenout, co na italském ostrově říkal francouzský prezident?

Ondřej KLAPAL, redaktor, zahraniční redakce

Podle Hollanda potřebuje Evropská unie po referendu o brexitu čerstvý impuls, a to především v oblasti bezpečnosti. Evropa se podle něj musí na ochraně hranic podílet, klíčová je přitom ochrana vnějších hranic i pobřeží, spolupráce jednotlivých zemí by přitom měla být koordinovaná. Hollande také nepamatoval na ekonomické otázky, je prý třeba eliminovat všechny nejistoty, znásobit investice a například využívat nové technologie.

Petr DUDEK, moderátor

Mimochodem místo setkání státníků nebylo vybráno náhodou. Proč se sešli právě na italském ostrově Ventonete nebo v jeho blízkosti?

Ondřej KLAPAL, redaktor, zahraniční redakce

Právě tam totiž v roce 1941 sepsal evropský myslitel a protifašistický aktivista Altiero Spinelli společně s dalšími kolegy manifest z Ventonete, který volal po sjednocení Evropy, takže jde o určitou symboliku, že právě tam státníci projednali situaci poté, co se Britové rozhodli Evropskou unii opustit. Merkelová, Hollande a Renzi kromě jednání navrhovali také společnou návštěvu Spinelliho hrobu, naplánovali, pardon, společnou návštěvu Spinelliho hrobu, samotná jednání se ale neuskutečnila přímo na ostrově, ale ne letadlové lodi Garibaldi.

Petr DUDEK, moderátor

Říká Ondřej Klopal, díky za návštěvu.

Ondřej KLAPAL, redaktor, zahraniční redakce

Na slyšenou.

Petr DUDEK, moderátor

Naším dalším hostem je Tomáš Weiss z katedry západoevropských studií Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Tomáš WEISS, katedra západoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Petr DUDEK, moderátor

Dnešní schůzka se odehrála tři týdny před summitem Evropské unie, který bude 16. září v Bratislavě a tam se snad dozvíme víc o budoucím směřování Evropské unie. Dá se odhadnout už teď, kam by chtěli klíčoví představitelé evropských zemích Unii vést?

Tomáš WEISS, katedra západoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já se obávám, že to je možná trošku moc optimistický, já si myslím, že se po Bratislavě nic moc víc nedozvíme, kam bude Evropská unie směřovat. Evropská unie nedokáže se takhle rychle rozhodnout, protože nemá žádného, jedno, není to superstát, nemá žádnou jednu hlavu, je závislá na to, jak se dohodnou členské státy, takže Bratislava spíš je takové jedno velké vykopnutí pobrexítové, které začne tuhle tu debatu, která bude nepochybně trvat řadu, řadu měsíců, ne-li let.

Petr DUDEK, moderátor

Já jsem říkal, snad se dozvíme, a ten skepticismus celkem chápu, také proto, že se chci zeptat na to, že Francois Hollande mluvil o potřebě ukázat jednotu a kladl důraz na hlubší integraci obrany a tak dále. Nejsou to přeci jenom slova, která jsme už slyšeli?

Tomáš WEISS, katedra západoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

My jsme je slyšeli už dávno, protože jsou vcelku zřejmá. Ono to tak skutečně je. Ten, ten problém a myslím si, že velká část evropských politiků se na tomhle tom shodne a nemá víceméně problém s tím, jak jsme to koneckonců i slyšeli od Renziho, Merkelové a Hollanda, co by mělo být tím obsahem, co Evropská unie dodá, dodá větší prosperitu, dodá větší bezpečnost, to, na čem ta shoda prostě není mezi jednotlivými členskými státy a mezi jejich politiky je na tom, jakým způsobem a ta debata se vlastně celou dobu vede přesně o tomhle tom, jakým způsobem dosáhnout té větší bezpečnosti, větší prosperity, větší jednoty, každý si prostě představuje tu svojí větší bezpečnost a svojí větší prosperitu a svojí větší jednotu, trošku na úkor jiných a evropská politika je prostě založená na kompromisu a ten trvá hodně, hodně dlouho, takže já vlastně nejsem ani úplně skeptický, já se domnívám, že to je normální. Evropská unie je v krizi v podstatě od svého založení a když se podíváte na historii evropské integrace, tak je to prostě jedno velké vypořádání se s krizí a koneckonců mám ten dojem, že se nemáme úplně špatně.

Petr DUDEK, moderátor

Matteo Renzi už dříve řekl, že britské referendum bylo porážkou a že se Evropská unie musí reformovat. Dokážete nějak vydedukovat nebo vysvětlit, co ta reforma Evropské unie může přinést především?

Tomáš WEISS, katedra západoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Já se obávám, že to je přesně, přesně ten problém Evropské unie v současnosti. Stala se hodně komplexní, protože skrz ty krize se dostává k stále větší jednotě, ale národní politici nedokázali úplně vysvětlit svým elektorátům proč a jak to vlastně funguje a v čem je to pro ně dobré a víceméně pouze brali za dané, že to lidé chápou a že tím, že se mají dobře, tak vlastně za to budou vděční Evropské unii a evropské integraci. A to, že se mají dobře, za to samozřejmě by měli být vděční evropské integraci, na druhou stranu jak ekonomická krize, tak i teďka, řekněme, velká destabilizace, zejména v tom okolí Evropské, Evropské unie způsobila, že lidé najednou mají pocit, že se mají špatně nebo hůř, oni se nemají úplně hůř nebo špatně, oni se mají pouze relativně hůř, než se měli ještě před pár lety nebo alespoň mají obavu z toho, že se budou mít hůř a národní

politici, obávám se, nedokáží v těch, řekněme, horších časech politicky vysvětlit, že Evropská unie není zdrojem těchto těch, téhle té zhoršené situace, že je naopak jedním z nástrojů, jak na tuhle tu zhoršující se, objektivně zhoršující se situaci reagovat a ...

Petr DUDEK, moderátor

Chápu, pane Weissi, ale když dovolíte, já bych teď ještě, abychom se dostali k další věci, přešel k tomu, co se stalo dnes v Praze. Český premiér Bohuslav Sobotka z ČSSD na pravidelném setkání s českými velvyslanci řekl mimo jiné, že Evropa se dlouhodobě neobejde bez společné evropské armády. V našem vysílání jeho myšlenku zkritizoval europoslanec Jan Zahradil z ODS, který považuje za, cituji: "Nebezpečný nesmysl."

Jan ZAHRADIL, europoslanec /ODS/

Celá ta koncepce nějaké evropské armády byla vždycky vedena jakousi snahou emancipovat se od Severoatlantické aliance. To znamená, oslabovat tu transatlantickou vazbu, která speciálně pro nás ve střední Evropě je klíčová a dnes právě po brexitu, právě po odchodu Velké Británie je představa, že se podaří vybudovat něco jako evropskou armádu, naprosto iluzorní, protože Británie byla jednou asi ze dvou nebo tří evropských zemí, která měla a má bojeschopnou a akceschopnou armádu.

Petr DUDEK, moderátor

Podobně kritický byl ve vysílání i Ondřej Benešík, předseda poslaneckého výboru pro evropské záležitosti z KDU-ČSL. Podle něj šlo spíše o slova předsedy ČSSD než předsedy vlády. Lidovci mají podle něho jinou představu.

Ondřej BENEŠÍK, předseda poslaneckého výboru pro evropské záležitosti /KDU-ČSL/

Existují možnosti například v rámci NATO daleko úžeji spolupracovat v oblasti bezpečnosti a v oblasti obrany a nemyslím si, že otázka společné evropské armády je momentálně otázkou dne. Tato záležitost by vyžadovala daleko větší integraci a propojení takzvaně daleko více Evropy a já si myslím, že na to rozhodně nejsme připraveni a v této době si myslím, že je to téměř nereálné, takže podle mého názoru je to spíše teorie, ale to, že musíme využívat ten model, který existuje a hledat způsoby prohlubování této spolupráce, v tomto s panem premiérem určitě souhlasím.

Petr DUDEK, moderátor

Na lince je stále Tomáš Weiss a já se ptám, pane Weissi, má, nebo nemá mít Evropa svoji evropskou armádu? Jaký je váš názor?

Tomáš WEISS, katedra západoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Evropa už svoji armádu má, je to evropská armáda složená z armád zemských států, jestli se bavíte o tom, jestli má mít evropská armáda jen jednu armádu bez armád členských států s jedním evropským ministrem obrany, jedním evropským generálním štábem, tak se domnívám, že Evropa tuhle tu armádu mít nemá, ona ji hlavně mít nemůže. Ona, kdyby ji měla, tak by to zjednodušilo spoustu věcí, ale ona ji mít nemůže, je to prostě politicky naprosto neprůchodné, je to naprosto nerealistické, takže já se domnívám, že mluvit o evropské armádě nedává úplně moc smysl, spíš to odvádí pozornost jinam. Na druhou stranu si nemyslím, že by jakkoli evropská bezpečnostní a zejména obranná spolupráce oslabovala NATO. Tohle to se báli Američané před nějakými 10, 15 lety, dneska už dávno všichni vědí, že takhle to vůbec není, že to prostě není hra s nulovým součtem, když se posílí evropská obranná politika, že se by se oslabilo NATO, takže já se domnívám, že je rozhodně spousta prostoru pro nějakou obrannou spolupráci na půdě Evropské unie, je skutečně spousta prostoru, a tahle ta obranná spolupráce by zároveň i posílila NATO a zároveň posílila evropskou bezpečnost. Takže v tomhle tom souhlasím, že tam je spousta co dělat, spousta potenciálu, ale nemusí to být nutně evropská armáda.

Petr DUDEK, moderátor

Upozorňuje Tomáš Weiss z katedry západoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuju a na slyšenou.

Tomáš WEISS, katedra západoevropských studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Díky, na shledanou.

Prezidentské volby ve Francii se konají za 8 měsíců

24.8.2016 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Petr DUDEK, moderátor

Prezidentské volby ve Francii se konají až za 8 měsíců, ale už teď je kolem nich živo. Postaral se o to exprezident Nicolas Sarkozy, jemuž dnes vychází kniha s příznačným názvem Vše pro Francii, která zároveň slouží jako jeho volební manifest. Malý velký muž francouzské politiky totiž tento týden oznámil úmysl znovu kandidovat na nejvyšší post, který zastával v letech 2007 až 2012. Francie si to prý žádá. Jaké jsou jeho šance na úspěch? O tom se teď budeme bavit s Davidem Emlerem z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Dobré odpoledne.

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Dobrý den.

Petr DUDEK, moderátor

K načasování kampaně. Není na její zahájení z vašeho hlediska brzy? Přece jenom Nicolas Sarkozy se nemusí voličům nijak zvlášť připomínat.

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

No na druhou stranu je možné říci, že v podstatě všichni vážní protikandidáti Sarkozyho v těch pravicových primárkách se už představili během, během jara, takže Sarkozy je naopak jeden z posledních kandidátů, který se představil francouzské veřejnosti.

Petr DUDEK, moderátor

Myslíte, že Sarkozymu nahrává nynější řekněme zjištěná situace ve Francii? On se staví do role rozhodného muže s dostatkem zkušeností, které mu pochopitelně nelze upřít, naopak kritizuje současného prezidenta Hollanda za to, že nezvládá prakticky nic.

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Určitě. Sarkozy je pravicový politik a ještě v rámci té pravice zastává názor, že je potřeba soupeřit, nikoliv, nikoliv snad tolik se socialisty, ale naopak s pravicovou Národní frontou, protože to je právě Marine Le Penová, která bude řekl bych rozhodující silou v těch prezidentských volbách v příštím roce. Jsou to samozřejmě teroristické útoky, které tu, které tu situaci ve Francii zjišťují a Sarkozy je právě politik, který se domnívá, že je potřeba tímto způsobem oslovit voliče, které odchází, kteří odchází k té, k té Národní frontě. To znamená přitvrdit, přitvrdit v otázce bezpečnosti, snížení počtu imigrantů, jejich asimilace ve Francii. Takže on skutečně řekl bych, že těží z této současné situace ve Francii.

Petr DUDEK, moderátor

Kromě Marine Le Pen, jací budou jeho hlavní soupeři? Třeba i z republikánské strany. I tam se může najít někdo?

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Plné znění zpráv

Samozřejmě. Je potřeba říci, že Sarkozy bude muset nejprve uspět v otevřených primárkách pravice strany republikáni a už to, pro něj bude poměrně zásadní, zásadní úkol, protože co se týká, co se týká veřejného mínění, v současnosti vede Alain Juppé, což je bývalý premiér francouzský, 71letý, který má dosavad ve všech, ve všech sondážích náskok před Sarkozym. Například dnešní, dnešní web Le Figaro francouzského deníku položil čtenářům otázku: Domníváte se, že Sarkozy vyhraje v primárkách? A z 50 tisíc hlasujících pouze 40 % odpovědělo, že ano. A 60 % hlasujících odpovědělo, že Sarkozy pravděpodobně nevyhraje ty primárky.

Petr DUDEK, moderátor

Ještě velmi stručně. Nemůže Sarkozymu uškodit to, že financování jeho minulé prezidentské kampaně nebylo úplně jasné a transparentní?

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Samozřejmě. To je něco, Sarkozy je vyšetřován, je podezřelý z toho, že financování jeho kampaní, jak v roce 2007, tak v roce 2012 nebylo úplně průhledné. Na druhou stranu jeho hlavní protikandidát Alain Juppé byl v roce 2004 odsouzený přímo za zneužívání veřejných prostředků, dokázal se vrátit do politiky a dnes se bude tedy ucházet o post, o post prezidenta. Takže skutečně je to něco, co Sarkozy řekněme může tížit. Na druhou stranu, kdyby si z toho dělal velkou hlavu, tak by pravděpodobně asi vůbec nekandidoval.

Petr DUDEK, moderátor

Tolik David Emler z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Děkuji a na slyšenou.

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Děkuji. Na slyšenou.

Petr DUDEK, moderátor

Z polední publicistiky je to vše. K tématům této relace se můžete vrátit na našem webu zpravy.rozhlas.cz. S přehledem zpráv je ve studiu Tereza Tomášková. Příjemný poslech přeje Petr Dudek.

Nová koncepce civilní obrany doporučuje Němcům vytvořit si zásoby vody a jídla

24.8.2016 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Nová koncepce civilní obrany, kterou dnes přijala německá vláda, doporučuje Němcům vytvořit si zásoby vody a jídla pro krizové situace. Turecko zahájilo letecký i pozemní útok v syrském pohraničí. A denně obědvá jen jednašedesát procent českých zaměstnanců, což je podstatně méně, než v západní Evropě. Proč to? Je třeba, je středa 24. srpna a od mikrofonu Českého rozhlasu Plus přeji dobrý poslech.

Německá vláda dnes schválila novou koncepci civilní obrany. Podle vlády by měla zajistit fungování státu a ochranu obyvatel v krizových situacích. Cituji německého ministra vnitra de Maiziéra. "Změnila se bezpečnostní situace i technologické podmínky, stát musí být připraven na aktuální výzvy i na scénáře ohrožení, aby mohl v případě krize efektivně využít všechny zdroje. Ministerstev, spolkových zemí i provozovatelů klíčové infrastruktury." Řekl ministr. Koncepce lidem doporučuje, aby si vytvářeli zásoby jídla a pitné vody. Což v předchozích dnech označovala opozice za vyvolávání atmosféry strachu. Každý jednotlivec by měl podle koncepce civilní obrany v Německu mít uskladněno nejméně deset litrů pitné vody, jídlo na deset dní, turistický vaříč, léky, svíčky a zápalky. Mým prvním hostem je Vladimír Handl, odborník na Německo z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a z Ústavu mezinárodních vztahů. Já vás zdravím, pane Handle. Dobrý den.

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd UK a Ústav mezinárodních vztahů

Dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Jakou očekáváte reakci od Němců na tu novou koncepci státní civilní obrany?

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd UK a Ústav mezinárodních vztahů

Myslím, že ta reakce bude dvojaká. Na jedné straně samozřejmě je náznak, že stát se začíná zabývat takovými otázkami, může to brát, může to být vnímáno jako náznak toho, že skutečně situace bezpečnostní se zhoršuje. Čili to je jedna reakce. Druhá reakce ovšem si myslím, že záleží na tom, jak s tím tématem bude nakládat politika, politické strany a političtí lídři. Protože druhá reakce, si myslím, může být. Pakliže se jí podaří přesvědčit veřejnost, že stát naopak prokazuje svoji akceschopnost. Stát se stará o bezpečnost, má závazek změnit koncepci, nebo inovovat koncepci civilní bezpečnosti už od roku 2012. A teď ten závazek plní a plní ho poměrně svědomitě.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A není možný také druhý pohled na tu koncepci, totiž ten, že vlastně jde o veřejné přiznání, že obranu, ochranu té země vládní orgány nezvládnou?

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd UK a Ústav mezinárodních vztahů

To si myslím, že takhle asi interpretováno to nebude, protože Bundeswehr, čili ozbrojené síly a policie nadále představují složky, státní složky státní moci, které mají nejvyšší podporu vlastně veřejnosti. Tady je opravdu akcent na to, že se změnila doba zejména v tom, samozřejmě, že ty teroristické události jsou jedním z těch kontextů. Ale zejména se změnila doba tím, že je obrovská závislost státu, společnosti i jednotlivců na infrastruktury, na infrastrukturu, která dřív vůbec nebyla ještě běžná, čili internet, počítačové systémy a tak dále. Čili vlastně tady si myslím, ten systém se snaží zajistit autonomní přežití jednotlivců pro případ, že by tedy byly napadeny zejména tyto právě systémy.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Narážela jsem při svém prvním dotazu na to, jestli to Němcům psychicky příliš neublíží. Já když jsem projížděla dnes internet, tak jsem četla i takové reakce, že si připadají jako v průběhu studené války. Nebo že jestli do této chvíle neměli strach, tak teď ho doopravdy mají. Proto jsem se ptala na ty reakce Němců. Rozumíte mi?

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd UK a Ústav mezinárodních vztahů

Ano, já tomu absolutně rozumím. A proto taky říkám, že skutečně záleží na tom, jak politika bude schopná lidi přesvědčit. Není to úplně jednoduché i proto, že samozřejmě část opozice, nebo většina opozice a část i vládní SPD mají, abych tak řekl, výhrady. Zejména proto, že se obávají, že prostě CDU se snaží jaksí obsadit to téma vnitřní bezpečnosti a udělat z něj volební téma. Jednak pro velice blízké už smlouvy v Meklenbursku, předtím Pomořansku a v Berlíně. A pro příští rok pro další dvoje, zemské volby a pro parlamentní volby. Čili tohle to, tahle ta, tady to podezření tam samozřejmě pořád funguje. Nicméně když se podíváte na reakci vládní SPD, která jednak je často v tomto smyslu kritická, tak vlastně vůči tomu konceptu nějaké zásadní výhrady nemá.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Hm. Podle vlády by ta koncepce měla upravovat způsob, a teď budu přímo citovat: "Jak zajistit zachování funkcí státu, jak chránit obyvatelstvo, jak zajistit zásobování základními výrobami a službami a jak podporovat bojové jednotky. A mě by zajímalo, jestli je za tím skryta nějaká ohromující novinka, která dosud neplatí. Speciálně ve vztahu k těm bojovým jednotkám. Víte o něčem?"

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd UK a Ústav mezinárodních vztahů

Ano. Tak je tam, v několika pasážích se jasně naznačuje, že vlastně bude, může být obnovena povinná vojenská služba. Což je samozřejmě v tom německém systému velké téma. A určitě se to objeví i teďka v tomto kontextu té debaty. Povinná vojenská služba, ona se dneska nerealizuje, nicméně povinnost chránit samozřejmě stát je ústavní povinnost, takže tam ta povinná vojenská služba byla jenom přerušena, abych tak řekl, nerealizuje se. Není problém vlastně ji zavést jednoduchým zákonem. A tady se naznačuje, že v případě nějakých teda těch událostí se počítá i s tím, že by právě branci měli mít možnost, noví branci by měli mít možnost být podpořeni ze strany společnosti, včetně teda i občanů a obcí a tak dále. Čili v tomto kontextu se skutečně objevuje, vynořuje téma, které, které by teda mohlo být opravdu nové.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

Tolik Vladimír Handl, odborník na Německo z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a Ústavu mezinárodních vztahů. Já vám moc děkuju.

Vladimír HANDL, odborník na Německo, Fakulta sociálních věd UK a Ústav mezinárodních vztahů

Děkuji, na shledanou.

Barbora TACHECÍ, moderátorka

A ještě připomenu, že koncepce civilní obrany má samozřejmě koncepci má samozřejmě víc evropských zemí, Rakousko například doporučuje svým občanům, aby měli zásoby jídla na čtrnáct dní, Nizozemsko jim doporučuje vytvoření nouzového zavazadla s pitnou vodou, trvanlivými potravinami, léky a penězi v hotovosti. Finsko radí občanům, aby měli zásoby jídla a pití na týden. A ve Švýcarsku podle tamní koncepce musí mít každý dům o víc než třiceti osmi pokojích kryt odolný proti bombám. Česko, budete se divit, koncepci civilní obrany nemá.

Zlobivé ukrajinské dítě slaví 25. narozeniny 24.8.2016 ČRo Plus str. 04 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Ukrajina v těchto dnech slaví 25 let od vyhlášení nezávislosti z 24. srpna 1991. Došlo k němu důsledku potlačení puče proti Michailu Gorbačovovi, po kterém už ale do politické minulosti odešel nejen sám Gorbačov, ale vlastně celý Sovětský svaz. Více k tématu Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Josef MLEJNEK, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Hlavním hrdinou tehdejších událostí byl Boris Jelcin, komunistický aparátník, který vsadil na nacionalismus. Nomenklaturní elity sovětských svazových republik totiž tehdy začaly v osamostatnění spatřovat ten nejlepší způsob, jak si uchovat vlastní moc. Dokonce pro to existoval zvláštní termín: nomenklaturní suverenita. Ukrajinská nomenklatura netvořila výjimku. Což pěkně symbolizuje i postava prvního ukrajinského přímo zvoleného prezidenta Leonida Kravčuka, někdejšího šéfideologa ukrajinské komunistické strany a dlouholetého vysoce postaveného stranického funkcionáře, od roku 1990 předsedy ukrajinského parlamentu. Kravčuk dlouho opatrně manévroval a teprve když bylo jasné, že nezávislost opravdu nemá alternativu, nechal ji v prosinci 1991 stvrdit v referendu, přičemž souběžně s ním proběhly i prezidentské volby, v nichž zvítězil již v prvním kole. Opravdu nadšeně nezávislost přivítala pouze západní část Ukrajiny, kde je ukrajinský nacionalismus nejsilnější, na východě dlouho panovala nostalgie po zaniklém Sovětském svazu. Nicméně, ač se tomu dnes nechce věřit, tenkrát si skoro všichni Ukrajinci od nezávislosti slibovali rychlé zlepšení ekonomické situace a růst životní úrovně. Pravdou se stal spíše opak a bídný stav hospodářství dosud tvoří jednu z hlavních ukrajinských bolestí. Západní země tehdy měly z nezávislé Ukrajiny převážně obavy - konkrétně zejména z jejího jaderného arzenálu, byť se někdejší sovětské strategické rakety s atomovými hlavicemi, umístěné na ukrajinském území, údajně nedaly z Kyjeva odpálit, poněvadž Ukrajinci neznali příslušné kódy. Ukrajina se ocitla pod tvrdým tlakem,

ale hodlala se jaderného statusu vzdát pouze výměnou za mezinárodní garance svých hranic a nezávislosti. Německý ministr zahraničí Klaus Kinkel ji kvůli tomu koncem roku 1993 dokonce označil za "zlobivé dítě Evropy". V roce 1994 se Ukrajina díky garancím od Ruska, USA a Velké Británie jaderného statusu oficiálně zřekla. Jak se však ukázalo o 20 let později při ruské anexi Krymu, nebyly jí nic platné. Ukrajina se tak sice může na Západ oprávněně zlobit, leč tyto pocity jsou vzájemné. Západním zemím vadí pokračující velká míra korupce i moc oligarchických klanů, zhusta vyrostlých z někdejší komunistické nomenklatury. Podporovat takovou zemi je často zoufalé, neboť skoro veškerá pomoc se utopí v bažinách mafiánských struktur. Spolyká tedy hodně peněz, ale netvoří spolehlivého partnera. Všechno zlé je však pro něco dobré. Ruská agresivita posiluje ukrajinské národní vědomí, bojí mýtus o Rusech a Ukrajincích coby dvou bratrských slovanských národech. V tomto ohledu tudíž působí zcela opačně proti záměrům Kremlu.

MŮJ ŽIVOT V ČÍSLECH

24.8.2016 Svět ženy str. 110 Profil
Alena Koubová

Vždy chtěla dělat něco smysluplného pro ostatní. Nakonec se našla v nadační práci a i díky ní se dětem v dětských domovech žije o něco lépe.

1 Jde o den mého narození – 1. července. Jako dítěti mi bylo líto, že mí kamarádi byli na prázdninách a nemohla jsem to s nimi oslavit. Jako dospělá si to nemůžu vynachválit – slavím vždy měsíc před i po.

2 Podruhé pořádáme v září na Letné s nadací akci Teribear hýbe Prahou aneb Prima den s medvědem. Tentokrát opět nonstop od 8. do 17. září.

Stačí přijít k metronomu na Letnou v kteroukoli denní či noční hodinu a koupit si čip. Za každý kilometr, který urazíte na vytyčené trase, věnují partneri akce 50 Kč na vámi zvolený příběh dítěte.

3 Je to číslo popisné domu v ulici Jana Welzla, kde jsem bydlela od narození do 18 let, kdy jsem se přestěhovala a usadila v Praze. Vyrostla jsem v Zábřehu na Moravě, na sídlišti Výsluní. Dodnes tam bydlí moji rodiče a k tomuto místu mě vážou mnohé vzpomínky. Třeba jak jsem se v pěti letech poprvé vdávala za souseda Ondru.

4 Přesně tolikrát jsem byla v kině na filmu Předčítač. Rok poté jsem se vydala do Osvětimi. Věděla jsem, že to bude síla. Poctivě jsem se připravovala – četla jsem knihy, potkávala historiky, hltala příběhy lidí, kteří Osvětimí prošli... abych následně zjistila, že se na určité „zážitky“ připravit prostě nejde. Byla to však mimořádná zkušenost.

5 Takový je počet azylových domů pro matky s dětmi zapojených do našeho projektu Made by. Pět je také dětských domovů v projektu Rozjedu to, který dětem pomáhá s motivací a doučováním.

6 Právě tolik jsem měla příležitostí objevovat krásy Thajska. Ač jsem Asii navštívila vícekrát, a to některé země i opakovaně, Thajsko je pro mě skvost, kam se vždy ráda vrátím. Pokaždé mi nabídne zajímavá místa, která jsem ještě neprozkoumala.

7 Patří k mým šťastným číslům stejně jako 27. Dne 27. května jsem úspěšně zvládla maturitu a o pár let později i státnice.

8 Osm hodin spánku je fajn, ale pro dokonalé vyspání potřebuju aspoň devět. Škoda, že není olympiáda ve spaní, přivezla bych domů zlato.

9 Tolik espres denně jsem ještě nikdy nedala, ale šest dám s přehledem.

10 + 1 Tak dlouho jsem vdaná. Můj muž Leon má rodinu v Austrálii, ale v Praze se mnou žije již 16 let. Naučil se plynule česky. Občas mě pobaví tím, že vymyslí nějaké slovo, které v češtině neexistuje, ale v naší domácí konverzaci se jednoznačně uchytí. *

KDO JE TEREZIE?

Vystudovala Fakultu sociálních věd UK, obor politologie a mezinárodní vztahy. Snila o tom, že se stane diplomatkou. Nestala. V roce 1997 se potkala s Terezou Maxovou a od té doby po jejím boku buduje Nadaci Terezy Maxové dětem. I po těch letech je pro ni práce v nadaci práce snů. Miluje svou rodinu, sdílení s přáteli, cestování, kulturu a také spánek.

Foto autor| FOTO: ARCHIV TEREZY SVERDLINOVÉ (3) A ARCHIV FIRMY (1)
Foto popis| V životě potřebuje rovnováhu. Po práci je čas také na odpočinek.
Foto popis| S manželem Leonem, který je z Austrálie, si skvěle rozumějí.
Foto popis| S Terezou Maxovou se za léta spolupráce staly kamarádkami.

25 let od rozpadu SSSR: Ukrajina je zemí promarněných příležitostí

24.8.2016 dotyk.cz str. 00 Byznys

David Tramba

Před 25 lety se začal rozpadat Sovětský svaz. Odpovědi na otázky, jak se daří nástupnickým zemím a zda zvládly přerod v moderní tržní ekonomiky, přináší pětidílný seriál portálu Dotyk.cz. Druhý díl se zaměřuje na Ukrajinu.

"Na první pohled má Ukrajina všechno, co by mohlo být základnou pro ekonomický rozmach – uhlí, železnou rudu a další nerostné bohatství, úrodnou půdu, pracovitě lidi i byznysově výhodnou polohu mezi Evropskou unií a Ruskem. Navzdory tomu je dnes tato 43milionová země chudobincem Evropy.

Podle posledních statistik Mezinárodního měnového fondu (MMF) dosáhl loni výkon ekonomiky na jednoho Ukrajince pouhých 2125 dolarů. Ukrajina je tak chudou zemí už i ve srovnání s Rumunskem či Albánií. V celé Evropě lze najít už jen jednu zemi s nižší životní úrovní, a tou je Moldávie.

Kde se stala chyba? „Ukrajina je celých 25 let ovládaná místními klany, kdy za každým z politiků stál jeho kmotr. Daleko důležitější pro fungování země než prezidenti a premiéři tak byli lidé jako Rinat Achmetov, Ihor Kolomojskyj a Dmytro Firtaš," říká Karel Svoboda, který vyučuje na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a zaměřuje se na hospodářské dějiny postsovětských zemí.

Další oslovený odborník, Karel Havlíček z výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky (AMO), upozorňuje na nepříznivou strukturu ukrajinského průmyslu s vysokým podílem hutnictví, těžkého strojírenství a výroby zbraní. Průmysl byl silně zaměřený na vývoz do Ruska a po omezení vzájemných obchodních vazeb zkolaboval.

Z jedné krize do druhé

Hospodářské dějiny nezávislé Ukrajiny tak připomínají hororové čtení. Po těžké ekonomické krizi, která trvala po celá 90. léta, přišlo oživení. Jenže dosažený růst nestačil k tomu, aby se země vrátila zpět na předchozí úroveň. „Například v roce 2008 byl Kyjev jediným regionem, který překonal úroveň hrubého regionálního produktu z roku 1990," dodává Pavel Havlíček.

V roce 2008 nastoupila další finanční a ekonomická krize, kdy Ukrajina byla nucena čerpat úvěry od MMF v objemu 18,4 miliardy dolarů. Po krátkém oživení nastoupila další krize poté, co Rusko začalo v létě 2013 blokovat import z Ukrajiny.

Po událostech roku 2014 – revoluci na kyjevském Majdanu, ztrátě Krymu a povstání v průmyslovém Donbasu – přešla ukrajinská ekonomika do stavu volného pádu. Její výkon během let 2014 a 2015 klesl celkem o 16 procent, kurz hřivny k dolaru se zhroutil a země přežívá jen díky úvěrům od mezinárodních institucí.

Ukrajina: základní čísla

1995

2005

2015

Počet obyvatel (milionů)

50,9

46,7

42,6*

HDP (miliard USD)

38,3

89,3

90,5

HDP na obyvatele (USD)

Plné znění zprávy

752
1910
2125

Inflace (%)
377
13,5
48,7

Míra nezaměstnanosti (%)
14,8
7,2
9,5

Veřejný dluh / HDP (%)
x
17,1
80,2

* Počet obyvatel bez Krymu, ale s Donbasem
Zdroj dat: MMF

Hlavními položkami ukrajinského exportu dnes jsou železná ruda, hutní produkty a obilniny. Země se sice chlubí výrobou dopravních letadel, lodí, autobusů či tramvají vlastní konstrukce, ale na zahraničních trzích s nimi zatím příliš neprorazila. Na modernější průmyslové závody lze zpravidla narazit na západě a ve středu Ukrajiny, naopak uhelné doly a hutě v Donbasu už dnes připomínají spíše industriální skanzen.

S jistou nadsázkou lze říci, že nejúspěšnějším exportním artiklem Ukrajiny jsou lidé. Tamní levná pracovní síla se uplatňuje na stavbách a v zemědělství nejen v Česku, ale také v Polsku, Rusku a v jižní Evropě.

Světlo na konci tunelu

Navzdory všem pohromám lze spatřit záblesk světla na konci tunelu. Ukrajinská ekonomika se letos vrátila k růstu, ve druhém čtvrtletí posílila o 1,3 procenta. S podobným výsledkem má skončit i celý letošní rok. Tahoum růstu je od ledna platná zóna volného obchodu s Evropskou unií, naopak Rusové import z Ukrajiny téměř úplně zablokovali.

Podle vyjádření Pavla Havlíčka bude pro budoucnost Ukrajiny rozhodující, zda ze současného mocenského chaosu vyjdou jako vítězové zástupci mladé proevropské generace reformátorů a občanských aktivistů, nebo mocní oligarchové, kteří zázračně zbohatli během uplynulých 25 let."

URL| <http://www.dotyk.cz/byznys/25-let-od-rozpadu-sssr-ukrajina-je-zemi-promarnenych-prilezitosti-20160819.html>

MMA: Sport pro chuligány i filozofy. Sport, kterému musíte dát šanci

25.8.2016 idnes.cz - blog str. 00

Daniel Barták

Nejspíš to měl být jeden z prvních blogů, které jsem o MMA napsal. Nebyl. No nevádí. Píšu ho teď. Takže co za lidi dělá tenhle sport?

MMA se s předsudky typu, že je to jen pro vymlácené hlavy, potýká od začátku. Přece, kdo by něco takového mohl dělat? Maximálně potetovaná pleška s IQ tykve. Rváči, kteří povýšili své pouliční výlevy na vyšší level a teď exhibují před masami stejně krvelačných diváků.

Popravdě něco na tom je. Zápasníci, stejně jako například fotbalisté, jsou potetovaní. Většina je na krátko ostříhaná už jen z toho praktického důvodu, že by jim delší vlasy vadily při tréninku či v zápase. A můžete vzít jed na to, že jsou to rváči, protože kdo to chce v životě někam dotáhnout, musí se o sebe umět postarat. Je to stejné v byznysu i v kleci. No a IQ? K tomu se dostanu později.

Nebudu zastírat, že ke mně do gymu nikdy nevstoupil pouliční rváč. Vstoupil. Na tréninkách se objevili i fotbaloví chuligáni a někteří za Pentu dokonce zápasili a zápasí. Musím podotknout, že velice úspěšně. Na druhou stranu jsem několik z nich z Penty vyhodil, protože se jejich, říkejme tomu vzosně, životní styl neslučoval s mými představami o zápasníkovi MMA. Přitom se jednalo o velmi talentované borce, možná o největší talenty domácí scény posledních let. Jednomu to, mám pocit, otevřelo oči a velké očekávání naplňuje. Druhý také velmi úspěšně zápasí, ale lidsky by mu zřejmě nepomohla ani svěcená voda.

Nabízí se otázka, proč takové lidi vůbec do oddílu beru? Zřejmě proto, že pořád naivně věřím, že se do MMA zamilují natolik, že je to odvede od potřeby prát se na ulici nebo někde na poli.

Říká se, že oddíl je takový, jací jsou trenéři v něm. Nebo jinak. Každý trenér přitahuje určitou sortu lidí. Podle mě to sedí. Nepovažuji se za žádnou bednu, ale do Penty chodí asi nejvíc vysokoškoláků a středoškoláků, až je to při pověsti tohoto sportu zarážející. Vždycky jsem si myslel, že tahle sorta lidí spíše navštěvuje kurzy Aikida nebo něčeho takového (nic proti Aikidu). A ono ne! Začali chodit do Penty, aby při nejbližší příležitosti vlezli do klece.

Bakalář Ondřej Skalník, který vystudoval Fakultu sociálních věd, by mohl vyprávět. Vždyť historicky má za náš oddíl nejvíc zápasů. A není to jen on, kdo úspěšně vystudoval a stejně úspěšně zápasí. Mgr. Magdalena Šormová vystudovala Policejní akademii. Viktor Pešta ji také studoval, jen dal před jejím dokončením přednost UFC. Bc. Michal Nepraš válčí na Metropolitní univerzitě. A daly by se najít i další příklady.

Někdo se může zeptat, proč to ti lidé vlastně dělají? Těch důvodů může být víc. Od potřeby nabít sebevědomí, přes prostou lásku k MMA. Ale abych tu nepsal jen v obecné rovině, jeden příklad za všechny.

Václav Šamša. Student filozofie. Na první pohled na žádného zabijáka nevypadal. Trochu při těle a s osobitým pohledem na svět. Na tréninku byste také neřekli, že ho čeká úspěšná kariéra. Venca byl spíš zápasový typ. V ringu či kleci vždycky nechal všechno a dokázal se postavit každému, koho jsme proti němu postavili.

Za dva roky zápasení posbíral šest vítězství a tři porážky. Když končil, měl vlastně všechno před sebou. A přesto dokázal úspěšně zápasit v Belgii, Polsku, na Slovensku nebo na domácím poli. Porazil současnou slovenskou hvězdu Tomáše Deáka a při bodové prohře s Josefem Králem, jsme podali (neúspěšný) protest proti rozhodnutí rozhodčích.

A jeho motivace? Chtěl skloubit dokonalost těla a ducha. Kalokagathia. Což se mu do určité míry podařilo.

Takže pro koho je vlastně MMA určeno? Věřím, že pro každého. Pak už jen záleží zda dotyčného osloví či nikoliv. Nováček nemusí mít ani žádné zkušenosti z jiných bojových sportů. Nezáleží ani na věku. MMA se dá dělat i kvůli kondici nebo jako sebeobrana, i když to slovo bych dal do uvozovek. Přece jenom je to sport a jako takový je okleštěn pravidly. Špinavé techniky použitelné na ulici jsou tabu.

Takže ještě jednou. MMA je sport jako každý jiný, jen mu musíte dát šanci.

Autor: Daniel Barták / čtvrtek 25.8.2016 7:00 / karma článku: 11.70 / přečteno: 349x

Zvyšte článek karmu!

Vstoupit do diskuse

Daniel Barták

URL| <http://danielbartak.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=546742>

Německá kancléřka míří do Prahy. V ulicích budou slyšet její odpůrci i příznivci

25.8.2016 ct24.cz str. 00 Domáci
hubertovak

Německá kancléřka Angela Merkelová míří po čtyřech letech do Prahy. S českými politiky bude mluvit o budoucnosti Evropské unie bez Británie, migraci i vzájemném obchodu. Pro kondici tuzemské ekonomiky je ta německá klíčová. Neshody v otázkách uprchlické krize ale vzájemné vztahy komplikují.

Fakta
Pozor na dopravu v Praze

Pozor na dopravu v Praze

Návštěva německé kancléřky v Praze bude mít dopad na dopravu ve městě.

V době, kdy kancléřská kolona pojedje z letiště, musí řidiči počítat s krátkodobými omezeními na trase.

„Na nezbytně nutnou dobu bude v době příjezdu kolony do budovy Úřadu vlády ČR uzavřena část nábřeží Edvarda Beneše,“ upozornil na nejdůležitější dopravní omezení policejní mluvčí Jozef Bocán.

Státy střední a východní Evropy dlouhodobě odmítají uprchlické kvóty. Postoj, který v Berlíně stále naráží na nepochopení. „Už dříve jsem řekla, že jsem rozčarovaná kvůli nedostatečné ochotě některých zemí v této oblasti spolupracovat,“ komentovala to Merkelová. Migrační politika je jediná třetí plocha v jinak dobrých vztazích Berlína s Prahou. „Při pohledu na azylovou politiku máme i mezi Českou republikou a Německem asi osmdesátiprocentní shodu,“ upozornil velvyslanec ČR při EU Martin Povejšil s tím, že rozpory se více projevují v rovině mediální než v té diplomatické.

Česká vláda se už dřív dala slyšet, že v této oblasti má blíže do Mnichova než do německé metropole. „Já si myslím, že ten názor na migraci, který má Bavorsko a bavorská vláda, je dlouhodobě bližší postoji české vlády,“ řekl premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD).

přehrát

video
Angela Merkelová míří do Česka

Méně sporů, více společných témat

Jakub Eberle z Ústavu mezinárodních vztahů a Fakulty sociálních věd UK ale očekává, že to, v čem se obě země shodnou, bude jednání kancléřky s premiérem dominovat. „Zájem Sobotky i Angely Merkelové je stejný – prezentovat se jako klidní, věcní, pragmatičtí státníci, kteří jsou schopni dohodnout se,“ podotkl.

Neshody ohledně migrační politiky by mohl vyrovnat například podobný názor na směřování EU po brexitu. Angela Merkelová odmítá mluvit o vícerychlostní Evropě a přesunu více pravomocí do Bruselu. Brexit a reakce na něj je ostatně jeden z hlavních důvodů cesty Angely Merkelové po Evropě. Chce před zářijovým bratislavským summitem znát postoje a požadavky jednotlivých zemí.

„Pokud od začátku nenasloucháte a konáte jenom, abyste konali, uděláte řadu chyb. Proto je dobře dát si víc času. V Bratislavě nepůjde o pevná rozhodnutí, ale o vytvoření agendy pro další měsíce,“ podotkla při návštěvě Tallinnu, která předcházela cestě do Prahy.

přehrát

video

Bohuslav Sobotka: Je to důležitá návštěva, zejména proto, co se v Evropě děje

Jednání by se ale nemělo týkat jen vnějších problémů, ale i vzájemných vztahů. Bohuslav Sobotka dal najevo, že se chce zabývat například plány na výstavbu vysokorychlostní železnice z Prahy do Drážďan. „Potřebujeme Česko napojit na síť rychlostní železnice v západní Evropě,“ předeslal premiér.

Podle Jakuba Eberle to skutečně je téma, které by na vrcholné schůzce nemělo chybět. „České vlády posledních deset let zaspaly. Hrozí, že ČR nebude až do roku 2030 na tyto sítě napojena. Tím pádem je prioritním českým zájmem, aby do nového plánu německých železnic byla zařazena i vysokorychlostní trať mezi Prahou a Drážďanami,“ upozornil.

Merkelová přiletí do Prahy ve čtvrtek odpoledne. Nejprve se setká se Sobotkou, následovat bude návštěva ČVUT a Pražského hradu. Po slavnostní večeři odletí zpět do Německa. Jednání s Merkelovou na Hradě se zúčastní i Babiš

Jednání s německou kancléřkou na Pražském hradě se ve čtvrtek zúčastní i vicepremiér Andrej Babiš (ANO) a ministr zahraničí Lubomír Zaorálek (ČSSD). Přítomní dále budou zástupci prezidentské kanceláře a český velvyslanec v Německu. „Půjde tedy o velmi reprezentativní národní delegaci. Účast členů vlády je důležitá vzhledem k tématům, která se budou diskutovat,“ dodal hradní mluvčí Jiří Ovčáček. Český prezident bude nejprve s německou kancléřkou mluvit asi půl hodiny o samotě, následovat pak bude právě jednání národních delegací. Před jednáním prezident řekl, že se bude týkat jednak situace v EU po brexitu, ale také migrace.

Politolog Eberle předpokládá, že jednání kancléřky Merkelové s prezidentem České republiky se ponese v docela jiném duchu než setkání s předsedou vlády. „Jestliže zájmem Bohuslava Sobotky je být konsenzuální, tak zájem Miloše Zemana je úplně opačný. (...) Obě strany se budou utvrzovat ve svých opačných názorech. Pro Miloše Zemana a asi i Andreje Babiše, který u té schůzky také bude, je důležitější, aby vyslali signál a Angele Merkelové řekli, jak to cítí,“ řekl. Odpůrci Merkelové připravují protesty

V době návštěvy si naplánovali shromáždění příznivci i odpůrci Merkelové. Například u Pražského hradu a před Lichtenštejnským palácem, kde se plánuje oficiální večeře, chtějí proti kancléřce demonstrovat zástupci Bloku proti islamizaci, Úsvitu a jejich příznivců.

Již ráno se u Úřadu vlády shromáždili členové Svobody a přímé demokracie, aby postavili barikády z krabic. „Postavili jsme symbolickou němou barikádu, která historicky symbolizuje odpor Čechů proti okupantům a nenávisťným rasistickým ideologiím, ať už se jedná o německé okupanty, nebo muslimské ideology a muslimskou invazi,“ řekl předseda hnutí Tomio Okamura. Později se stoupenci SPD přesunuli na Palackého náměstí k další protestní akci. Odpůrci Merkelové se v průběhu dne chystají i na Malostranské náměstí či na Loretánské náměstí. Avizována jsou i shromáždění na podporu Merkelové.

přehrát

video

Povejšil: Česko-německé rozpory ohledně migrace nejsou tak velké

Povejšil: Česko-německé rozpory ohledně migrace nejsou tak velké

Eberle: Na brexitu podle Sobotky panuje shoda

Podle premiéra Sobotky mají lidé právo vyjádřit jiný názor na politiku německé kancléřky. „Jsme svobodná země, lidé mají právo vyjádřit svůj názor, využít svobody shromažďování,“ řekl ministerský předseda.

Jak ale upozornil Jakub Eberle, je český mediální obraz Angely Merkelové značně zkreslený. „Dostává až surreálných rozměrů. Často se píše o tom, jak Angele Merkelové padá popularita. Ano, poklesla, ale pořád je těsně pod polovinou, což jsou čísla, o kterých by si spousta českých i německých politiků mohla nechat zdát,“ upozornil.

Merkelová do České republiky přijede poprvé od svého opětovného jmenování do funkce, celkově bude v Česku potřetí od roku 2005, kdy se ujala kancléřského postu.

URL| <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1886360-nemecka-kanclerka-miri-do-prahy-v-ulicich-budou-slyset-jeji-odpurci-i-priznivci>

Dědictví Sovětského svazu? Chaos a stagnace

25.8.2016 dotyk.cz str. 00 Publicistika

David Tramba

Rusko a Kazachstán rostou a padají s cenami komodit, Ukrajina i její průmysl se rozpadají na kusy a Bělorusko připomíná skanzen socialismu. Tak lze ve stručnosti popsat, kam za čtvrtstoletí od rozpadu Sovětského svazu dospěly největší nástupnické země. Za pozitivní překvapení lze označit vývoj v menších státech – v Pobaltí a Gruzii.

"Jeden příběh nabízí Estonsko. Ze šedivé postkomunistické země se během 25 let stala úspěšná tržní ekonomika, která sází na moderní technologie a udává zbytku Evropy směr v elektronizaci státní správy a podnikání. V loňských žebříčcích ekonomické výkonnosti na hlavu již Estonsko těsně předběhlo Českou republiku.

Zcela opačným příběhem je středoasijský Tádžikistán. Země po krvavé občanské válce upadla do bída, z níž se dodnes nevzpamatovala. V žebříčcích životní úrovně a podnikatelského prostředí se dnes Tádžikistán objevuje až na chvostu, ve společnosti zemí subsaharské Afriky.

Dva uvedené příklady ukazují, že země vzniklé před 25 lety na troskách bolševického impéria se vydaly různým směrem a s rozdílnými výsledky. Z dnešního pohledu může překvapit i to, jak rychle se oslabily obchodní vazby mezi nástupnickými státy. Většina z nich dnes více než s Ruskem obchoduje s Evropskou unií, Čínou nebo s Tureckem.

Zrození z chaosu

Na počátku byl chaos. Nové země na východě Evropy, na Kavkaze a ve středu Asie si v prvních letech existence prošly obdobím hyperinflace, politické i právní nestability a exploze kriminality. Neefektivní průmyslové závody zkrachovaly, zbytek firem prošel živelnou privatizací, která často připomínala spíše rozkradení majetku. Samotný proces rozpadu v druhé polovině roku 1991 však tyto problémy nezpůsobil. „Propad nastal ještě před rozpadem Sovětského svazu, už během let 1989 a 1990. Do značné míry se tak ekonomiky těchto států nacházely v momentě jejich osamostatnění ve stadiu volného pádu,“ upozornil Karel Svoboda, který vyučuje na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a zaměřuje se na hospodářské dějiny postsovětských zemí.

Nové země na východě Evropy, na Kavkaze a ve středu Asie si v prvních letech existence prošly obdobím hyperinflace, politické i právní nestability a exploze kriminality.

Ekonomický pád většiny zemí včetně Ruska a Ukrajiny trval prakticky až do konce 90. let. Obrat k lepšímu nastal nejprve v Pobaltí, které začalo již od roku 1995 vykazovat slušný ekonomický růst. Tři pobaltské země se od postsovětského prostoru odtrhly a stále více se od něj vzdalují.

Rusko zaznamenalo pozitivní obrát v ekonomickém vývoji až v roce 1999. „Následující období se neslo ve znamení růstu cen ropy, a tím i ruského HDP. Velkou roli měly též daňové a ekonomické reformy v prvních letech vlády prezidenta Vladimira Putina,“ připomíná Karel Svoboda.

Poměrně vysoká tempa růstu vykazovaly v letech 2000–2012 (s výjimkou krizového roku 2009) všechny nástupnické země SSSR. Navzdory růstu však mnohé z nich zůstávají velmi chudé. Stačí se podívat na životní

úroveň běžných lidí v Uzbekistánu či na Ukrajině. V mnoha zemích včetně Ruska se v posledních letech růst zastavil.

Vzorní Evropané na březích Baltu

Pokud lze v postsovětském prostoru hledat příběh úspěchu, Pak se nabízí Pobaltí. Litva, Lotyšsko a Estonsko měly tradici vlastní státnosti i fungující tržní ekonomiky z 20. a 30. let minulého století. Po získání nezávislosti v srpnu 1991 tedy měly na co navazovat.

Aspoň na papíře dnes působí baltské republiky blahobytným dojmem. HDP na jednoho obyvatele v Estonsku je podle loňských statistik Mezinárodního měnového fondu o 31 dolarů vyšší než v Česku, Litva a Lotyšsko jsou na tom lépe než Polsko i Maďarsko.

Může to však být způsobeno i tím, že na rozdíl od umělého oslabování koruny ze strany České národní banky preferovali bankéři v Pobaltí silný kurz domácích měn. Ty už dnes neexistují. Estonsko vstoupilo jako první v lednu 2011 do eurozóny, později následovalo Lotyšsko a v loňském lednu i Litva.

Autor: Dotyk.cz

I když je oblíbeným přístupem tři baltské země takřkajíc házet do jednoho pytle, po ekonomické stránce se velmi odlišují. Nejbohatší Estonsko dnes vyniká v oboru informačních technologií; právě zde se zrodil oblíbený komunikační program Skype. Největším podnikem v zemi je dnes výrobní závod švédského technologického koncernu Ericsson.

Základem litevského průmyslu naopak zůstávají tradiční obory, jako je petrochemie, výroba syntetických hnojiv a nábytku. Chloubou místní ekonomiky je pak výroba ultrarychlých laserů. Lotyšsko je nejméně průmyslové a žije hlavně z pozice finančního centra a dopravního uzlu celého regionu.

Hlavní slabinou Pobaltí je silná emigrace lidí za prací směrem na západ, hlavně do Británie a Irska. „Odliv obyvatel zesílil po roce 2004, kdy země vstoupily do Evropské unie, a představuje významnou ztrátu jejich ekonomického potenciálu," dodává Pavel Havlíček z Asociace pro mezinárodní otázky (AMO).

Země promarněných příležitostí

Rozdíl mezi ekonomickou úrovní Pobaltí a Ukrajiny, který byl před čtvrtstoletím těžko poznatelný, je dnes přímo propastný. S jistou nadsázkou lze říci, že hlavním exportním artiklem Ukrajiny jsou lidé. Tamní levná pracovní síla se uplatňuje na stavbách nejen v Česku, ale i v Polsku, Rusku a v jižní Evropě.

Na první pohled má přitom tato země vše, co by mohlo být podkladem pro ekonomický rozmach – nerostné bohatství, úrodnou půdu, pracovitě lidí i výhodnou polohu mezi Evropskou unií a Ruskem. Ukrajinské „výsledky" od získání nezávislosti však připomínají sérii promarněných příležitostí.

Kde se stala chyba? „Ukrajina je celých 25 let ovládaná místními klany, kdy za každým z politiků stál jeho kmotr. Daleko důležitější pro fungování země než prezidenti a premiéři tak byli lidé jako Rinat Achmetov, Ihor Kolomojskyj a Dmytro Firtaš," říká Karel Svoboda.

Tradiční průmyslová základna – uhelné doly a hutě nacházející se hlavně na východě v okolí Doněcka a Luhanska – je zoufale zastaralá a mnohdy funguje jen díky státním dotacím. Dlužno dodat, že po faktickém odtržení Donbasu a válečném konfliktu spíše nefunguje.

Od počátku bojů v Donbasu se země nachází v těžké krizi. Výkon ukrajinské ekonomiky během let 2014 a 2015 klesl celkem o 16 procent, kurz hřivny k dolaru se zhroutil a bez finanční pomoci od Mezinárodního měnového fondu by již zbankrotovala.

Autor: Dotyk.cz

Slabou útěchou může být fakt, že sousední Moldávie je ještě v bídějším stavu. Obyvatelé této nejchudší evropské země se ve světě „proslavili" hlavně jako dárci (přesněji řečeno prodejci) orgánů k transplantaci.

Specifickým případem je Bělorusko, které často působí dojmem, že zde komunistický režim dodnes neskončil. Životní úroveň je zde však o mnoho vyšší než na Ukrajině a obchodní výměna s touto zemí probíhá bez větších potíží. Bělorusko je výjimečné i tím, že dodnes zůstává ze zhruba 50 procent závislé na obchodování s Ruskem.

Příliš dlouho stagnující Rusko

Nyní se dostáváme k zemi, která po Sovětském svazu zdělila většinu území a polovinu obyvatel. Rusko má za sebou 90. léta plná chaosu a ekonomického rozkladu i ekonomický boom let 1999–2012, tažený růstem cen komodit.

V prvních letech po nástupu prezidenta Vladimira Putina do funkce země přijala zásadní reformy daňového, penzijního a právního systému. Atraktivitu podnikání v zemi podpořilo například i zavedení rovné 13procentní daně z příjmu. Reformní nadšení však postupně vyprchalo.

Poslední čtyři roky ruská ekonomika stagnuje, přičemž oživení zůstává v nedohlednu. „Model, založený na vývozu ropy a plynu, se vyčerpal. To bylo vidět například již na faktu, že současná stagnace není záležitostí posledních dvou let, ale táhne se prakticky od konce roku 2012," upozornil Karel Svoboda. Přišla tedy dříve než mezinárodní sankce po anexi Krymu v březnu 2014.

Poslední čtyři roky ruská ekonomika stagnuje, přičemž oživení zůstává v nedohlednu.

Struktura exportu Ruska dodnes odpovídá spíše rozvojové zemi. Ropa, ropné produkty a zemní plyn mají téměř dvoutřetinový podíl na hodnotě vývozu, dále v pořadí následují železo a ocel, uhlí, nikl, hliník, diamanty a dřevo. Navzdory všem modernizačním snahám zůstává ruský průmysl zoufale nekonkurenceschopný a ke světové špičce patří snad jen v oboru zbraní a jaderné energetiky.

Ruská automobilka AvtoVAZ sice zavádí do výroby nové modely aut značky Lada, ale stále se jí moc nedaří ekonomicky ani obchodně. Autor: Art Konovalov / Shutterstock

Ekonomiku země podkopává právní nejistota a nejisté podnikatelské prostředí. Důvěrou v něj otrásl proces s miliardářem Michailem Chodorkovským a faktické znárodnění ropné společnosti Jukos na podzim 2003. Dodnes se objevují četné případy „racketeeringu“, kdy místní politicko-ekonomické mafie okrádají úspěšné podnikatele. Průvodním jevem této nejistoty je masivní odliv kapitálu z Ruska do daňových rájů a vyspělých tržních ekonomik. Svého rekordu zřejmě dosáhl v roce 2014, kdy ze země oteklo 153 miliard dolarů. Ruská vláda navíc rychle utrácí úspory z fondu, do kterého v minulosti ukládala zisky z exportu ropy.

Kdy ruská stagnace skončí? „Východiskem je buď ukončení konfliktu na Ukrajině a partnerství se Západem, což se zdá být dnes politicky neprůchodné, nebo bližší partnerství s Čínou, ze kterého Rusko vyjde jako surovinový přívěšek největší ekonomiky světa,“ předpovídá Pavel Havlíček.

Kazachstán, investiční ráj pro těžaře

Bývalé sovětské republiky ve střední Asii mají mnoho společného, pokud jde o politiku. Vládou zde již čtvrtstoletí rodinné klany v prostředí, jež kombinuje sovětský klientelismus s orientální despocií. Po ekonomické stránce se však pět zemí rozdělilo do dvou skupin.

Ohromné nerostné bohatství přitahuje do Kazachstánu a Turkmenistánu miliardové investice. O tamní ropu a plyn se přetahují evropské země s Čínou, Indií a Pákistánem. Naopak Uzbekistán, Kyrgyzstán a Tádžikistán jsou na okraji zájmu světa a zápasí s chudobou. Státisíce lidí z nich odcházejí za prací, hlavně do Ruska a Kazachstánu.

Právě Kazachstán ještě před rokem vypadal jako úspěšný příběh. Výkon místní ekonomiky se loni přiblížil 10 tisícům dolarů na hlavu, což je více než v Rusku (a pětkrát více než v sousedním Uzbekistánu). Od získání nezávislosti do země přiteklo přes 130 miliard dolarů přímých zahraničních investic.

„V poslední době se Kazachstán snažil rychle modernizovat svoji ekonomiku a zvát do země zahraniční odborníky a firmy. Nicméně změny – i kvůli povaze politického režimu v zemi – nemohly být tak rychlé a radikální, jak by bylo zapotřebí,“ říká Pavel Havlíček.

Díky miliardovým těžařským projektům Tengiz a Karačaganak mohl Kazachstán od rozpadu SSSR navýšit produkci ropy z 25 na 80 milionů tun ročně; komplikovaný megaprojekt Kašagan v Kaspickém moři zatím zůstává nedokončený. Země je též významným exportérem hutních produktů, zlata, uranu a pšenice.

Jenže prospěch z tohoto vzestupu mají jen někteří. „Kazachstán je silně ovlivněn tím, že se nachází celých 25 let pod vládou Nursultana Nazarbajeva. Klíčové sektory ekonomiky jsou ovládnuty prezidentem a jeho rodinou,“ zmínil Karel Svoboda.

Příběh úspěchu dostal vážné trhliny loni v srpnu, kdy se začal hroutit kurz kazachstánské měny tenge. Nazarbajev dal poté pokyn k masivní privatizaci státem vlastněných podniků, což má zemi vynahradit propad ropných příjmů. Na prodej má být ropný a plynárenský gigant KazMunaiGas, ale také elektrárny, telekomunikace a železnice.

Nadějně země pod Kavkazem

Pozoruhodný vývoj může nastat také v zemích pod štíty Kavkazu. Poslední studie Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD) kladně hodnotí tamní podnikatelské prostředí. V posledním přehledu se před Českou republikou na 36. místě umístily nejen tři pobaltské republiky, ale překvapivě také Gruzie a Arménie.

IBRD navíc vyzdvihuje příklad Ázerbájdžánu, který od počátku loňského roku zavedl integrované stavební řízení. Stačí podat žádost k jedinému úřadu, který vydá své rozhodnutí nejdéle do tří měsíců. Pro srovnání: schvalování nových výrobních závodů nebo komerčních budov v Česku trvá minimálně dva roky.

Autor: Dotyk.cz

Kavkazské republiky přitom měly velmi špatnou startovní pozici. Gruzii rozvrátila na počátku 90. let občanská válka a boje s abcházskými a osetinskými separatisty, Arménie a Ázerbájdžán se vyčerpaly krvavým konfliktem o Náhorní Karabach.

Přesto je zde v posledních letech vidět pokrok. „Za povšimnutí stojí ekonomické reformy provedené v Gruzii po takzvané revoluci růží v roce 2003, kdy se dostal k moci Michail Saakašvili a jeho skupina mladých reformátorů.“

Těm se za několik let u moci podařilo Gruzii přetvořit v prosperující a rostoucí ekonomiku," uvedl Pavel Havlíček.

Gruzie po konfliktu s Ruskem v srpnu 2008 vystoupila ze Společenství nezávislých států a usiluje o přijetí do Evropské unie a do NATO. Tahounem růstu v Ázerbájdžánu je investování výnosů z exportu ropy a plynu.

Obě zmíněné země se staly oblíbeným působištěm pro české byznysmeny. Společnost Energo-Pro podnikatele Jaromíra Tesaře vlastní v Gruzii vodní elektrárny a část rozvodné sítě, těžařská skupina MND miliardáře Karla Komárka v okolí Tbilisi vyhledává a těží ropu. Ázerbájdžán je atraktivním trhem hlavně pro dodavatele investičních celků a dopravních staveb.

Soudruzi, je třeba dalších reforem

Jaké jsou další ekonomické perspektivy postsovětského prostoru? Záviset to bude na vývoji cen ropy a dalších komodit, s nimiž stojí a padá hospodářství Ruska, Kazachstánu, Ázerbájdžánu i dalších zemí. Ani obrat na komoditních trzích ale nemusí nakonec stačit.

Země jako Rusko, Kazachstán a Bělorusko budou podle Pavla Havlíčka muset přistoupit k zásadním ekonomickým reformám, bez kterých se k růstovému trendu nevrátí. Do výhodnější situace se může dostat Ukrajina, jejímž politikům odvahy k setřesení zbytků sovětského dědictví a k razantním změnám nechybí."

URL| <http://www.dotyk.cz/publicistika/dedictvi-sovetskeho-svazu-chaos-a-stagnace-20160825.html>

Popularita Angely Merkelové

25.8.2016 ČRo Plus str. 01 12:30 Radioforum

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Žena, na kterou nemůžete nemít názor. Angela Merkelová, německá kancléřka, přijíždí do České republiky. Setká se s premiérem Bohuslavem Sobotkou, prezidentem Milošem Zemanem a zavítá na pracoviště ČVUT. V době návštěvy si naplánovali shromáždění příznivci, ale také odpůrci Angely Merkelové. Rozděluje je hlavně pohled na názory kancléřky v otázce migrace, kterou chce samozřejmě v rozhovorech otevřít český prezident. My se vás dnes ptáme, proč se popularita Angely Merkelové tak mění, proč je tak rozkolísaná, jak se posunula v Německu i v jiných zemích? Jsou demonstrace příznivců i odpůrců Angely Merkelové namířené na její podporu nebo proti její politice nebo spíš v Česku poslouží ke zviditelnění skupin před volbami? I to je samozřejmě další velmi důležitá otázka. Volejte nám, co si myslíte o Angele Merkelové, co si myslíte o její migrační politice, 221552777. Míříme opět do našeho studia v Senátu, tam je Lukáš Novotný, politolog a germanista, se kterým už jsem před chvílí ve vysílání hovořila. Já vás ještě jednou zdravím. Dobrý den.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Přeji dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pojďme shrnout tedy ta hlavní témata, se kterými Angela Merkelová do Česka přijíždí?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Tak tím hlavním tématem je samozřejmě stávající stav Evropské unie po Brexitu, samozřejmě i otázka tedy společné azylové politiky, obecně i koordinace prostě vůbec politiky směrem k třetím zemím, k těm problémovým, odkud přichází migranti, no, a pak jsou to samozřejmě bilaterální vztahy, které jsou dnes velmi široce nadefinovány jak na politické, ekonomické, kulturní i jiné rovině.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak pojďme postupně to brát. Stav Evropské unie po Brexitu. Co bude chtít podle vás spolková kancléřka slyšet z Prahy?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

No, bude chtít pravděpodobně slyšet, jaký je vůbec postoj České republiky vůči jejímu fungování v Evropské unii a samozřejmě i vůči těm problémům, které dnes Evropská unie musí řešit, ono to zní trochu paradoxně, ale tím, že ta jednání dosud příliš neprobíhala, tak skutečně je teď zapotřebí, aby si to vyříkali, minimálně tedy na úrovni kancléřka s naším, s naším ministerským předsedou, tedy Bohuslavem Sobotkou, to si myslím, že bude klíčové, tedy alespoň se domnívám, ze strany Angely Merkelové.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A měli by naši politici jasně třeba říct, protože i samozřejmě v České republice se ozývají hlasy, ať i u nás je referendum, které by se zabývalo naším vystoupením z Evropské unie, takzvaných czexitem, měli by naši politici tlačit na to, aby se Evropská unie změnila, aby zkrátka další země neměly důvod dělat podobný krok jako Velká Británie?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Ta otázka je velmi složitá, protože evropská integrace je velmi složitý proces. Česká republika je přímo účastna tohoto procesu od roku 2004, zatímco Německo, Francie, země Beneluxu, Itálie, jsou tam od počátku 50. let, to znamená, že v našich silách fakticky není ani pořádně to, abychom pochopili, že tyhle ty země chtějí tu evropskou integraci dál podporovat, dokonce já plně chápu, že třeba Češi vůbec nechápu vyjádření třeba Jeana-Clauda Junckera, které se objevilo před nějakou dobou, že, a mimochodem, to říkal i Barroso, jo, prostě Evropská unie je v krizi, pojďme ji více přidat, pojďme naopak do Bruselu přesunout více kompetencí. Češi by bezesporu byli spíš opačného názoru, pojďme naopak tedy přehodnotit to, v čem ta Unie není dobrá, pojďme...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak ono je, ono je otázka, jestli tohle, co říká Jean-Claude Juncker, je něco chytrého?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

No, to je ten český pohled vidíte to, jo, prostě...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ne, ne, to je, to je obecný pohled, jestli není možné o tom spíš debatovat, jestli tito lidé, tito profesionální...

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Bezesporu...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

...profesionální politici evropští vlastně ještě, ještě chápou něco jiného, než prostě pojďme všechno dát do Bruselu, jestli by se o tom nemělo pořádně debatovat?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Samozřejmě mělo, ale já si myslím, že nás možná spíš než taková ta prostě, prostě ten newspeak toho Bruselu, tak nás teď možná nebo ten eurospeak, že jo, toho Bruselu, tak možná nás teď spíš tíží ta příliš velká role Německa, pokud dovolíte, tak to ukážu na takovém krásném příkladě, který jsem, jsem vyčetl, když nedávno zesnulý sociolog Ulrich Beck vydal krásnou knížku Das deutsche Europa, tam prostě německá Evropa, tam přímo vlastně jakoby začíná tu knihu velmi krásným příměrem. Odkazuje na rok 1953, kdy před studenty, tuším, že univerzity v Hamburku vystoupil, vystoupil Thomas Mann tehdy a řekl pod dojmem tedy těch válečných zkušeností, milí studenti, už nikdy vlastně nedopustíte, abychom zde měli německou Evropu. A tuhle tu paralelu si Beck vypůjčuje a říká, fajn, kam jsme se vlastně my dnes dostali, my jsme se dostali do situace, kdy zde máme skutečně, nikoliv německou Evropu úplně akutně, máme zde evropské Německo, ale přeci jenom zde

máme i tu trošku německou Evropu a pokud si to nemyslíme my, tak si to minimálně myslí řada našich sousedů, případně jiných zemí z Evropské unie, i odjinud.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Lukáš Novotný, politolog a germanista, je dnes hostem Radiofóra a bude jím až do 13. hodiny. Vy mu můžete telefonovat, sdělovat svůj pohled na věc a také se ptát 221552777. Prvním, kdo se dovolal, je pan Richter. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den přeji, vážená paní redaktorko a vážení posluchači. Tady je profesor Richard Richter z Prahy-Dejvic. Podívejte se, já vidím jako 3 otázky. První je, že mezi námi a Německem bude spolupráce, je a bude. Jsme úplně stejného založení a tak dále, že ano, stačí se dneska podívat na nějaké německé, německé telefonní stránky a nebo tak dále, uvidíte tolika českých jmen, takže my máme stejné cíle a stejné zájmy jako Německo, takže jestli bude...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže to je ta první věc.

posluchač

Ano. Angela Merkelová, jestli bude u vlády nebo nebude, nezáleží na tom. Druhá je, prosím vás, to je migrace. Co si tady neuvědomuje, co oni ti migranti chtějí. Já to viděl minulý rok na výstavě světové v Miláně. Co tam byli, oni čekali, že budou studovat ti lidé z Afriky, jsou nemocní, nikdo je nekontroluje.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane profesore, prosím vás, jaké máte na tohle důkazy, na tohle své tvrzení, pokud...

posluchač

Prosím, dále, mohu vám, prosím, říct, v Anglii dneska, jestliže máte hepatitidu B tak nedostanete léky, poněvadž všichni ti, co se tam dostali, mají hepatitidu B a nebo jiné nemoci.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane profesore, já jsem se vás ptala, jestli máte nějaké jasné, jasné důkazy tady na to, pojďme přeskočit samozřejmě, k tématu migrace se ještě dostaneme, vy jste chtěl ještě mluvit o třetím bodu.

posluchač

Ano, třetí bod je, prosím vás, důležitý, ochrana, stále se tu mluví - ochrana schengenských hranic, ty jsou moře, a tam je Frontex a všude, tam stačí z Libye být na jakémkoliv člunu a hned tam čekají lodě, které vás dopraví, které vás zachrání a dopraví vás do Itálie. Takže jestliže tam někoho nebudou vracet přímo tam, tak to všechno sem přijde, někam se musí dostat.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane profesore, myslím, že, myslím, že těch otázek jste otevřel celou řadu, já vám moc děkuji, protože máme samozřejmě ještě i další volající, kteří jsou na lince. Jenom připomenu tu linku 221552777, také připomenu, že mluvíme dnes s politologem a germanistou Lukášem Novotným. A přiberu do debaty ještě jednu dámu. A sice Alžbětu Rubriciusovou, která dokončila německá studia na Fakultě sociálních věd a pracuje jako personalistka v pražské německé škole. A co je zajímavé, že o Angele Merkelové, která dnes přijíždí na návštěvu do České republiky, před 3 lety psala bakalářskou práci. Já vás zdravím, Alžběto.

Alžběta RUBRICIUsová

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Zůstaňme u té migrační krize. Jaká byla Angela Merkelová před migrační krizí a jaká, jakou političkou je dnes, po ní nebo v průběhu té migrační krize, kterou sledujeme?

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Celkově, kdybych měla Angelu Merkelovou zhodnotit, tak si myslím, že migrační krize, podobně jako finanční krize, kterou, se kterou se musela vypořádat, měla vliv na její politiku i na to, jak musela jednat. Když to vezmeme od počátku její politické dráhy, kdy teda v roce 2000 se stala předsedkyní Křesťansko-demokratické unie, tak ušla za tu dobu velkou cestu, protože...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře, ale mně šlo spíš o to, pardon, že vám do toho skočím, abychom neprobírali celou samozřejmě éru Angely Merkelové, na to nemáme čas, než vypukla migrační krize, byla její popularita někde, dnes máme, dnes máme migrační krizi a ta popularita se samozřejmě mění. Jak dalece se mění Angela Merkelová jako politička právě tou migrační krizí?

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Myslím si, že její popularita je hrozně těžko ohodnotitelná, protože ty názory se právě tou migrační krizí na Angelu Merkelovou vyostřily. Jsou dle mého názoru lidi, kteří Merkelovou považují za vůdkyni, kterou vidí, vidí, že je v nezavidělné roli, protože politická rozhodnutí, která musí činit, nejsou zřejmě snadná, ještě, když to vezmeme v ohledu na Evropskou unii a na zachování pořádku v celé Evropě, pak jsou lidé, kteří, kteří zůstávají opravdu věrní. Na druhou stranu má spoustu odpůrců, protože říkají, že to, jakým stylem je nakloněna těm uprchlíkům, nebo jak se jim snaží vyjít vstříc, pro nás bude jako pro Evropu destruktivní. Takže si myslím, že ten názor se na ní rozštěpil. Z celkového hlediska si ale pořád myslím, že ji lidé vidí jako toho spolehlivého politika, ke kterému, i když jí občas klesnou ty preference, nebo jí kritizují, tak jí mají jako jistotu. A proto se k ní stále obracejí. Časopis Times ji v rámci migrační krize vyhodnotil jako vytrvalou morální vůdkyni a dle mého názoru tím přesně ona je.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak to říká Alžběta Rubriciusová, která studovala německá studia, dnes pracuje v německé škole v Praze. Mockrát vám děkuju, na shledanou.

Alžběta RUBRICIUŠOVÁ

Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Vy stále posloucháte Radio fórum, volejte nám i nadále 221552777. Mluvíme o Angele Merkelové. Ano, i vy jste součástí tedy tohoto pořadu, jak jste právě slyšeli. Pan Příba je v tuto chvíli třeba součástí Radio fóra. Dobrý den. Jste ve vysílání.

posluchač

Dobrý den. Já vás zdravím. A já bych teda chtěl říct, že jsem rád, že paní Merkelová tak nějak kormidluje tu Evropu, protože mám pocit, že to je žena, navíc s vazbama v České republice, taky, nechci být trochu /nesrozumitelné/, u ostatních politiků chybí. A lituji jenom toho, že nebo netušíme, jak dlouho bude trvat, než si najde tady v Čechách, i když třeba paní Šiklová, paní Němcová, paní Fischerová jsou určitě obdivuhodné ženy, ale než se dostaly na takovou pozici někdo podobný, myslím si, že ne nadarmo všechny ty státy, který fungují, tak mají v čele ženy a jsou to prostě království, že jo, třeba Nizozemsko a Velká Británie a pak samozřejmě

severské státy. No, a prostě myslím si, že pokud teda, já jsem si myslel, že ve svém životě snad ani později už jako žádný válečný konflikt jako nezažiji, ale obávám se, že čím víc budou umírat pamětníci, tak tím víc tady něco bude hrozit. A pokud ta Unie se rozpadne, tak prostě vidím to velice bledě, v Německu už vyzývají k nějakým zásobám pro stav nouze a tohle. A myslím si, že....

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Příbo,...

posluchač

...jak se říká, poslední větu, jo, když tam máte ty dva hosty a ten prostor pro ty posluchače je omezen, takže prostě si myslím, že /nesrozumitelné/ třetí svět, pak si myjeme ruce, nechceme žádnou pomoc, ale myslím si, že kdyby nebylo Evropské unie, tak jako tím Rakouskem asi bychom se museli...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Příbo, já, já si myslím, že vám rozumím, děkuju za ten názor, poznačila jsem si to, abychom se dostali ještě k dalším posluchačům a potom mohli nechat zareagovat našeho hosta, pojďme teď za dalším volajícím, kterým je pan Kučera. Dobrý den, pane Kučero.

posluchač

Dobrý den. Já nebudu tady hodnotit Islámský stát, já tady nebudu hodnotit..., já chci jenom říct, že starověk nemůže nikdy přijít do 21. století, to je absolutní průšvih všech průšvihů, to jsem chtěl jenom říct. A je na všech, aby si to vzali, jako přebrali v mozku, protože starověk Afriky, který nikdy nepochopí naše...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Kučero, já vám, já vám také rozumím, tady tomu, co chcete říct, je to, je to vlastně názor, který tady zaznívá často, pojďme ještě vzít paní Stárkovou, abychom stihli odpovědět, alespoň částečně, protože těch telefonátů dnes máme skutečně hodně. Paní Stárková, slyšíte mě?

posluchačka

Ano, slyším dobře.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A pojďme to vzít rychleji trošku, já se omlouvám, protože dnes nás...

posluchačka

Ano, ze srdce zdravím. A jenom bych chtěla říci, ona taková zodpovědná pozice, jakou zastává paní Merkelová, to by asi jako málokdo chtěl na svá bedra si vzít. A chci říci, že i když třeba není úplně ve všem, jak by se to řeklo..., a to, tak samozřejmě se snaží tu svojí politiku vést cestami, které cítí jako správné. A na toho pána bych chtěla reagovat.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jenom stručně, paní Stárková.

posluchačka

Že bychom si měli vzít ze starověku příklad. Mějte se moc hezky a ze srdce vás zdravím.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Děkuju vám, děkuju mockrát. 221552777, číslo, na které můžete volat i vy ostatní až do 13. hodiny, to znamená, že ještě máte zhruba nějakých, když se dívám na hodiny, 11 minut času. Připomínám, že v našem senátním studiu je Lukáš Novotný, politolog a germanista. Tak pojďme zůstat u té popularity Angely Merkelové, která třeba tady v České republice je úplně mizivá, já jsem teď viděla nějaký průzkum, byl to průzkum agentury STEM z června. A podle tohoto průzkumu hodnotí Angelu Merkelovou příznivě pouze 18 procent Čechů. Může si za to Angela Merkelová sama, i svým přístupem k nám?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Tak Angela Merkelová samozřejmě má jenom omezenou možnost působit, i média to sem dostávají pochopitelně, že jo, to prostě není úplně tak jednoduché, to takhle říci. Já si teda myslím, že částečně si za to samozřejmě může sama, že minimálně v těch prvních týdnech, měsících té migrační krize ta komunikační politika nebyla příliš dobrá. I tak si ale myslím, že v Česku prostě tradičně na ní, nebo prostě na ní, na ní svádíme prostě i to, za co vlastně nemůže, jo, ona je teď v podstatě odpovědná za všechny ty krize, kterými teď prochází evropská integrace, což prostě není v pořádku. A pokud k tomu přičteme také ještě, řekl bych, takovou tradiční skepsi Čechů vůči Německu, která tady je prostě i historicky daná, tak z toho a Merkelová samozřejmě nemůže vycházet vůbec dobře.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

221552777. A trojice posluchačů. Začne pan Harančík. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den. Já jsem vás neposlouchal celou dobu teda, ale jsem přesvědčený, co řeknu, že tam jistě ještě nepadlo, paní Merkelová je líčená jako ta hodná humanistická, jak o tom hovořila i paní Rakušanová, notorická lhářka.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Počkejte, počkejte, ne, pane Harančíku, já se omlouvám, ale jestli budete říkat takové výrazy do vysílání Českého rozhlasu, tak vás to nenechám dořít, protože říkáte věci, které nemáte, které nemáte podložené, o paní Rakušanové a podobně. Takže já vás poprosím, řekněte, řekněte svůj názor, ale buďte, prosím, slušní.

posluchač

Ano. Nemůžeme se samozřejmě proti tomu vyhradit, mluví se o jejím humanismu, zároveň bych ale řekl, že Německo vlastně vyloženě podporuje krizi v Sýrii, protože proč vyhlásila válku panu Asadovi, prezidentovi, spolu s Amerikou. Když ho podporují Syřané, křesťané, dennodenně ho podporují i v této situaci, takže vlastně ona vyhlásila válku a jak se to projevuje. Dodává..., masivně podporuje dodávkami zbraní do Aleppa, jsou to jejich zbraně, Spojených států, ale i Švédska, i česká vláda tam dodala nějaké miliardy zbraní.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Harančíku, já nechám, já se omlouvám, že vás zastavím, já mám ještě další 2 posluchače na lince a...

posluchač

A já bych ještě řekl jednu větu...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Harančíku, nezlobte se, já mám opravdu dnes omezený čas, protože máme těch posluchačů hodně. Dnes vás volá hodně a mám z toho velkou radost. A já bych, s dovolením, rovnou nechala zareagovat našeho hosta, pana Novotného na to, co jsme teď slyšeli. O tom, jestli je pravda, že Německo je tou zemí, která podporuje válku v Sýrii?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Tak to samozřejmě není pravda. Ale myslím si, že i v těch postojích, které jsou zde, starověk versus 21. století, ty asociace, které se objevují v souvislosti s Angelou Merkelovou, tak to vůbec není dobré. A samozřejmě pozná se teď vlastně země nebo občané země, které mají zkušenosti s migrací a samozřejmě občané ze zemí, které zkušenosti s migrací nemají. To jsme v tomto případě i my. A já tady nechci v žádném případě tedy nějakým způsobem hájit politiku Angely Merkelové, ale chtěl bych říci, že prostě řada těch migračních toků, které se uskutečnily, tak byly úspěšné a pomohly i těm cílovým zemím, takže i tohle to je zapotřebí zohlednit, ale samozřejmě vím, že tím odpovídám pouze na střípek toho velmi komplexního problému.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak je to samozřejmě větší problém, protože...

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Přesně tak.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

...bychom se tady mohli bavit o turecké menšině, druhé generaci, třetí generaci, která stále třeba drží některé zvyky a podobně. Je to na širokou debatu, na jinou debatu.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Přesně, přesně.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pojďme za našimi posluchači. Pan Pukovský se dovolal. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den, paní redaktorko. Doufám, že mě necháte déle mluvit.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

No, pane Pukovský, opravdu mě sužuje čas, takže pojďme k té myšlence, pojďme rovnou k ní.

posluchač

Když paní Merkelová má zájem o přistěhovalce, musí mít k tomu nějaký důvod. Po prohrané válce, i když zničené, měli ještě dostatek peněz, aby si pozvali přes milion Turků, aby Německo postavili na nohy a ti chtějí určité poděkování a nastaly problémy, chtějí tam jiní. Evropa a hlavně Spojené státy jsou na okrajích větší války. Lidé před ní prchají a kdo má povinnost se o ně starat. A dnes Anglie přiznává, vojenský omyl v Iráku, nebyla sama, všechny ty omyly ve Vietnamu, v Afghánistánu, Iráku, Sýrii, Libyi a jinde, /nesrozumitelné/ největší a nejbohatší velmoc. A dokud to tam nepřiznají, bude Evropa ve válečném stavu. Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Pukovský, děkuji. Paní, ne pan Mach, pardon. Dobrý den, pane Machu.

posluchač

Dobrý den, zdravím vás, i posluchače. Prosím vás, já bych chtěl jen dodat v rychlosti. Paní Merkelová a její popularita. Stačí 2 podařený atentáty v Německu a popularita je pryč. Díky německé tajné službě zatím to tam nějak šlape. No, a potom ještě k utečencům. Víte, pro utečence, za čas oni zjistí, že to pro ně nebylo řešení, oni si tady nezvyknou. A samozřejmě v lokalitách, kde budou s Evropanama, tak budou obě dvě skupiny ze sebe nakonec nešťastný.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Já vám děkuji za váš, za váš názor.

posлуhač

Jen kvůli tomu, aby se východní Německo zaplnilo.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Já vám děkuji za váš názor. Otázka, jestli ti, kteří přicházejí do Evropy, zde vůbec chtějí zůstat nějakou delší dobu nebo pouze po čase, než se u nich doma uklidní ta situace, kvůli které utíkají. Dalším, kdo se dovolal, je paní Malcová. Dobrý den.

posлуhačka

Dobrý den, paní redaktorko. Děkuji za slovo. Já jsem jenom chtěla říci, že popularita paní Merkelové, teď to neberu jenom jako její osobu, ale celou tu éru politickou, zdaleka není pryč. A doufám, že nebude. Víte, ona v podstatě, vím, že tady cituji italského klasika, nedávného zemřelého, že paní Merkelová je v podstatě vizionářka, která předešla svou dobu, ale že Evropa byla kdysi v prehistorii barevná a že tedy barevná víc bude, než si mnozí přejí, o tom nelze pochybovat, různé...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře.

posлуhačka

...pohromy na severu Afriky a podobně.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Paní Malcová, dobře, rozumím tomu...

posлуhačka

Více čestných politiků jako tato dáma a děkuji za slovo.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Já také vám mockrát děkuji za váš telefonát, tak jako vám všem ostatním, připomínám vám samozřejmě, že Radioforum zde bude pro vás zase zítra ve 12 hodin a 33 minut. Opět dostanete příležitost se vyjádřit k zajímavému tématu. Dnes mluvíme o Angele Merkelové a naším hostem je stále, ještě pár minut bude, Lukáš Novotný, politolog a germanista. My jsme neotevřeli jednu velmi důležitou věc, protože tradičně se to zase všechno ta debata a logicky, protože to je téma, které trápí spoustu lidí, točila kolem migrační krize, ale Angela Merkelová zde navštíví pracoviště ČVUT, měli bychom připomenout, že Angela Merkelová je vědkyně. Jaký má vlastně tato její vědecká minulost vliv na podporu česko-německých vědeckých vztahů a spolupráce?

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Já bych ještě možná krátce prostě měl říct ještě i to, co tady prostě nezaznělo, jo, když se bavíme o popularitě Angely Merkelové. Němci mají rádi stabilitu, ona už táhne své třetí volební období, podle všeho by mohla vlastně jakoby ještě vyhrát, nebo případně být ještě u kormidla i v příštím volebním období, což je nebývalá stabilita, která v podstatě minimálně v českém politickém prostředí nemá obdoby a samozřejmě její CDU/CSU je vlastně v těch průzkumech neustále první s 36 procenty, to tady by tedy mělo zaznít, protože si myslím, že to je v přímém rozporu s tím, s tím, co se tady vlastně objevuje, takové to negativní, že prostě 2 útoky a je po ní a podobně, tak to jsem chtěl jenom dodat. A...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A teď, teď k tomu, protože na to bych se bývala zeptala také na závěr, ale dobře, už jste to předběhl, takže, takže ta vědecká spolupráce, která je důležitá.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

Jasně, mělo to zaznít, protože si myslím, že prostě tohle to je faktografie, která je minimálně v tom středoevropském prostoru jedinečná. Co se týče té vědecké spolupráce, tak já si myslím, že vždycky bývá součástí každé takovéto mezistátní návštěvy nějaké, řekněme, postranní téma. Myslím si, že Angela Merkelová tím jednak tedy ukazuje, z jakého prostředí i ona pochází, to je pravda.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Anebo si uvědomuje, jakou sílu může téma umělé inteligence mít.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

To si myslím taky. A samozřejmě jakoby je to budoucí potenciál i případné česko-německé kooperace, ty chytré hlavy jsou v obou zemích, projekty zde fungují, ať už to je třeba spolupráce naší grantové agentury a německé DFG, tedy Deutsche Forschungsgemeinschaft a podobně. Takže jakoby ten potenciál je zde samozřejmě obrovský a Angela Merkelová tím jde otevřít, myslím si, že zcela nový prostor pro budoucí kooperaci.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Lukáš Novotný, politolog a germanista, z katedry politologie Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, byl naším hostem v senátním studiu. Děkuju za to, na shledanou.

Lukáš NOVOTNÝ, politolog, germanista

I já děkuji. Na shledanou.

Sobotka prý Merkelové "helfne". Komentátor Palata z toho má radost

26.8.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor
mp

Německá kancléřka Angela Merkelová ve čtvrtek zavítala na pár hodin do Prahy. Proč vlastně, když se má zakrátko setkat s představiteli celé Visegrádské čtyřky, tedy i s premiérem Bohuslavem Sobotkou (ČSSD)? Luboš Palata nabízí v páteční MF Dnes vysvětlení. Sobotka prý Merkelové může „helfnout“.

Angela Merkelová pokračuje v jízdě Evropskou unií a snaží se řešit současně brexit a uprchlickou krizi. Především u druhého tématu naráží ve střední Evropě na tuhý odpor, pokud jde o povinné kvóty na přerozdělování migrantů. Jak polská premiérka Beáta Szydlová, tak maďarský premiér Viktor Orbán naznačují, že vůči Merkelové budou opravdu nesmlouvaví. Slovenský premiér Robert Fico je prakticky ve stejné pozici, protože Slováci spolu s Maďary systém povinných uprchlických kvót poslali k soudu.

Naproti tomu Sobotka Merkelové říká, že Češi a Němci mají celou řadu společných témat a shodují se i v návrzích na řešení migrační krize. Až na ty nešťastné kvóty. Politolog Tomáš Nigrin z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy má za to, že Merkelová navštívila Prahu proto, aby si dopředu promluvila s premiérem, který jí je z celé V4 názorově nejbližší. Sobotka může sehrát roli smířovatele německé kancléřky s nesmlouvavým Viktorem Orbánem a spol. “Věřím, že i v migrační politice najdeme nakonec s visegrádskými státy shodu,” uvedla optimisticky po jednáních v Praze Merkelová.

Pomoci neboli "helfnout" v tom Merkelové může právě Sobotka. Proto se český premiér setká s Merkelovou hned dvakrát, zatímco ostatní premiéři V4 jen jednou.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=450684>

Ukončení sankcí Evropské unie vůči Rusku - ano či ne?

26.8.2016 ČRo Plus str. 01 12:30 Radioforum

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Sankce ano či ne? Předseda Senátu Milan Štěch z ČSSD včera v Praze vyzval k ukončení sankcí Evropské unie vůči Rusku. Podle Štěcha dopadají sankce na české zemědělce i na náš průmysl. Podle předsedy Senátu tak nemají sankce efekt a měly by skončit. A sankce dlouhodobě kritizuje také český prezident Miloš Zeman. Angela Merkelová i Bohuslav Sobotka včera uvedli, že na to není doba, protože stále neplatí minské dohody. Stejného názoru je i předseda sněmovny Jan Hamáček z ČSSD. My se vás dnes ptáme, kdy lze uvažovat o zrušení sankcí? Mají ve skutečnosti tyto sankce nějaký smysl? A kolik zemí zrušení sankcí podporuje, se budu ptát zase třeba svého hosta. Každopádně vy nám můžete volat 221522777. Se mnou ve studiu je Jan Šír, politolog z katedry ruských a východoevropských studií z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Vítejte, pane Šíre. Dobrý den.

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Dobrý den, děkuju za pozvání.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jasná otázka. Zrušit sankce - ano nebo ne?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já se domnívám, že to rozhodně nic dobrého přinést nemůže.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Co? To zrušení?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

To zrušení sankcí v případě, že na něco takového dojde, ale je na místě obava, že vývoj se ubírá tímto směrem.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Proč se toho obávat, vy si myslíte, že ty sankce mají snad nějaký význam?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

To si myslím, jsem o tom bytostně přesvědčen.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A jaký význam. O tom, že se o tom může takhle hezky intelektuálně, víte, v té kavárně mluvit, ale potom vidíte, že třeba na náš průmysl to může mít dopad a o tom třeba právě mluví teď i v této souvislosti politici a toho vy se nebojíte?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Toho, to je negativní důsledek těch sankcí, který si myslím, že je zveličován, za prvé. Za druhé, nebyla předložena žádná analýza, která by to podporovala nějakými daty, jaké ty negativní dopady sankcí jsou, ale význam těch sankcí spočívá v něčem jiném. A ty sankce samozřejmě mají význam v tom ohledu, že tady se neignoruje skutečnost, že došlo k flagrantlymu bezprecedentnímu porušení mezinárodního práva ze strany Ruské federace, tady je prostě jeden stát, jeden stát vesele napadl druhý stát OSN, zabral nezákonně část jeho území, na další části území se nezákonně nachází jeho armáda a to je prostě natolik nestandardní situace, že v případě, že nechceme toto chování podporovat, akceptovat, smířit se s ním, je potřeba na to nějak reagovat. A protože, jak už evropští státníci jasně řekli, ten konflikt na Ukrajině nemá vojenské řešení, je potřeba uvažovat o jiných možnostech, která na tuto situaci vyvíjet nějaký vliv žádoucím směrem. A jedním z těch nejlogičtějších a zároveň nejefektivnějších nástrojů, které se nabízejí, jsou právě ekonomické sankce.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

My budeme samozřejmě pokračovat v debatě o tom, jestli ty sankce mají pořád význam tak, jak tady tvrdí Jan Šír, politolog z katedry ruských a východoevropských studií z Karlovy Univerzity v Praze, anebo jestli ty sankce mají spíš negativní dopad na nás. Zajímá nás samozřejmě váš názor, takže volejte 221552777. Přivedu do debaty naše panelisty, Michala Koptu, jako prvního, zdravím vás.

posluchač

Dobrý den, Helenko, zdravím vás a vaše skvělé rádio.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

My bychom se chtěli vás zeptat, pane Kopto, jaký je váš názor na ty sankce, měly by být zrušeny sankce?

posluchač

Ne, samozřejmě v žádném případě ne. Já plně souhlasím s vaším předřečníkem, s vaším hostem, ony jsou navázány samozřejmě na to, jak zmiňoval, na minské dohody, a pokud nejsou splněny, tak není jediný důvod tyto sankce rušit. On totiž, jak vidíme, ta situace se, nejen, že zlepšuje na pomezí Ukrajiny a Ruska, ale hlavně se především zhoršuje. Už jenom to, že Vladimir Putin nečekaně vyhlásil vojenské cvičení v blízkosti Ukrajiny a už zcela otevřeně hovoří o otevřené válce, pak není jediný důvod k tomu tyto sankce rušit.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Kopto, děkuju. Já se omlouvám, jestli, že vám takhle do toho skáču, já mám další panelisty a také naše posluchače na lince.

posluchač

Ano.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže vaše odpověď byla jasná. Díky za ní. Mějte se hezky. Na shledanou.

posluchač

Já taky, děkuju, mějte se hezky a krásný den vám přeji. Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Stejná otázka míří i na našeho druhého panelistu, pana Františka Staňku, zdravím vás. Pane Staňku, slyšíte mě.

posluchač

Dobrý den.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Mají být zrušeny sankce vůči Rusku?

posluchač

No, podívejte, já se na to podívám z jedny roviny a ještě z té druhé roviny, neboli každá strana má dvě mince. Podívejte, Ruská federace v této fázi, v jaký je a jak se dostala do této palby k těm sankcím, tak v podstatě ona jenom kopíruje demokracii západního typu, jo, musíme se vrátit k roku 99, nikdo se mnou nebude souhlasit nebo nebude, ale bombardování Jugoslávie, NATO a odtržení Kosova, to dalo návod prostě Putinovi, jak udělat Krym, ale Krym na rozdíl od války v Jugoslávii byl zvolen podle určitého standardu, říká se tomu právo na sebeurčení, on tam prostě vyvolal nějakou diskusi, ty lidi se k tomu rozhodli, ta menšina nemohla dělat nic, že tam je víc Rusů, že, no, a pochopitelně to spadlo pod Rusko a Rusko to bylo, Ruskem to bylo anektováno. Existuje mezinárodní pakt o občanských lidských právech a ještě existuje...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže v tom vy nevidíte nic. A teď jenom, abychom nic špatného, a ještě jenom, abychom se...

posluchač

Abychom se, abychom se dostali k meritu věci.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak a pojďme k těm sankcím, takže vy byste ty sankce zrušil?

posluchač

A teď ty sankce, tak ty sankce jsou úplně k ničemu, protože sankce nikdy nic nevyřešily, já se dívám na to z pohledu mezinárodního práva. Rusko přistoupilo k určitým nějakým věcem, co se týče obchodu, že jo, splnilo nějaký smlouvy. A v podstatě se dá říct, že nezákonně Evropa nebo nějaký státy vymyslely nějaký sankce, to v dnešním 21. století je směšný. Podívejte se, jako...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře.

posluchač

...já nejsem rusofil, já se na to dívám z pohledu mezinárodního práva.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Že ty sankce nikdy nic podle vás nevyřešily pane Staňku, děkuju vám za váš názor. Moc vás zdravím. Na shledanou.

posluchač

Na shle.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A ještě vezmu 2 posluchače, potom zase vše zanalyzujeme s naším hostem, kterým je dnes politolog Jan Šír. Dovolal se nám první posluchač na číslo 221552777. A tím je pan Suchý. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den. Zdravím vás.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Suchý, tak jaký je váš názor na sankce?

posluchač

Můj názor na sankce je takový, že by sankce se v určitým směru být určitě měly, protože Rusko se chová vlastně furt stejně, je mi teda hrozně líto občanů a mých ruských přátel a tohle, ale panu Putinovi se to opravdu musí dát najevo, prostě jak se chová, jak se chová na Krymu, může přijet do Karlových Varů, prostě, kde se ruší občané budou cítit ohrožení prostě a udělat úplně to samý, je mi to líto, ale prostě já si myslím, že sankce by rozhodně, rozhodně měly zůstat. Nevím teda, v jaký formě, nevím, v jaký formě...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Formu...

posluchač

Mělo by to postihnout prostě ty bohatší, bohatší Rusy, který...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

To je otázka právě, jestli to dopadá na ty oligarchy a nebo jenom...

posluchač

A ještě se bojím vlastně, ještě kvůli tomu, kvůli tomu, co teď dělají na ruských hranicích. Jedině, čeho já se obávám jak v Sýrii, tak na Ukrajině, aby Rusko žádnou válku nevyhrálo, protože už jednu vyhrálo a víme prostě, co potom zbylo.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane, pane Suchý, děkuju, na shledanou.

posluchač

Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pan Richter, další volající, dobrý den.

posluchač

Dobrý den, vážená paní redaktorko, vážení posluchači, tady je profesor Richard Richter z Prahy-Dejvic. Rozhodně nesplňují nic ty sankce a podívejte se, ohledně těch minských dohod, ta, to se nic nebude konat, nic tam nebude, zbytečně tam umírají lidi, kdyby Ukrajina uzavřela tam ty hranice, udělala tam hranici, ovšem trpěla na tom, že je to její území, tak by byl pokoj. Rusko skutečně nechystá žádnou válku, ani tohle to, to je jenom prohlubování toho rozporu a pořád to tam bude, a ty sankce nic nevyřeší.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Richtere, děkuju vám, pane profesore, za váš názor, poznačila jsem si jej a rovněž se k němu dostaneme.

posluchač

Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Na shledanou. A ještě tedy jeden posluchač. Ondřej Černý se nám dovolal, dobrý den.

posluchač

Dobrý den, tak já bych taky se přiklonil k tomu, ať aspoň ta nějaká represe v podobě těch sankcí zůstane. Myslím si, že to má smysl, myslím si, že pan Putin podle toho, jak se vyjadřuje, tak ho ty sankce bolí. A trochu mně vadí takovýto naše, takováto naše česká reakce, že hned tak koukáme na tu naši ekonomiku, vždyť přece, co vždycky Západu vyčítáme, je, že v otázkách naší nějaký bezpečnosti hleděl na sebe a nekoukal na nějaký zachování naší bezpečnosti a demokracie, takže budme přísní k sobě stejně jako k tomu Západu, když hodnotíme nějaký ty historický věci. Asi takhle.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Děkuju, děkuju vám mockrát. Za chvíli se dostaneme k ostatním, kteří volají na číslo 221552777. Jan Šír, politolog z katedry ruských a východoevropských studií tady z pražské univerzity, je se mnou ve studiu, takže jsme slyšeli celou řadu zajímavých názorů. A je to tak plus minus půl na půl, sankce nechat, sankce, sankce zrušit. Tak pojďme jenom k některým výrokům. Říkal například pan Richter. Rusko nechystá žádnou válku. Myslíte, že chystá Vladimir Putin válku?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

To já samozřejmě nevím, ale vzhledem k tomu, jak se chová a vzhledem k tomu, že už minimálně tedy jednu válku vede na Ukrajině, ta by bylo dobré se i na tuto eventualitu připravit a vytvářet nebo podílet se na vytváření takového mezinárodního prostředí, aby se mu ta válka nevyplatila. A jedním z nás...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jak vytvářet takové prostředí?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

No, třeba to, že bude stupňovaná cena za každou další agresi, kterou způsobí, mimo jiné cestou těch sankcí, a ty sankce mají přesně tento smysl, ty sankce samozřejmě sledují víc cílů...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ale, pane Šíre, to je přece věc, kterou také říkali posluchači, že ty sankce, aby měly účinek, tak musejí mít nějakou určitou formu, a teď je otázka, jestli tyhle sankce tady, jak jsou nastaveny, skutečně dopadá na lidi, který, které to má bolet, anebo jestli dopadají na naše podniky, na obyčejné lidi v Rusku. A Vladimír Putin a lidé kolem něj jsou úplně v klidu, protože na ně prostě ekonomicky nedopadají.

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Tak můžeme samozřejmě se bavit o tom, jak ty sankce modelovat, jak je cílit, jakou intenzitu stanovit tak, aby měli ten nejlepší efekt a aby i vedly k tomu cíli, což je tedy nejenom potrestat za ten zločin, jehož se dopustil, ale i odstrašit ho od pokračování v tomto chování a přimět ho nějakým způsobem se chovat komfortně v souladu s mezinárodním právem, k čemu, k čemu se zavázal, ale samozřejmě součástí těch sankcí jsou mimo jiné vízová omezení pro prominenty toho režimu, zejména ty lidi, kteří stojí za tou agresí proti Ukrajině, součástí těch sankcí jsou mimo jiné taková opatření, jako restriktivní opatření směřovaná na celé sektory ruské ekonomiky, která, jak

víme, minimálně tedy v Ruské federaci, je silně oligarchizovaná, je silně koncentrována a když se podíváte na třeba majetkové přesuny, k nimž dochází právě na straně těch subjektů, které jsou těmi sankcemi postiženy, tak se domnívám, že špatně cíleny rozhodně nejsou, samozřejmě zjevně momentálně...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Je otázka, jestli něco vyřeší.

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

No...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ať jsou cíleny jakkoliv, tak jestli, jestli ty sankce něco řeší, to je také připomínka, kterou...

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Sankce jsou...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

...zmínil náš pan posluchač, sankce nikdy nic nevyřešily, říkal.

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Sankce jsou pouze částí nějakého širšího komplexu politické linie, kterou vůči tomu konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou je možno zaujmout, to znamená, sankce samozřejmě nejsou všespásné, neřeší všechno, nicméně jsou mimořádně důležité, pokud nechceme dopustit, aby se stal normou, že jeden stát může beztrestně napadnout druhý stát.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

221552777, dovolal se nám pan Miller. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den, tak já jsem jednoznačně pro sankce, protože co dělá estébák Putin, tak to je něco neuvěřitelného...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Nevím, jestli Vladimir Putin je zrovna estébák, ale říkejme mu, říkejme mu ruský prezident.

posluchač

Pardon, KGB.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

To bude, to bude nejméně. Takže, takže vy jste jednoznačně, vy jste jednoznačně pro sankce, protože vám vadí, jakým způsobem se chová Vladimir Putin.

posluchač

Jednoznačně, jednoznačně, ano, ano, ano.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře.

posluchač

A co tam bylo, co tam bylo řečeno, že se nechystá na válku, no, on se nechystá na válku, on je permanentně ve válce, on je pořád ve válce, jo. Ať...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře, pane Millere, rozumím, jste pro sankce, nelíbí se vám, co dělá Vladimír Putin, podle vás je v permanentní válce. Já to musím vzít trochu rychleji, protože mám další...

posluchač

Mně se tam nelíbilo, mně se tam nelíbilo, že jste mě opravila estébák, kágébák, no, tak, tak KGB, no, ano.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Je to ruský prezident každopádně. Tohle byl pan Miller, mockrát vám za to děkuji. Paní Šolcová je další, kdo se nám dovolal. Paní Šolcová, slyšíme se?

posluchačka

Ano, slyšíme, dobrý den, já vás zdravím.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Já vás také.

posluchačka

Můj, můj názor na sankce je asi takový, chce-li si mezinárodní společenství v čele se Spojenými státy a Evropskou unií jako užitečným idiotem hrát na nějaké...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Prosím, vyjadřujme se v tom, pardon, paní Šolcová, vyjadřujme se, vyjadřujme se, vyjadřujme se slušně.

posluchačka

To je, prosím, lidový výraz.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Já vím, já vám ho neberu, ne, já vám ho neberu, já vám to jenom...

posluchačka

...našimi novináři, ale dobře, respektuji to, nelíbí se vám, že jsem nazvala Evropskou unii užitečným idiotem.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak děkuju, že jste to ještě jednou zopakovala, aby, aby, protože je vidět, že vůbec nerespektujete to, co vám říkám, takže vám se, vám se tedy...

posluchačka

Ne, dobře, sankce, mají-li mít sankce smysl a má-li mezinárodní společenství jakékoliv sankce nějakým způsobem respektovat a brát je jako užitečný nástroj nějakého tlaku na jiné společenství nebo stát, který podle nějakých mezinárodních smluv má cosi porušovat, pak ano, ale musí to být spravedlivě všem. Takže v tom případě se ptám, jak je možné, že Spojené státy spolu s Aliancí, NATO napadly a rozbily Jugoslávii bez toho, že by kdokoliv jim k tomu dal mandát? Jak je možné, že Spojené státy zase s částí Aliancí, NATO bombardují Sýrii bez toho, že by k tomu měly jakýkoliv mezinárodní mandát? Jak je možné dál a dál a dál. Víte co, problém dnešního světa je ten, že nikdo něco porušuje a celý svět mlčí. A pak někdo něco porušuje druhého a celý svět křičí. Tady je ten problém.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže vy vidíte tu nespravedlnost.

posluchačka

Sankce jako takové, řeknu vám asi tolik, podle...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Paní Šolcová, já se omlouvám, já tady mám úplně už jasné vaše, vaše poznámky, dostaneme se k nim.

posluchačka

Ne, ne, ne, já jsem chtěla ještě podotknout tolik...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Já mám další lidi.

posluchačka

Podle ekonomů Evropa na sankce doplatila a doplatí. Je zvláštní, že obchod Američanů s Rusy se od zahájení sankcí zvýšil. Pro vaši informaci.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Paní Šolcová, paní...

posluchačka

V doby, kdy tady německý Siemens v Praze zavřel ČKD Tatra, tak v tom samém roce, v tom samém roce...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Paní Šolcová, děkuju, já mám, já se omlouvám, já mám na lince další posluchače, takže já nemohu nechat, já nemohu nechat každému 3 minuty, protože těch lidí volá dnes celá řada. Děkuju vám za to, děkuju mockrát za ten telefonát a za zajímavý názor, ke kterému se dostaneme. Pan Harančík je dalším, kdo volá.

posluchač

Dobrý den, paní Šulcová.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobrý den.

posluchač

Já bych řekl krátce jenom, například poslankyně Nejvyšší rady, členka ukrajinské delegace v parlamentu Naděžda Sevčenkova navrhuje zrušit sankce, protože tvrdí, že vlastně to je, ohrožuje to jak lidi v Rusku, tak lidi v Evropě, tak na Ukrajině. A jsou hloupé a jako kdyby to bylo pokračování 3. světové války. No, a já si myslím, že to také, ty sankce by vůbec neměly být vyhlášeny, protože začalo to majdanovou revolucí, kde paní Merkelová podporovala ty rowdies a podobné fašizující bojůvky. A pak došlo, nastolila se vláda, která ani vůbec neměla vzejít, to jsem chtěl říct. A jak paní Švehlíková navrhuje, kdyby Rusko neobsadilo Krym, tak bylo nebezpečí, že se tam budou samozřejmě angažovat také Spojené státy.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Harančíku, mockrát vám děkuji, že jste zatelefonoval.

posluchač

Také vám děkuji.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jdeme se dostat k těmto názorům které jsme teď slyšeli spolu s mým hostem, kterým je...

posluchač

Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

...politolog a odborník na Rusko Jan Šír. Tak vezmeme to od paní Šolcové. Já trochu zjednoduším, co ona říkala, ale všichni jsme to slyšeli, protože mluvila poměrně dlouho, že to je nespravedlivé trestat pouze Rusko. Zmiňovala, že třeba Spojené státy bombardují Sýrii, vedly válku v Jugoslávii a trestány sankcemi za to nebyly. Co říkáte na tento názor? Na toto srovnání?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že tam zaznělo několik věcí, které nejsou zcela korektní, protože si myslím, že ty případy, které paní Šolcová zmínila, prostě nejsou srovnatelné. Co se týče bombardování Sýrie, ohledně Sýrie a boje proti terorismu existuje několik rezolucí Rady bezpečnosti OSN, tudíž dávat toto na roveň s ruskou agresí proti Ukrajině mi přijde nekorektní. Co se týče té Jugoslávie. Ano, tam si myslím, že vše v pořádku nebylo, ale to, že jeden, jedno prostě nestandardní chování není postiženo, nedává omluvu pro to, abychom přihlíželi k očividným zločinům, to si myslím, že je prostě argumentace, která, která je vadná a která může vést k drastické destabilizaci mezinárodního řádu, což si myslím, že je jedním z cílů, které Rusko sleduje, nicméně pokud nechceme toto dopustit, tak na to musíme reagovat.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Řekněte mi ale, ještě tady říkal pan Harančík, že i například ukrajinská poslankyně, paní Savčenko, si přeje, aby byly zrušeny sankce?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já nevím, co řekla paní Savčenkova v tomto ohledu a i kdyby si to přála, tak ať si je přeje, na tom není nic špatného, já jenom vysvětluju logiku, kterou ty sankce mají a proč si myslím, že je potřeba některé věci neakceptovat.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

221552777, to je to správné číslo, pan Panc se dovolal. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den. Já budu jenom stručný, protože tam byli někteří, kteří měl hrozně dlouhý projevy, sankce ano a přitvrdit.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jak byste přitvrdil?

posluchač

Ano, no, přitvrdil bych to tak, že lze zajistit to, aby se nic do Ruska nedováželo a od nich v minimální míře ropa a plyn. Nic jiného.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Děkuju.

posluchač

Během půlroku bude klid.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Děkuju vám, pane Panci za to, že jste se také zapojil do naší debaty. Hezký víkend. Na shledanou.

posluchač

Vám taky, na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ještě se nám dovolal pan Efenberg. Dobrý den.

posluchač

Dobrý den, Efenberg. Já jsem také zásadně pro to, aby sankce nejenom pokračovaly, ale aby byly maximálně zintenzivněny. Evropa přece nemůže akceptovat, že některý z jejich okolních států naprosto beztrestně anektuje cizí území. A pak malou poznámku ještě k panu Štěchovi. To, co navrhuje, je v podstatě na úrovni návrhu /nesrozumitelné/ vůči Hitlerovi. Naprostý oportunismus. To je všechno.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Pane Efenbergu, děkuju vám, na shledanou. Tak...

posluchač

Na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

..myslíte, pane Šíre, že je tady zájem na tom ty sankce přitvrzovat?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Zájem je, ale pouze u těch, kteří vnímají tu ruskou hrozbu a vnímají to, co se děje na rusko-ukrajinském pomezí jako naprosto bezprecedentní a zásadní věc, která drastickým způsobem ovlivňuje bezpečnostní prostředí v Evropě, ale bohužel...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A vnímá to tak Evropská unie?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Evropská unie ale nemluví jedním hlasem. Evropská unie...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Proto se na to ptám, jestli...

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Evropská unie je konglomerát 28 členských států, za prvé. Za druhé, Evropská unie čelí sama vlastním problémům, které minimálně, když sledujeme ten mediální diskurs, jsou vnímány jako neméně závažné, jako to, co se děje mezi Ruskem a Ukrajinou. A za třetí, samozřejmě Ruská federace investuje stovky milionů dolarů do toho, aby byla schopna prolobbovat ten svůj názor ohledně toho, že ty sankce nemají smysl a činí tak, ať už tou masivní desinformační kampaní, ať už sponzorováním různých antisystémových stran, hnutí, k čemuž teďka jí skýtá fantastické prostředí ta uprchlická migrační krize. Činí tak i podporou třeba volebních kampaní vybraných osob, které mohou se stát třeba hlavou státu a nějakým způsobem hájit názory Kremle v Evropě, takže bohužel, jak už jsem řekl...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Dobře, ale to by vám mohl někdo namítnout, že takové tendence něco ovlivňovat, politiku v jiných státech, takové tendence jsou i ze Spojených států, určitě by padlo jméno George Soros, americký miliardář, který také by mu někdo mohl neřít, že se snaží rozvracet režimy a podobně, takže jestli Rusko dělá v tom směru něco jiného, než někdo jiný?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já nezpochybňuju, co jste řekla, já jenom tímto upozorňuji na to, proč je tak složité dosáhnout nějakého konsensu, proč je tak složité ten konsensus udržet, protože rozhodnutí typu sankcí se na evropské úrovni přijímají jednomyslně, to znamená, tady máte 28 aktérů, kteří se na tomto nepopulárním, a to opatření je nepopulární, nepopulárním opatření musejí shodnout. A jak se ukazuje, není to, není to žádná snadná záležitost.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Ještě vezmu pana Pukovského, který se dovolal na číslo 221552777. Pane Pukovský, slyšíme se?

posлуhač

Děkuji vám, paní redaktorko, ale stručně, už to bylo všechno opakované. To /nesrozumitelné/ embargo zapadlo za Krym, na který měli velký záslusk stoupenci NATO a CIA. Určitě načas poškodilo ruské hospodářství. Bude nějaký čas trvat, než se s tím vyrovnají, částečně byly poškozené firmy, tam měly smlouvy na dodávky, to není ale vše, dohoda se Saúdskou Arábií o velkém snížení cen ropy za barel, což také, což tak nepoškodilo saúdské monarchy, ani, ani by se v ní mohly utopit, poškodilo to hlavně rozvojové země, levicové režimy...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže podle vás, pane Pukovský, když to zestručním, podle vás se ty sankce míjejí účinkem?

posлуhač

Ano, minul se účinkem, je to úmyslně dělané, aby zbavily ty levicové vlády všude ve světě a vyvolaly ještě válku nakonec, to je všechno. Děkuji vám, na shledanou.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak to byl pan Pukovský, jenom připomínám, že Radiofórum pro vás tady bude zase v pondělí, takže v pondělí zase budete moci živě volat do našeho vysílání. S Janem Šírem, politologem, se bavíme o sankcích, o tom, jestli mají nebo nemají význam. Tak míříme do finále. My jsme začali tím, že čeští politici, že se ozývají a říkají si, rušme sankce, Miloš Zeman už to říká dlouho, včera Milan Štěch. A Angela Merkelová říká ne, náš premiér říká ne, ale kdo ještě vlastně v Evropské unii je takovým zastáncem toho, že se sankce mají zrušit, je to maďarský, maďarská vláda?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jakou podporu vlastně mají tady tyto myšlenky Miloše Zemana v Evropské unii?

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Já si myslím, že Miloš Zeman je skutečně ojedinělý fenomén v evropském kontextu, co se týče postoje vůči Ruské federaci a záležitostem s tím spojeným, včetně...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže, že by všichni ostatní byli odvážní a říkali Vladimíru Putinovi do očí něco, něco tvrdého, to asi se také nedá, nedá takhle říct, pane Šíre.

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Ale já si myslím, že ano, viděli jsme, viděli jsme návštěvu kancléřky Merkelové loni v květnu v Moskvě, kde na tiskové konferenci před plným sálem řekla Vladimíru Putinovi, že anexe byla nejenom protiprávní, ale i zločinná, takže jsou v Evropě státníci, kteří, kteří mají k této záležitosti poměrně jasný postoj, ale abych odpověděl na to, na co jste se ptala na začátku, udržet ty sankce se stává čím dál tím obtížnějším a uvažuje se o tom, že kdo může být v tomto ohledu vůči Rusku více nakloněn, sem spadají zejména ty státy toho jižního křídla, to znamená, Řecko, Kypr, plus pak státy střední Evropy, vámi zmiňované Maďarsko, nicméně samozřejmě v této souvislosti se spekuluje i o Slovensku. A poslední věc, kterou bych tady asi zmínil, je hodně, bude záležet na vnitropolitickém vývoji v každé z těch dotčených zemí, protože může se stát třeba příští rok, že ve Francii vyhraje Marie Le Pen a situace bude úplně jiná i v jedné z největších zemí v Evropě.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jan Šír, politolog, byl naším hostem, děkuji za to, na shledanou.

Jan ŠÍR, politolog, katedra ruských a východoevropských studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy

Děkuju, děkuju.

Sobotka může „helfnout“
26.8.2016 Mladá fronta DNES str. 03 Z domova
Luboš Palata

Půldenní cesta do Prahy, kde se setkala s „pouhým“ českým premiérem Bohuslavem Sobotkou a odskočila si i k Miloši Zemanovi, byla v těchto dnech pro Angelu Merkelovou téměř luxus.

V Evropě, ale možná na celém světě se totiž v současnosti nenajde politik, který by měl nabitější program zahraničních cest a setkání než německá kancléřka. Během pěti dnů tohoto týdne se stihne setkat s většinou premiérů a prezidentů zemí Evropské unie. A s výjimkou Prahy jich má proto vždy na jednom místě několik, protože jinak by to prostě fyzicky stihnout nemohla. Merkelová se snaží co nejrychleji omezit škody, které na Evropské unii napáchalo a ještě napáchá britské referendum o brexitu. V polovině září na summitu EU v Bratislavě se chce před pro ni důležitými podzimními zemskými volbami v Německu ukázat jako „vůdkyně Evropy“. Proto po celé Evropě zjišťuje, co dělat, aby se Unii podařilo udržet pohromadě a zabránilo se odchodu dalších členů.

„Musíme vytvořit novou rovnováhu s Evropskou unií 27 členů, kteří zůstanou,“ uvedla Merkelová při setkání s hlavami baltských států v Estonsku.

Angela Merkelová by přitom vlastně nemusela do Prahy ani jezdit. Kdyby se chtěla vidět s českým premiérem, mohla to nechat na páteční summit s V4 ve Varšavě, kde Sobotka nebude chybět.

Jenže v Praze, jak včera řekla ve Strakově akademii, už jednak čtyři roky nebyla a jednak to pro ni byla možnost si v Praze předjednat pozici pro daleko složitější páteční jednání s celým Visegrádem.

I když ani se Sobotkou se Merkelová „v otázce trvalých kvót na přerozdělování migrantů“ neshodne, mohla kancléřka včera zdůraznit, že téměř ve všem dalším se s českým premiérem shoduje.

„Vykladač“ Merkelové

To se u dalších visegrádkých předsedů vlád, s nimiž se zítra setká ve Varšavě, říci nedá. Vztahy Merkelové s Robertem Ficem, Viktorem Orbánem i novou polskou premiérkou Beatou Szydlovou se dají označit přinejmenším za napjaté. „Orbán loni vytvářel při jednání v Mnichově s bavorskými politiky koalici proti Merkelové. Sobotka nic takového nedělá,“ dává příklad jeden středoevropský diplomat.

Zdaleka nejvstřícnější Sobotkovu pozici vůči Merkelové potvrzují i odborníci. „Sobotka je pro Německo vstupní branou do Visegrádu, kde může sehrát roli jakéhosi vykladače pozic Angely Merkelové,“ uvádí politolog Tomáš Nigrin z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Česko má podle jeho názoru obecně k Německu z celé střední Evropy nejbližší. „Politicky se od Německa neradi vzdalujeme,“ uvedl v ČT.

Kancléřka proto naznačila, že jí Sobotka může pomoci i v nejobtížnější otázce migrace najít s V4 kompromis, který by ukončil napětí. To se projevuje i tím, že Maďaři a Slovinci rozhodnutí o kvótách zažalovali. „Věřím, že i v migrační politice najdeme nakonec s visegrádkými státy shodu,“ uvedla optimisticky po jednáních v Praze Merkelová.

Reakce

* V čem byla návštěva Angely Merkelové pro Česko přínosná?

Petr Fiala předseda ODS

Angela Merkelová má rok před volbami a velmi silně prosazuje zájmy Německa a jedním z nich je bohužel i to, aby náklady za otevřenou migrační politiku nesly ostatní země EU. To je něco, co bychom měli odmítnout.

Pavel Telička europoslanec (ANO)

Co se týká samotné návštěvy, tak jsem rád, že to obě strany uchopily tímto způsobem. My bychom měli usilovat o vysoce nadstandardní vztahy s Německem, což je po brexitu ještě důležitější. Pokud chceme prosazovat naše zájmy, musíme být nejen aktivní, ale také mít odpovídající partnery a nikdo není významnějším partnerem než Německo.

Miroslav Kalousek předseda TOP 09

Neviděl bych jako žádnou velkou tragédii, že se tady nikdo včetně mě neshodneme na kvótách jako řešení migrační krize, protože nemají šanci fungovat. Je spousta dalších oblastí, na kterých se naopak dohodnout umíme, včetně některých v rámci migrační krize.

Pavel Bělobrádek vicepremiér pro vědu a výzkum, šéf KDU-ČSL

Kancléřka Angela Merkelová zdůraznila význam česko-německé spolupráce ve vědě a výzkumu. Letos i příští rok máme připraveno mnoho společných akcí. Byla to otevřená a zajímavá debata.

O autorovi| Luboš Palata, redaktor MF DNES

Foto autor| Foto: Michal Šula, MAFRA

Foto popis| Spojenci Merkelová se sice se Sobotkou ve všem neshodne, z premiérů zemí visegrádské čtyřky je k ní však český předseda vlády zdaleka nejvstřícnější.

25 let od rozpadu SSSR: V Rusku se střídají desetiletí úpadku a růstu

26.8.2016 dotyk.cz str. 00 Byznys

David Tramba

Před 25 lety se začal rozpadat Sovětský svaz. Odpovědi na otázky, jak se daří nástupnickým zemím a zda zvládly přerod v moderní tržní ekonomiky, přináší pětidílný seriál portálu Dotyk.cz. Třetí díl je zaměřen na Rusko.

"Nejprve přišla 90. léta plná chaosu a ekonomického rozkladu, poté následoval ekonomický boom let 1999 až 2012, tažený růstem cen komodit, a nakonec dlouhé období stagnace, trvajících již čtvrtým rokem. Tak lze stručně popsat ekonomický vývoj od vzniku nezávislého Ruska v druhé polovině roku 1991.

První roky nezávislosti byly těžké. Inflace se pohybovala v řádu stovek procent a nešťastný model privatizace vedl k tomu, že lukrativní podniky si téměř zadarmo rozebrali budoucí oligarchové. Zapomenout nelze ani na rozmach kriminality a alkoholismu. Střední délka života ruských mužů je dodnes nižší než v Indii a Bangladéši.

Po prvních známkách oživení v roce 1997 nastal pád do další krize, kdy se do Ruska přenesla finanční panika z jihovýchodní Asie. Hrubý domácí produkt (HDP) opět v následujícím roce spadl o pět procent. Výkon ekonomiky mezi lety 1991 a 1998 celkem klesl o zhruba 30 procent.

V srpnu roku 1998 se Rusko nacházelo na hraně bankrotu. „Vláda musela devalvovat rubl a vyhlásit moratorium na splácení zahraničního dluhu. Krizí byly zasaženy i soukromé banky a velká část z nich v této době zkrachovala. Mnoho Rusů tehdy přišlo o většinu úspor," připomíná Pavel Havlíček z výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky (AMO).

Šťastné roky s drahou ropou

Následující rok však přinesl zásadní obrát k lepšímu. „Počátky vlády prezidenta Vladimira Putina lze hodnotit jako období jisté stabilizace. Na jednu stranu upevňoval státní moc, na druhou stranu ale zaváděl i jistý pořádek do fungování ekonomiky, například daňové a celní reformy," připomíná Karel Svoboda, který vyučuje na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a zaměřuje se na hospodářské dějiny postsovětských zemí.

V minulém desetiletí se Rusko zařadilo mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky světa. Vysloužilo si dokonce místo ve čtveřici „zemí budoucnosti", známých pod zkratkou BRIC. Objem HDP na jednoho Rusa v tržních cenách narostl z 1893 dolarů v roce 2000 až na 15 tisíc dolarů v době vrcholu komoditního boomu v roce 2012.

Rusko: základní čísla

1995

2005

2015

Počet obyvatel (milionů)

148,3

143,2

146,3

HDP (miliard USD)

334

815

1325

HDP na obyvatele (USD)

2255

5689
9055

Inflace (%)
197
12,7
15,5

Míra nezaměstnanosti (%)
8,5
7,1
5,6

Veřejný dluh / HDP (%)
x
14,9
17,7

Zdroj dat: MMF (loňská čísla zahrnují anektovaný Krym)

Reformní nadšení však postupně vyprchalo. Již od roku 2003 lze pozorovat návrat ke státem řízené ekonomice a k tendenci zestátňování klíčových oborů, zejména těžby ropy a plynu. Extrémním případem byl osud těžařské společnosti Jukos a jejího hlavního akcionáře Michaila Chodorkovského.

Růst ruské ekonomiky nicméně pokračoval, nahoru jej táhla zejména zdražující ropa. Téměř osmiprocentní pád HDP v roce 2009, kdy kulminovala globální finanční krize, se ukázal být jen krátkodobým výkyvem, který se podařilo rychle vynahradiť. V posledních letech se však největší postsovětské zemi přestalo dařit.

Příliš dlouhá stagnace

Kde leží příčiny téměř čtyřleté ekonomické recese v Rusku? „Model založený na vývozu ropy a plynu se vyčerpal. To bylo vidět například již na faktu, že současná stagnace není záležitostí posledních dvou let, ale táhne se prakticky od konce roku 2012,“ upozornil Karel Svoboda.

Ekonom Vladimír Mau uvádí, že prokletím ruské ekonomiky je již od konce 70. let minulého století růst cen ropy a dalších komodit. Bývalý Sovětský svaz a později Rusko rezignovalo na snahu patřit ke světové špičce ve strojírenství, automobilovém či elektronickém průmyslu. Vývoz ropy a plynu totiž dlouho nabízel jednodušší cestu k přílivu „tvrdých“ měn.

Struktura exportu Ruska proto dnes odpovídá spíše rozvojové zemi. Ropa, ropné produkty a zemní plyn mají téměř dvoutřetinový podíl na hodnotě vývozu, dále v pořadí následují železo a ocel, uhlí, nikl, hliník, diamanty a dříví. Navzdory všem modernizačním snahám zůstává ruský průmysl vesměs nekonkurenceschopný a ke světové špičce patří snad jen v oboru zbraní a jaderných elektráren.

Jaderná energetika patří mezi málo oblastí „hi-tech“ průmyslu, v nichž Rusko vyniká. Fotografie zachycuje nyní spouštěný 6. blok a rozestavěný 7. blok Novovoronežské jaderné elektrárny. Autor: Rosatom

V posledních letech se problémy dále hromadí. Po anexi ukrajinského Krymu v březnu 2014 přišly mezinárodní sankce, které ztížily Rusům přístup na světový finanční trh. Zřejmě nejvážnější ranou však byl pád cen ropy ze 105 dolarů za barel v polovině roku 2014 na pouhých 47 dolarů v lednu loňského roku. Od té doby se cena téměř nezměnila.

Kombinace levných komodit a mezinárodních sankcí způsobila pád hodnoty rublu. Ještě v polovině roku 2014 vycházel jeden dolar na 33 rublů, dnes je to dvojnásobek. Průvodním jevem této nejistoty je masivní odliv kapitálu z Ruska do zahraničí. Svého rekordu zřejmě dosáhl v roce 2014, kdy ze země oteklo 153 miliard dolarů.

Odliv kapitálu z Ruska

(údaje v miliardách dolarů za roky 2008 až 2014)

Autor: Wikimedia Commons

Dnešní Rusko: Čistky a odliv mozků

Některé signály naznačují, že ruská krize je hlubší, než se na první pohled zdá. Americká analytická firma Stratfor upozornila, že se z Ruska loni vystěhovalo rekordních 350 tisíc lidí. Jedná se doslova o „odliv mozků“ – mezi odcházejícími lze nalézt hlavně lékaře, inženýry, vědce, manažery, podnikatele a učitele.

Napětí se z ekonomické oblasti se přelévá do politiky. „V Ruské federaci před parlamentními volbami v září tohoto roku probíhá boj o moc v rámci silových složek. Také nejbližší okolí prezidenta Putina zaznamenalo rozsáhlé změny, na jejichž základě Putin upevnil svou moc," dodává Pavel Havlíček.

Vyjádření ruských ekonomických ministrů o „konci recese" se periodicky opakují, ale vytoužený obrat stále ještě nenastal. V druhém čtvrtletí výkon tamní ekonomiky klesl meziročně o 0,6 procenta. Nůžky mezi velmocenskými ambicemi Ruska a jeho ekonomickými možnostmi se tak stále rozevírají."

URL| <http://www.dotyk.cz/byznys/25-let-od-rozpadu-sssr-v-rusku-se-stridaji-desetileti-upadku-a-rustu-20160826.html>

Laterna magika přichází s novým projektem

26.8.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Tiskové zprávy

Tisková zpráva

Laterna magika připravuje novou inscenaci, která vychází z programové řady LaternaLAB - laboratoře určené k výzkumu možností, jaké Laterna magika jako druh divadla nabízí.

Tvůrci tak dostávají prostor vyzkoušet nové postupy i kombinace a také je již v průběhu procesu sdílet s veřejností. Pod názvem Cube proto vzniká taneční projekt, který uvedeme v sezoně 2016/2017 třikrát jako work in progress. První předvedení a otevřenou diskusi chystá Laterna magika hned na 1. září.

Na tvorbě se podílí choreografové Štěpán Pechar a David Stránský v režii vedoucího uměleckého souboru Laterny magiky Pavla Knolleho. Hudba je v rukou skladatele a muzikanta Jana Šikla, který v poslední době inklinuje k tanečnímu a pohybovému divadlu. Filmové projekce a videomapping vytváří tým mladých tvůrců z oblasti videoartu a spolupracovníků Laterny magiky - Jan Hladil, František Pecháček a Marek Brožek. Dramaturgickou supervizi poskytl Jan Tošovský.

V inscenaci Cube se propojí rovnoměrným způsobem choreografie, hudba a scénografie spočívající především v kombinaci projekcí a mappingu. Vznikající prostorové iluze a vůbec hra s prostorem je inspirovaná jednoduchým geometrickým prvkem, krychlí. "Inspirovala nás Rubikova kostka, ale tím nechceme říct, že by naše inscenace měla být hlavolam a že se v ní snažíme rozřešit nějaký problém," upozorňuje choreograf David Stránský. Jádrem nového projektu spočívá ve formě, její nápaditosti, estetice a působivosti.

Kostka jako jednoduchý, ale nesmírně variabilní prvek, je jádrem výtvarného řešení prostoru a projekcí. Pomocí základní scénografie a detailní přesně zaměřené projekce je možné výrazně měnit její perspektivu, pohyb a povrch, a ovlivňovat tím celkový prostor, dynamiku a čas. Cube bude především sledem vizuálně silných obrazů. "Každý obraz pracuje s jiným prostorovým principem, jinou náladou, jinou energií. Nejsou to ale příběhy," přibližuje charakter inscenace Pavel Knolle.

Nejdůležitější prostor by měla mít divákova imaginace. V inscenaci nemá hlavní slovo příběh, ale především velký zážitek z dynamiky tance a z práce s prostorem a iluzí. V tom nový projekt navazuje na původní principy Laterny magiky, ačkoli využívá už zcela jinou divadelní estetiku i možnosti nových médií. "Je to náš pohled na základní princip Laterny magiky. Princip Laterny magiky totiž je živoucí a my ho chceme dál rozvíjet ve smyslu nových médií a nových možností. Co si z něj bereme jako inspiraci, je ale pouze to, že jde o naprostou symbiózu všech médií," vysvětluje dál Pavel Knolle. Komunikace živého interpreta s filmovou či digitální projekcí je jen prostředkem k hledání nového divadelního výrazu.

"Chceme, aby divák odcházel s pocitem, že viděl krásné představení, aby měl vizuální zážitek a aby třeba i dál přemýšlel nad iluzí, ke které došlo. Aby v něm Laterna magika znovu probudila zvědavost, jak se takové iluze mohlo podařit dosáhnout, co bylo reálné, a co ne," doplňuje Štěpán Pechar. Právě to byl účinek někdejší Laterny magiky na publikum.

Své první dojmy mohou diváci s tvůrčím týmem sdílet hned po prvním uvedení work in progress 1. září. Po představení bude v hledišti Nové scény následovat diskuse, kde bude prostor pro první dojmy a připomínky.

Cube

Režie: Pavel Knolle

Scénář: Pavel Knolle, Štěpán Pechar, David Stránský

Scéna a kostýmy: Pavel Knolle

Choreografie: Štěpán Pechar, David Stránský

Hudba: Jan Šikl

Projekce, mapping: Jan Hladil, František Pecháček

Kamera a střih: Marek Brožek

Asistent choreografie: Zuzana Herényiová

Dramaturgie: Jan Tošovský

Tančí: Pavlína Červíčková, Zuzana Herényiová, Tereza Chábová, Eva Zápotocká, Libor Kettner, Alexandr Sadirov, Adam Sojka, Viktor Svidrů

První uvedení - work in progress 1. 9. 2016, Nová scéna ND / New Stage, National Theatre

Premiéra: 23. 3. 2017, Nová scéna ND / New Stage, National Theatre

Tvůrci

Pavel Knolle

Tanečník, vedoucí uměleckého souboru Laterny magiky. Po absolvování pražské taneční konzervatoře nastoupil angažmá v Laterně magice, kde tančil jako sólista ve všech inscenacích. Na počátku 90. let založil s choreografem Davidem Slobašpyckým soubor Pražský festivalový balet, se kterou se zúčastnil zahraničních turné (USA, Portugalsko, Čína, Turecko). Hostoval v divadle F. X. Šaldy v Liberci a v Baletu Národního divadla v Praze. Věnuje se návrhům kostýmů a scén pro taneční a baletní inscenace. V roce 2002 byl nominován na Cenu Thálie za výkon v duetu Les Bras de Mer (chor. P. Zuska, v rámci inscenace Graffiti) a získal cenu Tanečního sdružení ČR.

Štěpán Pechar

Tanečník, choreograf, umělecký vedoucí souboru DEKKADANCERS. V roce 2010 absolvoval Taneční konzervatoř hl. m. Prahy. Byl členem tanečního souboru při TKP - Bohemia Balet, spolupracoval s Pražským komorním baletem a souborem 420PEOPLE. V letech 2011-15 byl členem souboru Laterny magiky, v současnosti stálým hostem. Od roku 2015 je členem Baletu ND. Tančil v choreografiích tvůrců, jako jsou J. Kylián, V. Kuneš, V. Konvalinka, P. Zuska, J. P. Aviotte, P. Šmok, J. Kodet, J. Bubeníček, A. V. Bruke, O. Naharin ad. Společně s Ondřejem Vinklátém vytvořil řadu choreografií, např. Červenej čudlík, Přesně včas, Křehký vrh, Vnuknutí. S O. Vinklátém a Markem Svobodníkem vytvořil choreografii k zahájení divadelní sezóny ND 2013/14 s názvem 131ND 56LM 31NS. Od roku 2015 spolu vedou ve spolupráci s Viktorem Konvalinkou a Pavlem Hejným taneční soubor DEKKADANCERS.

David Stránský

Tanečník a choreograf David Stránský absolvoval v oboru moderní a lidový tanec na Taneční konzervatoři hl. m. Prahy. Kromě Laterny magiky byl také členem Pražského komorního baletu Pavla Šmoka. Od roku 2007 do roku 2011 vyučoval na Taneční konzervatoři hl. m. Prahy scénickou praxi a moderní tanec. Je autorem nebo spoluautorem choreografií (Extáze, Kdysi, Alterego, Pozitivní...?, Čtyři, Nanopicture, Za oponou, Chyť mě, Bjerkely - Březový háj). V roce 2005 byl v širší nominaci na Cenu Thálie za výkon v inscenaci Time of

Pain (chor. B. Roznos) a v roce 2006 byl nominován na Cenu Thálie za roli Puka v baletu Sen noci svatojánské (chor. L. Vaculík), oboje ve Státní opeře Praha.

Jan Šikl

Hudebník, skladatel. Jan Šikl se hudbě věnuje na několika úrovních. Jako bubeník v projektech Zabelov Group a Korjen, jako skladatel vážné hudby (opakovaná spolupráce s Orchestrem Berg), skladatel filmové a video tvorby a hudby scénické. Kromě činohry je v poslední době spjat zejména s tanečním divadlem: 420PEOPLE (Peklo - Dantovské variace), Spitfire Company (Vypravěč). Ve volném čase se nesystematicky věnuje intuitivnímu hledání smyslu života...

Jan Hladil

Jan Hladil studoval sociologii na Fakultě sociálních věd na Karlově univerzitě v Praze, ale po třetím semestru se "rekvalifikoval" na vizuálního umělce na Institutu digitálních médií. Poté studoval na Vyšší odborné škole grafické obor Grafický design a v ateliéru Supermédia na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Během studia intenzivně pracuje na ovládnutí celého procesu video tvorby ve všech podobách, má za sebou produkce audiovizuálních eventů Super Smart Selection v Experimentálním prostoru NoD/Roxy, v Klubu Cross a MeetFactory v Praze. Několik let pracuje jako VJ a věnuje se videoinstalaci a tvorbě obsahu pro audiovizuální label / občanské sdružení Lunchmeat. Je projekčním technikem Laterny magiky a technickým realizátorem Signal Festivalu.

František Pecháček

Vizuální umělec působící v oblasti digitálních médií. Vystudoval Univerzitu Jana Evangelisty Purkyně, má za sebou víc než 20 realizací videoprojekcí pro činoherní a operní inscenace. Spolupracoval s pražským Národním divadlem, Divadlem na Vinohradech, Národním divadlem moravskoslezským, budapešťským Vígszínház ad. Věnuje se video mappingu a scénografii. V roce 2014 získal na festivalu video mappingu Maska cenu za nejlepší videomapping, v roce 2013 se stal grafikem roku v kategorii video.

Marek Brožek

Marek Brožek aka Marek Párek studoval na pražské DAMU a FAMU. Pracuje jako kameraman (ATELIER22) a scénograf (OFF NÁROD, Loutková divadelní společnost pana Párka). V současné době se snaží najít dialog mezi filmovým a divadelním světem s ohledem na tradice Laterny magiky.

Jan Tošovský

Překladatel, dramaturg, country performer. Vystudoval obor arabistika-religionistika na FF UK a činoherní dramaturgii na DAMU. V letech 2008-11 byl dramaturgem libereckého Divadla F. X. Šaldy. Překládá z angličtiny (mj. Enron uvedený ve Stavovském divadle), francouzštiny, němčiny. Pro Činohru Národního divadla přeložil také texty songů pro inscenaci Brechtovy/Weillovy Žebrácké opery (2009). Než nastoupil do Národního divadla v září 2012 do angažmá, působil v pražské MeetFactory.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1423&clanek=450730>

První gentleman? Američané řeší návrat Billa Clintona do Bílého domu

27.8.2016 zpravy.iDNES.cz str. 00 Zprávy / Zahraniční

iDNES.cz, Anna Barochová

Už je to více než patnáct let, kdy Bill Clinton předal prezidentské křeslo a odešel do ústraní. Nyní by se do Bílého domu mohl znovu vrátit v jiné roli. Pokud se jeho manželce podaří vyhrát listopadové volby, bude si muset osvojit povinnosti „prvního muže“.

Když v roce 2001 předával Oválnou pracovnu v Bílém domě Georgi W. Bushovi, měl za sebou Bill Clinton osm let vládnutí, v nichž se střídaly úspěchy v ekonomice, sporná rozhodnutí v zahraniční politice i skandály. Sexuální aféra s Monikou Lewinskou ho málem stála kariéru, ale i tu nakonec přestál.

V pátek oslavil 42. prezident Spojených států sedmdesátiny s vidinou, že by se do Bílého domu mohl vrátit. Tentokrát však ve zcela jiné roli. Měl by se stát „prvním mužem“ USA. Agentura AFP přitom poznamenává, že zatím vlastně vůbec není jasné, co taková role obnáší.

„Formálně či z hlediska zákonů by byla jeho role stejná, jakou měla jeho manželka, když byl prezidentem on - plnil by reprezentativní funkci. Také bývá tradicí, že si manželky prezidentů vyberou nějaký společenský problém, na který se snaží upozornit, nebo ho nějak řešit. Michelle Obamová se soustředila na nadváhu u nejmenších Američanů, Laura Bushová zase na negramotnost a vzdělávání dětí. Dá se čekat, že by si něco takového vybral i Bill Clinton,“ řekl iDNES.cz politolog Jiří Pondělíček z Katedry severoamerických studií Fakulty sociálních věd UK.

Zatím se však americká média nemohou ani shodnout, jak mu vlastně v případě zvolení Clintonové říkat. Bude to „první gentleman“, „první muž“ či „první druh“? Tuto otázku položil Clintonové Ioni i moderátor Jimmy Kimmell. „První chlápek. První druh. První gentleman. Nejsm si jistá,“ přemýšlela sama Clintonová.

Clinton o své možné budoucí roli žertuje a říká, že chce „vyrvat ze sevření žen roli prezidentského partnera“. V jednom rozhovoru řekl, že by mu místo „první muž“ měli říkat „Adam“, odkazoval tím na biblického prvního muže. Podle něj všichni žijí v přesvědčení, že první dámou musí být žena, což je stereotyp, který by chtěl prolomit.

Clintonovi se v kampani snaží vystupovat jako silný manželský pár, který se vyrovnal s minulostí. Ačkoliv se republikáni do jejich manželství a Billovy nevěry trefují, podle Pondělíčka by stará aféra se stážístkou Lewinskou neměla volby nijak poznamenat. Clintonová by na ní paradoxně mohla nahnat body.

„Ona v tom příběhu nevěry byla obětí. To, jak se zachovala, se v tradičních amerických a rodinných hodnotách bere jako chvályhodné. Ona udržela rodinu pohromadě a nevěru skousla,“ uvažoval Pondělíček.

Bill Clinton zastupoval svou ženu Hillary v červenci na sjezdu demokratů, kde byla Clintonová oficiálně prohlášena prezidentskou kandidátkou: [InsertSingleVideo Jak velký vliv bude mít?](#)

Bill Clinton se mezitím už měsíce chystá na svou možnou budoucí roli prvního muže. Podle AFP neměl už delší dobu žádnou přednášku, ačkoliv je jedním z nejlépe placených řečníků na světě. Bývalý prezident se nyní plně soustředí na manželčinu kampaň, ve které už od primárek viditelně pomáhá.

Podle Pondělíčka bylo například těsné vítězství Clintonové v Massachusetts dost možná zásluhou právě jejího muže, který byl tehdy přímo na několika místech, kde se hlasovalo. „On se snažil objevovat spíše přímo na místě, kde se hlasovalo. Není tak vidět, jako byl před osmi lety, ale v kampani se zapojuje dost,“ uvedl Pondělíček, který tak připomněl prezidentské klání z roku 2008, kdy se Clintonová ucházela o křeslo v Bílém domě poprvé.

Americká média už nyní věří, že pokud by Clintonová vyhrála, její muž nezůstane v ústraní. Podle Pondělíčka bude mít jako zkušený státník větší neformální vliv, než měly jeho předchůdkyně.

To ostatně potvrzuje i sama Clintonová, která v květnu řekla, že by manžela pověřila obnovou amerického hospodářství. „Chci mu dát za úkol oživení ekonomiky, protože jsem přesvědčena, že on ví, jak na to,“ řekla adeptka na první prezidentku USA.

Demokratická kandidátka tím odkazovala na zlatou éru, kterou americké hospodářství zažívalo během prezidentství Billa Clintona v letech 1993 až 2001, kdy se ekonomika USA vyznačovala prosperitou a vyrovnaným rozpočtem.

„Asi nelze předpokládat, že by se stal ministrem, ale každý americký prezident má poměrně široký tým poradců. Je tak dobře možné, že by právě tam mohl patřit,“ zauvažoval Pondělíček. Soubor prezidentských sušenek

Na mítincích kampaně se však zatím spíše objevují nápisy „Bill Clinton for a first lady“ (Bill Clinton první dámou) a prodávají se trička se stejným námětem. Clinton se také drží tradic manželek prezidentských kandidátů a stejně jako ony, poslal do časopisu „Rodinný kruh“ recept na sušenky.

Tuto tradici přitom začala sama Clintonová v roce 1992 jednou poznámkou během manželovy předvolební kampaně. „Možná jsem měla zůstat doma, péct sušenky a vařit čaj, ale místo toho jsem se rozhodla dělat svou profesi, kterou jsem dělala dříve, než můj manžel vůbec vstoupil do politiky,“ řekla tehdy Clintonová.

Její prohlášení se dotklo žen v domácnosti a časopis ji v reakci na to požádal o recept na sušenky. Stejnou žádost zaslal magazín i tehdejší první dámě Barbaře Bushové. Obě dámy souhlasily a v magazínu vyšla vůbec první soutěž „prezidentských sušenek“. Clintonová se svým receptem vyhrála a úspěch sklídila i o čtyři roky později.

Bill použil při letošních volbách už dvakrát osvědčený recept a zaslal opět recept na ovesné sušenky s čokoládou. Web CNN přitom připomíná, že sušenky obsahují máslo i vejce, ačkoliv Clinton je už od roku 2010 vegan. Proti jeho sušenkám stojí recept Melanie Trumpové na sušenky ve tvaru hvězdiček. Volba prezidentských sušenek se uzavře o měsíc dříve než samotné prezidentské volby a magazín ji bere vážně. Uvádí, že sušenková soutěž správně předpověděla vítěze prezidentských voleb v pěti ze šesti případů.

URL http://zpravy.idnes.cz/bill-clinton-prvni-muz-volby-usa-pondelicek-hillary-fys-zahranicni.aspx?c=A160823_110702_zahranicni_aba

Michael Romancov: Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí

27.8.2016 finmag.cz str. 00 Rozhovor

Monika Hájková, Ondřej Tůma

S politologem Michaelem Romancovem se bavíme o napětí mezi Západem, Ruskem a Tureckem. Opakování krymského scénáře prý bezprostředně nehrozí. A uprchlíci nejsou pro Turecko takový trumf, jak by se mohlo zdát. Přesto je stav na východní hranici Evropské unie alarmující.

Vztahy Západu a Ruska jsou už delší dobu na bodu mrazu. Po neúspěšném puči proti prezidentovi Erdoğanovi se situace vyhrotila i v Turecku, kde se teď odehrávají velké personální čistky. Desetitisíce lidí skočily ve vězení, další desetitisíce přišly o práci, mezi nimi i soudci a učitelé. „Neúspěšný pokus o puč posloužil jako záminka k plošnému vyřízení účtů s nepohodlnými lidmi. V tomto ohledu mi to připomíná převzetí moci komunisty v roce 1948 nebo nástup nacistů v Německu,“ poukazuje na historické paralely politický geograf Michael Romancov. Nevypočitatelnost chování a obřích vládců Putina a Erdoğanova pak považuje za velkou hrozbu. Zároveň ale dodává, že pokud tyto dva někoho poškodí, budou to především jejich země.

V poslední době se hodně mluví o možném rusko-tureckém partnerství. Mohly by se tyto země skutečně spojit a třeba obrátit proti Západu?

Krátkodobě se spojit můžou, ale z dlouhodobého hlediska si to nedokážu představit. Rusko a Turecko jsou naprosto rozdílné země a ani momentální sblížení jejich prezidentů nestačí k tomu, aby spolu mohly v delším horizontu úspěšně spolupracovat. Vztahy Ruska a Turecka jsou silně personifikované, a můžou se proto zase kdykoli změnit – v posledních letech spolu tyto státy dobře vycházely, po sestřelení ruského letadla na turecko-syrské hranici ale přišla devítiměsíční krize – a teď si znovu padly kolem krku. Takové výkyvy můžou přijít kdykoli. Rozhodně nepůjde o stabilní spojení.

Jaké jsou největší třecí plochy mezi Tureckem a Ruskem?

Neumím turecky a nemám přístup k tureckým zdrojům, můžu tedy nabídnout pouze pohled z ruské strany. Zásadní rozpor vidím v kulturně-civilizační příslušnosti – i když v Ruské federaci roste muslimská menšina,

ruská elita akcentuje ortodoxní křesťanství. Navíc drtivá většina středoasijských národů, které patřily do Ruského impéria a Sovětského svazu, jsou turkické národy, tedy pokrevní příbuzní s Tureckem. A stejně jako se někteří Rusové považují za přirozeného ochránce a mluvčího všech Slovanů, stejný pocit mají Turci vůči turkickým národům.

Roli hraje také historie. Rusové měli s Tureckem, respektive Osmanskou říší, řadu válečných konfliktů. Tohle se začalo opět vynořovat, když došlo k sestřelení letadla. V případě dalšího sporu se to může znovu kdykoli akcentovat. Navíc obě země operují ve stejném prostoru – v oblasti Černého moře, Kavkazu, Blízkého východu a postsovětské střední Asie. Jde o regiony, kde se dá spolupracovat, ale taky si dost extrémně škodit. A protože Rusko a Turecko nejsou na konkurenci zvyklí, velmi rychle může přijít na řadu konfrontace.

Zmínil jste, že po sestřelení ruského bombardéru byly rusko-turecké vztahy na bodu mrazu. Jak si tedy vysvětlit náhlý příklon Turecka k Rusku, jde jen o vzájemnou náklonost prezidentů?

Roli v tom sehrál pokus o státní převrat, který v Turecku proběhl. Odpověď na puč, kterou prezident Erdoğan zvolil, logicky a nevyhnutelně narazí v Evropské unii a ve Spojených státech. Pozatýkáni tisíců lidí je zkrátka reakce, která je v demokratických zemích neobhajitelná. Naopak Rusko takový způsob řešení akceptuje a pokus o převrat označilo jako typicky západní záležitost – Moskva v podstatě tvrdí, že se Turecko stalo obětí západního spiknutí. A Erdoğan tuhle rétoriku do značné míry akceptuje.

Jde tedy spíš o Erdoğanův pragmatismus než o společné tažení proti Západu?

I v rozhovoru pro ruská média Erdoğan jasně řekl, že Turecko nemá v plánu společně s Ruskem udělovat Západu nějakou lekci.

Erdoğan je tedy v tomto ohledu střízlivější než Putin?

Určitě ano. Minimálně tedy střízlivěji vystupuje, ale je otázka, jestli je to upřímné, nebo jde o politický manévr.

O Vladimíru Putinovi se často říká, že upřednostňuje své ego před ekonomickými potřebami Ruska. Nehrozí to i u tureckého prezidenta Erdoğanova?

Možné to samozřejmě je. Nevím ale, nakolik Erdoğan vystupuje v kontextu turecké ekonomiky jako solitér – jak velké ohledy musí brát na reprezentanty průmyslových kruhů a finančníky. Putin je v tomto ohledu ve zcela jiné pozici. V Rusku si prezident, potažmo na jeho příkaz vláda, dělá, co chce. Ve srovnání s Ruskem je Turecko mnohem víc propojené se západními trhy a světovou ekonomikou. Proto podle mě nemá Erdoğan tolik manévrovacího prostoru jako Putin.

Spousta lidí tvrdí, že státy jako Rusko a Turecko zkrátka potřebují silné vůdce, kteří je řídí dlouhá léta pevnou rukou. Ať už kvůli rozloze, počtu obyvatel nebo mentálnímu nastavení společnosti. Souhlasíte?

Něco na tom bude. Na druhou stranu to ale z dlouhodobého hlediska brání ekonomické prosperitě. Víme o jediné zemi, která měla v čele silného vůdce několik desetiletí a zároveň byla ekonomicky mimořádně úspěšná – Singapur. Mnohem častěji ale silní vůdci dovedli zemi do krize. Třeba Brežněv vládl v SSSR od konce 60. let až do své smrti na začátku 80. let a jeho zchátralá fyzická schránka pozoruhodným způsobem korespondovala se stavem sovětské společnosti a ekonomiky. A jestli se Erdoğan a Putin udrží u moci dalších patnáct let, budou jejich země pravděpodobně vypadat podstatně hůř než na počátku jejich éry.

Jaké trumfy může Turecko vytáhnout vůči Evropské unii a Spojeným státům?

Samozřejmě jde o otázku migrace, ale vedle toho může potenciálně hrozit také zastavením tranzitu plynu a ropy přes turecké území na světové trhy. Trumfem proti USA by mohly být vojenské základny, které Američané na tureckém území mají. Potřebují je, aby mohli operovat v prostoru Černého moře či Blízkého východu. Už v kontextu americké invaze do Iráku v roce 2003 se ukázalo, že Američané můžou zařízení využít, jen když k tomu dá Turecko souhlas.

Jak silná je Erdoğanova páka, pokud jde o uprchlíky?

Na tuhle kartu může Turecko hrát, jen pokud je Evropa migraci otevřená a po Turecku žádá pouze regulaci. Evropa je dost silná na to, aby napjala síly a uzavřela hranice s Tureckem na pevnině i na moři. V ten moment by se na tureckých hranicích začali hromadit migranti a problém bude na jejich území. Kdyby se Turecko rozhodlo, že k nám všechny migranty pustí, a my řekli ne, dostalo by se samo do obrovských problémů.

Je pravděpodobné, že k tomu dojde?

Doufám, že ne. Ale netuším, co se Erdo?anovi odehrává v hlavě. Kroky, které zatím podniká, mi přijdou kontraproduktivní a mnohdy i dost šílené. Erdo?an se opírá o hlas ulice a obecně platí, že jakýkoli ekonomický nebo politický pohyb podporovaný neartikulovaným hlukem ulice s sebou nese obrovské riziko.

Jaký podle vás bude další vývoj Turecka?

Jak už jsem řekl, nepovažuji se za odborníka na Turecko, takže je pro mě těžké rozklíčovat, kteří lidé se tam nově dostanou do vysokých funkcí. Jako vnějšího pozorovatele mě ale děsí, že i když pokus o převrat provedla armáda, čistky se dotkly také učitelů a soudců. To už nevypadá jako obrana moci, ale jako ofenziva. Neúspěšný pokus posloužil jako záminka k plošnému vyřízení účtů s nepohodlnými lidmi. V tomto ohledu mi to připomíná převzetí moci komunisty v roce 1948 nebo nástup nacistů v Německu.

Je reálné v takové situaci, aby se Turecko stalo v dohledné době členem Evropské unie?

Vstup Turecka do Evropské unie teď rozhodně nepřipadá v úvahu. Turci se do ní snaží dostat už od roku 1963 a několikrát byli opravdu velmi blízko, ale v tenhle moment se naopak vzdalují bleskovou rychlostí.

Pojďme přejít k napjatému vztahu mezi Ruskem a Západem. Jak se zpětně díváte na anexi Krymu?

Pořád si myslím, že nešlo o promyšlený tah v geopolitické hře, ale o zkratovitou reakci. Putin byl jednoduše naprosto vyvedený z míry tím, co se na Ukrajině stalo. Ruští vojáci samozřejmě měli připravený scénář, jak na Krymu vojensky zasáhnout, ale politické okolnosti připravené nebyly.

Proč šlo podle vás o zkratovitou reakci?

Ukrajina je po Rusku druhý nejdůležitější stát v postsovětském prostoru. Způsob vládnutí tam byl úplně stejný jako v Rusku, Kazachstánu nebo Bělorusku, jenže se dostal do těžké krize a došlo k jeho zhroucení. To Putina znepokojilo, jednoduše zpanikařil a dal pokyn k vojenské akci. Od té doby se Rusko snaží dostat z problémů, které kvůli tomu nastaly.

Má Rusko scénáře pro obsazení dalších zemí, hrozí, že bude dál expandovat silou?

Jsem přesvědčený, že ruský generální štáb je profesionální těleso a má zpracované plány reakce jak na vnější ohrožení, tak i na aktivní vystoupení do všech směrů kolem ruských hranic. Ale nejde o nic zvláštního, takové scénáře má podle mě každá odpovědná armáda. Navíc vojáci dělají jen to, co jim řekne politické vedení, a ruské politické elity si pravděpodobně uvědomily, že anexe Krymu byla bota. Nikdy to sice nepřiznají a selektivně budou eskalovat napětí na Krymu, Donbasu i v Pobaltí, ale rozhodně si nemyslím, že by bezprostředně hrozilo opakování krymského scénáře.

Když teď Putin zná všechny důsledky, šel by podle vás do anexe Krymu znovu?

Netroufám si spekulovat. Po obsazení Krymu Rusové prohlašovali, že dojde k referendu. Jsem přesvědčený, že kdyby proběhlo standardním způsobem, mělo by Rusko ještě šanci vycouvat. Jenže Putin zpátečku nezařadil. Místo toho vyhlásil referendum o několik týdnů dřív. Výsledky referenda byly prokazatelně zfalšované, přesto je Rusko uznalo a připojilo Krym. V ten moment se Putin přestal chovat jako racionální hráč.

Pokračování rozhovoru za týden...

Úvodní fotografie: Antecom

=====

Už jsme se v tom pitvali

Türkiye

„Jak je to krásné: úroda sklizena, pole obdělána, radost pohledět. To je hospodářství! Inu, Turecko,“ povzdechne Cimrmanův inspektor Trachta při pohledu z okna expresu odjíždějícího z Istanbulu. Jenže to je jen taková cimrmanština, hospodářství Turecka bývalo symbolem ekonomického a sociálního úpadku, neschopné vlády, klientelismu a korupce. Bude to zase platit?

To je hospodářství! Inu, Turecko

Michael Romancov

Narodil se v roce 1969. Vystudoval Pedagogickou fakultu UK, obor občanská výchova, a Fakultu sociálních věd UK, obor politologie. Od roku 1998 působí na Institutu politologických studií UK FSV, kde se specializuje na politickou geografii, geopolitiku a Rusko. Zároveň vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a Metropolitní univerzitě v Praze.

URL| <http://finmag.penize.cz/kaleidoskop/315141-michael-romancov-turci-se-evropske-unii-vzdaluji-bleskovou-rychlosti>

Michael Romancov: Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí

27.8.2016 finmag.cz str. 00 Rozhovor

Monika Hájková, Ondřej Tůma

S politologem Michaelem Romancovem se bavíme o napětí mezi Západem, Ruskem a Tureckem. Opakování krymského scénáře prý bezprostředně nehrozí. A uprchlíci nejsou pro Turecko takový trumf, jak by se mohlo zdát. Přesto je stav na východní hranici Evropské unie alarmující.

Vztahy Západu a Ruska jsou už delší dobu na bodu mrazu. Po neúspěšném puči proti prezidentovi Erdoğanovi se situace vyhrotila i v Turecku, kde se teď odehrávají velké personální čistky. Desetitisíce lidí skočily ve vězení, další desetitisíce přišly o práci, mezi nimi i soudci a učitelé. „Neúspěšný pokus o puč posloužil jako záminka k plošnému vyřízení účtů s nepohodlnými lidmi. V tomto ohledu mi to připomíná převzetí moci komunisty v roce 1948 nebo nástup nacistů v Německu,“ poukazuje na historické paralely politický geograf Michael Romancov. Nevypočitatelnost chování a obřích vládců Putina a Erdoğanova pak považuje za velkou hrozbu. Zároveň ale dodává, že pokud tyto dva někoho poškodí, budou to především jejich země.

V poslední době se hodně mluví o možném rusko-tureckém partnerství. Mohly by se tyto země skutečně spojit a třeba obrátit proti Západu?

Krátkodobě se spojit můžou, ale z dlouhodobého hlediska si to nedokážu představit. Rusko a Turecko jsou naprosto rozdílné země a ani momentální sblížení jejich prezidentů nestačí k tomu, aby spolu mohly v delším horizontu úspěšně spolupracovat. Vztahy Ruska a Turecka jsou silně personifikované, a můžou se proto zase kdykoli změnit – v posledních letech spolu tyto státy dobře vycházely, po sestřelení ruského letadla na turecko-syrské hranici ale přišla devítiměsíční krize – a teď si znovu padly kolem krku. Takové výkyvy můžou přijít kdykoli. Rozhodně nepůjde o stabilní spojení.

Jaké jsou největší třecí plochy mezi Tureckem a Ruskem?

Neumím turecky a nemám přístup k tureckým zdrojům, můžu tedy nabídnout pouze pohled z ruské strany. Zásadní rozpor vidím v kulturně-civilizační příslušnosti – i když v Ruské federaci roste muslimská menšina,

ruská elita akcentuje ortodoxní křesťanství. Navíc drtivá většina středoasijských národů, které patřily do Ruského impéria a Sovětského svazu, jsou turkické národy, tedy pokrevní příbuzní s Tureckem. A stejně jako se někteří Rusové považují za přirozeného ochránce a mluvčího všech Slovanů, stejný pocit mají Turci vůči turkickým národům.

Roli hraje také historie. Rusové měli s Tureckem, respektive Osmanskou říší, řadu válečných konfliktů. Tohle se začalo opět vynořovat, když došlo k sestřelení letadla. V případě dalšího sporu se to může znovu kdykoli akcentovat. Navíc obě země operují ve stejném prostoru – v oblasti Černého moře, Kavkazu, Blízkého východu a postsovětské střední Asie. Jde o regiony, kde se dá spolupracovat, ale taky si dost extrémně škodit. A protože Rusko a Turecko nejsou na konkurenci zvyklí, velmi rychle může přijít na řadu konfrontace.

Zmínil jste, že po sestřelení ruského bombardéru byly rusko-turecké vztahy na bodu mrazu. Jak si tedy vysvětlit náhlý příklon Turecka k Rusku, jde jen o vzájemnou náklonost prezidentů?

Roli v tom sehrál pokus o státní převrat, který v Turecku proběhl. Odpověď na puč, kterou prezident Erdoğan zvolil, logicky a nevyhnutelně narazí v Evropské unii a ve Spojených státech. Pozatýkání tisíců lidí je zkrátka reakce, která je v demokratických zemích neobhajitelná. Naopak Rusko takový způsob řešení akceptuje a pokus o převrat označilo jako typicky západní záležitost – Moskva v podstatě tvrdí, že se Turecko stalo obětí západního spiknutí. A Erdoğan tuhle rétoriku do značné míry akceptuje.

Jde tedy spíš o Erdoğanův pragmatismus než o společné tažení proti Západu?

I v rozhovoru pro ruská média Erdoğan jasně řekl, že Turecko nemá v plánu společně s Ruskem udělovat Západu nějakou lekci.

Erdoğan je tedy v tomto ohledu střízlivější než Putin?

Určitě ano. Minimálně tedy střízlivěji vystupuje, ale je otázka, jestli je to upřímné, nebo jde o politický manévr.

O Vladimíru Putinovi se často říká, že upřednostňuje své ego před ekonomickými potřebami Ruska. Nehrozí to i u tureckého prezidenta Erdoğanova?

Možné to samozřejmě je. Nevím ale, nakolik Erdoğan vystupuje v kontextu turecké ekonomiky jako solitér – jak velké ohledy musí brát na reprezentanty průmyslových kruhů a finančníky. Putin je v tomto ohledu ve zcela jiné pozici. V Rusku si prezident, potažmo na jeho příkaz vláda, dělá, co chce. Ve srovnání s Ruskem je Turecko mnohem víc propojené se západními trhy a světovou ekonomikou. Proto podle mě nemá Erdoğan tolik manévrovacího prostoru jako Putin.

Spousta lidí tvrdí, že státy jako Rusko a Turecko zkrátka potřebují silné vůdce, kteří je řídí dlouhá léta pevnou rukou. Ať už kvůli rozloze, počtu obyvatel nebo mentálnímu nastavení společnosti. Souhlasíte?

Něco na tom bude. Na druhou stranu to ale z dlouhodobého hlediska brání ekonomické prosperitě. Víme o jediné zemi, která měla v čele silného vůdce několik desetiletí a zároveň byla ekonomicky mimořádně úspěšná – Singapur. Mnohem častěji ale silní vůdci dovedli zemi do krize. Třeba Brežněv vládl v SSSR od konce 60. let až do své smrti na začátku 80. let a jeho zchátralá fyzická schránka pozoruhodným způsobem korespondovala se stavem sovětské společnosti a ekonomiky. A jestli se Erdoğan a Putin udrží u moci dalších patnáct let, budou jejich země pravděpodobně vypadat podstatně hůř než na počátku jejich éry.

Jaké trumfy může Turecko vytáhnout vůči Evropské unii a Spojeným státům?

Samozřejmě jde o otázku migrace, ale vedle toho může potenciálně hrozit také zastavením tranzitu plynu a ropy přes turecké území na světové trhy. Trumfem proti USA by mohly být vojenské základny, které Američané na tureckém území mají. Potřebují je, aby mohli operovat v prostoru Černého moře či Blízkého východu. Už v kontextu americké invaze do Iráku v roce 2003 se ukázalo, že Američané můžou zařízení využít, jen když k tomu dá Turecko souhlas.

Jak silná je Erdoğanova páka, pokud jde o uprchlíky?

Na tuhle kartu může Turecko hrát, jen pokud je Evropa migraci otevřená a po Turecku žádá pouze regulaci. Evropa je dost silná na to, aby napjala síly a uzavřela hranice s Tureckem na pevnině i na moři. V ten moment by se na tureckých hranicích začali hromadit migranti a problém bude na jejich území. Kdyby se Turecko rozhodlo, že k nám všechny migranty pustí, a my řekli ne, dostalo by se samo do obrovských problémů.

Je pravděpodobné, že k tomu dojde?

Doufám, že ne. Ale netuším, co se Erdo?anovi odehrává v hlavě. Kroky, které zatím podniká, mi přijdou kontraproduktivní a mnohdy i dost šílené. Erdo?an se opírá o hlas ulice a obecně platí, že jakýkoli ekonomický nebo politický pohyb podporovaný neartikulovaným hlukem ulice s sebou nese obrovské riziko.

Jaký podle vás bude další vývoj Turecka?

Jak už jsem řekl, nepovažuji se za odborníka na Turecko, takže je pro mě těžké rozklíčovat, kteří lidé se tam nově dostanou do vysokých funkcí. Jako vnějšího pozorovatele mě ale děsí, že i když pokus o převrat provedla armáda, čistky se dotkly také učitelů a soudců. To už nevypadá jako obrana moci, ale jako ofenziva. Neúspěšný pokus posloužil jako záminka k plošnému vyřízení účtů s nepohodlnými lidmi. V tomto ohledu mi to připomíná převzetí moci komunisty v roce 1948 nebo nástup nacistů v Německu.

Je reálné v takové situaci, aby se Turecko stalo v dohledné době členem Evropské unie?

Vstup Turecka do Evropské unie teď rozhodně nepřípadá v úvahu. Turci se do ní snaží dostat už od roku 1963 a několikrát byli opravdu velmi blízko, ale v tenhle moment se naopak vzdalují bleskovou rychlostí.

Pojďme přejít k napjatému vztahu mezi Ruskem a Západem. Jak se zpětně díváte na anexi Krymu?

Pořád si myslím, že nešlo o promyšlený tah v geopolitické hře, ale o zkratovitou reakci. Putin byl jednoduše naprosto vyvedený z míry tím, co se na Ukrajině stalo. Ruští vojáci samozřejmě měli připravený scénář, jak na Krymu vojensky zasáhnout, ale politické okolnosti připravené nebyly.

Proč šlo podle vás o zkratovitou reakci?

Ukrajina je po Rusku druhý nejdůležitější stát v postsovětském prostoru. Způsob vládnutí tam byl úplně stejný jako v Rusku, Kazachstánu nebo Bělorusku, jenže se dostal do těžké krize a došlo k jeho zhroucení. To Putina znepokojilo, jednoduše zpanikařil a dal pokyn k vojenské akci. Od té doby se Rusko snaží dostat z problémů, které kvůli tomu nastaly.

Má Rusko scénáře pro obsazení dalších zemí, hrozí, že bude dál expandovat silou?

Jsem přesvědčený, že ruský generální štáb je profesionální těleso a má zpracované plány reakce jak na vnější ohrožení, tak i na aktivní vystoupení do všech směrů kolem ruských hranic. Ale nejde o nic zvláštního, takové scénáře má podle mě každá odpovědná armáda. Navíc vojáci dělají jen to, co jim řekne politické vedení, a ruské politické elity si pravděpodobně uvědomily, že anexe Krymu byla bota. Nikdy to sice nepřiznají a selektivně budou eskalovat napětí na Krymu, Donbasu i v Pobaltí, ale rozhodně si nemyslím, že by bezprostředně hrozilo opakování krymského scénáře.

Když teď Putin zná všechny důsledky, šel by podle vás do anexe Krymu znovu?

Netroufám si spekulovat. Po obsazení Krymu Rusové prohlašovali, že dojde k referendu. Jsem přesvědčený, že kdyby proběhlo standardním způsobem, mělo by Rusko ještě šanci vycouvat. Jenže Putin zpátečku nezařadil. Místo toho vyhlásil referendum o několik týdnů dřív. Výsledky referenda byly prokazatelně zfalšované, přesto je Rusko uznalo a připojilo Krym. V ten moment se Putin přestal chovat jako racionální hráč.

Pokračování rozhovoru za týden...

Úvodní fotografie: Antecom

=====

Už jsme se v tom pitvali

Türkiye

„Jak je to krásné: úroda sklizena, pole obdělána, radost pohledět. To je hospodářství! Inu, Turecko,“ povzdechne Cimrmanův inspektor Trachta při pohledu z okna expresu odjíždějícího z Istanbulu. Jenže to je jen taková cimrmanština, hospodářství Turecka bývalo symbolem ekonomického a sociálního úpadku, neschopné vlády, klientelismu a korupce. Bude to zase platit?

To je hospodářství! Inu, Turecko

Michael Romancov

Narodil se v roce 1969. Vystudoval Pedagogickou fakultu UK, obor občanská výchova, a Fakultu sociálních věd UK, obor politologie. Od roku 1998 působí na Institutu politologických studií UK FSV, kde se specializuje na politickou geografii, geopolitiku a Rusko. Zároveň vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a Metropolitní univerzitě v Praze.

URL| <http://finmag.penize.cz/kaleidoskop/315141-michael-romancov-turci-se-evropske-unii-vzdaluji-bleskovou-rychlosti>

To, o čem jsme zatím jen spekulovali, se nyní potvrdilo. Petr Žantovský má jasno o pravých záměrech Evropských hodnot

27.8.2016 parlamentnilisty.cz str. 00 Monitor

Jiří Hroník

TÝDEN V MÉDIÍCH Na spolek, který šíří nepravdivé informace, ale přesto jsou jeho zástupci častými hosty veřejnoprávních médií, zaměřil Petr Žantovský svou pozornost v úvodu svého pravidelného ohlédnutí za zajímavostmi uplynulého týdne. Zabývá se i nepříliš vydařeným happeningem na téma Islámský stát na Staroměstském náměstí, ale nepochybuje o tom, že kdyby Martin Konvička protestoval proti prezidentu Zemanovi, byl by z něj mediální hrdina a kabrňák, ale protože protestuje proti muslimům, je mu nasazena psí hlava.

V tomto týdnu na sebe opět upozornil spolek Evropské hodnoty. “Je zřejmé, že jeho rétorika se vyostřuje a přitvrzuje. Hledáním tzv. vnitřního nepřítele si nezadá nikterak s nechvalně proslulým listem Der Stürmer, jehož šéfredaktor Julius Streicher byl jedním z popravených v Norimberském procesu, ani se sekernickou rétorikou Rudého práva raných padesátých let. Když sleduji intelektuální a ideologické výkony Evropských hodnot, povětšinou u mne převažuje touha ignorovat tento spolek, protože každá kritika na jeho adresu je pro něj vítanou publicitou. Míra nehoráznosti, kterou nastavil v tomto týdnu v nejnovějším prohlášení, je však už tak do nebe volající, že k ní mlčet nelze,” uvádí pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský.

Své pravidelné mediální hodnocení začíná tím, co nám tentokrát Jandův a Hokovského spolek sděluje: “Co je hrozba? Vladimir Putin má v Česku spolehlivé spojence. Najdeme je jak mezi politiky, tak mezi extremisty. Tím nejvýznamnějším Putinovým spojencem je Miloš Zeman. Ten už požaduje vyvolání referenda o vystoupení z EU a NATO. Právě to je cílem putinovského režimu. Ruská federace dnes vraždí na Ukrajině a vyhrožuje našim spojencům. Pomocí propagandy a svých trojských koní se snaží vnitřně rozvrátit státy

Severoatlantické aliance. Proto Miloš Zeman dlouhodobě okopává naše západní spojení. Očekáváme, že v prezidentské kampani bude nahlas požadovat vypsaní referenda o vystoupení," cituje mediální analytik z veřejného vyjádření Evropských hodnot.

Spolek sleduje nepřátele svých zájmů a chce je vytěšňovat ze společnosti

V jeho pokračování se dozvídáme, že Kreml již dnes připravuje půdu svého trojského koně Miloše Zemana k nadcházející prezidentské volbě. "Denně jsou v Česku šířeny desítky dezinformací, které mají veřejnost zmást a manipulovat. Tomu je třeba se zpříma postavit. Proto budeme tvrdě konfrontovat Putinovy spojence mezi českými politiky. Detailně zmapujeme průnik ruských zájmů a aktivit Miloše Zemana. Zajistíme, aby tyto hrozby byly během prezidentské kampaně v roce 2017 známé. Ukážeme, jak a pro koho pracují manipulativní konspirační weby. Vytvoříme veřejný tlak, který povede k izolaci konspiračních webů. Pomůžeme českému státu vytvořit si funkční strategii proti agresivnímu vlivu cizí moci," slibují Evropské hodnoty.

"To je jasná řeč. Evropské hodnoty se zcela oficiálně přihlásily k tomu, že budou dělat politiku, budou zasahovat do politických událostí, budou monitorovat svobodné informační prostředí, sledovat a ostrakizovat nepřátele svých zájmů, vydávaných klamavě za ‚zájmy České republiky‘. Vcelku logicky se budou snažit prosadit proti Miloši Zemanovi do čela státu svého guru Petra Koláře, jehož videomonolog na téma ‚Proč se nám dnes žije lépe než před rokem 1989?‘ tvoří přílohu prohlášení Evropských hodnot. To, o čem jsme zatím jen spekulovali, totiž že jde o koberec propagandistický nálet s cílem Kolářova usazení na Hradě, se nyní potvrdilo," podotýká Petr Žantovský.

Každý, kdo je jiného názoru, je placen Kremlem

Proto je namístě to tak brát a touto optikou pak posuzovat každé další veřejné vyjádření Evropských hodnot. "Mimochodem, kromě samotného Koláře je v doprovodu připojeno také video s vystoupením - údajně nezávislého - odborníka Michaela Romancova z Fakulty sociálních věd UK, jehož ‚nezávislá‘ vyjádření tak často slyšíme z veřejnoprávní televize. V tomto kontextu je třeba také vnímat výsledek monitoringu, který si nechala udělat Rada Českého rozhlasu, kde bylo zjištěno, že zástupci Evropských hodnot jsou ve vysílání veřejnoprávního rádia rovněž jako doma. To není shoda náhod, to je kampaň," nepochybuje mediální odborník.

Za nejpikantnější na tom všem považuje skutečnost, že Evropské hodnoty si počínají stejně pitomě i obludně zároveň jako třeba propagandisté v oněch padesátých letech. "Vytvořili mýtus veřejného nepřítel, tehdy to byl třeba ‚americký brouk‘ či židozednářské spiknutí, a začali proti němu nejprve rétoricky, a poté i policejně a soudně jednat. Evropské hodnoty se nám snaží namluvit, že Zeman požaduje referendum o našem vystoupení z NATO. Kde to vzaly? Nikde nic takového nikdy nezaznělo. Evropské hodnoty šíří nepravdivé informace o tom, že každý, kdo je jiného názoru než ony, je placen Kremlem," upozorňuje pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský.

Do veřejnosti vnášejí nenávisť podobnou třídnímu boji

Právě u takového nálepkování se musí pozastavit. "Nu, nevím, jak jiní, ale například moje osobní hodnoty jsou úplně jiné, než ‚hodnoty‘ Evropských hodnot, ale v Kremlu jsem byl naposledy v

roce 1986 za Gorbačova, a to na představení dosti hloupého baletu Natali. Za což jsem zaplatil vstupné. Recipročních finančních toků se mi však nikdy nedostalo. Ohrazuji se tedy proti nařčení Evropských hodnot a opakovaně je žádám o doložení těchto tvrzení, která považuji za lži, záměrné a obłudně nebezpečné. Evropské hodnoty vnášejí do veřejnosti nenávisť podobnou ‚trídnímu boji‘ a sledují tím svůj vlastní profánní cíl: Koláče na Hradě,“ tvrdí mediální analytik.

Druhé dnešní téma s prvním velmi úzce souvisí. “Ministryně školství Valachová předložila návrh na realizaci jakési osvětové ideologické instituce jménem Dům demokracie. Má jít zřejmě o školící zařízení, kde se budou občané od útlého školního věku po zralou dospělost zdokonalovat v tom, jak rozumět pojmu demokracie, jak být lepšími, aktivnějšími občany. Pokud to někomu připomene institut zvaný VUML, Večerní univerzitu marxismu-leninismu, z časů normalizace, je na správné adrese. Zcela zjevně jde o vytvoření instituce, která má zajistit plošnou indoktrinaci obyvatelstva jediným povoleným názorem na svět a - nejen evropské - hodnoty v něm. To je jedna stránka celé věci. Ta politická. Zajistíme, aby občan byl ‚proškolený‘, a tedy poslušný. Aby se v něm dobře a hlavně trvale uhnízdil strach z toho mít vlastní názor, nebo ho alespoň veřejně vyjevovat,“ vysvětluje Petr Žantovský.

Ministryně školství chystá kšeft pro vykuky typu Jandy

Doporučuje proto vzpomenout si na 70. a 80. léta minulého století. “Doma se říkalo černá a ve škole či na pracovišti bílá. Stačilo to nepoplést, a občan měl od režimu pokoj. To je evidentně cíl i této iniciativy. Má však ještě jeden cíl, který je méně viditelný, avšak zřejmý. Jak uvádějí úterní Lidové noviny, v materiálu ministryně školství se výslovně počítá s tím, že se řada činností ‚DUMLU‘ bude outsourcovat na neziskové organizace. Nepochybně jednou z prvních takových bude spolek Evropské hodnoty. Takže výsledek je jasný. Nejen že se budou ideologicky manipulovat a obrábět či hoblovat názory veřejnosti, de facto pod pohružkou různých existenčních rizik, ale ještě navíc to bude prima kšeft pro vykuky typu Jakuba Jandy,“ poukazuje mediální odborník na to, jak návrh ministryně školství přinese naprosto zbytečné vyhazování peněz, které přihraje neziskovkám.

Vzpomíná si, že to byl Václav Klaus, který už před řadou let přivedl na svět neologismus “NGOismus”. “A varoval před tím, že demokratické instituce, založené na volebních mandátech, budou postupně nahrazovány nátlakovými spolky ze sféry tzv. občanské společnosti. Měl pravdu, a měl ji o řadu let dřív, než se to doopravdy začalo stávat skutečností. Klausova politická prozíravost je obdivuhodná, stejně jako ‚obdivuhodná‘ je naše ignorance vůči takovým varováním. Tím, že jsme si zvolili do čela státu lidi typu Dienstbiera či Valachové, otevřeli jsme dokořán dveře naplno bujícímu a velice agresivnímu NGOismu,“ konstatuje Petr Žantovský.

Zvolení Dienstbiera a jemu podobných bylo atentátem na demokracii

Jediná, avšak velice truchlivá útěcha je v tom, že jsme si tu polízanici svou volební slepotou zavinili sami. “Spáchali jsme kolektivní atentát na demokracii. À propos, o tom, že časy se aspoň v médiích trochu mění, občas i k lepšímu, svědčí výtečný komentář Martina Zvěřiny rovněž v úterních Lidových novinách. Nese název ‚Ministerstvo dobra‘ a je výsledkem velice rozumného zamyšlení nad danou věcí.

Možná, že čím víc hloupí politici a NGOisté tlačí na pilu, tím víc otevírají určité části novinářské obce oči: vždyť oni přece budou první, kdo úsilí ‚ministerstva dobra‘ odnesou na vlastní kůži. Je dobré vědět, že si to aspoň někteří uvědomují, neboť v tom se skrývá naděje, že není všechno ještě úplně prohráno,“ myslí si mediální analytik.

A i v závěru dnešního ohlédnutí za mediálními zajímavostmi uplynulého týdne zůstane u denního tisku. “V MF Dnes jsem našel jeden mimořádný výkon, jde o úterní komentář Vojtěcha Varyše. Autor se zabývá ‚kauzou‘ Martina Konvičky s jeho nepříliš vydařeným happeningem na téma Islámský stát na Staroměstském náměstí a ve vedlejší linii zmiňuje Nohavicovu písňovou satiru de facto na stejné téma. Varyš velice trefně konstatuje, že kdyby Konvička protestoval proti Zemanovi, byl by z něj mediální hrdina a kabrňák, ale protože protestuje proti muslimům, je mu nasazena psí hlava,“ říká pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský.

Za trenýrky nad Hradem jsou hrdinové, Konvička na velbloudu je zloduch

Doporučuje ponechat stranou, zda happening docenta působícího na Jihočeské univerzitě, jenž je znám jako protiislámský politický aktivista, byl, nebo nebyl namístě, zda byl, či nebyl pod mezí vkusu či vhodnosti. “To není podstatné. Varyš zcela přesně srovnává se skupinou Ztohoven, která ukradla prezidentskou standartu a byla soudem osvobozena. Dodávám: navzdory tomu, že došlo ke škodě materiálně v řádu desítek tisíc a morálně bez možného vyčíslení. Přitom ‚vtipnost‘ trenýrek nad Hradem a Konvičky na velbloudu si nijak nezádá. Ale Ztohoven jsou hrdinové a Konvička je zloduch,“ poukazuje mediální odborník na hodící se dvojí metr.

Zaujalo ho, že Vojtěch Varyš také glosuje zpochybňování docenta Konvičky jako vědce. “Připomíná totiž, že jedna věc je občanský názor jedince a jiná věc je jeho odborná způsobilost a zásluhy. Podobně je to i u umělců. Dílo je věc jedna a individuální osudy věc druhá, která nemusí být absolutně v souladu. To bychom museli navždy proklít Louise Ferdinanda Céline, Knuta Hamsuna, André Gida a další velikány světové literatury. Jak zpívá právě Nohavica v jedné méně známé písni: ‚Každý si nese své břímě‘,” poznamenává Petr Žantovský.

Morálku má každý uvnitř, nepotřebuje zpěváky ani vysokoškolské učitele

Úplně pro každého to však platit nemusí. “Potíž je v tom, že primitivní kritikové těch, kdo něco dokázali - ve vědě či umění - obvykle sami nedokázali nic, a proto si vlastně ani nestačili na žádné břímě sáhnout. Břímě je totiž nedílnou součástí talentu a schopností. Je to totiž břímě nejtěžší: břímě pochybností, zda to, co dělám, je správné a dobré. Takové dilema před pistolnickým kritikem nestojí: ten to má jednoduché, jeho názory obvykle vyrábí a spravuje někdo jiný, a on je jenom trousí s větším, či menším smradem po tom božím světě,“ poukazuje mediální analytik.

Myslí si, že tohle všechno vzal Vojtěch Varyš v úvahu, když ve svém komentáři psal tyto věty: "Říkávalo se, že českému národu škodí, že nemá ve svých dějinách žádné hrdiny. Nemyslím si to, spíš ten, kdo hrdiny potřebuje, má nějaký problém. A stejné je to s neustálým hledáním morálních vzorů. Morálku má každý uvnitř, na to nepotřebujeme ani zpěváky, ani vysokoškolské učitele. Ti mají jiné úkoly. A zároveň mají právo na své názory a jejich veřejnou prezentaci, tak jako každý z nás." "To jsou zlatá slova," uzavírá Petr Žantovský své pravidelné mediální hodnocení.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=450815>

Michael Romancov: Turci se Evropské unii vzdalují bleskovou rychlostí

27.8.2016 penize.cz str. 00 Rozhovor

Monika Hájková, Ondřej Tůma

S politologem Michael Romancovem se bavíme o napětí mezi Západem, Ruskem a Tureckem. Opakování krymského scénáře prý bezprostředně nehrozí. A uprchlíci nejsou pro Turecko takový trumf, jak by se mohlo zdát. Přesto je stav na východní hranici Evropské unie alarmující.

Vztahy Západu a Ruska jsou už delší dobu na bodu mrazu. Po neúspěšném puči proti prezidentovi Erdoğanovi se situace vyhroutil i v Turecku, kde se teď odehrávají velké personální čistky. Desetitisíce lidí skočily ve vězení, další desetitisíce přišly o práci, mezi nimi i soudci a učitelé. „Neúspěšný pokus o puč posloužil jako záminka k plošnému vyřizení úctů s nepohodlnými lidmi. V tomto ohledu mi to připomíná převzetí moci komunisty v roce 1948 nebo nástup nacistů v Německu,“ poukazuje na historické paralely politický geograf Michael Romancov. Nevypočitatelnost chování a obří ega vládců Putina a Erdoğanova pak považuje za velkou hrozbu. Zároveň ale dodává, že pokud tyto dva někoho poškodí, budou to především jejich země.

V poslední době se hodně mluví o možném rusko-tureckém partnerství. Mohly by se tyto země skutečně spojit a třeba obrátit proti Západu?

Krátkodobě se spojit můžou, ale z dlouhodobého hlediska si to nedokážu představit. Rusko a Turecko jsou naprosto rozdílné země a ani momentální sblížení jejich prezidentů nestačí k tomu, aby spolu mohly v delším horizontu úspěšně spolupracovat. Vztahy Ruska a Turecka jsou silně personifikované, a můžou se proto zase kdykoli změnit – v posledních letech spolu tyto státy dobře vycházely, po sestřelení ruského letadla na turecko-syrské hranici ale přišla devítiměsíční krize – a teď si znovu padly kolem krku. Takové výkyvy můžou přijít kdykoli. Rozhodně nepůjde o stabilní spojení.

Jaké jsou největší třecí plochy mezi Tureckem a Ruskem?

Neumím turecky a nemám přístup k tureckým zdrojům, můžu tedy nabídnout pouze pohled z ruské strany. Zásadní rozpor vidím v kulturně-civilizační příslušnosti – i když v Ruské federaci roste muslimská menšina, ruská elita akcentuje ortodoxní křesťanství. Navíc drtivá většina středoasijských národů, které patřily do Ruského impéria a Sovětského svazu, jsou turkické národy, tedy pokrevní příbuzní s Tureckem. A stejně jako se někteří Rusové považují za přirozeného ochránce a mluvčího všech Slovanů, stejný pocit mají Turci vůči turkickým národům.

Roli hraje také historie. Rusové měli s Tureckem, respektive Osmanskou říší, řadu válečných konfliktů. Tohle se začalo opět vynořovat, když došlo k sestřelení letadla. V případě dalšího sporu se to může znovu kdykoli akcentovat. Navíc obě země operují ve stejném prostoru – v oblasti Černého moře, Kavkazu, Blízkého východu a postsovětské střední Asie. Jde o regiony, kde se dá spolupracovat, ale taky si dost extrémně škodit. A protože Rusko a Turecko nejsou na konkurenci zvyklí, velmi rychle může přijít na řadu konfrontace.

Zmínil jste, že po sestřelení ruského bombardéru byly rusko-turecké vztahy na bodu mrazu. Jak si tedy vysvětlit náhlý příklon Turecka k Rusku, jde jen o vzájemnou náklonost prezidentů?

Roli v tom sehrál pokus o státní převrat, který v Turecku proběhl. Odpověď na puč, kterou prezident Erdoğan zvolil, logicky a nevyhnutelně narazí v Evropské unii a ve Spojených státech. Pozatýkáni tisíců lidí je zkrátka reakce, která je v demokratických zemích neobhajitelná. Naopak Rusko takový způsob řešení akceptuje a pokus o převrat označilo jako typicky západní záležitost – Moskva v podstatě tvrdí, že se Turecko stalo obětí západního spiknutí. A Erdoğan tuhle rétoriku do značné míry akceptuje.

Jde tedy spíš o Erdoğanův pragmatismus než o společné tažení proti Západu?

I v rozhovoru pro ruská média Erdoğan jasně řekl, že Turecko nemá v plánu společně s Ruskem udělovat Západu nějakou lekci.

Erdoğan je tedy v tomto ohledu střízlivější než Putin?

Určitě ano. Minimálně tedy střízlivěji vystupuje, ale je otázka, jestli je to upřímné, nebo jde o politický manévr.

O Vladimíru Putinovi se často říká, že upřednostňuje své ego před ekonomickými potřebami Ruska. Nehrozí to i u tureckého prezidenta Erdoğan?

Možné to samozřejmě je. Nevím ale, nakolik Erdoğan vystupuje v kontextu turecké ekonomiky jako solitér – jak velké ohledy musí brát na reprezentanty průmyslových kruhů a finančníky. Putin je v tomto ohledu ve zcela jiné pozici. V Rusku si prezident, potažmo na jeho příkaz vláda, dělá, co chce. Ve srovnání s Ruskem je Turecko mnohem víc propojené se západními trhy a světovou ekonomikou. Proto podle mě nemá Erdoğan tolik manévrovacího prostoru jako Putin.

Spousta lidí tvrdí, že státy jako Rusko a Turecko zkrátka potřebují silné vůdce, kteří je řídí dlouhá léta pevnou rukou. Ať už kvůli rozloze, počtu obyvatel nebo mentálnímu nastavení společnosti. Souhlasíte?

Něco na tom bude. Na druhou stranu to ale z dlouhodobého hlediska brání ekonomické prosperitě. Vím o jediné zemi, která měla v čele silného vůdce několik desetiletí a zároveň byla ekonomicky mimořádně úspěšná – Singapur. Mnohem častěji ale silní vůdci dovedli zemi do krize. Třeba Brežněv vládl v SSSR od konce 60. let až do své smrti na začátku 80. let a jeho zchátralá fyzická schránka pozoruhodným způsobem korespondovala se stavem sovětské společnosti a ekonomiky. A jestli se Erdoğan a Putin udrží u moci dalších patnáct let, budou jejich země pravděpodobně vypadat podstatně hůř než na počátku jejich éry.

Jaké trumfy může Turecko vytáhnout vůči Evropské unii a Spojeným státům?

Samozřejmě jde o otázku migrace, ale vedle toho může potenciálně hrozit také zastavením tranzitu plynu a ropy přes turecké území na světové trhy. Trumfem proti USA by mohly být vojenské základny, které Američané na tureckém území mají. Potřebují je, aby mohli operovat v prostoru Černého moře či Blízkého východu. Už v kontextu americké invaze do Iráku v roce 2003 se ukázalo, že Američané můžou zařízení využít, jen když k tomu dá Turecko souhlas.

Jak silná je Erdoğanova páka, pokud jde o uprchlíky?

Na tuhle kartu může Turecko hrát, jen pokud je Evropa migraci otevřená a po Turecku žádá pouze regulaci. Evropa je dost silná na to, aby napjala síly a uzavřela hranice s Tureckem na pevnině i na moři. V ten moment by se na tureckých hranicích začali hromadit migranti a problém bude na jejich území. Kdyby se Turecko rozhodlo, že k nám všechny migranty pustí, a my řekli ne, dostalo by se samo do obrovských problémů.

Je pravděpodobné, že k tomu dojde?

Doufám, že ne. Ale netuším, co se Erdoğanovi odehrává v hlavě. Kroky, které zatím podniká, mi přijdou kontraproduktivní a mnohdy i dost šílené. Erdoğan se opírá o hlas ulice a obecně platí, že jakýkoli ekonomický nebo politický pohyb podporovaný neartikulovaným hlukem ulice s sebou nese obrovské riziko.

Jaký podle vás bude další vývoj Turecka?

Jak už jsem řekl, nepovažuji se za odborníka na Turecko, takže je pro mě těžké rozklíčovat, kteří lidé se tam nově dostanou do vysokých funkcí. Jako vnějšího pozorovatele mě ale děsí, že i když pokus o převrat provedla armáda, čistky se dotkly také učitelů a soudců. To už nevypadá jako obrana moci, ale jako ofenziva. Neúspěšný pokus posloužil jako záminka k plošnému vyřizení úctů s nepohodlnými lidmi. V tomto ohledu mi to připomíná převzetí moci komunisty v roce 1948 nebo nástup nacistů v Německu.

Je reálné v takové situaci, aby se Turecko stalo v dohledné době členem Evropské unie?

Vstup Turecka do Evropské unie teď rozhodně nepřipadá v úvahu. Turci se do ní snaží dostat už od roku 1963 a několikrát byli opravdu velmi blízko, ale v tenhle moment se naopak vzdalují bleskovou rychlostí.

Pojďme přejít k napjatému vztahu mezi Ruskem a Západem. Jak se zpětně díváte na anexi Krymu?

Pořád si myslím, že nešlo o promyšlený tah v geopolitické hře, ale o zkratovitou reakci. Putin byl jednoduše naprosto vyvedený z míry tím, co se na Ukrajině stalo. Ruští vojáci samozřejmě měli připravený scénář, jak na Krymu vojensky zasáhnout, ale politické okolnosti připravené nebyly.

Proč šlo podle vás o zkratovitou reakci?

Ukrajina je po Rusku druhý nejdůležitější stát v postsovětském prostoru. Způsob vládnutí tam byl úplně stejný jako v Rusku, Kazachstánu nebo Bělorusku, jenže se dostal do těžké krize a došlo k jeho zhroucení. To Putina znepokojilo, jednoduše zpanikařil a dal pokyn k vojenské akci. Od té doby se Rusko snaží dostat z problémů, které kvůli tomu nastaly.

Má Rusko scénáře pro obsazení dalších zemí, hrozí, že bude dál expandovat silou?

Jsem přesvědčený, že ruský generální štáb je profesionální těleso a má zpracované plány reakce jak na vnější ohrožení, tak i na aktivní vystoupení do všech směrů kolem ruských hranic. Ale nejde o nic zvláštního, takové scénáře má podle mě každá odpovědná armáda. Navíc vojáci dělají jen to, co jim řekne politické vedení, a ruské politické elity si pravděpodobně uvědomily, že anexe Krymu byla bota. Nikdy to sice nepřiznají a selektivně budou eskalovat napětí na Krymu, Donbasu i v Pobaltí, ale rozhodně si nemyslím, že by bezprostředně hrozilo opakování krymského scénáře.

Když teď Putin zná všechny důsledky, šel by podle vás do anexe Krymu znovu?

Netroufám si spekulovat. Po obsazení Krymu Rusové prohlašovali, že dojde k referendu. Jsem přesvědčený, že kdyby proběhlo standardním způsobem, mělo by Rusko ještě šanci vycouvat. Jenže Putin zpátečku nezařadil. Místo toho vyhlásil referendum o několik týdnů dřív. Výsledky referenda byly prokazatelně zfalšované, přesto je Rusko uznalo a připojilo Krym. V ten moment se Putin přestal chovat jako racionální hráč.

Pokračování rozhovoru za týden...

Úvodní fotografie: Antecom

=====

Už jsme se v tom pitvali

Türkiye

„Jak je to krásné: úroda sklizena, pole obdělána, radost pohledět. To je hospodářství! Inu, Turecko,“ povzdechne Cimmanův inspektor Trachta při pohledu z okna expresu odjíždějícího z Istanbulu. Jenže to je jen taková cimmanština, hospodářství Turecka bývalo symbolem ekonomického a sociálního úpadku, neschopné vlády, klientelismu a korupce. Bude to zase platit?

To je hospodářství! Inu, Turecko

Michael Romancov

Narodil se v roce 1969. Vystudoval Pedagogickou fakultu UK, obor občanská výchova, a Fakultu sociálních věd UK, obor politologie. Od roku 1998 působí na Institutu politologických studií UK FSV, kde se specializuje na politickou geografii, geopolitiku a Rusko. Zároveň vyučuje na Západočeské univerzitě v Plzni a Metropolitní univerzitě v Praze.

URL| <http://www.penize.cz/ekonomika/315141-michael-romancov-turci-se-evropske-unii-vzdeluji-bleskovou-rychlosti>

25 let od rozpadu SSSR: Dlouholetý růst Kazachstánu se zadrhl

29.8.2016 dotyk.cz str. 00 Byznys

David Tramba

Před 25 lety se začal rozpadat Sovětský svaz. Odpovědi na otázky, jak se daří nástupnickým zemím a zda zvládly přerod v moderní tržní ekonomiky, přináší pětidílný seriál portálu Dotyk.cz. Čtvrtý díl je zaměřen na Kazachstán.

"Středoasijský Kazachstán předstihl Austrálii a stal se největším dodavatelem uranu do Spojených států, oznámilo před rokem americké ministerstvo energetiky. I tato zpráva ukazuje, jak se Kazachstán dokázal prosadit na světovém trhu a omezit jednostrannou závislost na Rusku.

Právě „hra na všechny strany“ se Kazachstánu dlouhodobě vyplácí. V současnosti vyváží nejvíce do zemí Evropské unie a do Číny, Rusko je až třetí s 12procentním podílem. Životní úroveň v zemi je dnes srovnatelná s Ruskem. Relativní prosperita Kazachstánu vynikne hlavně ve srovnání se zoufale chudými jižními sousedy – Uzbekistánem a Kyrgyzstánem.

Jenže s pádem cen komodit se do ekonomické tísně loni dostal i Kazachstán. Kromě cen ropy je faktorem nejistoty i to, kdo jednou nahradí dnes 76letého autoritativního vládcu země. „Kazachstán je silně ovlivněn tím, že se nachází celých 25 let pod vládou Nursultana Nazarbajeva. Klíčové sektory ekonomiky jsou ovládnuty prezidentem a jeho rodinou," upozorňuje Karel Svoboda, který vyučuje na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a zaměřuje se na hospodářské dějiny postsovětských zemí.

Komplikované budování státu

Vzhledem k výchozí pozici lze dnešní situaci Kazachstánu považovat za úspěch. Ještě při sčítání lidu v roce 1989 tvořili Kazaši pouhých 40 procent obyvatel. Průmyslová města na severu byla osídlena hlavně Rusy a Ukrajinci. Etnické složení země bylo mimořádně pestré, žila zde třeba i početná německá, korejská a polská populace.

Zřejmě i to byl důvod, proč místní politici s vyhlášením nezávislosti Kazachstánu vyčkávali až do poloviny prosince 1991. „Stejně tak Kazachstán dlouho bojoval za udržení rublové zóny a až několik měsíců po jejím vypovězení těžce zaváděl své nové platidlo tenge," připomíná Pavel Havlíček z Asociace pro mezinárodní otázky.

Kazachstán: základní čísla

1995
2005
2015

Počet obyvatel (milionů)

15,7
15,2
17,7

HDP (miliard USD)

Plné znění zpráv

16,6
57,1
173,2

HDP na obyvatele (USD)

1059
3753
9796

Inflace (%)

176
7,5
6,5

Míra nezaměstnanosti (%)

11,0
8,1
5,0

Veřejný dluh / HDP (%)

x
8,1
23,3

Zdroj dat: MMF

Národnostní složení se během 25 let výrazně proměnilo. Část slovanských národů i téměř celá německá menšina se odstěhovaly pryč, kazašská vláda naopak do země přilákala část soukmenovců z jiných zemí střední Asie. Při posledním sčítání lidu v roce 2009 již Kazaši tvořili přes 63 procent populace.

Svrázným pokusem o posílení státnosti byl též přesun hlavního města z Almaty do Astany, která se nachází více ve středu země. Astana následně prožila stavební boom, ve kterém vyrostly budovy od věhlasných světových architektů i kýčovitě nevkusné stavby v sovětském stylu.

Země ropy, uranu a pšenice

Investiční boom se neprojevil jen v novém hlavním městě, ale především v oboru těžebního průmyslu. Od získání nezávislosti do země přiteklo přes 130 miliard dolarů přímých zahraničních investic, což zhruba odpovídá přílivu investic za stejné období do České republiky.

Díky miliardovým těžařským projektům Tengiz a Karačaganak mohl Kazachstán od rozpadu SSSR navýšit produkci ropy z 25 na 80 milionů tun ročně. Těžba se má opět skokově zvýšit v příštím roce, kdy zahájí provoz nákladný megaprojekt Kašagan v Kaspickém moři.

Ropa a ropné produkty dnes tvoří dvě třetiny hodnoty kazachstánského vývozu. Země je též významným exportérem hutních produktů, drahých kovů, pšenice a v úvodu zmíněného uranu.

Přechod od komodit k sofistikovanějším výrobkům se zatím nezdařil. „V poslední době se Kazachstán snažil rychle modernizovat svoji ekonomiku a zvát do země zahraniční odborníky a firmy. Nicméně změny – i kvůli povaze politického režimu v zemi – nemohly být tak rychlé a radikální, jak by bylo zapotřebí,“ říká Pavel Havlíček.

Konec pohádky o rychlém růstu

Příběh úspěchu dostal vážné trhliny loni v srpnu, kdy se začal hroutit kurz kazachstánské měny tenge. Během pěti měsíců se hodnota měny vůči dolaru snížila na polovinu. Objevily se i dosud nevídané lidové protesty a demonstrace proti režimu.

Prezident Nazarbajev dal poté pokyn k masivní privatizaci státem vlastněných podniků, což má zemi vynahradiť propad ropných příjmů. Na prodej má být ropný a plynárenský gigant KazMunaiGas, ale také elektrárny, telekomunikace a železnice.

V seriálu o ekonomickém vývoji postsovětských zemí již vyšlo:

25 let od rozpadu SSSR: Pobaltí prosperuje, ale lidé z něj přesto odcházejí

25 let od rozpadu SSSR: Ukrajina je zemí promarněných příležitostí

25 let od rozpadu SSSR: V Rusku se střídají desetiletí úpadku a růstu

souhrnný text pro týdeník Dotyk: Dědictví Sovětského svazu? Chaos a stagnace"

URL| <http://www.dotyk.cz/byznys/25-let-od-rozpadu-sssr-dlouholety-rust-kazachstanu-se-zadrhl-20160829.html>

Trenýrky nad Hradem vyvěsili hrdinové, Konvička je ale zloduch, protože varoval před islámem

29.8.2016 krajskelisty.cz str. 00 Hlavní město Praha
Adina Janovská

A ministryně školství už chystá úřad, který nám bude nařizovat, jak máme myslet, upozorňuje analytik Žantovský

Na spolek, který šíří nepravdivé informace, ale přesto jsou jeho zástupci častými hosty veřejnoprávních médií, zaměřil Petr Žantovský svou pozornost v úvodu svého pravidelného ohlédnutí za zajímavostmi uplynulého týdne, které publikuje v Parlamentních listech.cz. Zabývá se i nepříliš vydařeným happeningem na téma Islámský stát na Staroměstském náměstí, ale nepochybuje o tom, že kdyby Martin Konvička protestoval proti prezidentu Zemanovi, byl by z něj mediální hrdina a kabrňák, ale protože protestuje proti muslimům, je mu nasazena psí hlava.

V tomto týdnu na sebe opět upozornil spolek Evropské hodnoty. „Je zřejmé, že jeho rétorika se vyostřuje a přitvrzuje. Hledáním tzv. vnitřního nepřítele si nezadá nikterak s nechvalně proslulým listem Der Stürmer, jehož šéfredaktor Julius Streicher byl jedním z popravených v Norimberském procesu, ani se sekernickou rétorikou Rudého práva raných padesátých let. Když sleduji intelektuální a ideologické výkony Evropských hodnot, povětšinou u mne převažuje touha ignorovat tento spolek, protože každá kritika na jeho adresu je pro něj vítanou publicitou. Míra nehoráznosti, kterou nastavil v tomto týdnu v nejnovějším prohlášení, je však už tak do nebe volající, že k ní mlčet nelze,“ uvádí pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský.

Své pravidelné mediální hodnocení začíná tím, co nám tentokrát Jandův a Hokovského spolek sděluje: „Co je hrozba? Vladimir Putin má v Česku spolehlivé spojence. Najdeme je jak mezi politiky, tak mezi extremisty. Tím nejvýznamnějším Putinovým spojencem je Miloš Zeman. Ten už požaduje vyvolání referenda o vystoupení z EU a NATO. Právě to je cílem putinovského režimu. Ruská federace dnes vraždí na Ukrajině a vyhrožuje našim spojencům. Pomocí propagandy a svých trojských koní se snaží vnitřně rozvrátit státy Severoatlantické aliance. Proto Miloš Zeman dlouhodobě okopává naše západní spojence. Očekáváme, že v prezidentské kampani bude nahlas požadovat vypsání referenda o vystoupení,“ cituje mediální analytik z veřejného vyjádření Evropských hodnot.

Spolek sleduje nepřátele svých zájmů a chce je vytěšňovat ze společnosti

V jeho pokračování se dozvídáme, že Kreml již dnes připravuje půdu svého trojského koně Miloše Zemana k nadcházející prezidentské volbě. „Denně jsou v Česku šířeny desítky dezinformací, které mají veřejnost zmást a manipulovat. Tomu je třeba se zpříma postavit. Proto budeme tvrdě konfrontovat Putinovy spojence mezi českými politiky. Detailně zmapujeme průnik ruských zájmů a aktivit Miloše Zemana. Zajistíme, aby tyto hrozby byly během prezidentské kampaně v roce 2017 známé. Ukážeme, jak a pro koho pracují manipulativní konspirační weby. Vytvoříme veřejný tlak, který povede k izolaci konspiračních webů. Pomůžeme českému státu vytvořit si funkční strategii proti agresivnímu vlivu cizí moci,“ slibují Evropské hodnoty.

„To je jasná řeč. Evropské hodnoty se zcela oficiálně přihlásily k tomu, že budou dělat politiku, budou zasahovat do politických událostí, budou monitorovat svobodné informační prostředí, sledovat a ostrakizovat nepřátele svých zájmů, vydávaných klamavě za ‚zájmy České republiky‘. Vcelku logicky se budou snažit prosadit proti Miloši Zemanovi do čela státu svého guru Petra Koláře, jehož videomonolog na téma ‚Proč se nám dnes žije lépe než před rokem 1989?‘ tvoří přílohu prohlášení Evropských hodnot. To, o čem jsme zatím jen spekulovali, totiž že jde o kobercový propagandistický nálet s cílem Kolářova usazení na Hradě, se nyní potvrdilo,“ podotýká Petr Žantovský.

Každý, kdo je jiného názoru, je placen Kremlem

Proto je namístě to tak brát a touto optikou pak posuzovat každé další veřejné vyjádření Evropských hodnot. „Mimoходом, kromě samotného Koláře je v doprovodu připojeno také video s vystoupením – údajně nezávislého – odborníka Michaela Romancova z Fakulty sociálních věd UK, jehož ‘nezávislá’ vyjádření tak často slyšíme z veřejnoprávní televize. V tomto kontextu je třeba také vnímat výsledek monitoringu, který si nechala udělat Rada Českého rozhlasu, kde bylo zjištěno, že zástupci Evropských hodnot jsou ve vysílání veřejnoprávního rádia rovněž jako doma. To není shoda náhod, to je kampaň,“ nepochybuje mediální odborník.

Za nejpikantnější na tom všem považuje skutečnost, že Evropské hodnoty si počínají stejně pitomě i obludně zároveň jako třeba propagandisté v oněch padesátých letech. „Vytvořili mýtus veřejného nepřítele, tehdy to byl třeba americký brouk či židozедnářské spiknutí, a začali proti němu nejprve rétoricky, a poté i policejně a soudně jednat. Evropské hodnoty se nám snaží namluvit, že Zeman požaduje referendum o našem vystoupení z NATO. Kde to vzaly? Nikde nic takového nikdy nezaznělo. Evropské hodnoty šíří nepravdivé informace o tom, že každý, kdo je jiného názoru než ony, je placen Kremlem,“ upozorňuje pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský.

Do veřejnosti vnáší nenávist podobnou třídnímu boji

Právě u takového nálepkování se musí pozastavit. „Nu, nevím, jak jiní, ale například moje osobní hodnoty jsou úplně jiné, než ‘hodnoty’ Evropských hodnot, ale v Kremlu jsem byl naposledy v roce 1986 za Gorbačova, a to na představení dosti hloupého baletu Natali. Za což jsem zaplatil vstupné. Recipročních finančních toků se mi však nikdy nedostalo. Ohrazuji se tedy proti nařčení Evropských hodnot a opakovaně je žádám o doložení těchto tvrzení, která považuji za lži, záměrné a obludně nebezpečné. Evropské hodnoty vnáší do veřejnosti nenávist podobnou ‘třídnímu boji’ a sledují tím svůj vlastní profánní cíl: Koláře na Hradě,“ tvrdí mediální analytik.

Druhé dnešní téma s prvním velmi úzce souvisí. „Ministryně školství Valachová předložila návrh na realizaci jakési osvětové ideologické instituce jménem Dům demokracie. Má jít zřejmě o školící zařízení, kde se budou občané od útlého školního věku po zralou dospělost zdokonalovat v tom, jak rozumět pojmu demokracie, jak být lepšími, aktivnějšími občany. Pokud to někomu připomene institut zvaný VUML, Večerní univerzitu marxismu-leninismu, z časů normalizace, je na správné adrese. Zcela zjevně jde o vytvoření instituce, která má zajistit plošnou indoktrinaci obyvatelstva jediným povoleným názorem na svět a – nejen evropské – hodnoty v něm. To je jedna stránka celé věci. Ta politická. Zajistíme, aby občan byl ‘proškolený’, a tedy poslušný. Aby se v něm dobře a hlavně trvale uhnízdil strach z toho mít vlastní názor, nebo ho alespoň veřejně vyjevovat,“ vysvětluje Petr Žantovský.

Ministryně školství chystá kšeft pro vykuky typu Jandy

Doporučuje proto vzpomenout si na 70. a 80. léta minulého století. „Doma se říkalo černá a ve škole či na pracovišti bílá. Stačilo to nepoplést, a občan měl od režimu pokoj. To je evidentně cíl i této iniciativy. Má však ještě jeden cíl, který je méně viditelný, avšak zřejmý. Jak uvádějí úterní Lidové noviny, v materiálu ministryně školství se výslovně počítá s tím, že se řada činnosti ‘DUMLU’ bude outsourcovat na neziskové organizace. Nepochybně jednou z prvních takových bude spolek Evropské hodnoty. Takže výsledek je jasný. Nejen že se budou ideologicky manipulovat a obrábět či hoblovat názory veřejnosti, de facto pod pohružkou různých existenčních rizik, ale ještě navíc to bude prima kšeft pro vykuky typu Jakuba Jandy,“ poukazuje mediální odborník na to, jak návrh ministryně školství přinese naprosto zbytečné vyhazování peněz, které přihraje neziskovkám.

Vzpomíná si, že to byl Václav Klaus, který už před řadou let přivedl na svět neologismus „NGOismus“. „A varoval před tím, že demokratické instituce, založené na volebních mandátech, budou postupně nahrazovány nátlakovými spolky ze sféry tzv. občanské společnosti. Měl pravdu, a měl ji o řadu let dřív, než se to doopravdy začalo stávat skutečností. Klausova politická prozíravost je obdivuhodná, stejně jako ‘obdivuhodná’ je naše ignorance vůči takovým varováním. Tím, že jsme si zvolili do čela státu lidi typu Dienstbiera či Valachové, otevřeli jsme dokořán dveře naplno bujícímu a velice agresivnímu NGOismu,“ konstatuje Petr Žantovský. Zvolení Dienstbiera a jemu podobných bylo atentátem na demokracii

Jediná, avšak velice truchlivá útěcha je v tom, že jsme si tu polízanici svou volební slepotou zavinili sami. „Spáchali jsme kolektivní atentát na demokracii. A propos, o tom, že časy se aspoň v médiích trochu mění, občas i k lepšímu, svědčí výtečný komentář Martina Zvěřiny rovněž v úterních Lidových novinách. Nese název ‘Ministerstvo dobra’ a je výsledkem velice rozumného zamyšlení nad danou věcí. Možná, že čím víc hloupí politici a NGOisté tlačí na pilu, tím víc otevírají určité části novinářské obce oči: vždyť oni přece budou první, kdo

úsilí ‚ministerstva dobra‘ odnesou na vlastní kůži. Je dobré vědět, že si to aspoň někteří uvědomují, neboť v tom se skrývá naděje, že není všechno ještě úplně prohráno,“ myslí si mediální analytik.

A i v závěru ohlédnutí za mediálními zajímavostmi uplynulého týdne zůstane u denního tisku. „V MF Dnes jsem našel jeden mimořádný výkon, jde o úterní komentář Vojtěcha Varyše. Autor se zabývá ‚kauzou‘ Martina Konvičky s jeho nepřilíživým vydařeným happeningem na téma Islámský stát na Staroměstském náměstí a ve vedlejší linii zmiňuje Nohavicovu písňovou satiru de facto na stejné téma. Varyš velice trefně konstatuje, že kdyby Konvička protestoval proti Zemanovi, byl by z něj mediální hrdina a kabrňák, ale protože protestuje proti muslimům, je mu nasazena psí hlava,“ říká pro ParlamentníListy.cz Petr Žantovský. Za trenýrky nad Hradem jsou hrdinové, Konvička na velbloudu je zloduch

Doporučuje ponechat stranou, zda happening docenta působícího na Jihočeské univerzitě, jenž je znám jako protiislámský politický aktivista, byl, nebo nebyl namístě, zda byl, či nebyl pod mezí vkusu či vhodnosti. „To není podstatné. Varyš zcela přesně srovnává se skupinou Ztohoven, která ukradla prezidentskou standartu a byla soudem osvobozena. Dodávám: navzdory tomu, že došlo ke škodě materiálně v řádu desítek tisíc a morálně bez možného vyčíslení. Přitom ‚vtipnost‘ trenýrek nad Hradem a Konvičky na velbloudu si nijak nezádá. Ale Ztohoven jsou hrdinové a Konvička je zloduch,“ poukazuje mediální odborník na hodící se dvojí metr.

Zaujalo ho, že Vojtěch Varyš také glosuje zpochybňování docenta Konvičky jako vědce. „Připomíná totiž, že jedna věc je občanský názor jedince a jiná věc je jeho odborná způsobilost a zásluhy. Podobně je to i u umělců. Dílo je věc jedna a individuální osudy věc druhá, která nemusí být absolutně v souladu. To bychom museli navždy proklít Louise Ferdinanda Célina, Knuta Hamsuna, André Gida a další velikány světové literatury. Jak zpívá právě Nohavica v jedné méně známé písni: ‚Každý si nese své břímě‘,“ poznamenává Petr Žantovský. Morálku má každý uvnitř, nepotřebuje zpěváky ani vysokoškolské učitele

Úplně pro každého to však platit nemusí. „Potíž je v tom, že primitivní kritikové těch, kdo něco dokázali – ve vědě či umění – obyčejně sami nedokázali nic, a proto si vlastně ani nestačili na žádné břímě sáhnout. Břímě je totiž nedílnou součástí talentu a schopností. Je to totiž břímě nejtěžší: břímě pochybností, zda to, co dělám, je správné a dobré. Takové dilema před pistolnickým kritikem nestojí: ten to má jednoduché, jeho názory obvykle vyrábí a spravuje někdo jiný, a on je jenom trousí s větším, či menším smradem po tom božím světě,“ poukazuje mediální analytik.

Myslí si, že tohle všechno vzal Vojtěch Varyš v úvahu, když ve svém komentáři psal tyto věty: „Říkávalo se, že českému národu škodí, že nemá ve svých dějinách žádné hrdiny. Nemyslím si to, spíš ten, kdo hrdiny potřebuje, má nějaký problém. A stejné je to s neustálým hledáním morálních vzorů. Morálku má každý uvnitř, na to nepotřebujeme ani zpěváky, ani vysokoškolské učitele. Ti mají jiné úkoly. A zároveň mají právo na své názory a jejich veřejnou prezentaci, tak jako každý z nás.“ „To jsou zlatá slova,“ uzavírá Petr Žantovský své pravidelné mediální hodnocení.

Jiří Hroník

Čtěte také:

Uvědomělá svazačka jezdila na stáže do ‚Sojuzu‘, za otce faráře se styděla a na mejdanech měla pořádnou výdrž. Vypadá neprůstřelně, přesto ale existuje něco, z čeho má bezdětná ‚Mutti‘ doslova panický strach

Válcuje vás život, úřady, politici? Pošlete nám svůj příběh na redakce@krajskelisty.cz

URL| <http://www.krajskelisty.cz/praha/14169-trenyrky-nad-hradem-vyvesili-hrdinove-konvicka-je-ale-zloduch-protoze-varoval-pred-islamem-a-ministryne-skolstvi-uz-chysta-urad-ktery-nam-bude-narizovat-jak-mame-myslet-upozornuje-analytik-zantovsky.htm>

Můžu si za to sám

29.8.2016 Euro str. 18 Fokus - Rozhovor - Marek Dalík
Jan Hrbáček

Vymstilo se mi že jsem se pustil na neznámou půdu, říká někdejší nejmocnější lobbista v Česku

Marek Dalík, bývalý blízký spolupracovník premiéra Mirka Topolánka, nastoupí v nejbližších dnech do vězení za úplatkářství při sjednávání nákupu obrněných transportérů Pandur od rakouské firmy Steyr. Ani u soudu podle svých slov neřekl úplnou pravdu, přestože věděl, že mu reálně hrozí vězení. Očekává, že vyjde najevo později, až bude ve vězení.

* Z jakého titulu jste se k vyjednávání o pandurech vlastně dostal? Pověřil vás Mirek Topolánek? A proč jste tu podle vás pravdivou verzi, jak se to celé odehrálo, nesdělil u soudu?

Já tu verzi říkám od začátku a stále platí. Skutek, za který jsem byl odsouzen, se údajně stal v roce 2007, ale vyšetřovat se začal až o několik let později. Ten příběh jsem určitě nevymyslel teď, znají ho celou dobu zhruba dvě desítky lidí. A proč jsem ho neřekl policii a soudu? Protože mě od toho odrazovali ostatní aktéři schůzek a sami ji neříkali také, ačkoli ji znají po celou dobu.

* To nechápu, vám jedinému hrozilo vězení...

Opakuji, ti ostatní aktéři mi řekli, že se to nesmí říct, že to je nebezpečné, že je třeba tu konstrukci příběhu odmítnout jako celek. A doporučoval mi to i advokát, takže jsem poslechl. V Rakousku ještě stíhali slovenského zbrojního lobbistu Miroslava Výboha a Izraelce Lova Droriho, takže jsem nebyl stíháný jenom já. Všichni si mysleli, že výsledek českého soudu ovlivní soud rakouský, k tomu pak nakonec ani nedošlo. Zřejmě tam pochopili, že se žádný trestný čin nestal, i když ta obava z odsuzujícího rozsudku tam panovala. Ale nezapomínejte, že lidé, kteří o vyjednáváních věděli, jsou stále vlivní, i když třeba v soukromé sféře, a mohlo by je to ohrozit. Nehledě na to, že Robert Fico je stále premiér a Mirek Topolánek už sedm let není. Celá věc má a měla silné politické konotace.

* Topolánek s Ficem se kvůli pandurům prý tajně scházeli...

No, řešili to do té míry, že na jedné z těch schůzek – ve čtyřech, za přítomnosti Fica – otevřel Miro Výboh otázku pandurů. Mirek dostal svůj klasický záchvat, že je to všechno špatně, že je těch transportérů moc a že Rakušané neplní termíny ani požadavky na kvalitu, že je to celé podezřelé a nejspíš jim jde o arbitráž. V té době takové informace asi měl, ale ta situace byla nepřehledná. No a Miro Výboh na to opáčil, že s nimi má určitý kontrakt, že to není, jak říká Mirek, že se snaží, že mají sice nějaké dílčí problémy, ale že opravdu chtějí tu zakázku splnit termínově i kvalitativně. Nabídl, že se pokusí vztahy zlepšit. A na základě toho došlo k těm schůzkám.

* Vypovídali proti vám dva svědci, kteří se ve výpovědích rozcházel. Jak jste tedy podle nich měl požádat o úplatek?

Já ale žádnou nabídku nepodával, ať to vezmeme doslova, nebo obrazně. Protože tu jim už dávno dal Miro Výboh na nějakých svých separátních schůzkách.

Já jsem vlastně měl jen potvrdit, že on – Výboh – je ta správná osoba pro vyjednávání, což jsem udělal. Já tu částku (18 milionů eur – pozn. red.) ani vyslovit nemohl, protože jsem ji v té době neznal. Z dnešních informací vím, že odpovídá výši kontraktu, který měl se Steyrem původně dojednat na větší počet pandurů zbrojař Pavel Musela. Já se to paradoxně dozvěděl až v letošním roce. A to díky tomu, že jsme získali důkazy z rakouského spisu.

Zkrátka, výši nějaké provize jsem v té době neznal. Není náhoda, že ta suma odpovídá až na nějaké procento, které je dáno kurzovou odchylkou, původnímu kontraktu. Takže moje role byla pouze v tom, že jsem potvrdil, co bylo potřeba. Ale to také policie překroutila tak, že uvádím něco v tom smyslu, že peníze měly být vypláceny prostřednictvím Mira Výboha. To je sice pravda, ale jen do té míry, že měly být vypláceny přímo jemu nebo jeho firmě, a nikoli jeho prostřednictvím mně. Mně rozhodně nemělo být vyplaceno 480 milionů korun, to je nesmysl. A ti dva svědci se ještě rozcházejí v tom, že jeden říká, že jsem měl nabídku napsat na ubrousek, a druhý, že jsem ji vyslovil. Já k tomu podotýkám, že v restauraci U Malířů žádné papírové ubrousky nemají.

* Máte nějaké vysvětlení pro to, proč vás obvinili z žádosti o úplatek?

Já to opravdu nevyslovil a říkám to konzistentně od začátku. A proč? Vysvětluji si to tak, že kdyby uvedli nějakého slovenského státního příslušníka, který neměl absolutně žádný vztah s českou vládou nebo jejími

představiteli, nemělo by to pro arbitráž žádnou relevanci. Oni tam potřebovali dostat někoho, kdo ten vztah měl, a z toho, co četli v novinách, kde se psalo, že jsem poradce, se nejspíš domnívali, že já formální vztah s českou vládou mám. To byl podle mě ten důvod. A jak jsem už řekl, navíc se rozcházejí v tom, že jeden říká, že to bylo řečeno, a druhý napsáno. Oni (zástupci Steyru – vlastněného americkou General Dynamics – pozn. red.) mají manuál na to, jak vytvářet podklady pro arbitráže, a pracovali přesně podle toho. Potřebovali do toho dostat Čecha, který je ve spojení s vládou.

* Těch lidí, kteří se kolem pandurů točili, řekněme lobbistů či poradců, ale bylo výrazně víc. Stále nechápu, proč jste tedy u soudu neřekl příběh, který tady předestíráte teď...

Zaprvé jsem tušil, že ti ostatní ho nepotvrdí, a zadruhé mi to nedoporučoval můj právní zástupce. Já to teď neříkám proto, abych se obhájil u Nejvyššího soudu, meritorně rozhodující soudy už skončily. Říkám to proto, že chci, aby zazněla pravda. To především a také proto, že existuje několik desítek lidí, kteří ten příběh znají tak, jak ho říkám já. A doufám, že někdo v sobě najde odvahu a zbytky cti a potvrdí ho.

* Stále mi nejde do hlavy, proč jste tedy sám neukázal na někoho a neřekl: Podívejte se, ten příběh znají ještě jiní lidé a ti mohou dosvědčit, jak se to celé odehrálo.

Protože by to v tu chvíli nedosvědčili. Já jsem soukromá osoba a v podstatě jsem jí byl i tehdy. Ale když se podíváte na ty ostatní, tak to žádné bezejmenné soukromé osoby nejsou, jeden je spolupracovník nebo kamarád slovenského premiéra, druhý českého prezidenta, třetí pracuje pro vlivného miliardáře, který má významné aktivity na Slovensku a v Čechách. A asi ani Mirek Topolánek si nechce kazit vztahy se slovenským premiérem, k čemuž by korektní výpověď nepochybně vedla. A takhle můžeme pokračovat dál. Martin Barták pracuje pro Tomáše Chrenka, který opět má významné vztahy s českou a slovenskou vládou bez ohledu na to, kdo v ní sedí, a jde mu byznys.

* Počkejte, teď jste zmínil věc, o níž se v zákulisí mluví už delší dobu: že se kolem kontraktu na pandury ochomýtali i lidé blízcí dnešnímu prezidentovi Miloši Zemanovi...

Určitě. Já doufám, že minimálně Mirek Topolánek, Miroslav Šlouf (dlouholetý poradce a lobbista Miloše Zemana – pozn. red.) dosvědčí tu verzi, kterou podávám já. A o těch ostatních, to je otázka, jak se k tomu oni postaví. Já bych jen připomněl, že v té době byl Mirek Šlouf nadřízeným Martina Nejedlého, dnešního poradce prezidenta. Šlouf ty informace měl a zpočátku se vyjednávání osobně účastnil, těch dalších věcí už osobně ne, ale jestli tam byl jeho společník nebo zaměstnanec, nevím přesně. Každopádně tehdy vystupovali tak, že Mirek je šéf a Martin jeho zaměstnanec nebo minoritní společník. Doufám, že třeba oni se k tomu nějak postaví. Pokud ne, na mé situaci to prakticky nic nemění, jsem dnes pravomocně odsouzen.

* Na základě vašeho dovolání může Nejvyšší soud zkoumat rozhodnutí nalézacího a druhoinstančního soudu, ale nové důkazy lze předložit až v případě obnovy procesu. Budete o ni usilovat?

Ano, dovolání je samostatný právní žánr. Ale budeme skutečně usilovat o obnovu procesu, protože jeden z těch aktérů se rozhodl vypovídat a je ochoten se pod výpověď i podepsat.

* Kdo?

To bych si zatím s dovolením nechal pro sebe.

* Blížící se nástup trestu není úplně idylickou životní situací, jak se sžíváte s vědomím, že půjdete do vězení?

Snažím se na to dívat racionálně, nacházet lidi, kteří takovou zkušeností prošli, což – upřímně řečeno – v mém okolí není tak lehké. Neznám lidi, kteří by byli ve vězení, podařilo se mi sejít se dvěma, kteří tam byli z politických důvodů; nedopustili se něčeho kriminálního. Snažím se sbírat zkušenosti, chystat se na to po všech stránkách, organizačních, právních, osobních a jiných. Ničemu se nebudu vyhýbat, hodlám si trest odpykat, ačkoli ho považuji... nejen za nespravedlivý, ale i za irrelevantní. Protože se nestal ten skutek a jen k dokonatému skutku může být přiřazen trest.

* Co Ústavní soud?

To záleží na právnících. A já si myslím, že vzhledem k politickému obsazování Ústavního soudu by to bylo skoro zbytečné.

* Vaše kariéra byla roky pevně spjatá s Mirkem Topolánkem. Nezazlíváte mu to, že vás do této věci uvrtal?

Samozřejmě že mu to zazlívám. Ale na druhé straně jsem svébytná dospělá osoba, takže jsem měl být opatrnější a neměl jsem se do toho pouštět. Což byla mimochodem moje zásada – že jsem se nerad pouštěl do jakýchkoli jednání, kontaktů ve věcech, kterým jsem nerozuměl, a na teritoriích, ve kterých jsem se nevyznal. Tady jsem to porušil; porušil jsem to jen párkrát v jiných věcech a vždycky se mi to vymstilo. Takže se na něj zlobím v rámci toho, co si o něm myslím, a toho, jak se zachoval i v jiných věcech. Ale v podstatě jsem to měl čekat, je to moje chyba, moje naivita.

* S Topolánkem vás vyjma politiky pojily i byznysové aktivity. Naznačil jste, že nedošlo k naplnění jistých očekávání.

Na druhé straně se ale dá také říct, že byste měl být Topolánkovi vděčný, že jste se díky němu dostal k byznysovým příležitostem...

Tak k tomu bych chtěl říct dvě věci. Tento názor vychází, řekněme, ze statického vnímání reality. Ale realita není statická, je dynamická. To znamená, kdybych nepotkal ve svém životě Topolánka – navíc jsem ho nepotkal jako úplný chudák, ale jako majitel relativně prosperující PR agentury –, tak si myslím, že jsem mohl dělat úplně jiné věci. Otázkou je, jestli bych vydělal víc nebo míň peněz, kam bych se dostal nebo nedostal. Připomínám, že k našemu spojení došlo kolem roku 1999, kdy byly možnosti obrovské a spousta dnešních miliardářů měla v té době míň než já a byli i podobného věku.

Druhá věc – platilo by to v případě, kdyby byl Topolánek nějakým úžasným, mocným a úspěšným politikem a v době, kdy jsem k němu přišel, bych se na něj přisál jako pijavice a vydělával peníze. Ale tak to nebylo. Bylo to spíš opačně. Topolánek byl v té době absolutně neznámá regionální politická figura a to, čeho dosáhl – samozřejmě toho dosáhl především kvůli sobě, ale i já jsem mu celkem pomohl a spousta věcí jsme dosahovali společně. Já bych to mohl postavit i opačně a říct: Proč Topolánek není vděčný mně, když objektivně v době, kdy mě potkal, a v době, kdy jsme se rozešli, byl úplně jinde? Já netvrdím, že za všechno to dobré jsem mohl jen já, ale nějaký vliv jsem na to měl a myslím, že jsem na tom pracoval hodně.

Topolánek je dnes známá osoba, má něco za sebou. Já ho potkal v době, kdy nejenže toho za sebou neměl tolik, ale i jinak vypadal, jinak mluvil. Ale člověk se vyvíjí a znovu říkám, že jsem se na něj nepřisál, poctivě jsem s ním tisíckrát obešel a objel tuto republiku a odpracovali jsme si to. Na politické scéně nevidím moc lidí, kteří by to takto udělali.

* Topolánek se dnes řadí mezi úspěšné byznysmeny. Ale i on si startovní kapitál musel nějak vydělat. Nakoukl jste, že vás spojoval nějaký byznys. O co šlo?

Spekulovalo se o tom, že vám má patřit velká solární elektrárna u Uherského Hradiště. Je to tak?

Ne, mně určitě žádná solární elektrárna nepatří, nikdy nepatřila, můj byznys je relativně transparentní. Sice ne pro novináře, ale určitě pro finanční a jiné úřady ano. Všechny svoje podnikatelské aktivity mám v České republice veřejně přiznané, definované a daněné. Některé záležitosti teď ještě dokončuji, jiné jsem prodal, abych se i tímto způsobem připravil na pobyt ve vězení. S Mirkem Topolánkem to nebyla solární elektrárna. Teď to mohu prozradit, měli jsme společně koupit podíl ve vesteckém tenisovém klubu. Já to zainvestoval a byli jsme dohodnuti, že on mi zaplatí podíl a já na něj převedu polovinu. Nikdy tak ale neučinil, ačkoli ten nákup vzešel do jisté míry z jeho popudu, na jeho doporučení a naléhání. Toto mu vyčítám, protože mi v určité době scházely logické argumenty pro tuhle investici. Je ale víc podobných věcí. Já se v energetice vůbec neangažuji a ani jsem se nikdy neangažoval. Jestli Topolánek, to nevím. Solární elektrárnu, pokud vím, také nemá, ať už přímo nebo nepřímo. To je mimochodem jedna z fám, kterou úspěšně roznáší po Praze generál Karel Randák, který mě má jako doživotního nepřítel.

Možná i Topolánka, protože dodnes neunesl své odvolání, nedokázal se k tomu postavit jako voják.

* On byl ale šéfem civilní rozvědky...

Myslím to obrazně, měl se zachovat jako voják, kterým kdysi býval, ale on se ke svému odvolání postavil jako hysterická manželka. To je jeho problém. Ale my solární elektrárny rozhodně nemáme.

* Karel Randák má poměrně blízko k ministrovi financí Andreji Babišovi.

Myslíte, že je to jedno z vodítek, které by mohlo vysvětlovat vaši současnou situaci?

* To propojení je víc než zřejmé.

V době, kdy byl generál Randák odvoláván (v září 2006 – pozn. red.), si se mnou vymohl poměrně bizarní schůzku v Průhonickém parku. Přijel jsem tam a on tam nebyl, najednou se pak vynořil za stromem, chodili jsme parkem – určitě aspoň hodinu – a on mi vykládal, jak je jeho odvolání nespravedlivé. Já mu vysvětloval, že by česká zpravodajská služba měla pracovat pro zájmy republiky, a ne jiných mocností, ačkoli jsou to spojenci. Byla to debata spíš teoretická, nicméně úplně na konci schůzky mi řekl, že jestli je v něčem fakt dobrý, tak v lovení lebek. Já zíral, že mi generál tajné služby říká takovou věc, a ještě takovými slovy. Řekl jsem mu, že mu moc nerozumím, a on zopakoval, že je lovec lebek, že má seznam těch lebek a že na prvním místě jsem já. To mi řekl dnes veřejností a médií adorovaný „čestný muž a šlechtic“, Babišův spolupracovník.

Samozřejmě jsem si to nenechal pro sebe, řekl jsem to tehdy šéfovi Úřadu vlády Honzovi Novákovi i Topolánkovi, takže to není něco, co by někdo mohl označit za smyšlenky. Nějaký čas jsem na to zapomněl, nevěnoval tomu pozornost, a když začala moje kauza, tak mi došlo, že asi opravdu lovcem lebek je. Navíc jsou veřejným tajemstvím jeho vazby na Američany, kterým firma vyrábějící pandury patří. Ta kauza je čistě americká, ta spojitost tam je. Je to stejné jako s toskánskou aférou, kdy on koordinoval špiony, kteří pořizovali fotografie z náhodného setkání byznysmenů a politiků v Itálii. Nevím, proč si zrovna mě vybral za nepřítel, já s jeho odvoláním nemám nic společného.

* Zjevně se domníval, že jste jeho odvolání zařídili Jan Novák a vy...

Nevím, proč já, já se o problematiku zpravodajských služeb opravdu nezajímám a nezajímám. Je pravda, že Honza Novák ano, ale to se někdo musí zeptat jeho. Já určitě generála neodvolával a byl mi úplně šumafuk.

* Jako první odezva tedy přišlo setkání v Toskánsku. Tušíte, kdo celou operaci platil? Zařizovali to lobbisté a právníci blízcí Babišovi?

To jsou spekulace, ke kterým se po letech člověk těžko vyjadřuje. Myslím ale, že to je pravděpodobné. Že se na tom podílel Karel Randák, to je fakt, to se nedá popřít, ale ostatní informace jsou spíš v rovině spekulací. Když se člověk za takzvanou toskánskou aférou poohlédne, tak vlastně nedokáže popsat, co tam bylo špatně.

Myslím si, že nic, jen se opravdu náhodou na jednom místě potkali lidé, kteří v České republice byli nějak veřejně známí.

* Opravdu náhodou?

Určitě. Já jsem žádnou dovolenou s pány Řebíčkem, Romanem, Urbanem ani Johanesem neplánoval. Pronajal jsem tam dům a trávil tam čas s Topolánkem a svými dalšími kamarády, známými, a dokonce i rodinnými příslušníky. To, že se tam v určitou chvíli vyskytli i ti ostatní, je prostě, věřte nebo nevěřte, náhoda. Nikdy jsme se nedomlouvali, že pojedeme v tom a tom termínu a na to a to místo na dovolenou.

To, že tam ti lidé jezdili a někteří dodnes jezdí, to jsem věděl. Ale když se na to někdo podívá s odstupem, tak tam nenajdete ani jednu fotku, kde bychom s těmi ostatními lidmi dělali něco společného.

Potkali jsme se v přístavišti lodí, v podstatě s taškami v ruce, rozhodně to nebyla nějaká koordinovaná sešlost. Kdyby se nějaká koordinovaná sešlost odehrála, věřte, že by ji jako profesionální špioni vyfotili. Ale žádná taková fotka neexistuje a dodnes ji nikdo neviděl. Protože existovat nemůže a nikdy ani vzniknout nemohla.

* Koho tedy podle vás sledovali? Vás? Topolánka?

To je spíš otázka pro ně. Myslím že měli informace o tom, jaký okruh lidí tam jezdí, možná o některých měli i informace, kdy tam budou, tak to prostě spojili. Pravda je, že samostatné fotky Aleše Řebíčka ani Martina Romana, pokud aspoň já vím, v novinách nebyly. Takže nejspíš tím primárním cílem byl asi Topolánek, ale to doopravdy netuším. Vzali to všechno z jedné vody načisto.

* Narazil jste někdy na přímé spojení Babiše a Randáka?

Na tuto alianci Babiš–Randák narazil asi kdokoli, kdo se jen trošku ponořil pod hladinu české politiky a příbuzných oborů. Co se týká ÚOOZ, tak o tom já vím jen to, co se píše v novinách. Že Babiš používal metodu kriminalizace svých protivníků už v dávných dobách byznysu, je holý fakt. Je to popsáno už ve staré knize jednoho slovenského novináře. Já o tom vím léta. Že si stejné praktiky potom přenesl do politického života, je smutná zpráva pro českou politiku i českou společnost.

A že mu státní orgány a bezpečnostní složky tolerují takové metody a možná s ním i spolupracují, to je ještě smutnější zpráva. Ale bohužel to tak je.

* Podle vývoje politické situace to vypadá, že má Babiš velkou šanci stát se příštím premiérem. Má i on svého Marka Dalíka?

Já myslím, že on má celou řadu agentur a jednotlivců na činnosti tohoto typu. Jako první politik má to, co ti před ním neměli: má armádu bývalých policistů, různých rozvědčků a estébáků. A to je unikátní, v jiné zemi západního typu by to nebylo možné. Jiný stát by si to nenechal líbit a je jedno, kdo by ten stát reprezentoval, podle mě to je ohrožení ústavnosti. Kdyby měl takový aparát jako velkopodnikatel, ohrožoval by jen konkurenci, ale že ho má jako politik a že využívá těch podivně získaných informací, a dokonce rozehrává aktivně určité hry, to je doopravdy ohrožení ústavnosti a měla by se tím zabývat vnitřní zpravodajská služba. Tedy pokud je toho schopna.

* Nemáte pocit, že jste se stal jakýmsi vedlejším produktem růstu Babišovy politické moci?

Takhle jsem se na to nikdy nedíval, může to být jedno z vysvětlení. Nechci si hrát na obětního beránka, i když zčásti by to tak mohlo být. Znovu říkám, můžu si za to sám, vůbec jsem se neměl takových jednání účastnit, protože to bylo pro mě úplně neznámé pole. Vůbec jsem nevěděl, co je to za lidi, že si všechno nahrávají, dokumentují a jeden ze svědků je agent CIA, dokonce rezident CIA v několika evropských zemích.

* Míníte tím amerického diplomata Victora Jackoviche?

Ano. Takže jsem přišel do kontaktu s prostředím, se kterým jsem do kontaktu vůbec neměl přijít. Je to moje chyba a nesu za to odpovědnost. Bohužel fatální.

Marek Dalík (41)

Narodil se v Brně. Vystudoval politologii na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze; při studiu v letech 1994 až 1997 pracoval jako stážista v Kanceláři prezidenta republiky. Od roku 1999 byl Topolánkovým poradcem, v lednu 2000 si založil PR agenturu New Deal Communications. V roce 2003 se stal členem ODS. Poprvé jej média výrazněji zaregistrovala v kauze s lobbistou Stanislavem Večerkem z července 2004, kdy poslanec Unie svobody Zdeněk Kořistka prohlásil, že mu nabídl desetimilionový úplatek a post velvyslance v Bulharsku za hlasování proti důvěře nastupující vládě Stanislava Grosse. Žalobce Ivo Ljšťvan ale rozhodl v jejich prospěch a kritizoval policii za její postup, nakonec stíhání úplně zastavil. V listopadu 2006 vyvolal Dalík pozornost svými výroky o záměrech ODS při sestavování vlády. V červenci 2009 se setkal s vlivnými lobbisty, politiky a podnikateli v Toskánsku. Letos v létě byl pravomocně odsouzen ke čtyřletému vězení a pokutě čítající stejnou číslou v milionech korun. Podle obžaloby měl údajně požádat o úplatek ve výši 18 milionů eur (přibližně 480 milionů korun) v souvislosti s nákupem transportérů Pandur pro českou armádu. První informace o tomto úplatku unikla z výslechu manažera firmy Steyr Stephana Szücse. Nejprve byl odsouzen za napomáhání k úplatkářství, pravomocně za podvod. „Z kleští těchto dvou právních formulací se těžko vymaníte,“ tvrdí dnes Dalík. Dalík se vzdal své PR agentury a začal se věnovat privátnímu byznysu.

O autorovi | Jan Hrbáček, hrbacek@mf.cz

Foto autor | FOTO: ČTK

Daniel Stach

30.8.2016 Xantypa str. 34 Moderátor
VAŠEK VAŠÁK

Na kus řeči s nejchytřejšími lidmi světa

Daniel Stach je usměvavý, vzdělaný muž, který za pořad HYDE PARK CIVILIZACE, jež moderuje (a se svými kolegy připravuje), sbírá jedno ocenění za druhým. Stal se například nejmladším laureátem medaile Vojtěcha Náprstka, udělované Akademií věd ČR. V jeho pořadu, zaměřeném na vědu a otázky současné společnosti, se objevilo více než sto padesát význačných osobností z různých oborů, z toho pět nositelů Nobelových cen a jeden z dvanácti astronautů, kteří stanuli na povrchu Měsíce.

* Pokud vím, na gymnáziu jste chodil do matematické třídy...

Matematika i fyzika mě bavily už na základce. Naopak nejsem dobrý v gramatice a ještě v sedmé třídě jsem nebyl schopen napsat sloh. Změnilo se to, až když jsem začal víc číst. Na gymplu jsem měl rekord osm knih měsíčně. Hlavně fantasy a sci-fi. Teď mám třeba rozečtenou v angličtině skvělou fantasy STÍN KRKAVCE. Přečetl jsem celého Čiarka, Feista, Martina, Gemmella. Odpočinu si u toho od vědeckých materiálů, které potřebuji prostudovat do práce. Před každým dílem se musíte prokousat průměrně čtyřmi stovkami stránek. Děláte si rešerše sám? V HYDE PARKU CIVILIZACE je kromě mne a editorka Gabriela Cihlářová, reportáže připravují Jaroslav Zoula a Veronika Kvaková a od ledna s námi pracuje rešeršistka Pavlína Chudárková. Tři roky jsme však dávali podklady dohromady jen my dva s Gábi.

* Nejdříve musíte pochopit podstatu příslušného vědeckého objevu. Nemáte ale obavu, abyste se dotyčného vědce nezeptal hloupě?

Téma samozřejmě pochopit musím, abych se v něm orientoval a mohl ho případně dovysvětlit. Nejtěžší to bylo u Gerarda 't Hoofta, nositele Nobelovy ceny za fyziku. Čtyřicet minut mi trvalo, než jsem dokázal dát dohromady jednoduchou větu, popisující, co přesně dělá. Zeptat se hloupě se mi nesmí stát a doufám, že nestane (úsměv). Málokdy hledáte pomoc ve vašem tabletu. Učíte se vše nazpaměť? Když jdu do studia, mám pětadvacet až pětaticet stránek načtených tak, že velkou část znám takřka doslovně, a zároveň vím, kde co v mých poznámkách je, takže to velmi rychle najdu. Americký astronaut Scott Parazynski konstatoval: „Byli jste nejlépe připravený tým, s nímž jsem se kdy setkal!“ Děláte si poznámky v angličtině? Když je díl v angličtině, mám v ní kompletně celou přípravu a během vysílání na mě mluví do sluchátka dramaturgyně jenom anglicky. Heslovitě, aby mi jen něco připomněla. U Scotta Parazynského by mi mohla teoreticky říct „Count Parazynskula“, abych se zeptal, proč mu John Glenn (první americký astronaut, který si zopakoval let ještě v sedmasedmdesáti letech, takže se stal i nejstarším astronautem světa - pozn. aut.), když spolu letěli dramaturgyně na jeho poslední misi, při níž mu Scott často odebíral krev, začal říkat podle hraběte Drákuly Count (hrabě) Parazynskula. Kde jste se naučil tak dobře anglicky? Ve škole a u vody. Když jsem byl vodní slalomár, tak jsem se od jisté doby staral na „kanále“ o zahraniční návštěvníky. Přijel třeba juniorský tým Nového Zélandu a já pro ně zajišťoval bydlení, program, dopravu, vlastně všechno. Tím pádem jsem s nimi trávil spoustu času a hodně jsem toho z angličtiny pochytil. Kromě toho sleduju v angličtině filmy, televizi i čtu.

* Hovoříte také francouzsky...

Francouzsky jsem se učil na gymnáziu. Po maturitě jsem odjel na pozvání kamaráda na mistrovství Francie. Měl tam stánek a společně jsme prodávali vodácké vybavení. Jenže hned první den vydatně ponocoval a obchod zůstal na mně. To mi hodně pomohlo.

* S Paulem Rusesabaginou, který zachránil dvanáct set šedesát osm lidí a byl podle něj natočen film HOTEL RWANDA, jste hovořil anglicky, ale s jeho manželkou Tatianou francouzsky...

O interview s ní jsme moc stáli, protože dosud nikdy nikomu televizní rozhovor neposkytla. Nakonec souhlasila, ale jen v jazyce, ve kterém si je jistá, a to byla francouzština. Bez tlumočnicka. Nejsilnější okamžik nastal, když popisovala situaci, kdy byla v manželově hotelu a věděla, že útočníci jdou pokoj po pokoj a mučí a vraždí lidi. Seděli jsme naproti sobě, jako sedíme teď my, a ona vyprávěla, jak byla schovaná v koupelně za závěsem, tiskla k sobě své děti a „připravovala se na smrt“. Zamrazilo mě, když vyslovila francouzské slovíčko mort (smrt). „Jak se může člověk připravit na smrt,“ zeptal jsem se a ona se neznatelně pousmála. Na to nikdy nezapomenu. Přestože nikdo z kolegů francouzsky neumí, v režii prý bylo hrobové ticho a všichni cítili to napětí. Když jsme skončili, příběhla za mnou dramaturgyně Gábi a ptala se: „Co říkala?“ Nedokázal jsem odpovědět a musel jsem to sám nejdřív trochu vstřebat, než jsem to mohl popisovat. Později jsme rozhovor s ní, jejím manželem a Robertem Fremrem, soudcem Mezinárodního trestního tribunálu pro

Rwandu, přetlumočili do angličtiny, protože jsme si řekli, že by ten příběh měli znát diváci na celém světě. Nadace Rusesabaginových ho od té doby používá s odkazem na Českou televizi. HYDE PARK CIVILIZACE jste vysílali i z pracoviště CERN a ze Špicberků, vašimi hosty jsou přední světoví vědci. To vše něco stojí. Nevadí to vašim šéfům, když má pořad sledovanost jen sedmdesát pět tisíc diváků? Sedmdesát pět tisíc diváků nás vidí při premiéře v sobotu večer, kdy proti nám stojí hlavní pořady všech televizí. Velmi sledovaná je pak nedělní repríza v jedenáct dopoledne, stejně jako sobotní půlnoční opakování. Takže jeden díl vidí i čtvrt milionu diváků. Kdo by to kdy byl řekl, že se bude třeba čtvrt milionu lidí dívat na pořad o vědě. Ten je sám o sobě naopak levný. Na Špicberkách jsme točili jen reportáže a byl jsem tam pouze s kameramanem. Vědcům neplatíme nic. Maximálně je přivezeme z hotelu. Využíváme toho, když jsou tady na nějaké konferenci, nebo se spojíme přes Skype.

* Je těžké je přesvědčit, aby s vámi skoro hodinu diskutovali?

Nejtěžší je probít se k nim jejich suitou. Chtěli jsme třeba filozofa a jednoho z nejvýraznějších lingvistů světa Johna Searla, ale Gábi Cihlářova, která shání hosty, se k němu ne a ne dostat. Naštěstí je neodbytná a razí heslo: „Neúspěch nepřipadá v úvahu“ („Failure is not an option“). Tu větu vyslovil ředitel letu Apolla 13 Gene Kranz, když se všichni v NASA snažili dostat astronauty živé zpátky na Zemi. Ale zpět k Searlovi. Jeden člověk z jeho okolí nakonec prozradil, v jakém hotelu bydlí, Gábi tam zavolala a recepční se zeptala: „Není to postarší pán s šedivými vlasy? Ten právě přichází. Chcete s ním hovořit?“ A za dvě minuty byli domluveni. Nakonec to byl jeden z nejlepších rozhovorů, které jsem zažil. Bylo úžasné, jak pana profesora bavilo, když jsem zpochybňoval jeho práci (smích). Lawrence Krauss, fyzik a kosmolog, o CIVILIZACI řekl: „Nejlepší hodina v hlavním vysílacím čase, jakou jsem kdy zažil!“ On nevěřil, že se budeme bavit padesát pět minut v prime timu o vědě a nebudeme přerušováni reklamami. „V Americe dostanu šest minut na to, abych v nich vysvětlil celou podstatu vesmíru,“ divil se. Kdo byl první hvězdou ve vašem pořadu? Už jako třetího jsme měli Vinta Cerfa, viceprezidenta Googlu a otce internetu. Cerf vytvořil také protokol TCP/IP, na kterém komunikují počítače, a teď připravuje meziplanetární internet, abychom mohli „hovořit“ s objekty mimo Zemi. Když jsme mu napsali, že bychom ho chtěli, ještě jsme neměli odvysílaný jediný díl. Rozhovor se uskutečnil přes Hangouts (aplikaci Googlu pro videorozhovory - pozn. aut.) z jeho domu z Virginie, kde má i ledničku připojenou na internet. Ve vysílání nám přiznal, že v Číně Google cenzurovali, nechťejí v tom pokračovat, a tak odchází. Jak se podařilo udělat rozhovor s kontroverzním Noamem Chomským? Dlouho jsme ho sháněli a několikrát nás odmítl. V neděli, když přiletěl (to si pamatuju, protože jsem se učil na státnice na Fakultě sociálních věd), mi volala dramaturgyně: „Chomsky souhlasí, ale má čas jenom v úterý.“ Takže v době, kdy jsem se učil na státnice, které jsem dělal ve čtvrtek, jsem měl na přípravu rozhovoru s nejcitovanějším vědcem světa o něco málo víc než jeden den. A proč kývl? Protože viděl náš seznam hostů a práci, kterou děláme, jelikož ta je v archivu v angličtině. Taky se zeptal, kdo se na náš pořad dívá. Odpověděli jsme, že lidé, kteří nejsou v daném oboru odborníky, ale chtějí přemýšlet, takže místo toho, aby se v sobotu večer koukli na velkofilm, dívají se na částicovou fyziku, sociologii, filozofii a vesmírný výzkum. Co děláte, když se po vysílání vrátíte domů? U nás v CIVILIZACI to funguje tak, že po vysílání ještě důkladně hodnotíme, co jsme mohli udělat líp, a komunikujeme s diváky. Domů se dostanu o půlnoci, i později. Když pořad začínal, pouštěli jsme si ho ještě jednou. Některé díly jsem zhlédl celé bez zvuku, abych viděl, jak působím na diváky obrazově a nonverbálně. Jak vidím, všude s sebou nosíte tablet a pořad se něco učíte... Využívám každé chvíli. Když jsem jel na náš sraz, četl jsem v metru materiály o Danu Shechtmanovi, nositeli Nobelovy ceny za chemii. Autem nejedzím skoro vůbec. Jen za rodiči do Českých Budějovic. Jinak pořád něco čtu. Když mám čas, sleduju také CNN a BBC, včetně jejich profilů na Twitteru a Facebooku, kam dávají to nejlepší z rozhovorů. Pokud se něco děje, kouknu se na Live Stream. Zaplatím dva dolary měsíčně a mám přístup na televizi na webu. Samozřejmě mě zajímají i stránky jako The Scientist, protože musím mít pořad povědomí o tom, co se děje ve vědě. Máte nějaký sen, koho byste chtěl do CIVILIZACE přivést? Bývalého gymnastu Canga Sang-wu, který byl součástí klasické čínské „fabriky“ na sportovce, pak se ale vážně zranil a spadl na úplné dno společnosti. Někdy čas strávil ve vězení za krádeže jídla a potom se živil na ulici jako kejklíč. Jeden turista ho ale poznal, chytili se toho zahraniční novináři, vytáhli příběh na světlo a ten muž je dnes gymnastickým trenérem a vede se mu celkem dobře. A pak bych chtěl britskou královnu, jenže ta ještě nikomu žádný rozhovor nedala. Máme víc vysněných hostů a nevzdáváme se...

* Hovořil jste s více než sto padesáti předními osobnostmi. Motivovalo vás nějak jejich vyprávění?

Už jen to, že mám možnost diskutovat s nejchytřejšími lidmi na světě, mě vnitřně posouvá. Navíc je poučné sledovat, jak se ti lidé chovají. Jak - než odejdou - každému ve studiu podají ruku a poděkují. O Jeromu Friedmanovi, nositeli Nobelovy ceny za fyziku, jsme věděli, že byl s kolegou Henrym Wayem Kendallem u objevu kvarků (nejmenších známých částic v přírodě - pozn. aut.). Když Kendall zemřel, nikdy ho Friedman

nezapomněl připomenout. Gábi dokázala složitě najít, jak o něm mluvil při smuteční řeči. Asi po dvaceti minutách, kdy jsem se s ním bavil o jejich objevu a on připomněl svého zemřelého kolegu, jsem citoval, co o něm v té řeči řekl. Friedman poslouchal a pak povídal: „Thank you for quoting me“ (děkuji, že jste mě citoval) a v tu chvíli se atmosféra ve studiu naprosto proměnila. Najednou se náš rozhovor posunul o dva stupně nahoru, Friedman vyprávěl historky o Enriku Fermim, spoluvůdci jaderného reaktoru a atomové bomby, a popisoval, jak spolu žertovali. Friedmanovi rodiče emigrovali do USA a on měl studovat uměleckou školu, protože výborně maloval a získal zde stipendium. Pak se dočetl o teorii relativity, rozhodl se ji pochopit a přihlásil se ke studiu fyziky. Později, jak sám říká jako průměrný student, přišel za Fermim, jestli by mu mohl vést disertaci, a Fermi, jeden z nejlepších fyziků historie, souhlasil a stal se jedním z lidí, kteří Friedmana v životě nejvíce ovlivnili.

* Stalo se, že jste si s někým nasedl?

Za celou dobu nebyli úplně příjemní jen dva. Jinak je vidět, že čím je člověk chytřejší, tím je víc v pohodě. Zeptal jsem se například sira Paula Nurse, nositele Nobelovy ceny za fyziologii a šéfa Britské akademie pro podporu věd, které předsedal i Isaac Newton, jestli ho mám oslovovat sire Paule nebo pane profesore, a on stydlivě požádal: „Nemohl byste mi říkat Paule?“

* Ve čtrnácti letech jste zjistil, že se vodním slalomem, kterému jste se věnoval vrcholově, žít nechcete a rozhodl se studovat...

Já mám vodu velice rád a baví mě lidi kolem ní, ale zjistil jsem, že by mě na sportu nebavila ta rutina. Ze mě víc uspokojí, když se budu dozvídat něco nového. Jako junior jsem závodil s nejsilnější kajakářskou generací, která tady kdy byla. Neberu jako smůlu, že byli kolegové lepší než já, ale jako štěstí, že jsem se s nimi mohl potkávat, a potkáváme se dodnes. Stejně tak rád dodnes športuju. Včera jsem byl s kamarády z televize na beach volejbalu, především jsem jezdil na kole, občas běhám.

Na „kanálu“ jste se skamarádil s Miroslavem Lencem, s nímž dodnes komentujete různé závody...

První závod na divoké vodě jsem komentoval v sedmnácti letech. A protože má Míra fenomenální paměť, je výřečný a hrozně fajn, navrhl jsem mu, abychom dělali spolu. Jsme na sebe tak napojeni, že když jeden začne mluvit, odhadne druhý, kdy může navázat.

* Prý to při komentování „rozjíždíte“, přibližte mi to...

(smích) Chceme, aby si to lidi užili, takže gradujeme atmosféru, až je strhne. Při finále mistrovství světa ve vodním slalomu v PrazeTroji jsme stáli na věži a proti nám byl na tribuně pětitisícový dav, který fandil tak, že se ta věž třásla, až jsem se bál, že spadne. A pak nám diváci říkali: „Já jsem se v životě takhle nechoval. Fandil jsem jako silenej.“

* Měl jsem pocit, že jste člověk bez emocí, a vy jste emocí plný...

(smích) Emoce jsou lidské. To je jeden z důvodů, proč mám rád sport a proč mě ho baví komentovat. Na mistrovství světa horských kol v Novém Městě za mnou přišla po závodě řada lidí, že se nejen bavila, ale také se hodně dozvěděla. To je přesně to, co bych chtěl, aby si z našeho komentování vzali. Nechci říkat pořád dokola, že na prvním místě jede Kulhavý a na třetím Absalon. Chci jim přiblížit třeba to, že si Julien Absalon letos zvedl sedlovku, což mu pomáhá ve sjezdech, že se stal poprvé mistrem světa už coby junior a že je dvojnásobný olympijský vítěz. Chci mluvit o tom, že Maja Wloszowska přišla o titul vicemistryně světa osm set metrů před cílem, když se jí z kola svlékl plášť, a že Jára Kulhavý letos utrpěl dvě zlomeniny zápěstí a vrátil se, jako i loni, kdy měl poraněnou češku. A místo toho, aby doma fňukal, půjčil si kolo na ruční pohon (hand bike), aby se udržel v kondici. Tohle chci lidem předat.

* Máte bohatý život, najde se v něm místo i pro vaši partnerku?

V mém životě je pro ni spousta místa. Poznali jsme se na majálesu jako středoškoláci, už jsme spolu nějaký pátek, takže mě zná a je mi oporou. Nekupuju si drahé oblečení, mám nejlevnější tablet, a když si jdu koupit telefon, stačí mi, aby měl 4G LTE (byl pro síť 4. generace s nejrychlejším mobilním připojením na internet - pozn. aut.). Mám i nejlevnější notebook. S Lucíi milujeme přírodu a cestujeme, kdykoli je to možné. S batohy na zádech. Jezdíme mimo civilizaci. Je to pro mě ohromná regenerace. Při novinářské práci jsou okolo

vás neustále lidi, neustále něco řešíte. Před pár týdny jsme kempovali v Kanadě ve dvou tisících metrech, kde nebyl signál, v noci přišla vánice a napadla spousta sněhu. Náhdera. Koukněte, tohle je půlka června (ukazuje na mobilu snímek zasněžené krajiny). Rád fotím, ale moje přítelkyně to umí líp. Je moc šikovná.

* Můžeme se tedy rozloučit konstatováním, že jste šťastný člověk?

(smích) Myslím, že ano. X

Když je díl v angličtině, mám v ní kompletně celou přípravu a během vysílání na mě mluví do sluchátka dramaturgyně jenom anglicky. Heslovitě, aby mi jen něco připomněla. Narodil se 2. 4.1988 v Českých Budějovicích, kde absolvoval matematickou třídu gymnázia Jírovcova. Vystudoval VŠE Praha (Fakulta mezinárodních vztahů, obor mezinárodní obchod) a FSV UK (obor mediální komunikace). V roce 2010 nastoupil do České televize (HYDE PARK ČT24), v roce 2012 se stal moderátorem pořadu HYDE PARK CIVILIZACE, v letech 2014 až 2016 byl moderátorem STUDIA 6. Získal ceny: Forbes 30 pod 30, TýTý Objev roku 2014, Novinářská křepelka 2014, Cena Václava Havla pro HYDE PARK CIVILIZACE (2016), medaile Vojtěcha Náprstka 2016 AV ČR za zásluhy o popularizaci vědy. V letech 2004-2005 byl členem juniorské reprezentace ve vodním slalomu (má doma 14 medailí), učil se hrát na zobcovou flétnu a bicí, kromě dechovky poslouchá vše, čte sci-fia fantasy. S Miroslavem Lencem komentují sportovní závody, třeba běžeckou sérii Run Czech. Na Radiu Wave měli vlastní pořad o netradičních sportech.

Zeptal jsem se například sira Paula Nurse, nositele Nobelovy ceny za fyziologii, jestli ho mám oslovovat sire Paule nebo pane profesore, a on stydlivě požádal: „Nemohl byste mi říkat Paule?“

Foto autor| FOTO (C) ČESKÁ TELEVIZE - JAN KROUPA

Foto popis| S nejuspěšnější českou gymnastkou, držitelkou jedenácti olympijských medailí Věrou Čáslavskou

Foto popis| S astronautem Scottem Parazynským, který pětkrát letěl do vesmíru a účastnil se prvního americko-ruského výstupu do volného prostoru.

Foto popis| S planetárním geologem z NASA a šéfem průzkumných misí na Marsu (amesem W. Ricem

Foto popis| S ekonomem Milanem Zeleným

Foto popis| S astronomem Janem Paloušem

Foto popis| S psychologem Philipem G. Zimbardem

Foto popis| S ředitelem mezinárodního projektu METI Douglasem Vakochem

Foto popis| S Bennoem Willkem, fyzikem zodpovědným za vývoj a instalaci laserového systému detektoru LIGO

Foto popis| S emeritním profesorem Anatomického ústavu 1. LF UK Radomírem Čihákem (t 2016) a přednostou Kliniky ortopedie 1. LF UK Praha a ÚVN Janem Bartoníčkem (vpravo)

Foto popis| mm. * S jaderným fyzikem a zakladatelem Nadace Charty 77 Františkem Janouchem

Foto popis| S nositelem Nobelovy ceny za fyziologii Paulem Nursem

Foto popis| S generální ředitelkou UNESCO Irinou Bokovou

Foto popis| S Jeromem Friedmanem, nositelem Nobelovy ceny za objev kvarků (nejmenších známých částí přírody)

Foto popis| S Paulem Rusesabaginou, který zachránil během genocidy ve Rwandě 1268 lidí, a jeho ženu Tatianou

Foto popis| S astronautem Charlesem Dukem, jedním z dvanácti lidí, kteří se kdy prošli po měsíci.

Foto popis| S fyzikem Lawrenceem M. Kraussen i, který zásadně přispěl k výzkumu temné hmoty.

Foto popis| Z natáčení ve výzkumném středisku CERN * S Georgem Elwoodem Smithem, nositelem Nobelovy cenu za fyziku, spoluvynálezcem CCD čipu

Foto popis| S lingvistou, filozofem a společenským kritikem Noamem Chomským

Vicekancléř Gabriel útočí na Merkelovou. První volební test je čeká v neděli

30.8.2016 **Hospodářské noviny** str. 07 Události
Silvie Housková

Německou společnost přesně napůl rozděluje názor, jestli má zemi i po příštích parlamentních volbách vést kancléřka Angela Merkelová. I když půjdou Němci k urnám až za rok, předvolební boj se v zemi začíná rozjíždět

už nyní. Voliči Merkelové vyčítají vstřícný postoj k uprchlíkům, kteří do země přicházejí a někteří z nich tu pak útočí ve jménu džihádu. Německé politiky teď prověří zemské volby, nejprve 4. září v Meklenbursku – Předním Pomořansku a 18. září v Berlíně.

Vicekancléř a šéf sociálnědemokratické strany Sigmar Gabriel zahájil svůj útok na Merkelovou v neděli v rozhovoru pro televizi ZDF. Uvedl, že kancléřka „podcenila výzvu“, již je integrace zhruba milionu žadatelů o azyl, kteří do země přišli v roce 2015. Prohlásil také, že je potřeba zavést strop pro počet migrantů, které Německo ročně přijme. „Vždy jsme říkali, že je nepředstavitelné, aby Německo přijímalo ročně milion lidí,“ řekl.

Jeho strana přitom podle analytika z Fakulty sociálních věd UK a Ústavu mezinárodních vztahů Jakuba Eberleho původně politiku Merkelové podporovala. „V některých otázkách, například ohledně zpřísňování azylového řízení, pak zastávala ještě liberálnější postoje než třeba bavorská Křesťansko-sociální unie a konzervativní křídlo celoněmecké Křesťanskodemokratické unie (CDU). Nemyslím si, že by se na tom mělo něco radikálně měnit. Gabrielovy současné výroky jsou ostatně velmi nekonkrétní,“ uvedl Eberle.

Gabriel ale potřebuje úspěch v nadcházejících zemských volbách, aby si vůbec zajistil vlastní kandidaturu na post kancléře. „Sociálním demokratům se dlouhodobě nedaří vymezit jasný politický profil a teď ztrácí i na úkor krajně pravicové Alternativy pro Německo (AfD). Gabriel navíc nemá silnou vnitrostranickou pozici, díky slabým preferencím strany, které se pohybují lehce nad 20 procenty, ale i vlastním přešlapům a skandálům,“ dodává Eberle. Jako ministr hospodářství například povolil spojení obchodních řetězců Edeka a Kaiser's navzdory tomu, že to nedoporučoval německý kartelový úřad. Spojení pak zamítl soud.

Pozice Merkelové naopak na nadcházejících zemských volbách tolik závislá není. V průzkumech ji podporuje téměř 50 procent voličů a mezi členy CDU má podporu dokonce sedmdesátiprocentní. Meklenbusko – Přední Pomořansko je ale její poslanecký obvod, proto by pro ni nebylo příjemné, pokud by AfD její stranu vyrovnala, nebo dokonce předstihla, jak naznačují odhady.

Merkelová také v neděli uvedla, že se podařilo v řešení uprchlické krize dosáhnout mnoha cílů, i když mnoho úkolů stále zůstává. Určit hranici pro přijímání uprchlíků, jak navrhoval Gabriel, ale kancléřka nikdy nechtěla. Podle svých slov nemůže zaručit, že se do Německa nedostane víc lidí potřebujících azyl. Právě na tom, že voličům neslibuje nespílitelné a její politika je střízlivá, si Merkelová postavila politickou kariéru. Jestli ale bude kandidovat v čele CDU v parlamentních volbách na podzim 2017, zatím nechce říct.

Podle Eberleho kandidovat bude, protože CDU chybí lidé, kteří by ji mohli v čele strany nahradit. Po červnovém referendu, ve kterém si Velká Británie odhlasovala odchod z Evropské unie, navíc vidí mnoho Němců Merkelovou jako jednu z mála političek, která dokáže udržet Evropskou unii pohromadě. Její preference těsně po referendu v Británii vystoupaly na 59 procent.

Je nepředstavitelné, že Německo bude přijímat ročně milion lidí. Integrační schopnost této země má určitý limit. Sigmar Gabriel německý vicekancléř a předseda sociální demokracie

O autorovi| Silvie Housková, silvie.houskova@economia.cz

Foto autor| Foto: Reuters

Foto popis| Spojenci i rivalové Kancléřku Angelu Merkelovou podporuje 70 procent straníků v CDU, vicekancléř Sigmar Gabriel o pozici v sociální demokracii bojuje.

Radovan Potočár

31.8.2016 A2 str. 22 Beletrie

Vánoce kdesi na slovenském venkově. Dcera se vrací z Berlína za zkrachovalou matkou a bratrem, zapáleným nacionalistou. Během této tíživé konfrontace se odhalí leccos ze současného stavu světa. Je to groteska, sociální drama, nebo komedie?

Alena sedí dost' bezvýznamně odložená na autobusovej zastávke. Hornú peru zvierá medzi zubami, ako to pozná z filmov; noha cez nohu, cigareta. Do toho sneží tak pomaly, že by už nemuselo prestať.

Chlapček na druhej strane plexiskla, ktoré zastávku oddeľuje od zvyšku sveta, sa na Alenu zamračí a prudko k nej mykne hlavou. Na okamih vyzerá ako kýchajúca mačka. Kocúrik. Alena nevie, čo je to za hru, ale tiež sa zamračí, zahrajú sa.

Kocúrik odskočí k postave muža a Alene sa otočí chrbtom. Vyšúchané rifl ičky, bundička s deravým laktom. Vo väčšom meste by mohol byť in. Muž chlapca mlčky buchne po temene, neprehovorí. Vytetované

plamene chlapovi vyrážajú spod goliera po líniu čeluste a ucha. Alena pozoruje scénu zarámovanú do plexiskla: nemá groteska, sociálna dráma, komédia.

Keď sa k nej tmavé chlapča otočí opäť, dôrazne dupne. Kúsok od plexiskla jej pohrozí päťou. Alena sa znovu zamračí, ale toto už nie je postupnosť herných krokov. Zdá sa jej, že chlapec je strašne ďaleko, hoci ich delí len vzdialenosť niekoľkých pästičiek a plexisklo s nasprejovaným kosoštvorcom. Kufor na kolieskach si prisunie tak, aby ho zovrela medzi kolená. Chlapček pritlačí čelo o plexisklo a popod bradu si prejde ukazovák. Výstraha. Alena sa usmeje namiesto toho, aby sklopila zrak. Detská tvárička sa odlepí od kosoštvorca a preskočí k rohu zastávky, vykukne spoza plexiskla a zasyčí: „Zabijem Ťa!“.

Zaťatú päť si Alena akože nevšima, bože, len nech chlapec stojí za plexisklom, 3D hru Alena nepripúšťa. Ak spraví krok k nej, postaví sa. Chlapec čaká na očný kontakt, Alena už túto hru pochopila. Periféria: päť a bundička.

Z kopca sa k zastávke pomaly kĺže karosa. Muž s tetovaním zavolá na chlapca: „Autobus! Ťahaj! Kurva!“, ale chlapec sa od rohu zastávky nepohne, hra pokračuje a muž vykrikuje ďalšie slová s výkričníkmi. Alena opatrne vstáva. „Zabijem Ťa!“ pridáva muž a potiahne chlapca za bundičku.

Nastúpia. Usádzajú sa do radu pred Alenu. Porazí ju. Ľutuje, že plexisklo zo zastávky nevytrhla, nezobrala so sebou a nepostavila si tu bunker alebo iglu.

Muž stiahne chlapcovi čiapku a znovu ho buchne po hlave. Chlapček ukáže prstom na Alenu. Špinavý ukazovák by mu v tomto momente najradšej vylomila. Chlap s tetovaním prestrieda slová piča, kokot a kurva v rozvitých vetách.

„Nehovorte s ním takto!“ povie Alena.

„Nehovor o mne takto!“ pomyslí si Alena.

Muž sa ihneď otočí, bože, načo sa ozývala, k čomu to bolo dobré, bože, stále na ňu čumí, ak by to bolo možné, teraz by v iglu zhasla oheň, schovala sa pod kožušinu a čušala.

„To je moje decko! Dobré?“ Tak ale toto nie je argument. Alena odkopne kožušinu.

„A takto sa má naučiť rozprávať?“ Muž akoby zbieral sliny.

„No a čo!“ Ultimátny argument. Alena sa viacej neozve. Cestujúci v autobuse neskutočne zaujato pozorujú rúbanisko za oknom a tvária sa, že no a čo. No a čo, cigáni. Chlap s tvárou z kysnutého cesta sediaci cez uličku na chvíľu odlepí zrak z okna a pohľadom ju bleskovo tituluje za ľudskoprávnu aktivistku z Bratislavy.

Chlapec pred ňou sa teraz vráta v nose a občas ju kontroluje pohľadom. Prst by mu vylomila rad za radom v každom kĺbe. Alena deti nemá a ani mať nebude. No a čo. Raz do roka jej stačí malá sesternica, ňuňu, haf haf, pexeso, leporelo, ňuňu a – čau! Na deti nemá peniaze, čas ani panvu.

Alena na Vianoce cestuje z Berlína za svojou mamou na dedinu a cíti sa úplne ako človek, ktorý cestuje z Berlína na dedinu. Mama sa presťahovala do domu po rodičoch, pretože krátko po päťdesiatke totálne skrachovala. Takto to samozrejme nahlas nikto nesformuluje, ale že to bude visieť vo vzduchu, je isté. Mama po päťdesiatke stratila prácu i súdnosť. Najprv sa pokúšala o akési pofi dérne džoby a potom to vzdala celkom. Predala byt a na dedine z toho zrejme plánuje nejakú dožit' do dôchodku. Alena nevie. Ale takto to chápe.

„Ty si totálne skrachovala!“ kričí na mamu o chvíľu nato Alenin brat, ktorý už byt v meste očividne nezdedí a ktorý sem na Vianoce prišiel, len aby mohol nahlas povyslovovať všetko, čo Alena v autobuse odbila vnútornými monológmi. V obtiahnutom tričku s nápisom SLOVENSKÁ REPUBLIKA stojí uprostred izby, rozhadzuje rukami a žila na krku mu naviera presne na mieste, kde mu pulzovala, keď bol malý a napajedil sa.

„To si už akože nebudeš hľadať robotu?“ „To akože predáš byt len tak?“ „To akože...“ „Akože!“ Alena sa zapája, je na strane mamy, ale robí to napospol preto, aby sa mohla nejakú zapojiť. V slovenčine nedokáže byť ticho. Oveľa ľahšie sa jej mlčí v nemčine: hm, čo povedať, veľavravné úsmevy, pár prehnanych gest a predĺžené pohľady namiesto viet v krkolomnej gramatike.

Po chvíli to Alenu prejde a zmĺkne. Pozoruje. SLOVENSKÁ REPUBLIKA s mamou sa prekrikujú, nehádajú, ale prekrikujú, každý vedie vlastný monológ nezávisle od toho druhého a iba Alena si všimne, že kričia to isté. Líšia sa v záveroch. Mama kričí, že je to super, brat – strašné. Alena pozoruje a mlčí. Za svojím plexisklom sa cíti ako morálny guru.

Že sa takto na Vianoce stretli, to vôbec nie sú rodinné sviatky, ale sociálne inžinierstvo, spoločensko - psychologický experiment ich mamy. Popozývala si ich sem, len aby nebola sama. Alenu ide z nich dvoch poraziť ešte skôr, ako si vybalí kufor. Brata si na Facebooku zablokovala už pred rokom, bože, motivačné citáty a profilovka s Tisom, bože, takto mala na celý rok pokoj. Ak by mama vedela robiť aspoň s internetom, aj ju by si blokla. Odchádza z izby, ide sa vybaľiť. Najradšej by sa po dome presúvala v guli z plexiskla.

O chvíľu neskôr si s mamou urobia fajčiarsku kuchyňu. Horúce zemiaky, čo treba ošúpať na šalát, rozložili po stole ako dubáky, keď chodili pred veľa rokmi na hríby a vrátili sa z lesa s plným košíkom. Dym vyfukujú smerom k oknu. Silno ženská atmosféra. Takto jej mama takmer neprekáža.

„No tak spusť. Chceme počuť nejaké cestovateľské zážitky.“

A už jej prekáža. Namiesto výsluchu si tu mohli pekne vyfukovať, pozorovať tieto ich dubáky a mlčať.

„Ty cestovateľka!“ kazí to ešte viac.

Alena rozmýšľa, čo povie; pred rokom sa vybrala cestovať, ale teraz má len samé odcestovateľské zážitky, zostala v Berlíne a ďalej sa nepohla. Okolnosti.

„Však povedz niečo z Berlína!“ Alena je ticho asi už pridlho, vybavujú sa jej všetky tie naoko podstatné situácie, kriky do telefónu, súložie a podania rúk (krátky fl ashback na svoju poslednú prácu, ktorý Alena úspešne potlačí), hoci skutočné zlomy prichádzajú inokedy, v oveľa nenápadnejších situáciách, v tichu a osamote, na lavičkách, v momentoch spätného uvedomenia, súdov a rozhodnutia, lenže o tom zas nemôže povedať mame. Vyberie si nejakú banalitu, ktorú zveličí a dofabuluje k nej pointu. Zasmejú sa.

Mamu potom v rôznych obmenách ubezpečí, že v Berlíne sa má vynikajúco. Uchytila sa vo veľkej nadnárodnej korporácii. Prácu by nemenila za nič na svete. Muži? Jedna radosť. Má sa fantasticky. A takto. Mama sa jej pozerá do očí, pozorne počúva a prikyvuje, usmieva sa. Ale tak smutne.

Aby nemusela pokračovať, spýta sa na kávu a postaví vodu. Pre mamu dve lyžičky umelého sladidla, poháre na stôl a už krúti lyžičkami, hneď mlčia inak, lepšie. Nikde inde by Alene nenapadlo urobiť kávu do pohárov. Usádzanie kávy za sklom pozoruje neskutočne zaujato.

Mama sa konečne ozve, ale má presne ten tón, ako keď chce, aby jej Alena povedala, že nie, mami, takto to vôbec nie je a aby ju strašne poľutovala. Alena pár razy opäť premieša kávu, aj keď už to vôbec nie je treba. Mama jej hovorí, ako si už nikdy nenájde prácu, ako starne a ďalšie zlomené konštatovania. Alenu by celkom zaujímalo, kam sa podel napríklad ten jej frajer, ale nespýta sa. Na priame formulácie tu má brata. Je si istá, že stačí počkať do najbližšej konfrontácie a dozvie sa.

Mama hovorí, že občas treba ohnúť chrbát. O chvíľu neskôr – že teraz sa musí so všetkým vyrovnáť. Alena tejto janovicovskej gymnastike vôbec nerozumie. Naozaj by tu teraz chcela brata.

Byť mama predala, áno, lenže vôbec nie kvôli peniazom, tie ona zhrňať nepotrebuje, mamona, ha, na čo by jej to tak bolo, no ale cigarety a pár drobných radostí, aj to niečo stojí, chápeme sa; obhajuje sa pred Alenou, akoby to, že namiesto peňazí túži po všetkých tých veciach, čo si za ne môže kúpiť, nebola prostá konzumácia, ale cnostný cieľ. Alena počúva, no dáva si pozor, aby ani raz neprikývla. Zase sa cíti ako morálny guru rodiny. Domácnosti.

Aby ju trochu potešila, povie, že neodíde, kým jej mama nespraví svoje slávne zapekané rezne. Mame sa pri úsmevе na lícach objavia vrásky, ktoré tam nebývali.

„A vieš čo? Ja ti ich urobím hneď zajtra.“ Alena netuší, čo tým chce povedať. Mama možno zachytí jej rozpaky a možno len nevie, čo s rukami, ťažko povedať, no prisunie sa k nej tak, aby ju objala. Alena tieto jej citové projekty neuznáva, ale krkolomne sa k nej cez roh stola privinie.

„Vlastne dobre, že si odišla. Že si mala odvalu. A ako si sa ešte aj uchytila!“

Alena má opäť pred očami svoju poslednú prácu a opäť to úspešne potlačí. Pomedzi poprekladané paže sa usmeje na mamu. Tá ju prepúšťa z objatia a bez toho, aby ju Alena o niečo žiadala, pološeptom spúšťa recenziu synovho života. Zhrnutie obsahu, kritika, odporúčania. Že aj on mal ísť. Že by mu prospelo pozrieť sa von. Alenu to von namiesto do zahraničia u mamy zakaždým vytáča, ale zahryzne si do jazyka.

„No a pozri sa naňho, on nie,“ pokračuje mama, „radšej tu bude hniť, všelijako sa potíkať, marihuanu si pichať, a ja neviem čo, o nič sa...“

SLOVENSKÁ REPUBLIKA stojí vo dverách. Bohvie odkedy. Mama zmĺkne a začne zúrivo upravovať obrus, akoby na tom v tejto chvíli nesmierne záležalo. Na pol oka sledujú jedna druhú a čakajú, či na ne vykríknie skôr niečo o fajčení v kuchyni, peniazoch alebo pichaní marihuany. Nevykríknie, pozerá na Alenu. Nech ide za ním. Mama pri upravovaní obrusu vyleje zvyšok kávy, no podľa výrazu jej dosť odľahlo. Alena odchádza za naleštenou hlavou do zadnej izby. Brat sa jej cestou pýta, či vie baliť.

„Vieš baliť?“ tónom ako na pohovore do zamestnania, s očakávaním, že ju usvedčí z neschopnosti. A s Excelom viete robiť?

Baliť. Že by brat začal fajčiť, to sa jej nevidí: pravidelný spací režim, bielkoviny, vajcia a kuracie prsia, odkedy je dosť veľká na to, aby ho vnímala, jej brat vedie život kurat'a z veľkovýroby, vstávanie na žiarovku, presne vypočítaný prídel potravy.

V zadnej izbe sa ukáže, že baliť treba darčeky. „Kúpil som jej reťaz. Ale neviem to zabaliť,“ ukazuje na škatuľku.

Alene je jasné, že ani to nebude škatuľka, ale škatuľa, ešte lepšie: box, rovnako ako retiazka nemôže byť retiazka, ale reťaz. Zdrobneniny sú výrazom slabosti, ponížením. Brat ledabolo vyťahuje reťaz zo škatule, hoci Alena vidí, ako strašne mu na tomto momente záleží. Predmet podobný reťazi z bicykla jej spúšťa do dlane, pozri si.

Reťaz. Na Vianoce. Alena nechápe, čo je to za nápad. Jedinú retiazku v živote dostala po prvom svätom prijímaní. Takáto reťaz. To nikdy.

„Teraz, keď nad tým rozmýšľam,“ pretiera si SLOVENSKÁ REPUBLIKA oči, „tá piča si to ani nezaslúži, no ale už som to kúpil...“ Berie jej reťaz z ruky a informuje ju o materiáli: striebro, i cene: astronomická.

„A ty si kúpila čo?“ zase ju ide usvedčiť Alena si uvedomí, že dľaň, z ktorej jej zobral retiazku, ešte stále drží pred sebou a ruku stiahne k telu, intuitívne o krok ustúpi, cíti sa, ako keď vojde do parku v noci, ale určite to nie je šerom v miestnosti, ruky do vreciek a zahabká mu niečo o vôni.

„Vôňu?“ brat nadvihuje nos.

„Parfum.“ Vzápätí sa jej pýta na značku a okľukou sa chce dostať k cene. Kým boli malí, doťahovali sa, kto najlepšie darček pod stromčekom rozbalí.

„No a kde to ty vlastne robíš? V dákej veľkej firme?“ „Hej.“ „V akej?“ „Shell.“ Shell. Zo všetkého najhoršie sú práve tie korporátne životy, totálne peklo, existencie líšiace sa iba umiestnením v openspace alebo natočením monitora, po čase presun na podlažie s iným číslom. Alena v nijakej Shell nepracovala ani nepracuje. Hell.

„Shell, Shell. Čiže západným kapitalistom klepkáš po klávesnici,“ dodáva akože položartom, ale jeho úškrn ju desí, stále sú v nočnom parku, Alena pôjde, musí ísť fajčiť, odchádza od neho skôr, ako stihne spomenúť mená doktor Tiso a Vladimir Putin.

Pred domom si zapaľuje. Flashback na Berlín už nepotlačí.

Kráča za naleštenou lebkou po chodbe v hoteli. Pred odchodom sa nalíčila a vyžehlila si vlasy, radšej by si ale vyžehlila všetko v hlave, vystrela, uhladila. Život v Berlíne sa jej pokrčil, namočila sa do toho prírýchlo a stačilo, korporátny život si skúsila na mesiac ako tá najposlednejšia asistentka asistentov, pohyb vymedzený trajektóriou medzi domovom a openspace na dvanástom poschodí, metro, presné poradie zastávok a správna cesta v pavučine vyznačená zelenou farbou. Utiekla. Reset. Pauza a reštart. Nové algoritmy.

Kamarátka: „A isto to neskúsiš?“ Skúsi. Poslala niekoľko fotiek, vyplnila dotazník a celkom milo jej odpísali. Holohlavého muža po ňu už dnes ale poslali ako po najväčšiu štetku. Posadil si ju na predné sedadlo a po dvoch vetách ju kategorizoval za Rumunkoruskobulharku, už nijaké otázky a zopakovanie inštrukcii v holých vetách bez sloviess. Jeden stupeň geografickej dĺžky medzi nimi zohrával viac ako všetky kultúrne, mentálne, sociálne, intelektuálne a genderové rozdiely dokopy. Ak by to bolo možné, ešte raz by všetko reštartovala, bože, ale teraz už nevycúva, kráčajú po hotelovej chodbe na dvanástom poschodí a zastanú pred dverami. Lebka zaklope.

Dvere otvorí tmavý muž s bruchom a fúzmi. Alena si želá, aby nemal aspoň tie fúzy. V rysoch tváre je normálny. Ale oslovovať ju začne baby. Bejbe.

Naleštená hlava si vezme peniaze, strašne veľa peňazí, prikývne a odchádza.

Muž podá Alene tvrdú ruku, mozoľnatú zrejme z golfu, a usadí ju na posteli. Predstaví sa jej: Ahmad.

Ona: Leila. Počas smalltalku ju dosť poteší, že v jeho izbe sa fajčí. Ahmad jej ponúkne z vína.

Muž potom vstane z kresla, pristúpi k posteli a začne sa jej dotýkať, ako to musel odpozorovať z nejakého zlého porna, celou plochou dlaní po jej tele opisuje pravidelné kruhy. Ohmatá ju za panvu, ktorá mu asi pripadá plodne, a posunie ju za ňu po matraci. So zvláštnou samozrejmou mu Alena rukou prejde po rozkroku. Potom ho pobozká na krku a značne prvoplánovo si ho pritlačí k telu. Kým sa navzájom vyzlečú, znepokojivo rytmicky sa o ňu trie hrudou a stehnami.

Nahý Ahmad, ona, hotel. Alena, teraz Leila, je v rozpore, že jej to vôbec nepripadá čudné. Penis pod Ahmadovým bruchom máličko narástol a postupne vädne. Alena nevie čo. Ruku s urobenými nechtami mu položí na brucho, ale Ahmad ju odkladá, nie, nie, ospravedlňujúco sa na ňu usmieva, podáva jej nohavičky a sám si naťahuje rifl e. Opakuje sa trenie. Alene sa teraz ani toto nezdá zvláštne.

Po obtieraní sa vyzliekajú opäť. Ahmad vyzerá spokojnejšie. Povie jej, nech si ho vezme do úst a keď to Alena spraví, ruku jej kladie na hlavu. Strašne v tej chvíli chce, aby ju z hlavy zložil.

Trvá to večnosť. Vydýcha sa. Ahmad vyzerá ešte zadýchanejšie. Chvíľu oddychujú a Ahmad sa potom pýta na anál. Bože. Alene by to ani nenapadlo, ale Leila ho v dotazníku odsúhlasila. Bože. Nasleduje krátka príprava. Ledva potentný Ahmad na ňu potom zozadu vylezie a pokúša sa tam o análny sex. Alena ešte nezažila taký banálny sex.

Voči Ahmadovi necíti osobný odpor, nenávidí ho štruktúrne. Ahmad. Berlín. Hell.

Celé sa to končí tým, že Alena sedí dosť bezvýznamne odložená na mokrej lavičke pred hotelom, na takej tej radostnej kruhovej lavičke okolo stromu dizajnovanej na sobotné popoludnia mamičiek s kočíkmi alebo páriky dôchodcov, usadila sa na ňu dosť nepríhodne, znovu si zapáli a v hlave sa jej to jemne urovnáva. Vlastne nie, celé sa to končí až tým, že Alena sa o pár dní zbalí a odíde na Vianoce za mamou, lenže niekde medzi hotelom a sviatkami sedí so svojou panvou na navlhutej lavičke, pohodena ako odložená gumená rukavica, žltá rukavica, čo má zabrániť, aby sa pokožka ruky vysušila pri umývaní dlážky, kus gummy, ktorý má zamedziť, aby sa špina dostala pod nechty, kondóm do domácnosti.

Rodina sedí na gauči oproti stromčeku. Mama, SLOVENSKÁ REPUBLIKA a ona. Toto sa Alene zdá naozaj čudné.

Mama sa pokúša o atmosféru, zapáli prskavku, už len oco so zvončekom: asi tu máme Ježiška, ale vôbec jej to nevychádza; darčeky si rozdelia s totálnou samozrejmou bez toho, aby z nich čítali mená. Ret'az

zo striebra za astronomickú cenu mama vybaľuje s rozpačitosťou, ktorú mozog v naleštenej hlave zrejme dekóduje ako úžas a vďaku. Alena dostane hranatý balíček a darčekovú taštičku s mäkkou výplňou.

„To máš do toho Berlína,“ oznamuje jej mama ešte pred rozbalením.

Darčeky si Alena ukladá do lona.

Radovan Potočár (nar. 1993) dokončuje studium na Fakulte sociálnych vied Univezity Karlovy a začína studium scenáristiky na FAMU. Spoluorganizuje literárny projekt Medziriadky. Texty publikoval v deníku Pravda, týdeníku .týždeň a literárnych periodikách Vlna, Rak a Enter. Zvítzil v súťaži Poviedka 2015. Žije v Praze, živí sa jako webeditor a copywriter.

Foto popis| Ilustrace Alexey Klyuykov